

แบบจำลองโครงสร้างแบบแกรนูลาร์สำหรับการออกแบบองค์ประกอบฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์

มีนาคม 2563 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Granular Model for Hard Disk Drive Components Design

for Doctor of Philosophy (Physics)

March 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาววาสนา แดงอ่ำ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ฟิสิกส์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพน<mark>ธ์</mark>

....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุธี บุญ<mark>ช่วย)</mark>

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. เจษฎา จ<mark>ุรีมาศ)</mark>

_____อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รศ. ดร. พ<mark>รรณวดี จุรีมาศ)</mark>

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ประธาน ศรีวิไล)

.....กรรมการ

(ดร. กฤษณพงศ์ <mark>ลิ้มตร</mark>ะกูล)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ศ. ดร. ไพโรจน์ ประมวล) (รศ. ดร. ก คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ คณบดีบัถ

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แบบจำลองโครงสร้างแบบแกรนูลาร์สำหรับการออกแบบองค์ประกอบฮาร์ดดิสก์
	ไดร์ฟ
ผู้วิจัย	วาสนา แดงอ่ำ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร <mark>.</mark> เจษฎา จุรีมาศ
	รองศาสตราจารย์ ดร. <mark>พ</mark> รรณวดี จุรีมาศ
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ฟิสิกส์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสาร <mark>คา</mark> ม ปีที่พิมพ์ 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอแบบจำลองโครงสร้างทางแม่เหล็กระดับจุลภาค แบบแกรนูลาร์เพื่อใช้ในการศึกษาคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กและหัวอ่าน ข้อมูลเนื่องจากผลของการออกแบบโครงสร้างและวัสดุแม่เหล็ก สำหรับโครงสร้างเสมือนจริงของ แผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กและหัวอ่านข้อมูลจะถูกจำลองขึ้นด้วยโปรแกรมโวโรนอยที่สามารถกำหนด ขนาดของระบบ ขนาดของเกรนแม่เหล็ก ลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก และค่า อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ติดกันได้ ในลำดับแรกแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับ แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากจะถูกพัฒนาขึ้นโดยอาศัยระเบียบวิธีการมอนติคาร์โลเซิงจลน์เพื่อศึกษา และวิเคราะห์คุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูล CoPt จากการศึกษาพบว่าขนาดของเกรน แม่เหล็กที่เล็กที่สุดสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็ก CoPt ซึ่งยังคงรักษาเสถียรภาพทางความร้อนไว้ ได้จะมีขนาดเท่ากับ 6 นาโนเมตร การลดขนาดของชั้นฟิล์มแม่เหล็กจะส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมการ ผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันแบบไม่พร้อมเพรียงกัน นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของค่าเคอเออร์-ชิวิตีต่อเวลายังได้ถูกศึกษา โดยพบว่าค่าเคอเออร์ชิวิศีสามารถอธิบายได้ด้วยสมการของชารอคได้เป็น อย่างดี จากการศึกษาคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กแบบตั้งฉากแบบใหม่ ด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์วัสดุแม่เหล็กสำหรับ เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแม่เหล็กแบบใหมได้

ในลำดับต่อมาแบบจำลองแกรนูลาร์จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุสองชั้น (IrMn/CoFe) ที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โร-แมกเนติก (antiferromagnetic layer, AF) เชื่อมติดกับชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (ferromagnetic layer, FM) ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเซิงจลน์และสมการแลนดอว์ – ลิฟท์ชิต – กิลเบิร์ต (Landau – Liftshitz – Gilbert equation, LLG) สำหรับชั้น AF และชั้น FM ตามลำดับ จากการศึกษาพบว่า ปริมาณสนามไบอัสแลกเปลี่ยน (H_{EB}) จะมีค่าเพิ่มขึ้นและคงที่เมื่อขนาดของเกรนแม่เหล็กและความ หนาของชั้นฟิล์ม AF เพิ่มขึ้น แต่จะมีค่าแปรผกผันกับชั้นฟิล์ม FM ซึ่งให้ผลที่สอดคล้องกับการทดลอง และทฤษฎี ลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายในชั้น IrMn เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ การลดลงของค่า H_{EB} และส่งผลทำให้แมกนี้ไทเซชันในชั้น CoFe มีการกลับทิศทางอย่างไม่พร้อม-เพรียงกัน ในลำดับสุดท้ายได้ทำการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนตาม York protocol เพื่อใช้สำหรับการศึกษาเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้าง IrMn/CoFe ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขนาดของเกรนแม่เหล็กและความหนาของชั้นฟิล์ม sะบบที่มีปริมาณความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุมากจนเกินไปจะส่งผลทำให้ความสามารถ ในการทนต่อความร้อนของโครงสร้างวัสดุสองชั้นมีแนวโน้มลดต่ำลง

ในลำดับสุดท้ายแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนจะถูก นำมาใช้ร่วมกับแบบจำลองการสะสมสปินเพื่อประยุกต์ใช้ในการศึกษาผลของความหนาแน่น กระแสไฟฟ้าและมุมระหว่างแมกนี่ไทเซชันในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล IrMn/CoFe/Cu/CoFe ที่มีต่อ พฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่าต้านทานทางแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) จากการศึกษา พบว่าค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะมีค่าแปรผกผันกับความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่าน โครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เนื่องจากการเพิ่มค่าความหนาแน่กระแสไฟฟ้าส่งผลทำให้คุณสมบัติการ ส่งผ่านสปินของวัสดุแม่เหล็กมีค่าเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าค่า MR จะมีค่าขึ้นอยู่กับมุมระหว่าง แมกนี่ไทเซชันโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล โดยมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องตามฟังก์ชันไซน์ที่ถูก ใช้สำหรับการอธิบายค่า MR ในเชิงการทดลองและทฤษฎี

คำสำคัญ : แบบจำลองโครงสร้างทางแม่เหล็กระดับจุลภาคแบบแกรนูลาร์, แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้ง ฉาก, ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน, พฤติกรรมการส่งผ่านสปิน

TITLE	Granular Model for Hard	Disk Drive Com	nponents Design
AUTHOR	Wassana Daeng-am		
ADVISORS	Assistant Professor Jessac	la Chureemart	, Ph.D.
	Associate Professor Phan	wadee Churee	mart , Ph.D.
DEGREE	Doctor of Philosop <mark>h</mark> y	MAJOR	Physics
UNIVERSITY	Mahasarakham	YEAR	2020
	University		

ABSTRACT

This research aims to propose the granular micromagnetic model for the study of the magnetic properties in magnetic recording medium and read sensor due to the effect of structural designs and magnetic materials. The microstructure of both recording medium and read sensor will be performed by Voronoi construction allowing to control the system dimension, magnetic grain size and its distribution, as well as exchange interaction between neighbor grains. The granular model for advanced perpendicular recording medium (PRM) based on kinetic Monte Carlo (kMC) approach is developed to investigate and characterize the magnetic properties of CoPt media. The result shows that the smallest grain diameter presenting the thermally stable state for CoPt-alloys is 6 nm. The reduction of film thickness can cause the incoherent reversal behavior of the media. Moreover, the variation of coercivity as a function of measuring time is studied. We found that the predicted coercivity is perfect fitted to the Sharrock's equation. The study of magnetic properties of the novel PRM by using our proposed model can be applied to be the fundamental of magnetic material characterization for the promising recording technology.

Subsequently, the granular model is used to study the exchange bias phenomenon in the bilayer structure (IrMn/CoFe) consisting of antiferromagnetic

(AF) and ferromagnetic (FM) layers. The kMC and the stochastic-Landau-Lifshitz-Gilbert (LLG) approaches are used to describe the magnetization dynamics of AF and FM layers, respectively. The result shows that the value of exchange bias field (H_{EB}) is drastically increased and kept constant with increasing magnetic grain size and AF film thickness. While it is decreased with the increasing of FM thickness in good agreement with experimental and theoretical works. We further found that the easy axis dispersion of IrMn layer is one of the significant factors that causes the reduction of H_{EB} and it leads to the incoherent magnetization reversal of CoFe layer. The realistic granular model of exchange bias layer with York protocol is then implemented in order to study the thermal stability of IrMn/CoFe structure. The results indicate that increasing grain size and AF film thickness give larger fraction of the thermal stability of IrMn/CoFe structure. However, the system with large interlayer exchange field strength can reduce its thermal stability.

Finally, the realistic exchange bias model will be used with generalized spin accumulation model in order to investigate the effect of current density and magnetization angle between CoFe layers on the spin transport behavior and MR value of IrMn/CoFe/Cu/CoFe structure. The study shows that the MR value is inversely proportional to the injected current density because the enhancement of injected current density increases the spin transport properties of magnetic materials. We further found that the variation of MR value is dependent on the magnetization angle between magnetic layers in accordance with sine function that is generally used to describe MR value in experimental and theoretical studies.

Keyword : granular micromagnetic model, perpendicular recording medium, exchange bias phenomenon, spin transport behavior

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจษฎา จุรีมาศ อาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์พรรณวดี จุรีมาศ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ซึ่งไม่ เพียงแต่ให้ความรู้และคำปรึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ แต่ยังให้โอกาสที่สำคัญในการศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษา โอกาสในการเดินทางไปฝึกประสบการณ์การทำงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศแก่ข้าพเจ้า อนึ่งยังให้คำปรึกษาและพร่ำสอนให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และมีจิตสาธารณะซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเรียนต่อใน ระดับบัณฑิตศึกษา การทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการดำเนินชีวิต เปรียบเสมือนข้าพเจ้าเป็นบุตรสาว ผู้หนึ่ง ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านอย่างสูงยิ่งที่คอยเมตตา ดูแลเอาใจใส่ ส่งเสริม และมอบโอกาสอันมีค่าให้แก่ข้าพเ<mark>จ้าเสม</mark>อมา

ขอขอบพระคุณ Professor Roy Chantrell ที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในระหว่างการ ฝึกประสบการณ์การทำวิจัย ณ มหาวิทยาลัยยอร์ค พร้อมทั้งให้คำชี้แนะสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ยังให้โอกาสข้าพเจ้าในหลายๆ <mark>ด้านเป็น</mark>อย่างดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณบริษัท ซีเกท เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด ที่ได้มอบทุนการศึกษาในระดับ ปริญญาเอกและโอกาสในการฝึกปร<mark>ะสบการณ์การทำงาน</mark>แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้มอบทุนสนับสนุนโครงการ Industry-Academia Partnership Programme (IAPP) 2016 ให้ข้าพเจ้าได้เดินทางไปฝึกประสบ-การณ์การทำงานวิจัย ณ มหาวิทยาลัยยอร์ค ประเทศอังกฤษ

ขอขอบพระคุณสมาคม IEEE Magnetic Society ที่ได้มอบทุน Student Travel Grant ให้ ข้าพเจ้าได้เดินทางเข้าร่วมงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ MMM Conference 2017 ณ เมือง พิตส์เบิร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา และเข้าร่วมค่าย IEEE Magnetic Summer School 2018 ณ เมือง ก็โต ประเทศเอกวาดอร์

ขอขอบพระคุณคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้มอบทุนอุดหนุนในการ พัฒนานิสิตระดับบัณฑิตศึกษาแก่ข้าพเจ้าเพื่อเดินทางไปนำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการระดับ นานาชาติ INTERMAG 2018 ณ ประเทศสิงคโปร์

ขอขอบคุณแน็ต ตุ๊ก ฝน ขิง เพชร วุฒิ Mara Sarah Andrea Sergiu Lewis และกัลยาณมิตร ทุกคนที่คอยให้กำลังใจในการเรียน การจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสนับสนุนความช่วยเหลือในทุกด้าน อย่างดีเสมอมา ขอขอบคุณแม่ ตา ยาย หนุ่ม และทุกคนในบ้าน ที่เข้าใจและเคารพการตัดสินใจของข้าพเจ้า คอยสนับสนุนอย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้าน และเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดให้แก่ข้าพเจ้าเสมอมา ประโยชน์และคุณค่าจากงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตา ยาย ครู อาจารย์ ผู้ซึ่งให้ชีวิตและปัญญาแก่ผู้วิจัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	9
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	უ
สารบัญ	. ຄູ
สารบัญภาพประกอบ	. ฒ
สารบัญตาราง	ฝ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	10
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	10
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 ทฤษฎีพื้นฐานของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ	12
2.1 องค์ประกอบของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ	12
2.1.1 แผ่นบันทึกข้อมูล	13
2.1.2 หัวเขียนข้อมูล	19
2.1.3 หัวอ่านข้อมูล	23
2.2 ประเภทของวัสดุแม่เหล็ก	29
2.2.1 วัสดุไดอะแมกเนติก	29
2.2.2 วัสดุพาราแมกเนติก	32
2.2.3 วัสดุเฟอร์โรแมกเนติก	33
2.2.4 วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก	35

1

สารบัญ

2.3 สมบัติพื้นฐานของวัสดุแม่เหล็ก	36
2.3.1 แอนไอโซโทรปีของวัสดุแม่เหล็ก	37
2.3.1.1 แอนไอโซโทรปีผลึก	37
2.3.1.2 แอนไอโซโทรปีรูปร่าง	40
2.3.1.3 แอนไอโซโทรปีแลกเปลี่ยน	41
2.3.2 อันตรกิริยาแลกเปลี่ยน	43
2.3.2.1 อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางต <mark>รง</mark>	43
2.3.2.2 อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางอ <mark>้อม</mark> และอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนแบบพิเศษ	45
2.4 การผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชัน	47
2.4.1 พลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก	48
2.4.2 ความไม่อิสระของเวลาและอุณหภูมิ (time dependent measurement)	50
บทที่ 3 แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล	54
3.1 วิวัฒนาการของแผ่นบันทึกข้อมูล	54
3.2 โปรแกรมจำลองโครงสร้างโว <mark>โรนอย</mark>	60
3.2.1 แผนภาพโวโรนอย	61
3.2.2 การกำหนดโครงสร้างแบบแกร <mark>นูลาร์</mark>	63
3.2.3 การกำหนดลักษณ <mark>ะการกระจาย</mark> ตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก	65
3.2.4 ก <mark>ารคำนวณค่าอันตรกิร</mark> ิยาแลกเปลี่ยน	68
3.3 ระเบียบวิธีการมอนติคาร์โล	69
3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากที่สภาวะสมดุล	79
3.4.1 ผลกระทบจากการออกแบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล	82
3.4.2 ปัจจัยของมุมต่อค่าสนามวิกฤต	86
3.4.3 ปัจจัยของการกระจายตัวของทิศแกนง่าย	89
3.4.4 ปัจจัยของเวลาต่อค่าสนามกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชัน	91

ฎ

บทที่ 4 แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน	96
4.1 ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน	96
4.1.1 จุดกำเนิดของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน	96
4.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ใบอัส <mark>แล</mark> กเปลี่ยน	103
4.1.2.1 ความหนาชั้นฟิล์มแม่เหล็ก	104
4.1.2.2 รอยต่อระหว่างชั้นวัสดุแม่เห <mark>ล็ก</mark>	107
4.1.2.3 อุณหภูมิวิกฤตของปรากฏกา <mark>รณ์</mark> ไบอัสแลกเปลี่ยน	108
4.2 แบบจำลองทางทฤษฎีสำหรับปรากฏกา <mark>รณ์ใ</mark> บอัสแลกเปลี่ยน	112
4.2.1 แบบจำลองเบื้องต้นของไมเคิลจอ <mark>ร์นและ</mark> บีน	112
4.2.2 แบบจำลองแกรนูลาร์ของฟัลคัมเ <mark>มอร์แล</mark> ะชาราป	114
4.2.3 แบบจำลองเชิงตัวเลขอย่างง่ายข <mark>องเฟอร์</mark> นานเดซดซ	116
4.2.4 แบบจำลองแกรนูลาร์ของชูและเคร็ก	118
4.3 แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่าย <mark>สำหรับชั้นไบอัสแลกเปล</mark> ี่ยน	120
4.3.1 การกำหนดโครงสร้างข <mark>องชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน</mark>	121
4.3.2 การคำนวณพลวัตของวัสดุแอ <mark>นติเฟอร์โรแมก</mark> เนติกด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์	124
4.3.3 การคำนวณพลวัตของวัสดุเฟอ <mark>ร์โรแมกเนติ</mark> กโดยอาศัยสมการ LLG	129
4.3.4 ผลการศึกษา	138
4.3.4.1 ผลกระทบของปัจจัยภายในและการออกแบบโครงสร้าง	141
4.3.4.2 ผลกระทบของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายในชั้น AF	147
4.4 แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน	155
4.4.1 กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF	155
4.4.2 การจำลองกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF	157
4.4.3 ผลการศึกษา	160
4.4.3.1 ผลกระทบของปัจจัยภายในและการออกแบบโครงสร้าง	161

 4.5 แบบจำลองแกรมูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol
4.5.1 York protocol   174   4.5.2 การจำลองวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตาม York protocol   175   4.5.3 ผลการศึกษา   179   บทที่ 5 แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล   185   5.1 ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปิน   186   5.1.1 ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่   187   5.1.2 การประยุกต์ใช้ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินในอุปกรณ์สปินทรอนิกส์   190   5.2 แบบจำลองทั่วไปของการสะสมสปิน   192   5.3 แบบจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลติสเกล   192   5.4 ผลการศึกษา   201   5.4.1 การเปรียบเทียบค่าการคำนวณการสะสมสปิน กระแสสปิน และความต้านทานที่ได้จาก แบบจำลองในระดับอะตอมกับแบบจำลองมัลติสเกล   201   5.4.2 การศึกษาปัสจัยที่ส่งผลต่อการส่งผ่านสปินในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล   214   5.4.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งผ่านสปินในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล   214   5.4.2.1 ผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR   214   5.4.2.1 ผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR   214   5.4.2.1 ผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR   214   5.4.2.1 ผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR   214
 4.5.2 การจำลองวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตาม York protocol
 4.5.3 ผลการศึกษา
 บทที่ 5 แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล
 5.1 ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปิน
 5.1.1 ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่
 5.1.2 การประยุกต์ใช้ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินในอุปกรณ์สปินทรอนิกส์
 5.2 แบบจำลองทั่วไปของการสะสมสปิน
 5.3 แบบจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลติสเกล
 5.4 ผลการศึกษา
 5.4.1 การเปรียบเทียบค่าการคำนวณการสะสมสปิน กระแสสปิน และความต้านทานที่ได้จาก แบบจำลองในระดับอะตอมกับแบบจำลองมัลติสเกล
แบบจำลองในระดับอะตอมกับแบบจำลองมัลติสเกล
5.4.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งผ่านสปินในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล
5.4.2.1 ผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR
5.4.2.2 แลของบุนระหว่างบุนกบ้ไทเตชับกายในชั้น DL และชั้น EL ต่อปริบาณการส่งผ่าน
สับนและคา MR
5.4.3 การศกษาปจจยทสงผลตอคา MR เนเครงสรางหวอานขอมูลเชงการทดลอง
5.4.3.1 การจำแนกระดับของหัวอ่านข้อมูลเชิงอุตสาหกรรม เครื่องมือวัด และกลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการทดลอง
5 4 3 2 ผลของสบานแบ่แหล็กภายบอก 234
5.4.3.3 ผลการป้อนแรงดับไบอัส
5.4.3.4 ผลของบบระหว่างแบกนี้ไทเซชับใบชั้บ PI และชั้บ FI 242
บทที่ 6 สรปผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา		
6.2 ข้อเสนอแนะและห้	ัวข้อวิจัยในอนาคต	
6.2.1 แบบจำลองแก	ารนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน	
6.2.2 แบบจำลองแ'	บบมัลติสเกลสำหรับโค <mark>ร</mark> งสร้างหัวอ่านข้อมูล	
บรรณานุกรม		
ประวัติผู้เขียน		
wzz		5163

สารบัญภาพประกอบ

าหา้า	
ทผเ	

ภาพประกอบ 1.1	องค์ประกอบหลักและลักษณะการทำงานของอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ2
ภาพประกอบ 1.2	ภาพถ่ายบนระนาบ <mark>(i</mark> n-plane) ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์-
	ไดร์ฟด้านที่รับกับ <mark>แผ่น</mark> บันทึกข้อมูล (air-bearing surface, ABS) โดย
	อาศัยกล้องจุลทรรศ <mark>น์อิ</mark> เล็กตรอนแบบส่องผ่าน (transmission electron
	microscopy, TEM <mark>) [</mark> 20] และแผนภาพโครงสร้างอย่างง่ายของหัวอ่าน
	ข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ <mark>ฟด้</mark> าน ABS 4
ภาพประกอบ 1.3	ลักษณะการทำงานของหัวอ่านข้อมูลเมื่อแมกนี้ไทเซชันในชั้น PL และชั้น
	FL มีการ (ก) จัดเร <mark>ียงตัวใ</mark> นทิศทางเดียวกันและ (ข) จัดเรียงตัวในทิศทาง
	ตรงกันข้าม
ภาพประกอบ 1.4	โครงสร้างของหัว <mark>อ่านข้อ</mark> มูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟด้านที่รับกับแผ่นบันทึกข้อมูล
	และลักษณะความ <mark>ไม่ราบเ</mark> รียบบริเวณรอยต่อระหว่างชั้น AF และชั้น FM 6
ภาพประกอบ 1.5	โครงสร้างวัสดุแ <mark>ม่เหล็ก</mark> หนึ่งชั้นที่ถูกจำลองขึ้นโดยอาศัยแบบจำลอง
	แกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล
ภาพประกอบ 1.6	โครง ^{ู้} สร้ <mark>างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น</mark> ที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/FM ซึ่งถูก
	จำลองขึ้นโดยอาศัยแบบจำลองแกรนลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน
ภาพประกอบ 1.7	โครงสร้างหัว <mark>อ่านข้อมูลที่ป</mark> ระกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL ซึ่งถูก
	จำลองขึ้นโดย <mark>อาศัยแบบจำล</mark> องแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่าน
	ข้อมล9
ภาพประกอบ 2.1	(ก) ภาพถ่ายระนาบของขันบันทึกข้อมูลแม่เหล็กโดยอาศัยกล้องจุล-
W92	ทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน [44] และ (ข) แผนภาพอย่างง่ายและ

2/19	ทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน [44] และ (ข) แผนภาพอย่างง่ายและ	
12	ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่ของบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูล	. 14
ภาพประกอบ 2.2	แผนภาพอย่างง่ายของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวซึ่งประกอบไปด้วย	
	ชั้นวัสดุหลายชั้นที่มีคุณสมบัติและหน้าที่แตกต่างกัน	. 15
ภาพประกอบ 2.3	แผนภาพอย่างง่ายของชั้นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวที่พิจารณาผลของ	
	ปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุใน (ก) ระบบที่ไม่มีการแบ่งบิต	

	ข้อมูล (ข) ระบบที่มีความหนาแน่นของบิตข้อมูลต่ำและ (ค) ระบบที่มี	
	ความหนาแน่นของบิตข้อมูลสูง [5]	. 16
ภาพประกอบ 2.4	แผนภาพอย่างง่ายของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากซึ่งประกอบไปด้วยชั้น	ļ
	วัสดุหลายชั้นที่มีคุณสมบัติและหน้าที่แตกต่างกัน	. 17
ภาพประกอบ 2.5	วิวัฒนาการของแผ่น <mark>บ</mark> ันทึกข้อมูลและอัตราการขยายตัวของพื้นที่จัดเก็บ	J
	ข้อมูลนับตั้งแต่ยุคแ <mark>รก</mark> เริ่มที่มีการใช้งานหน่วยความจำฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ	
	[60]	. 18
ภาพประกอบ 2.6	ลักษณะโครงสร้างแ <mark>ละ</mark> การทำงานของ (ก) หัวเขียนข้อมูลแบบวงแหวนบน	ļ
	แผ่นบันทึกข้อมูลแ <mark>บบ</mark> ตามยาวและ (ข) หัวเขียนข้อมูลแบบขั้วเดี่ยวบน	ļ
	แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก	. 20
ภาพประกอบ 2.7	ลักษณะโครงสร้าง <mark>และก</mark> ารทำงานของแผ่นบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็กแบบ	J
	ใช้ความร้อนช่วย	. 21
ภาพประกอบ 2.8	ลักษณะโครงสร้า <mark>งและ</mark> การทำงานของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่น	ļ
	ไมโครเวฟช่วย	. 22
ภาพประกอบ 2.9	โครงสร้างสปินวา <mark>ล์วแบบด</mark> ั้งเดิมที่ประกอบด้วยชั้น AF/PL/SL/FL บนแผ่น	ſ
	บันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก	. 24
ภาพประกอบ 2.10	โครงสร้ <mark>างอย่างง่ายของหัวอ่านข้อ</mark> มูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟหน้าที่รับกับแผ่น-	-
	บันทึกข้อ <mark>มูล (air-bearing surfac</mark> e, ABS) และลักษณะการแบ่งบิตข้อมูล	ì
	ภายในแผ่นบัน <mark>ทึกข้อมูล</mark>	. 26
ภาพประกอบ 2.11	โครงสร้างสป <mark>ินวาล์วแบบสังเ</mark> คราะห์ที่ประกอบด้วยชั้น AF/SAF/SL/FL	-
	บนแผ่นบันทึกข้อมู <mark>ลแบบ</mark> ตั้ <mark>งฉ</mark> าก	. 27
ภาพประกอบ 2.12	<mark>โครงสร้างอย่</mark> างง่ายของหัวอ่านข้ <mark>อมูลที่มีเกราะป้องกัน</mark> ด้านข้างเป็น (ก)	)
	วัสดุแม่เหล็กแบบถาวร และ (ข) วัสดุแม่เหล็กแบบไม่ถาวร หน้าที่รับกับ	
	แผ่นบันทึกข้อมูลในขณะที่ไม่เกิดกระบวนการอ่านข้อมูล	. 28
ภาพประกอบ 2.13	(ก) การจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุไดอะแมกเนติกและ	;
e l	(ข) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าแมกนี้ไทเซชันที่วัดได้เมื่อมีการป้อนสนาม-	-
	แม่เหล็กภายนอกขนาด 25,000 Oe เข้าสู่ระบบโครงสร้างวัสดุไดอะแมก-	-
	เนติก [66]	. 30
ภาพประกอบ 2.14	ความสัมพันธ์ระหว่างค่ารับไว้ได้แม่เหล็กแต่ละชนิดกับอุณหภูมิโดยที่ (1)	)
	– (4) แทนวัสดุไดอะแมกเนติก วัสดุพาราแมกเนติก วัสดุเฟอร์โรแมก-	-
	เนติก และวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกตามลำดับ [90]	. 31

ภาพประกอบ 2.15	(ก) การจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุพาราแมกเนติกและ	
	(ข) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าแมกนีไทเซชันที่วัดได้เมื่อมีการป้อน	
	สนามแม่เหล็กภายนอกขนาด 25,000 Oe เข้าสู่ระบบโครงสร้างวัสดุ	
	พาราแมกเนติก [66]	32
ภาพประกอบ 2.16	(ก) การจัดเรียงทิศ <mark>ทา</mark> งของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก	
	และ (ข) ความสัมพั <mark>นธ์</mark> ระหว่างค่าแมกนีไทเซชันที่วัดได้เมื่อมีการป้อน	
	สนามแม่เหล็กภายน <mark>อก</mark> ขนาด 100 Oe เข้าสู่ระบบโครงสร้างวัสดุเฟอร์โร-	
	แมกเนติก [66]	34
ภาพประกอบ 2.17	(ก) การจัดเรียงทิศท <mark>างข</mark> องโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกเมื่อ	
	มีการป้อนสนามแม่ <mark>เหล</mark> ็กภายนอกเข้าสู่ระบบ (ข) ลักษณะโครงสร้างอย่าง	
	ง่ายของวัสดุแอนติเ <mark>ฟอร์โ</mark> รแมกเนติกในธาตุแมงกานีส [90]	35
ภาพประกอบ 2.18	ลูปวงปิดฮิสเทอร์ร <mark>ีซีสของ</mark> วัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกเป็น (ก) ลูกบาศก์	
	แบบกลางตัวและ <mark>(ข) ลูก</mark> บาศก์แบบกลางหน้า เมื่อมีการป้อนสนามแม่-	
	เหล็กภายนอกใน <mark>ทิศทางที่</mark> ยากและง่ายต่อการแมกนีไทซ์ [66]	39
ภาพประกอบ 2.19	ลูปวงปิดฮิสเทอร์ <mark>รีซีสของ</mark> วัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกเป็นรูปทรงหก	
	ด้านแบบปิด เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางที่ยากและ	
	ง่ายต่อก <mark>ารแมกนีไทซ์ [66]</mark>	39
ภาพประกอบ 2.20	ลักษณะก <mark>ารเกิดสนามแม่เหล็กหักล้</mark> างด้วยตนเองภายในแท่งแม่เหล็ก [48] 4	40
ภาพประกอบ 2.21	ลูปวงปิดฮิสเท <mark>อร์รีซีสของวัส</mark> ดุโคบอลต์ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุเฟอร์โร-	
	แมกเนติกที่เชื่ <mark>อมติดกับวัสดุโค</mark> บอลต์ออกไซด์ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแอน-	
	ติเฟอร์โรแม <mark>กเนติกภายหลังจากกระ</mark> บวนการให้สนามความเย็น [17]	42
ภาพประกอบ 2.22	<mark>ลักษณะการจัดเรียงตัวของสปีน (ก) ในทิศทางเดียวกันและ</mark> (ข) ในทิศทาง	
	ตรงกันข้าม [98]	44
ภาพประกอบ 2.23	กราฟเบทธ์-สเลเตอร์ (Bethe-Slater) ที่แสดงค่าคงที่การแลกเปลี่ยนของ	
1299	วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกและวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก [48]	45
ภาพประกอบ 2.24	ลักษณะการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างสปินแบ่งออกเป็น (ก) การ	
	แลกเปลี่ยนทางอ้อมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการซ้อนทับกันของระดับพลังงาน	
	ระหว่างอะตอมของวัสดุโลหะหายากที่มีคุณสมบัติแม่เหล็ก [97] และ (ข)	
	การแลกเปลี่ยนแบบพิเศษซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการซ้อนทับกันของระดับ	
	พลังงานระหว่างอะตอมของวัสดุที่มีคุณสมบัติแม่เหล็กและอะตอมของ	
	ออกไซด์ [97]	46

ภาพประกอบ 2.25	โครงสร้างผลึกแบบ rocksalt structure ในวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก	I
	[48] เมื่อวงกลมสีแดงและสีน้ำเงินแทนอะตอมวัสดุแม่เหล็กและวงกลม	
	สีเทาแทนอะตอมของออกไซด์	. 47
ภาพประกอบ 2.26	การพิจารณามุมระหว่ <mark>า</mark> งแมกนี้ไทเซชัน Mี และสนามแม่เหล็กภายนอก Hี	
	ที่กระทำต่อทิศแกนง่ <mark>า</mark> ยของวัสดุ [100]	. 49
ภาพประกอบ 2.27	ผลของพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กต่อกระบวนการผันกลับทิศทางของ	
	แมกนีไทเซชันซึ่งมีค่าขึ้นอยู่กับมุมของแมกนีไทเซชัน [48]	. 50
31,14032,160, 2.1	แหน่ง เพียง 144 โอและง เพิ่มได้ 14 มีอาการ 1441 เป็น 1446 มี 14	
	เดยกลองจุลทรรศนอเลกตรอนแบบสองผาน IEM [48]	. 56
ภาพประกอบ 3.2	แผนภาพอยางงาย <mark>และ</mark> ภาพตดขวางของแผนบนทกขอมูลแบบ CGC ซง	ļ
	ถ่ายโดยกล้องจุลทรรศนอิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน TEM [57]	. 57
ภาพประกอบ 3.3	แผนภาพอย่างง่า <mark>ยและภ</mark> าพตัดขวางของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ECC ซึ่ง	İ
	ถ่ายโดยกล้องจุล <mark>ทรรศน์อิเ</mark> ล็กตรอนแบบส่องผ่าน TEM [48]	. 58
ภาพประกอบ 3.4	แผนภาพอย่างง่ <mark>ายและภาพตัดขวางของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ECC/CGC</mark>	-
	ซึ่งถ่ายโด <mark>ยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตร</mark> อนแบบส่องผ่าน TEM [48]	. 59
ภาพประกอบ 3.5	การเปร <mark>ียบเทียบลูปวงปิดฮิสเทอร์ร</mark> ีซีสของชั้นบันทึกข้อมูลประเภทต่างๆ	
	ที่อุณหภูมิ 300 <mark>K และตัวอย่างขอ</mark> งเส้นความชั้นที่ผ่านจุด H _c [62]	. 60
ภาพประกอบ 3.6	แผนภาพโวโร <mark>นอยที่เกิดจาก</mark> การสร้างเส้นเชื่อมโวโร <mark>นอย</mark> ระหว่างนิวเคลียส	i
	ของเซลล์โวโร <mark>นอยภายในระบ</mark> บ [41], [108]	. 61
ภาพประกอบ 3.7	แผนภาพโวโรนอยที่มีการ <mark>จัดเรียงนิวเคลียสของเซลล์</mark> โวโรนอยอย่างเป็น	,
	ระเบียบ	. 62
ภาพประกอบ 3.8	แผนภาพโวโรนอยที่มีการจัดเรียงนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยเป็นแบบสุ่ม	
9410		. 62
ภาพประกอบ 3.9	การพิจารณาพื้นที่หน้าตัดและปริมาตรของเซลล์โวโรนอยหรือเกรน	l
	แม่เหล็กที่ถุกสร้างขึ้นโดยอาศัยโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย	. 64
ภาพประกอบ 3.10	ตัวอย่างการจำลองโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมลแบบสองมิติโดยใช้	
	โปรแกรมโวโรนอยสำหรับระบบที่มีขนาดเท่ากับ 100x100 nm² ในกรณี	
	ที่ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ (ก) 4 nm และ (ข) 10 nm	n
	ตามลำดับ	. 64
		<i>.</i> .

ภาพประกอบ 3.11	ตัวอย่างการจำลองโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลแบบสองมิติโดยใช้	
	โปรแกรมโวโรนอยในกรณีที่ $\sigma_{ m lnD}$ มีค่าเท่ากับ (ก) $$ 0.05 (ข) 0.15 และ	
	(ค) 0.25 ตามลำดับ และ (ง) ผลการเปรียบเทียบลักษณะการกระจายตัว	
	ของขนาดของเกรนแม่เหล็กทั้งสามกรณี	56
ภาพประกอบ 3.12	การเปรียบเทียบลัก <mark>ษ</mark> ณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่	
	สร้างขึ้นจากโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยกับภาพถ่าย TEM ของ	
	เกรนแม่เหล็กภายใ <mark>น (</mark> ก) แผ่นบันทึกข้อมูลแบบผสม และ (ข) แผ่นบันทึก	
	ข้อมูลแบบเกรนเดี่ย <mark>ว [</mark> 40], [48]	57
ภาพประกอบ 3.13	การพิจารณาเกรนอ้ <mark>าง</mark> อิง i และเกรนข้างเคียง j ในโครงสร้างแผ่นบันทึก	
	ข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้นโ <mark>ดยอ</mark> าศัยโปรแกรมโวโรนอย	58
ภาพประกอบ 3.14	การพิจารณาผลต่า <mark>งระห</mark> ว่างสองสถานะพลังงานของอนุภาคที่จำเป็นต้อง	
	เอาชนะเพื่อทำให้ <mark>เกิดโอก</mark> าสในการเปลี่ยนแปลงทิศทางจากสถานะที่ 1 ไป	
	ยังสถานะที่ 2 [11 <mark>5]</mark>	70
ภาพประกอบ 3.15	ระบบพิกัดของแม <mark>กนีไทเ</mark> ซชันที่มีการกระจายตัวออกจากทิศแกนง่ายใน	
	ขณะที่มีการป้อน <mark>สนามแม่</mark> เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบ [116]	73
ภาพประกอบ 3.16	สถานะพลังงานต่ำที่สุดสองสถานะซึ่งถูกใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสการ	
	ผันกลับท <mark>ิศทางของแมกนีไทเซชันใ</mark> นเกรนแม่เหล็ก [115]	79
ภาพประกอบ 3.17	โครงสร้า <mark>งแผ่นบันทึกข้อมูลขนาด</mark> 200x200 nm ² และกราฟการกระจาย	
	ตัวของขนาดข <mark>องเกรนแม่เห</mark> ล็กในกรณีที่ σ _{lnD} มีค่าเท่ากับ (ก) 0.05 (ข)	
	0.15 และ (ค) <mark>0.25 ตามลำดับ</mark> 8	31
ภาพประกอบ 3.18	ลูปวงปิ <mark>ดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ในกรณีที่</mark>	
	<mark>ขนาดของเกรนแม่เหล็กในระบบมีค่าแตกต่างกันเมื่อ</mark> ความแรงสนาม	
	แลกเปลี่ยน H _{exch} มีค่าเท่ากับ ก) 2,000 Oe และ ข) 8,000 Oe [40] 8	33
ภาพประกอบ 3.19	ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่เปรียบเทียบ	
1299	กันในกรณีที่ระบบมีลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก	
SI L	แตกต่างกัน [40]	35
ภาพประกอบ 3.20	ความสัมพันธ์ระหว่างค่า H _c กับค่า H _{exch} เปรียบเทียบกันในกรณีที่แผ่น	
	บันทึกข้อมูลแบบใหม่มีลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่-	
	เหล็กแตกต่างกัน [40]	36
ภาพประกอบ 3.21	ผลการนอมอลไลซ์ค่า H _{cr} ที่มุม θ ต่างๆ ในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์ม	
	แม่เหล็กมีค่าเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบกับทฤษฎีของ Stoner -	

	Wohlfarth (ก) เมื่อไม่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่าย ($\sigma_{m{\varphi}}=$ 0°) (ข)	
	เมื่อมีการกระจายตัวของทิศแกนง่าย ($\sigma_{m{\phi}}$ = 3°) [40]	88
ภาพประกอบ 3.22	(ก) ผลการคำนวณค่า H _C ที่เป็นฟังก์ชันของค่า K _U โดยภาพด้านในแสดง	
	รูปร่างของถูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ	
	ค่า $\sigma_{\rm d}$ และ (ข) ผลการคำนวณค่า H_c ที่เป็นฟังก์ชันของค่า $\sigma_{\rm d}$ ที่ค่า K_U	
	ต่างๆ [40]	90
ภาพประกอบ 3.23	ลปวงปิดฮิสเทอร์รีซี <mark>สแ</mark> บบครึ่งที่ถูกคำนวณด้วยระยะเวลาในการวัดลูปวง-	
	ปิดฮิสเทอร์รีซีสที่มีค <mark>่าแ</mark> ตกต่างกันตั้งแต่ 0.1 s ถึง 10 ⁹ s	93
ภาพประกอบ 3.24	การเปลี่ยนแปลงขอ <mark>งค่</mark> า H _c ที่เป็นฟังก์ชันของระยะเวลาในการวัดลปวง-	
	ปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบล็อกการีทึมเปรียบเทียบระหว่างผลการคำนวณจาก	
	สมการของชารอคและแบบจำลองแกรนลาร์ [40]	94
	ų –	
ภาพประกอบ 4.1	ลูปวงปิดฮิสเทอรีรีซี <mark>สของ</mark> วิสดุแมเหล็กโคบอลต์ซึ่งถูกหุ่มดวยวิสดุแมเหล็ก	
	โคบอลต้ออกไซ <mark>ด์ที่เคลื่อ</mark> นที่ออกจากแกนสมมาตรเนื่องจากผลของ	
	ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน [16]	97
ภาพประกอบ 4.2	กระบวนการเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก	
	สองชั้นท <mark>ี่ประกอบด้วยชั้น AF เชื่อม</mark> ติดกับชั้น FM [17], [18]	98
ภาพประกอบ 4.3	การเปรียบ <mark>เทียบคุณสมบัติภ</mark> ายในของระบบวัสดุสองชั้นที่ประกอบด้วยชั้น	
	AF และชั้น FM <mark>เมื่ออุณหภูมิ</mark> ของระบบมีค่าอยู่ในช่วง T _N < T < T _C และ	
	$T < T_N < T_C$ [16]1	00
ภาพประกอบ 4.4	การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วย York protocol	
	[25]	03
ภาพประกอบ 4.5	ลักษณะการกระจายตัวของปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF ภายหลังจาก	
2/19.	กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ในช่วง (ก)	/
19	V < V _C (ข) V _C < V < V _{SET} และ (ค) V > V _{SET} ตามลำดับ [25]1	06
ภาพประกอบ 4.6	ผลการทดลองวัดค่า H _{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของความหนาของชั้นฟิล์ม	
	AF เปรียบเทียบกับสมการ (4.5) [135]1	07
ภาพประกอบ 4.7	การจัดเรียงทิศทางของแมกนี้ไทเซชันที่บริเวณรอยต่อใน (ก) ระบบสปินที่	
	ชดเชยกันได้และ (ข) ระบบสปินที่ชดเชยกันไม่ได้	08

ມ	าพประกอบ 4.8	(ก) ผลการวัดค่า T _B ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe ด้วยวิธีการ
		วัดแบบดั้งเดิม [25] และ (ข) พฤติกรรมของแมกนีไทเซชันในชั้น AF
		ในขณะที่ T _{MS} = T _B
ม	าพประกอบ 4.9	(ก) ผลการวัดค่า T _B ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe ด้วย York
		protocol [25] แล <mark>ะ (ข</mark>) พฤติกรรมของแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF ในขณะที่
		$T_{ACT} = T_B$
ู่ม <i>ั</i>	าพประกอบ 4.10	การพิจารณาทิศทาง <mark>ขอ</mark> งแมกนีไทเซชันและสนามแม่เหล็กภายนอกภายใน
		ระบบที่เกิดปรากฏก <mark>าร</mark> ณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนของไมเคิลจอร์นและบีน [94]
ภ′	าพประกอบ 4.11	แผนภาพเกรนแม่เห <mark>ล็ก</mark> ของชั้น AF ที่เชื่อมติดกันกับชั้นฟิล์ม FM ต่อเนื่อง
		ที่ถูกศึกษาในแบบจ <mark>ำลอ</mark> งของฟัลคัมเมอร์และชาราป [34]
ภ′	าพประกอบ 4.12	ผลการคำนวณค่า <mark>H_{EB} แ</mark> ละค่า H _C ซึ่งเป็นฟังก์ชันของอุณหภูมิโดยอาศัย
		แบบจำลองทางท <mark>ฤษฎีขอ</mark> งฟัลคัมเมอร์และชาราปเปรียบเทียบกับผลการ
		ทดลอง [34]
ู่ม <i>ั</i>	าพประกอบ 4.13	การกระจายตัวข <mark>องปริมาต</mark> รของเกรนแม่เหล็กภายในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์-
		โรแมกเนติก [38]
ู่ม <i>ั</i>	าพประกอบ 4.14	ระบบโค <mark>รงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้</mark> นของวัสดุ AF (ด้านล่าง) และวัสดุ FM
		(ด้านบน <mark>) ขนาด 100x100 nm²</mark> ที่ถูกจำลองขึ้นโดยอาศัยโปรแกรม
		โวโรนอย
ู่ม <i>ั</i>	าพประกอบ 4.15	ลักษณะการก <mark>ระจายตัวของทิ</mark> ศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF
		แบบสองมิติในกรณีที่ (ก) $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ (ข) $\sigma_{\phi} = 15^{\circ}$ และ (ค) $\sigma_{\phi} = 45^{\circ}123$
ู่ ภา	าพประกอบ 4.16	<mark>ระบบพิกัดสองมิติของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ที่มีการกระจายตัว</mark>
		ออกจากทิศแกนง่าย
រា	าพประกอบ 4.17	แนวโน้มการเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็ก (ก) แบบ
	1299	หมุนวน รอบสนามแม่เหล็กประสิทธิผลและ (ข) แบบหน่วงเข้าสู่สนาม-
	2j L	แม่เหล็กประสิทธิผล [95]130
ู่ ภ'	าพประกอบ 4.18	แนวโน้มการเคลื่อนที่ของแมกนี้ไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กแบบหมุนวน
		เข้าสู่สนามแม่เหล็กประสิทธิผล (ก) ภาพด้านข้างและ (ข) ภาพด้านบน
		[95]
ม′	าพประกอบ 4.19	เทคนิคการคำนวณข้อมูลเชิงตัวเลขแบบ (ก) ออยเลอร์ (predictor) และ
		(ข) ฮอยน์สกีม (corrector) [95]136

ภาพประกอบ 4.20	แผนภาพการดำเนินงานของแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้น
	ไบอัสแลกเปลี่ยน138
ภาพประกอบ 4.21	โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ CoFe (ชั้นบน) และ
	ชั้นวัสดุ IrMn (ชั้นล่าง) ซึ่งถูกจำลองขึ้นโดยใช้โปรแกรมโวโรนอย
ภาพประกอบ 4.22	ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซี <mark>ส</mark> ของระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/
	CoFe เปรียบเทียบกันในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของค่า K _{AF} [139] 142
ภาพประกอบ 4.23	การเปลี่ยนแปลงขน <mark>าด</mark> ของค่า H _{EB} ที่มีลักษณะเป็นฟังก์ชันของค่า K _{AF}
	เปรียบเทียบกันในก <mark>รณี</mark> ที่ H ^{int} = 250 Oe และ 500 Oe [139]143
ภาพประกอบ 4.24	(ก) ผลการคำนวณค <mark>่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของความหนาชั้นฟิล์ม FM</mark>
	และความหนาของชั้ <mark>นฟิ</mark> ล์ม AF [139] และ (ข) ผลการทดลองวัดค่า H _{EB}
	ในลักษณะฟังก์ชัน <mark>ของค</mark> วามหนาชั้นฟิล์ม FM [29] และความหนาของชั้น
	ฟิล์ม AF [135] แ <mark>สดงดังเ</mark> ส้นกราฟสีน้ำเงินและสีแดงตามลำดับ145
ภาพประกอบ 4.25	ผลการคำนวณค่ <mark>า H_{EB} ที่เป็นฟังก์ชันของค่ากลางของขนาดของเกรน</mark>
	แม่เหล็กในกรณ <mark>ีที่ความ</mark> หนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกันเท่ากับ
	t _{IrMn} = 4 6 แล <mark>ะ 8 nm</mark> [139] และภาพด้านในแสดงผลการทดลองวัด
	ค่า H _{EB} ที่เป็นฟังก์ชันของค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็กในกรณีที่
	ความหน <mark>าของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตก</mark> ต่างกันเท่ากับ t _{IrMn} = 4 และ 6 nm
	[135]
ภาพประกอบ 4.26	ลักษณะการก <mark>ระจายตัวขอ</mark> งทิศแกนง่ายของแมกนี่ไทเซชันภายในชั้น AF
	แบบสองมิติในกรณีที่มีค่ามุมการกระจายตัวเท่ากับ (ก) $\sigma_{oldsymbol{\varphi}}=0^{\circ}$ (ข)
	$\sigma_{\phi} = 15^{\circ}$ ແລະ (ค) $\sigma_{\phi} = 45^{\circ}$
ภาพประกอบ 4.27	<mark>ลูปวงปิดฮิสเทอร์</mark> รีซีสของระบบโ <mark>ครงสร้างวัส</mark> ดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/
	CoFe เปรียบเทียบกันในกรณีที่ σ_{ϕ} มีค่าแตกต่างกันเป็น 0° 15° 45°
94	และ 90° ตามลำดับ150
ภาพประกอบ 4.28	ผลการคำนวณขนาดของค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H _{EB} ในลักษณะ
21	ฟังก์ชันของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายเท่ากับ $\sigma_{\phi}=0^{\circ}$ – 90° [139]
	151
ภาพประกอบ 4.29	ลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน
	IrMn/CoFe ที่แต่ละสถานะของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสเปรียบเทียบกัน 4
	จุด ได้แก่ (ก) จุดที่สนามแม่เหล็กอิ่มตัวทางด้านบวก (ข) จุดที่ไม่มีการ
	ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก (ค) จุดที่มีการป้อนสนามแม่เหล็กในทางด้าน

	ลบเท่ากับ 450 Oe และ (ง) จุดที่สนามแม่เหล็กอิ่มตัวทางด้านลบ โดย
	ระบบที่นำมาพิจารณาจะมีขนาดการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของ
	แมกนีไทเซชันในชั้น AF แตกต่างกันเท่ากับ $\sigma_{m{\phi}}=0^\circ~15^\circ$ และ 45 $^\circ$
	ตามลำดับ [139]
ภาพประกอบ 4.30	กระบวนการกำหน <mark>ด</mark> ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ซึ่งถูกแบ่ง
	ออกเป็นสามช่วงเว <mark>ลาไ</mark> ด้แก่ (ก) ช่วงเวลาการให้ความร้อน (ข) ช่วงเวลา
	การลดอุณหภูมิ แล <mark>ะ (ค</mark>) ช่วงเวลาการกำหนดทิศทาง ตามลำดับ
ภาพประกอบ 4.31	แผนภาพการดำเนิน <mark>งา</mark> นของแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้น
	ไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิ <mark>จ</mark> ารณากระบวนการกำหน <mark>ดทิศทางของแมกนีไทเซ</mark> -
	ชันในชั้น AF ร่วมด้ <mark>วย</mark>
ภาพประกอบ 4.32	ผลการคำนวณค่า H _{EB} ที่มีลักษณะเป็นฟังก์ชันของค่า K _{AF} เปรียบเทียบ
	กันระหว่างระบบ <mark>ที่พิจาร</mark> ณาและไม่พิจารณาผลของกระบวนการกำหนด
	ทิศทางของแมกนี <mark>ไทเซชัน</mark> ในชั้น AF แสดงดังเส้นกราฟสีน้ำเงินและสีแดง
	ตามลำดับ
ภาพประกอบ 4.33	ผลกระทบของปร <mark>ิมาณค่า</mark> คงที่แอนไอโซโทรปีต่อการเป <mark>ลี่ยนแปลงของ (ก)</mark>
	ค่า f _{SET} และ (ข) ปริมาณ H _{EB} เปรียบเทียบกันในกรณีที่อุณหภูมิ T _{SET} มี
	ค่าแตกต่ <mark>างกันตั้งแต่ 400 K ถึง 60</mark> 0 K165
ภาพประกอบ 4.34	(ก) ผลกร <mark>ะทบของขนาดของเกรน</mark> ต่อการเปลี่ยนแปลงขนาดของค่า H _{EB}
	เปรียบเทียบกั <mark>บผลการทด</mark> ลอง [135] และ (ข) ผลกระทบของค่าความ
	หนาของชั้นฟิ <mark>ล์ม AF ต่อการเ</mark> ปลี่ยนแปลงค่า H _{EB} ซึ่งถูกทำการนอร์มอล-
	ไลซ์เปรีย <mark>บเทียบกับข้อมูลที่ได้จากก</mark> ารทดลอง [135]167
ภาพประกอบ 4.35	(ก) <mark>ผลกระทบของอุณหภูมิ T_{MS} ต่อการเปลี่ยนแปลงค่</mark> า H _{EB} ในกรณีที่
	D _m มีค่าแตกต่างกันตั้งแต่ 6 nm ถึง 10 nm และ (ข) ผลการคำนวณค่า
	T _B ในระบบที่มี D _m แตกต่างกัน169
ภาพประกอบ 4.36	(ก) ผลกระทบของอุณหภูมิ T _{MS} ต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณ H _{EB} ใน
2	กรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณ
	ค่า T _B ในระบบที่มีความหนาของชั้นฟิล์ม AF แตกต่างกัน
ภาพประกอบ 4.37	(ก) ผลกระทบของอุณหภูมิ T _{MS} ต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณ H _{EB} ใน
	กรณีที่ปริมาณ $\mathrm{H}_{\mathrm{ex}}^{\mathrm{int}}$ มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า T_B ใน
	ระบบที่มีปริมาณ H ^{int} แตกต่างกัน172

ภาพประกอบ 4.38	แผนภาพการดำเนินงานของแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้น
	ไบอัสแลกเปลี่ยนตามวิธี York protocol176
ภาพประกอบ 4.39	ผลการเปรียบเทียบลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้าง IrMn/ CoFe สอง
	ลูปที่ซ้อนทับกัน ณ อุ <mark>ณ</mark> หภูมิที่ไม่มีผลทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้องเท่ากับ
	Т _{MS} = 100 К
ภาพประกอบ 4.40	ผลการเปรียบเทียบลู่ปวงปิดฮิสเทอร์ซีสของโครงสร้าง IrMn(8nm)/
	CoFe(4nm) ที่ทำก <mark>ารว</mark> ัดลูปด้วยอุณหภูมิการกระตุ้น T _{ACT} ที่แตกต่างกัน
ภาพประกอบ 4.41	การเปรียบเทียบผล <mark>การ</mark> คำนวณค่า H _{EB} ตาม York protocol กับผลการ
	ทดลองวัดค่า H _{EB} ใ <mark>นล</mark> ักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T _{ACT} [133], [135]179
ภาพประกอบ 4.42	(ก) ผลการคำนวณ <mark>ค่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ในกรณี</mark>
	ที่ขนาดของเกรนแ <mark>ม่เหล็</mark> กมีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า T _B
	เมื่อมีการเปลี่ยนแ <mark>ปลงขน</mark> าดของเกรนแม่เหล็ก
ภาพประกอบ 4.43	(ก) ผลการคำนว <mark>ณค่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ในกรณี</mark>
	ที่ความหนาของช <mark>ั้นฟิล์ม A</mark> F มีค่าแตกต่างกันแล <mark>ะ</mark> (ข) ผลการคำนวณค่า
	T _B เมื่อมีการเป <mark>ลี่ยนแปลงของค</mark> วามหนาของชั้นฟิล์ม AF
ภาพประกอบ 4.44	(ก) ผลก <mark>ารคำนวณค่า H_{EB} ในลักษ</mark> ณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T _{ACT} ในกรณี
	ที่ปริมาณ H ^{int} มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า T _B เมื่อมีการ
	เปลี่ยนแปลงข <mark>องปริมาณ H^{int}</mark>
มาพบระกอบ 5.1	(1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1)
	115 ไทยา GMR เตยกลุ่ม งัยของเพรต [21]
ภาพบระกอบ 5.2	สกษณะการกระเจงของสบนขนและสบนสงเมอมการบอนกระแสเพพาเน
W289	แนวตุงฉากผานเครงสรางวสดุและแบบจาลองวงจรคาตานทานอยางงาย
2	(simple resistor network model) ของเครงสร้างวสดุ FM1/NM/FM2
	เนกรณทแมกนเทเซชนเนชน FM1 และชน FM2 มการจดเรยงตวเน (ก)
	ทศทางเดยวกนและ (ข) ทศทางตรงกนขาม [152], [155], [156]
ภาพประกอบ 5.3	บรากฏการณสบนทอรกทเกดขนเนองจากการเกดอนตรกรยาแลกเปลี่ยน
	ระหวางกระแสสปนไพลาไรซ่ท์เคล่อนที่ผ่านโครงสร้างวัสดุและแมกนี- ง จั้
	เทเซชนภายเนชน FL

ภาพประกอบ 5.4	โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL ใน
	แบบจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลติสเกล
ภาพประกอบ 5.5	โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลซึ่งถูกแบ่งออกเป็นชั้นย่อยจำนวน n ชั้นเพื่อใช้
	สำหรับการพิจารณาพ _ฤ ติกรรมการส่งผ่านสปิน197
ภาพประกอบ 5.6	แผนภาพการดำเนินง <mark>า</mark> นของแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้าง
	หัวอ่านข้อมูล
ภาพประกอบ 5.7	โครงสร้างหัวอ่านข้อ <mark>มู</mark> ลที่ประกอบด้วยชั้น AF/PL/SL/FL ซึ่งถูกจำลองขึ้น
	โดยอาศัยแบบจำลอ <mark>งแ</mark> บบมัลติสเกล
ภาพประกอบ 5.8	ลักษณะโครงสร้าง <mark>แบ</mark> บ 2 มิติด้านบน (top view) ที่แสดงทิศทางของ
	แมกนีไทเซชันแต่ล <mark>ะชั้น</mark> ในโครงสร้าง IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 สำหรับ
	กรณี (ก) P state <mark>และ (</mark> ข) AP state ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.9	การเปรียบเทียบผ <mark>ลการค</mark> ำนวณค่าแมกนีไทเซชันในแนวแกน x y และ z
	ต่อตำแหน่งของโ <mark>ครงสร้</mark> างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบ-
	จำลองแบบมัลติส <mark>เกลและ</mark> แบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state
	และ (ข) AP stat <mark>e ตามล</mark> ำดับ206
ภาพประกอบ 5.10	การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่ากระแสสปินต่อตำแหน่งของโครงสร้าง
	ชั้นวัสดุ <mark>CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้</mark> จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและ
	แบบจำ <mark>ลองในระดับอะตอมใน</mark> กรณี (ก) P state และ (ข) AP state
	ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.11	การเปรียบเท <mark>ียบผลการคำ</mark> นวณค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งของ
	โครงสร้างชั้นวัสด <mark>ุ C</mark> oFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติ-
	<mark>สเกลและแบบจำ</mark> ลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP
	state ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.12	การเปรียบเทียบผลการคำนวณการเปลี่ยนแปลงของการสะสมสปินต่อ
1299	ตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ระหว่างแบบจำลอง
9 L	แบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ
	(ข) AP state ตามลำดับ210
ภาพประกอบ 5.13	การเปรียบเทียบผลการคำนวณปริมาณ Δm/jm ต่อตำแหน่งของ
	โครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกล
	และแบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state
	ตามลำดับ211

ภาพประกอบ 5.14	การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ
	CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองใน
	ระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.15	ผลการคำนวณค่ากร <mark>ะแสสปินและค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งของ</mark>
	โครงสร้างชั้นวัสดุ Ir <mark>M</mark> n/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ
	ค่าความหนาแน่นกร <mark>ะ</mark> แสไฟฟ้าในกรณี (ก) (ค) P state และ (ข) (ง) AP
	state ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.16	การเปรียบเทียบ <mark>ผล</mark> การคำนวณปริมาณ Δm/jm ต่อตำแหน่งของ
	โครงสร้างชั้นวัสดุ Ir <mark>Mn</mark> /CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ
	ค่าความหนาแน่นก <mark>ระแ</mark> สไฟฟ้าในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state
	ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.17	ผลการคำนวณ (ก <mark>) ค่า M</mark> R รวม และ (ข) ส่วนต่างระหว่างค่า MR ในกรณี
	P state และ AP <mark>state ข</mark> องโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2
	ที่เป็นฟังก์ชันของ <mark>ความหน</mark> า-แน่นกระแสไฟฟ้า
ภาพประกอบ 5.18	ผลการคำนวณค <mark>่าอัตราส่</mark> วน MR ของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/
	Cu/CoFe2 ที่เป็นฟังก์ชันของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้า
ภาพประกอบ 5.19	ลักษณะ <mark>โครงสร้างแบบ 2 มิติด้าน</mark> บน (top view) ที่แสดงทิศทางของ
	แมกนีไท <mark>เซชันภายในชั้นวัสดุ C</mark> oFe2 ที่กระทำมุม θ ต่อทิศทางของ
	แมกนีไทเซชัน <mark>ภายในชั้น Co</mark> Fe1 ด้วยขนาดของมุมเท่ากับ (ก) 0° (ข) 30°
	(ค) 60° (ง) 90 <mark>° (จ) 120° และ</mark> (ฉ) 150° ตามลำดับ
ภาพประกอบ 5.20	การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่าแมกนี้ไทเซชันในองค์ประกอบ x y และ
	<mark>z ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/C</mark> oFe2 เมื่อมีการ
	เปลี่ยนแปลงของมุม θ222
ภาพประกอบ 5.21	การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินใน
1299	องค์ประกอบ x y และ z ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/
25	CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของมุม θ
ภาพประกอบ 5.22	ผลการคำนวณปริมาณ ∆m/jm ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/
	CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของมุม θ
ภาพประกอบ 5.23	ผลการคำนวณค่า MR รวมของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1
	/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของมุม θเทียบกับฟังก์ชัน
	$a + bsin^2(\theta/2)$

ภาพประกอบ 5.24	การจำแนกลักษณะของหัวอ่านข้อมูลเชิงอุตสาหกรรมในระดับ (ก)
	เวเฟอร์ (ข) บาร์ (ค) สไลเดอร์ [185] (ง) HGA [186] (จ) HSA [187]
	ແລະ (ຉ) HDA [188]227
ภาพประกอบ 5.25	(ก) แผนภาพวงจรค่าต ้ านทานอย่างง่ายในขณะที่มีการป้อนสนามแม่เหล็ก
	จากภายนอก (ข) เค <mark>รื่</mark> องมือวัด QST รุ่น tabletop QST-2002 สำหรับ
	การทดสอบหัวอ่านข้ <mark>อ</mark> มูลในระดับ HGA [169]
ภาพประกอบ 5.26	(ก) ตัวกำเนิดสนาม <mark>แม่</mark> เหล็กเดี่ยว และ (ข) ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กแบบ
	สี่ขั้ว [170]
ภาพประกอบ 5.27	(ก) เครื่องมือวัด QS <mark>T รุ่</mark> น BLAZER-X5 สำหรับหัวอ่านข้อมูลในระดับบาร์
	[171] (ข) เครื่องมื <mark>อวัด</mark> QST รุ่น WLA-3000 สำหรับหัวอ่านข้อมูลใน
	ระดับเวเฟอร์ [172 <mark>]</mark>
ภาพประกอบ 5.28	(ก) การป้อนแรง <mark>ดันไบอ</mark> ัสในทิศทางย้อนกลับและ (ข) การป้อนแรงดัน
	ไบอัสในทิศทางตร <mark>ง [173</mark>]233
ภาพประกอบ 5.29	ตัวอย่างการวัดค่ <mark>า MR เมื่</mark> อมีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสนามแม่เหล็ก
	จาก -1.2 kOe <mark>ถึง +1.2</mark> kOe ในขณะที่มีการป้อนแรงดันไบอัสเท่ากับ
	140 mV สำหรับกลุ่มตัวอย่างหัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดความกว้างเท่ากับ
	26 nm
ภาพประกอบ 5.30	ผลการว <mark>ัด (ก) ค่า MR และ (ข) ค่</mark> าอัตราส่วน MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง
	ของปริมาณส <mark>นามแม่เหล็กจา</mark> ก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe ในขณะที่มีการ
	ป้อนแรงดันไบ <mark>อัสเท่ากับ 140</mark> mV สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW
ภาพประกอบ 5.31	ผลการวัด (ก) ค่า MR และ (ข) ค่าอัตราส่วน MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง
	<mark>ของปริมาณส</mark> นามแม่เหล็กจาก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe ในขณะที่มีการ
	ป้อนแรงดันไบอัสเท่ากับ 140 mV สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA
ภาพประกอบ 5.32	ผลการวัดค่า (ก) R _P (ข) R _{AP} และ (ค) อัตราส่วน MR เมื่อมีการ
1289	เปลี่ยนแปลงแรงดันไบอัสในทิศทางตรงสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW240
ภาพประกอบ 5.33	ผลการวัดค่า (ก) R _P (ข) R _{AP} และ (ค) อัตราส่วน MR เมื่อมีการ
	เปลี่ยนแปลงแรงดันไบอัสในทิศทางตรงสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA241
ภาพประกอบ 5.35	ผลการวัดค่า MR ที่เป็นฟังก์ชันของมุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก
	สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW243
ภาพประกอบ 5.36	ผลการวัดค่า MR ที่เป็นฟังก์ชันของมุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก
	สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA244

สารบัญตาราง

ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการศึกษา
ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเ <mark>ป</mark> ลี่ยนด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้น
ไบอัสแลกเปลี่ยน
ค่าพารามิเตอร์ทางโคร <mark>งส</mark> ร้างของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการ-
ศึกษาปรากฏการณ์ใบ <mark>อัส</mark> แลกเปลี่ยนด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่าย
สำหรับชั้นไบอัสแลกเป <mark>ลี่ยน</mark> 140
ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เ <mark>หล็ก</mark> ของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการศึกษา
ปรากฏการณ์ไบอัสแ <mark>ลกเป</mark> ลี่ยนโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริง
สำหรับชั้นไบอัสแลกเ <mark>ปลี่ยน.</mark>
ค่าพารามิเตอร์ทางโ <mark>ครงสร้า</mark> งของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการ-
ศึกษาปรากฏการณ์ใ <mark>บอัสแล</mark> กเปลี่ยนโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือน
จริงสำหรับชั้นไบอัสแ <mark>ลกเปลี่ย</mark> น161
ด่วงพวรวณิต <mark>อร์พวงโดรงสร้างพองหัว</mark> อ่างเพื่อนอชื่งไรขออนด้วยตั้น ∧E/DL/
5L/TL
ที่เพารามเทอรพางแมะเกิมการกำลองปรากุกการก์ไขอัสแลกเปลี่ยน 203
อ่าพารามิเตอร์การส่งผ่างสมินตองวัสด CoFe และวัสด Cu
แลการเปรียบเทียบค่า MR ระหว่างแบบจำลองแบบบัลติสเกลและ
แบบจำลองใบระดับอะตอบ 213
RW CoEeB(3nm)/MoO(0 5nm)/CoEeB(8nm) ซึ่งบีค่า $BA = 0.4.0 \cdot \mu m^2$
100 COLOSINI, Nigo(0.5111), COLOSICIT, Nami 100 = 0.4 32 μm
RA CoFeB(3nm)/MgO(t=0.5-1nm)/CoFeB(8nm) ซึ่งมีค่า RW = 26 nm
201 COLORINA INSOLUTION THINK COLORINA, UNANTITIVE 201111 232
ผลการวัดค่าต้านทานทางไฟฟ้าเฉลี่ยของโครงสร้าง CoFeB(3nm)/McO
(0.5nm)/CoFeB (8nm) ซึ่งมีค่า RA = 0.4 $\Omega \cdot \mu m^2$ เมื่อทำการป้อนแรงดัน
ใบอัสขนาดเท่ากับ 140 mV

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูล (data storage technologies) เข้ามามีบทบาทสำคัญใน ้ชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมากโด<mark>ยเฉ</mark>พาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ (hard disk drive, HDD) ซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นห<mark>น่วย</mark>ความจำหลักสำหรับคอมพิวเตอร์ แต่เนื่องด้วยการ ้สร้างสื่อและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถ<mark>ทำไ</mark>ด้โดยง่ายในปัจจุบันส่งผลทำให้ความต้องการใช้งาน ้พื้นที่จัดเก็บข้อมูล (areal density, AD) <mark>มีแนวโน้</mark>มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นสาเหตุทำให้การ ้จัดเก็บข้อมูลภายในหน่วยความจำหลักข<mark>องคอ</mark>มพิวเตอร์เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอต่อความ ์ ต้องการใช้งานของผู้บริโภค ในปัจจุบันจึ<mark>งได้มีก</mark>ารพัฒนาเทคโนโลยีคลาวด์ (cloud technology) ้หรือการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (clo<mark>ud com</mark>puting) ที่เปรียบเสมือนศูนย์ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ้ขนาดใหญ่ (data center) เพื่อรองรับก<mark>ารใช้งาน</mark> การประมวลผล ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งช่วยให้ผู้บริโภค<mark>สามารถจัดเ</mark>ก็บข้อมูลได้อย่างถ^าวรและไม่เกิดการสูญหาย ้อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีคลาวด์<mark>ยังคงมีความจำเป็นจะ</mark>ต้องใช้แหล่งจัดเก็บข้อมูลหรือเซิร์ฟเวอร์ ้ (servers) ขนาดใหญ่ที่ใช้ฮาร์ดด<mark>ิสก์ไดร์ฟเป็นหน่วยความจ</mark>ำหลักในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้สามารถ รองรับข้อมูลจำนวนมหาศาลที่จะถูกนำเข้าสู่ระบบได้ เนื่องจากฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟเป็นอุปกรณ์การบันทึก ้ข้อมูลที่มีราคาต่อหน่วยพื้นที่ที่ค่อนข้<mark>างต่ำ ไม่มีขีดจ</mark>ำกัดในการเขียนข้อมูลซ้ำ และมีอายุการใช้งานที่ ้ค่อนข้างยาวนาน เมื่อเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลรูปแบบอื่น เช่น โซลิดสเตทไดร์ฟ (solid state drives, SSD) [1], [2] และหน่วยความจำเข้าถึงแบบสุ่มเชิงแม่เหล็กที่ใช้ปรากฏการณ์ สปินทอร์ก (spin-transfer torque magnetoresistive random access memory, STT-MRAM) [3], [4] เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟให้มีพื้นที่จัดเก็บข้อมูลที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ อุปกรณ์ถูกจำกัดให้มีขนาดที่เล็กลงและมีราคาต่อหน่วยพื้นที่ลดลงจะช่วยให้สามารถตอบโจทย์ความ ต้องการใช้งานอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคตได้

สำหรับองค์ประกอบหลักที่สำคัญของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะประกอบด้วย แผ่นบันทึกข้อมูล (recording medium) ซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูล หัวเขียนข้อมูล (write head) ซึ่งทำหน้าที่เขียน ข้อมูลลงบนแผ่นบันทึกข้อมูล และหัวอ่านข้อมูล (read head) ซึ่งทำหน้าที่ตรวจวัดสัญญาณจากแผ่น บันทึกข้อมูลแสดงดังภาพประกอบ 1.1 องค์ประกอบหลักทั้งสามส่วนของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะอาศัย คุณสมบัติทางแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กในการเขียน อ่าน และจัดเก็บข้อมูลเชิงแม่เหล็กแบบถาวร

ภาพประกอบ 1.1 องค์ประกอบหลักและลักษณะการทำงานของอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเพิ่มค่าความจุของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟคือการพัฒนาในส่วนของ แผ่นบันทึกข้อมูลเนื่องจากค่าความจุของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะขึ้นอยู่กับขนาดของบิตข้อมูล (data bits, *a*₀) ซึ่งแสดงถึงกลุ่มของเกรนแม่เหล็ก (magnetic grains) ที่มีการจัดเรียงตัวของแมกนีไทเซชันไปใน ทิศทางเดียวกันตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกจากหัวเขียนข้อมูลเรียกว่า โดเมนเดี่ยว (single domain) ถ้าบิตข้อมูลมีขนาดที่เล็กลงจะทำให้สามารถเพิ่มค่าความจุข้อมูลได้สูงขึ้นเนื่องจาก ความกว้างของบิตข้อมูลจะมีค่าแปรผันตรงกับขนาดของเกรนแม่เหล็กเฉลี่ยภายในแผ่นบันทึกข้อมูล ดังสมการ [5]

$$a_0 \cong \sqrt{0.35a_{WC}^2 + \left(\frac{D_{av}}{2}\right)^2} \tag{1.1}$$

เมื่อ a_{wc} คือ ค่าคงที่ William-Comstock transition [5]

D_{av} คือ ขนาดของเกรนแม่เหล็กเฉลี่ย (average magnetic grain diameter)

ดังนั้นการลดขนาดของเกรนแม่เหล็กหรือขนาดของบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูลจึงเป็นปัจจัยที่ สำคัญต่อการเพิ่มค่าความจุฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

อุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟในปัจจุบันมีพื้นฐานอยู่บนเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบ ตั้งฉากหรือแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก (perpendicular recording media) [6], [7] ที่มีลักษณะ การจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในแนวตั้งฉากกับระนาบของแผ่นบันทึกข้อมูล โดยการเพิ่มพื้นที่ ความจุข้อมูลให้มีค่ามากกว่า 1 เทระบิตต่อตารางนิ้ว (Tbits/in²) จำเป็นจะต้องจำกัดขนาดของเกรน แม่เหล็กเฉลี่ยภายในแผ่นบันทึกข้อมูลให้มีค่าน้อยกว่า 7 นาโนเมตร (nanometer, nm) [7], [8] ซึ่ง นำไปสู่ปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้าน (trilemma problem) ได้แก่ ความเสถียร ทางความร้อน (thermal stability) ความสามารถในการเขียน (writability) และอัตราของสัญญาณ ต่อสัญญาณรบกวน (signal-to-noise ratio, SNR) [7], [9] ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีการนำเสนอ เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลรูปแบบใหม่ที่ยังคงมีพื้นฐานอยู่บนเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก ขึ้นเพื่อรองรับความต้องการใช้งานอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ยกตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบบิต (bit-patterned recording media) [10], [11] เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็กแบบใช้ความร้อนช่วย (heat assisted magnetic recording media, HAMR) [12] และเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่นไมโครเวฟช่วย (microwave assisted magnetic recording media, MAMR) [13] เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ต่อการออกแบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก เช่น การลดขนาดของเกรนแม่เหล็ก การลด ความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็ก และลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก เป็นต้น เพื่อ เพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลในขณะที่แผ่นบันทึกข้อมูลยังคงสามารถรักษาเสถียรภาพทางความร้อน ไว้ได้นั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

สำหรับโครงสร้างอย่างง่ายข<mark>องหัวอ่</mark>านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟหรือโครงสร้างสปินวาล์ว (spin-valve geometry) จะประกอบด้ว<mark>ยวัสดุเฟ</mark>อร์โรแมกเนติก (ferromagnetic material, FM) สองชั้นแบ่งออกเป็นชั้นพิน (pinned layer, PL) และชั้นฟรี (free layer, FL) ซึ่งถูกคั่นกลางด้วยชั้น ้วัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติแม่เหล็ก (non-magnetic material) หรือชั้นสเปสเซอร์ (spacer layer, SL) โดยแมกนี้ไทเซชันในชั้น PL จะถ<mark>ูกกำหนดให้มีทิศทางที่แน่น</mark>อนเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศทางของ แมกนี้ไทเซชันในชั้น FL ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงทิศทางได้อย่างอิสระตามการเหนี่ยวนำของ ู้สนามแม่เหล็กที่ออกจากบิตข้อมูลภ<mark>ายในแผ่นบันทึ</mark>กข้อมูลแสดงดังภาพประกอบ 1.2 เมื่อเกราะ ด้านบน (top shield) และเกราะด้าน<mark>ล่าง (bottom</mark> shield) ถูกสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้ สนามแม่เหล็กจากบิตข้อมูลข้างเ<mark>คียง (stray field) [14] กระทำต่</mark>อหัวอ่านข้อมูลในระหว่างกระบวน-การอ่านข้อมู<mark>ล [15] การกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL ให้มีทิศที่แน่นอนสามารถทำได้</mark> โดยการนำเอาชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (antiferromagnetic material, AF) มาเชื่อมติดกับ ชั้น PL ซึ่งถูกเรียกรวมกันว่า ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias layer) เพื่ออาศัยผลของอันตร-กิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้นวัสดุหรือ ปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยน (exchange bias phenomenon) [16]–[19] ในการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL ผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเคลื่อนที่ ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส (hysteresis loop displacement) ออกจากแกนสมมาตรโดยความ ้สามารถในการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL เนื่องจากผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน ้สามารถอธิบายได้จากปริมาณที่ถูกเรียกว่า ค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias field, H_{EB}) ซึ่งนิยามจากค่าสนามแม่เหล็กภายนอก ณ ตำแหน่งกึ่งกลางของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่เคลื่อนที่ออก จากแกนสมมาตร

ภาพประกอบ 1.2 ภาพถ่ายบนระนาบ (in-plane) ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟด้านที่ รับกับแผ่นบันทึกข้อมูล (air-bearing surface, ABS) โดยอาศัยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่อง ผ่าน (transmission electron microscopy, TEM) [20] และแผนภาพโครงสร้างอย่างง่ายของ หัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟด้าน ABS

กระบวนการอ่านข้อมูลจะเกิดขึ้นเมื่อหัวอ่านข้อมูลและบิตข้อมูลที่ต้องการอ่านเคลื่อนที่ มาอยู่ในตำแหน่งตรงกันทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น FL มีแนวโน้มการจัดเรียงตัวตามทิศทางการ เหนี่ยวนำของฟลักซ์แม่เหล็ก (magnetic flux) ที่ออกจากบิตข้อมูลที่ต้องการอ่าน ในขณะเดียวกัน จะต้องทำการจ่ายแรงดันไบอัส (bias voltage) เข้าสู่โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเพื่อทำให้เกิดค่าความ ต่างศักย์ทางไฟฟ้าและเกิดการไหลของกระแสไฟฟ้า (electrical current) ผ่านโครงสร้างหัวอ่าน ข้อมูลซึ่งนำไปสู่การตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของค่าต้านทานแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) โดยอาศัยปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กข่นาดใหญ่ (giant magnetoresistance) [21] และ ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะมีค่าแปรผันตามลักษณะการจัดเรียงทิศทางของ แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL [15], [23], [24] จากนั้นค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะถูกทำการ ขยายสัญญาณและอ่านข้อมูลออกมาในลักษณะไบนารีบิต (binary bits) หรือบิต 0 และบิต 1 ยกตัวอย่างในกรณีที่ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวในทิศทาง เดียวกัน (parallel orientation) จะให้ค่าความต้านทานเชิงไฟฟ้าที่มีค่าต่ำและแสดงบิต 0 ดัง ภาพประกอบ 1.3(ก) แต่ในกรณีที่ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวใน

ทิศทางตรงกันข้าม (antiparallel orientation) จะให้ค่าความต้านทานเชิงไฟฟ้าที่มีค่าสูงและแสดง บิต 1 ดังภาพประกอบ 1.3(ข)

ภาพประกอบ 1.3 ลักษณะการทำงานขอ<mark>งหัวอ่</mark>านข้อมูลเมื่อแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มี การ (ก) จัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกันและ (ข) จัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้าม

้จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็น<mark>ได้ว่าก</mark>ารกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL ให้มี ้ทิศทางที่แน่นอนมีความสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการอ่านข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ เนื่องจาก แมกนี้ไทเซชันในชั้น PL ทำหน้<mark>าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศท</mark>างของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FL ระหว่าง ้กระบวนการอ่านข้อมูล อย่างไรก<mark>็ตามเมื่อเกรนแม่เหล็กภา</mark>ยในแผ่นบันทึกข้อมูลถูกจำกัดให้มีขนาดที่ ้เล็กลงส่งผลทำให้มีความจำเป็นต้องลดขนาดขององค์ประกอบทุกส่วนภายในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟซึ่งรวม ้ไปถึงขนาดของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF <mark>ที่ถูกใช้สำหรับ</mark>การกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL ภายในหัวอ่านข้อมูล การลดขนาดข<mark>องเกรนแม่เหล็</mark>กในชั้น AF เป็นการลดค่าพลังงานกีดกันทาง แม่เหล็กที่แมกนี้ไทเซชันภายในชั้น AF ใช้ในการรักษาทิศทางของตนเองและยึดทิศทางของแมกนี้ไท-เซชันในชั้น PL โดยทั่วไปแล้วค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กในชั้น AF จะมีค่าแปรผันตรงกับค่าคงที่ แอนไอโซโทรปี (anisotropy constant, K_{AF}) และปริมาตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF (grain volume, V_{AF}) [25] กล่าวคือ $E_{AF} = K_{AF}V_{AF}$ ดังนั้นเมื่อ V_{AF} มีค่าลดลงจะทำให้เกิดโอกาสที่ พลังงานความร้อนของระบบสามารถเอาชนะค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ได้และนำไปสู่การผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันเนื่องจากเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ขาด เสถียรภาพทางความร้อน (thermal instability) ซึ่งสามารถยืนยันได้จากงานวิจัยของเฟอร์นานเดซ และคณะ (L. E. Fernandez-Outon *et al.*) [26] ที่ได้ทำการศึกษาเสถียรภาพทางความร้อนภายใน ้โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe และ FeMn/NiFe ที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยพบว่าเมื่อ ขนาดของระบบเล็กลงจะส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF ขาดความสามารถในการยึดทิศทางของ
แมกนี้ไทเซชันในชั้น PL และทำให้แมกนี้ไทเซชันภายในชั้น PL มีทิศทางที่ไม่แน่นอนซึ่งนำไปสู่การ เกิดความคลาดเคลื่อนระหว่างกระบวนการอ่านข้อมูล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนและเสถียรภาพทาง ความร้อนที่เกิดขึ้นในโครงสร้างขั้นใบอัสแลกเปลี่ยนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านการ ทดลอง [27]–[32] และด้านทฤษฎี [33]–[38] โดยเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการนำเสนอแบบจำลองทาง ทฤษฎีอย่างง่าย (simple theoretical model) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบจำลองในระดับจุลภาค (micromagnetic model) ที่พิจารณาให้จำนวนของแมกนีไทเซชันแทนด้วยจำนวนเกรนทั้งหมด ภายในระบบ เพื่อใช้สำหรับการอธิบายปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก สองชั้นที่ประกอบด้วยชั้น AF และชั้น FM [35], [36], [38] อย่างไรก็ตามแบบจำลองดังกล่าวได้ถูก พัฒนาขึ้นโดยละเลยผลการพิจารณาค่าสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นภายในวัสดุ ยกตัวอย่างเช่น สนาม แลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็ก (intergranular exchange field) สนามแม่เหล็กหักล้าง (demagnetizing field) เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้พิจารณาให้ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุแอน ดิเฟอร์โรแมกเนติกมีการจัดเรียงตัวไปในทิศเดียวกันทั้งหมดมีลักษณะเป็นโดเมนแม่เหล็กก็ด่ยว แต่ใน ความเป็นจริงแล้วพบว่าลักษณะพื้นผิวบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุจะมีความไม่ราบเรียบ (roughed interface) แสดงดังภาพประกอบ 1.4 เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการปลูกฟิล์มบางด้วย วิธีการสปัตเตอริ่ง (sputtering process) ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระจายตัวของทิศแกนง่าย ของแมกนีไทเซชัน (easy axis distribution) ภายในชั้น AF และชั้น FM [39]

ภาพประกอบ 1.4 โครงสร้างของหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟด้านที่รับกับแผ่นบันทึกข้อมูลและ ลักษณะความไม่ราบเรียบบริเวณรอยต่อระหว่างชั้น AF และชั้น FM

แม้ว่าแบบจำลองโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกนำเสนอขึ้น [33]–[38] สามารถ อธิบายผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้สอดคล้องผลการทดลองและทฤษฎีพื้นฐานของ ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กในระดับจุลภาค (microscale) อย่างไรก็ตามเมื่อระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นถูกจำกัดให้มีขนาดที่เล็กลงใน ระดับนาโน (nanoscale) พบว่าแบบจำลองในระดับจุลภาคทั่วไปขาดความแม่นยำในการคำนวณ เนื่องจากแบบจำลองเหล่านี้ไม่สามารถพิจารณาผลของปริมาณสนามแม่เหล็กที่สำคัญและผลการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลได้

้งานวิจัยนี้จะได้ทำการพัฒนาแ<mark>บบ</mark>จำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหนึ่งชั้นหรือแบบจำลอง ้แกรนูลาร์ (granular micromagnetic m<mark>od</mark>el) สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากแสดง ้ดังภาพประกอบ 1.5 เพื่อใช้สำหรับการอ<mark>อก</mark>แบบและศึกษาคุณสมบัติทางแม่เหล็ก (magnetic properties) และลักษณะเฉพาะของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ (media characterisation) [40] โดยโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูลที่ประก<mark>อบด้ว</mark>ยเกรนแม่เหล็กจำนวนมากจะถูกจำลองขึ้นโดยอาศัย ้โปรแกรมโวโรนอย (Voronoi constructi<mark>on) [4</mark>1] แบบจำลองที่ถูกนำเสนอขึ้นนี้จะได้อาศัยวิธีการ ้มอนติคาร์โลเชิงจลน์ (kinetic Monte C<mark>arlo ap</mark>proach) [42], [43] ที่สามารถพิจารณาให้ช่วงเวลา (timescale) ในการคำนวณมีความสอด<mark>คล้องกับ</mark>ระยะเวลาจริงที่ใช้วัดคุณสมบัติทางแม่เหล็กและ ้ลักษณะเฉพาะของแผ่นบันทึกข้อมูลใน<mark>เชิงการทดล</mark>องได้ นอกจากนี้ยังได้รวมผลของปัจจัยต่างๆ ที่ ้เกิดขึ้นภายในระบบโครงสร้างแผ่<mark>นบันทึกข้อมูลแบบตั้ง</mark>ฉาก ได้แก่ สนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน แม่เหล็ก สนามแม่เหล็กหักล้า<mark>ง การกระจายตัวของขนา</mark>ดของเกรนแม่เหล็ก (grain size distribution) และการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนี้ไทเซชัน เป็นต้น เพื่อให้แบบจำลองที่ถูก พัฒนาขึ้นมีความเสมือนจริงมากที่สุด <mark>จากนั้นจะได้ทำก</mark>ารกำหนดคุณสมบัติท<mark>างแม่เหล็กและออกแบบ</mark> ้ลักษณะเฉพาะของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ<mark>ตั้งฉากเพื่</mark>อใช้สำหรับการอธิบายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ โครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมู<mark>ลผ่านการคำนว</mark>ณล<mark>ูปวงปิดฮิสเทอ</mark>ร์รีซีสหรือเส้นโค้งแมกนีไทเซชัน (magnetization curve) และค่าสนามหมุนกลับ (switching field, H_{sw}) ตามลำดับ

ภาพประกอบ 1.5 โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กห^{ู่}นึ่งชั้นที่ถูกจำลองขึ้นโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์ สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล

อย่างไรก็ตามแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ สำหรับการศึกษาพลวัตของแมกนีไทเซชันในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหลายชั้นได้ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะ ได้ทำการพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นหรือแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนเพื่อประยุกต์ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้าง ้หัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ โดยในลำดับ<mark>แ</mark>รกจะได้ทำการประยุกต์ใช้โปรแกรมโวโรนอยในการ ้จำลองโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนให้มี<mark>ค</mark>วามใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดในลักษณะ . แผ่นฟิล์มบางสองชั้นที่ประกอบไปด้วยเกรน<mark>แ</mark>ม่เหล็กจำนวนมากซึ่งถูกจัดวางอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน แบบคอลัมนาร์ (columnar stack) แสดง<mark>ดั</mark>งภาพประกอบ 1.6 สำหรับการคำนวณพลวัตของ แมกนี้ไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM <mark>จะ</mark>ได้เลือกใช้วิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์และสมการ แลนดอว์ - ลิฟท์ชิต - กิลเบิร์ต (Landau - Liftshitz - Gilbert equation, LLG) ตามลำดับ [35], [36] เนื่องจากวัสดุแม่เหล็กทั้งสองประเภท<mark>มีคุณ</mark>สมบัติทางแม่เหล็กแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังได้รวม ้ผลของปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในระบ<mark>บโครง</mark>สร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนเพื่อให้แบบจำลองที่ถูก พัฒนาขึ้นมีความเสมือนจริงมากที่สุด ย<mark>กตัวอ</mark>ย่างเช่น สนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็ก สนามแม่เหล็กหักล้าง สนามแลกเปลี่ยนร<mark>ะหว่างชั้</mark>นวัสดุ (interlayer exchange field) การกระจาย ้ตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก และกา<mark>รกระจา</mark>ยตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน เป็นต้น จากนั้นจะได้ทำการกำหนดคุณสมบัติทางแม่เหล็กและออกแบบลักษณะเฉพาะของโครงสร้างชั้น ้ไบอัสแลกเปลี่ยนเพื่อใช้สำหรับ<mark>การอธิบายปัจจัยที่ส่งผล</mark>กระทบต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัส*-*แลกเปลี่ยนและศึกษาเสถียรภา<mark>พทางความร้อนของโครงส</mark>ร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนผ่านการคำนวณ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสและปริมาณสนา<mark>มไบอัสแลกเปลี่</mark>ยน H_{EB}

ภาพประกอบ 1.6 โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/FM ซึ่งถูกจำลองขึ้นโดย อาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

นอกจากนี้ยังจะได้ทำการพัฒนาแบบจำลองแบบมัลติสเกล (multiscale model) สำหรับหัวอ่านข้อมูลที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL โดยการเชื่อมโยงแบบจำลองแกรนูลาร์ เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ร่วมกับแบบจำลองทั่วไปของการ สะสมสปิน (generalized spin accumulation model) ซึ่งถูกนำเสนอขึ้นโดยจุรีมาศและคณะ (P. Chureemart et al.) [44], [45] เพื่อจำลองลักษณะการทำงานของหัวอ่านข้อมูลในขณะที่มีการ ไหลของกระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลโดยพิจารณาผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน ร่วมด้วยแสดงดังภาพประกอบ 1.7 เนื่องจากในแบบจำลองอื่นๆ ที่ใช้โดยทั่วไปจะพิจารณาเพียง องค์ประกอบหลักของโครงสร้างเพียงสามชั้<mark>นที่ป</mark>ระกอบด้วยชั้นวัสดุ PL/SL/FL เท่านั้น [45]

ภาพประกอบ 1.7 โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL ซึ่งถูกจำลองขึ้นโดย อาศัยแบบจำลองแบบมัลติสเกล<mark>สำหรับโครงสร้างหัวอ่</mark>านข้อมูล

สำหรับแบบจำลองแบบมัลติสเกลที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ใน การศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปิน (spin transport behavior) ซึ่งสามารถอธิบายได้จากการ คำนวณค่าการสะสมสปิน (spin accummulation) ค่ากระแสสปิน (spin current) ค่าความ ต้านทานทางแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) และค่าอัตราส่วนความต้านทานทางแม่เหล็ก (MR ratio) ภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่มีความเสมือนจริงเนื่องจากผลกระทบของปัจจัยต่างๆ เช่น ผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน ผลของการป้อนกระแสไฟฟ้าจากภายนอกเข้าสู่โครงสร้าง หัวอ่านข้อมูล และผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL และชั้น FL เป็นต้น ในลำดับ สุดท้ายผลการคำนวณปริมาณการส่งผ่านสปินในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเสมือนจริงโดยอาศัย แบบจำลองแบบมัลติสเกลจะถูกนำเปรียบเทียบกับผลการคำนวณที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอม (atomistic model) [46] และผลการทดลองวัดค่าความต้านทานทางแม่เหล็กขนาดใหญ่ในโครงสร้าง หัวอ่านข้อมูลจริงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองแบบมัลติสเกลที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยผล การศึกษาในงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การออกแบบและพัฒนาประสิทธิภาพขององค์ประกอบฮาร์ดดิสก์-ไดร์ฟต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

 พัฒนาแบบจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหนึ่งชั้นหรือแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับ แผ่นบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติทางแม่เหล็กของ แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก

 สร้างแบบจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นหรือแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้น ใบอัสแลกเปลี่ยนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นภายใน หัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

 สร้างแบบจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหลายชั้นหรือแบบจำลองแบบมัลติสเกล สำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินที่เกิดขึ้น ภายในหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟและเปรียบเทียบกับผลการคำนวณปริมาณการส่งผ่านสปินใน โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอมและผลการทดลองวัดค่าความต้านทาน ทางแม่เหล็กขนาดใหญ่ในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจริง

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

 จำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหนึ่งชั้นและโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหลายชั้นโดยอาศัย โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยโดยมีพื้นฐานตามแบบจำลองแกรนูลาร์ซึ่งเป็นวิธีการจำลอง โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กในระดับจุลภาคแบบมาตรฐาน (standard micromagnetic model) ที่ พิจารณาให้จำนวนของแมกนี้ไทเซชันแทนด้วยจำนวนเกรนทั้งหมดภายในระบบ

2. พิจารณาพลวัตของแมกนี้ไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากที่มีคุณสมบัติ เป็นวัสดุโคบอลต์แพลตทินัม (cobalt platinum, CoPt) โดยใช้วิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ และ ประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแผ่น บันทึกข้อมูล CoPt และผลการออกแบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล CoPt เช่น ผลการกระจายตัว ของทิศแกนง่าย ขนาดและความหนาของเกรนแม่เหล็ก รวมทั้งลักษณะการกระจายตัวของขนาดของ เกรนภายในระบบ เป็นต้น 3. พิจารณาพลวัตของแมกนี้ไทเซชันภายในชั้น AF โดยใช้วิธีการมอนติคาร์โล เชิงจลน์และพิจารณาพลวัตของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FM โดยใช้สมการ LLG เนื่องจากวัสดุแม่เหล็กทั้ง สองประเภทมีคุณสมบัติทางแม่เหล็กและพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันที่แตกต่าง กัน และประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผล กระทบต่อปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนและเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน ได้แก่ ผลของปริมาณค่าคงที่แอนไอโซโทรปีในชั้น AF ผลของอุณหภูมิ ขนาดและ ความหนาของชั้น AF และชั้น FM เป็นต้น

4. ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ได้นำเอา แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนมาใช้ร่วมกับแบบจำลองทั่วไปของการสะสมสปิน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งผ่านสปินภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เช่น ค่าการสะสมสปิน ค่ากระแสสปิน และค่าความต้านทานทางแม่เหล็ก เป็นต้น เปรียบเทียบกับผลการ คำนวณที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอมและผลการทดลองวัดค่าความต้านทานทางแม่เหล็กขนาด ใหญ่ในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจริง

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

 สามารถสร้างแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลและทำนายคุณสมบัติ พื้นฐานรวมทั้งข้อจำกัดของพารามิเตอร์แต่ละชนิดสำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพของแผ่นบันทึก ข้อมูลแบบตั้งฉากได้

2. สามารถสร้างแบบจำ<mark>ลองแกรนูลา</mark>ร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ แบบจำลองดังกล่าวในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนและผลการ ออกแบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน รวมไปถึงเสถียรภาพทางความร้อนของชั้น AF ภายในหัวอ่าน ข้อมูลฮาร์ดดิ<mark>สก์ไดร์ฟ</mark>

 สามารถสร้างแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลในการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการส่งผ่านสปินภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟได้และนำไป เป็นต้นแบบของการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟต่อไปในอนาคต

દ્ય ગ્

ทฤษฎีพื้นฐานของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

ในปัจจุบันอุปกรณ์การจัดเก็บข้อมูลเชิงแม่เหล็ก เช่น อาร์ดดิสก์ไดร์ฟ (hard disk drive, HDD) และหน่วยความจำเข้าถึงแบบสุ่มเชิงแม่เหล็ก (magnetoresistive random access memory, MRAM) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก เมื่อความต้องการในการใช้งานอุปกรณ์การจัดเก็บข้อมูลเพิ่มสูงขึ้นทำให้การเพิ่มขนาดพื้นที่จัดเก็บ ข้อมูลและการลดขนาดของอุปกรณ์ได้รับการพัฒนาในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามการพัฒนา ความสามารถของอุปกรณ์เหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความเข้าใจกลไกทางฟิลิกส์และ คุณสมบัติภายในของวัสดุแม่เหล็กเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ในบทนี้จะได้กล่าวถึงความเป็นมาของ เทคโนโลยีฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและองค์ประกอบที่สำคัญภายในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของแผ่นบันทึกข้อมูล หัวเขียนข้อมูล และหัวอ่านข้อมูล นอกจากนี้จะได้ อธิบายถึงสมบัติพื้นฐานของวัสดุแม่เหล็ก ได้แก่ ประเภทของวัสดุแม่เหล็ก ค่าพลังงานพื้นฐานเชิง แม่เหล็กที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาภายในวัสดุและปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง คุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็ก เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคุณสมบัติของ แผ่นบันทึกข้อมูลและปรากฏการณ์ใบอัสแม่เหล็ก เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคุณสมบัติของ แผ่นบันทึกข้อมูลและปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนรวมไปถึงพฤติกรรมการส่งผ่านสปินที่เกิดขึ้น ภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นตาม วัตถุประสงค์ของงานวิจัยซึ่งจะได้อธิบายถึงรายละเอียดในบทถัดไป

2.1 องค์ประกอบของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

ยาร์ดดิสก์ไดร์ฟเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของคอมพิวเตอร์เนื่องจากมีหน้าที่หลักใน การจัดเก็บข้อมูลภายในคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันพบว่าการพัฒนาอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟให้มีพื้นที่ จัดเก็บข้อมูลที่เพิ่มสูงขึ้นในขณะที่มีราคาต่อหน่วยพื้นที่ลดลงสามารถตอบสนองความต้องการใช้งาน ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟที่เพิ่มสูงขึ้นของผู้บริโภคได้เป็นอย่างมาก ในการลดขนาดของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจำเป็น จะต้องลดขนาดขององค์ประกอบทุกส่วนลง โดยฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะประกอบด้วยสามองค์ประกอบ สำคัญคือ แผ่นบันทึกข้อมูล หัวเขียนข้อมูล และหัวอ่านข้อมูล แผ่นบันทึกข้อมูลมีหน้าที่จัดเก็บข้อมูล ให้มีอายุการใช้งานยาวนานโดยอาศัยคุณสมบัติทางแม่เหล็กที่ถูกเรียกว่า แมกนีไทเซชัน (magnetization, M) สำหรับหัวเขียนข้อมูลมีหน้าที่ในการเขียนข้อมูลลงบนแผ่นบันทึกข้อมูลโดยการสร้าง สนามแม่เหล็กภายนอกและอาศัยคุณสมบัติการเหนี่ยวนำทางแม่เหล็กเพื่อเปลี่ยนแปลงการจัดเรียง ทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูล หัวอ่านข้อมูลมีหน้าที่ในการอ่านค่าสัญญาณที่วัดได้ จากแผ่นบันทึกข้อมูลโดยอาศัยคุณสมบัติการเปลี่ยนแปลงค่าความต้านทานทางแม่เหล็ก ในหัวข้อนี้ จะได้อธิบายถึงลักษณะโครงสร้าง กระบวนการทำงาน และวิวัฒนาการขององค์ประกอบทั้งสามส่วน ภายในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แผ่นบันทึกข้อมูล

แผ่นบันทึกข้อมูลในฮาร์ดดิสก์ใดร์ฟมีลักษณะเป็นแผ่นจานหมุน (platter disk) ซึ่งทำ หน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลเชิงแม่เหล็ก แผ่นบันทึกข้อมูลประกอบด้วยชั้นฟิล์มบางหลายชั้นซึ่งถูกสร้าง ขึ้นจากกระบวนการปลูกฟิล์มบางแบบสปัตเตอริ่ง (sputtering film growth process) [47] สำหรับ ชั้นวัสดุที่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กซึ่งทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลนั้นจะถูกเรียกว่า ชั้นบันทึก ข้อมูล (recording layer) โดยทั่วไปแล้วชั้นบันทึกข้อมูลจะมีลักษณะเป็นสารประกอบโลหะเจือ (alloy compound) ที่มีวัสดุโคบอลต์ (cobalt, Co) ซึ่งเป็นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (ferromagnetic materials) เป็นสารประกอบหลัก เนื่องจากวัสดุแม่เหล็กประเภทนี้มีค่าความเป็นแม่เหล็กหรือ ค่าแอนไอโซโทรปี (anisotropy constant, $K_{\rm U}$) ที่สูงประมาณ $K_{\rm U} \sim 10^5 - 10^6$ เอิร์กต่อลูกบาศก์ เซนติเมตร (erg/cm³) ทำให้ชั้นบันทึกข้อมูลสามารถคงสภาพความเป็นแม่เหล็กและจัดเก็บข้อมูลได้ เป็นระยะเวลานาน [9] ยกตัวอย่าง เช่น โคบอลต์โครเมียม (cobalt chromium, CoCr) โคบอลต์ โครมแพลตทินัม (cobalt chromium platinum, CoCrPt) และโคบอลต์แพลตทินัม (cobalt platinum, CoPt) เป็นต้น

ลักษณะโครงสร้างภายในชั้นบันทึกข้อมูลจะประกอบด้วยเกรนแม่เหล็ก (magnetic grain) จำนวนมากที่ถูกคั่นกลางด้วยสารประกอบออกไซด์ (oxide compound) เช่น ซิลิกอน ออกไซด์ (silicon oxides, SiO₂) แสดงดังภาพประกอบ 2.1(ก) เกรนแม่เหล็กเหล่านี้จะถูกแบ่ง ออกเป็นแทร็คข้อมูล (data tracks) จำนวนมากด้วยขนาดเท่ากับความกว้างของแทร็ค (track width, TW) ล้อมรอบแผ่นบันทึกข้อมูลโดยที่แต่ละแทร็คจะถูกแบ่งย่อยออกเป็นบิตข้อมูล (data bits) ด้วย ระยะห่างระหว่างบิตหรือรอยต่อแม่เหล็ก (magnetic transition) บิตข้อมูลที่ถูกแบ่งออกจะมีขนาด ความกว้างของบิต (bit width, BW) และความยาวของบิต (bit length, BL) สัมพันธ์กับความกว้าง ของแทร็คข้อมูลแสดงดังภาพประกอบ 2.1(ข) โดยทั่วไปแล้วการพิจารณาความหนาแน่นของความจุ ข้อมูล (areal density, AD) ภายในแผ่นบันทึกข้อมูลจะถูกแสดงในหน่วยของจำนวนบิตข้อมูลต่อ ตารางนิ้ว (bits/in²) เนื่องจากผลคูณของจำนวนแทร็คต่อนิ้ว (track per inch, TPI) และจำนวนบิต ข้อมูลต่อนิ้ว (bit per inch, BPI) [15] สำหรับบิตข้อมูลแต่ละบิตที่ถูกแบ่งออกจะถูกใช้สำหรับ กระบวนการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะบิต 0 และ 1 โดยลักษณะการจัดเรียงตัวของแมกนีไทเซชัน ภายในบิตข้อมูลหรือทิศทางของบิตข้อมูล (bit direction) ถูกนำมาใช้ในการจำแนกประเภทของ แผ่นบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็กซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นสองรูปแบบคือ แผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ตามยาว (longitudinal magnetic recording media, LMR) [6] และแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก (perpendicular magnetic recording media, PMR) [9]

ภาพประกอบ 2.1 (ก) ภาพถ่ายระนาบของชั้นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กโดยอาศัยกล้องจุลทรรศน์ อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน [48] และ (ข) แผนภาพอย่างง่ายและตัวอย่างการแบ่งพื้นที่ของบิตข้อมูล ภายในแผ่นบันทึกข้อมูล

แผ่นบันทึกข้อมูลในยุคแรกถูกเรียกว่า แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาว เนื่องจาก แมกนีไทเซชันภายในชั้นบันทึกข้อมูลมีลักษณะการจัดเรียงทิศทางในแนวตามยาวและขนานกับ ระนาบของแผ่นบันทึกข้อมูลแสดงดังภาพประกอบ 2.2 แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวถูกประกอบขึ้น ด้วยชั้นฟิล์มบางจำนวนหลายชั้นแบ่งออกได้เป็น ชั้นแผ่นฐาน (substrate layer) ชั้นยึดเกาะ (adhesion layer) ชั้นอันเดอร์เลเยอร์ (underlayer) ชั้นกึ่งกลาง (intermediate layer) ชั้นบันทึก ข้อมูล (recording layer) และชั้นป้องกัน (overcoat layer) แสดงดังภาพประกอบ 2.2 โดยชั้น ฟิล์มบางแต่ละชั้นจะมีลำดับการสร้างและมีหน้าที่แตกต่างกันออกไปดังนี้ [49], [50] แผ่นฐานจะถูกสร้างขึ้นเป็นลำดับแรกเพื่อลดการปนเปื้อนของสารชนิดอื่นภายในระบบ ก่อนทำการปลูกฟิล์มบางชั้นอื่นๆ ในลำดับต่อมาชั้นยึดเกาะจะถูกสร้างขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มความสามารถ ในการยึดเกาะของชั้นฟิล์มบางชั้นอื่นๆ ให้เข้ากับแผ่นฐานได้ดียิ่งขึ้น จากนั้นชั้นอันเดอร์เลเยอร์จะถูก สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการควบคุมขนาดของเกรนแม่เหล็กในชั้นบันทึกข้อมูล ภายหลังจากนั้นชั้นกึ่งกลาง จะถูกสร้างขึ้นสำหรับการจัดเตรียมรอยต่อ (buffer interface) เพื่อช่วยให้สามารถปลูกฟิล์มของ ขั้นบันทึกข้อมูลที่มีลักษณะโครงสร้างผลึกเป็นรูปทรงหกด้านแบบปิด (hexagonal closed pack, hcp) ในแนวระนาบกับแผ่นฟิล์มได้ ต่อมาชั้นบันทึกข้อมูลจะถูกสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการเก็บรักษา ข้อมูล ในลำดับสุดท้ายชั้นป้องกันจะถูกสร้างขึ้นจากสารจำพวกคาร์บอนเพื่อทำหน้าที่ป้องกันความ เสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อชั้นบันทึกข้อมูลเนื่องจากปฏิกิริยาทางเคมี (chemical reactions) และ ผลกระทบเชิงกลเนื่องจากกระบวนการทำงานของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

ภาพประกอบ 2.2 แผนภาพอย่างง่ายของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตา<mark>มยาวซึ่งประ</mark>กอบไปด้วยชั้นวัสดุ หลายชั้นที่มีคุณสมบัติและหน้าที่แตกต่างกัน

ในช่วงแรกของการประยุกต์ใช้แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวที่มีค่าความกว้างของบิต ข้อมูลสูงพบว่าไม่มีผลของปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุ (self-demagnetizing field) เกิดขึ้นภายในระบบเนื่องจากระยะห่างระหว่างขั้วแม่เหล็กมีค่ามากแสดงดังภาพประกอบ 2.3(ก) แต่ เมื่อต้องการเพิ่มพื้นที่ความจุข้อมูลของอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟส่งผลทำให้มีความจำเป็นจะต้องลด ขนาดของบิตข้อมูลหรือขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในแผ่นบันทึกข้อมูลลง แม้ว่าการลดขนาดของบิต ข้อมูลจะช่วยในการเพิ่มพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ แต่กลับพบว่าระยะห่างระหว่าง ขั้วแม่เหล็กภายในบิตข้อมูลที่อยู่ใกล้กันมากจนเกินไปส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของปริมาณ สนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุที่มีทิศทางตรงกันข้ามกับทิศทางของบิตข้อมูลแสดงดังลูกศรสีแดง ในภาพประกอบ 2.3(ข) และ (ค) ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดสัญญาณรบกวนที่สูงในระหว่าง กระบวนการอ่านข้อมูลและทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในกระบวนการอ่านข้อมูล ข้อจำกัดทาง กายภาพ (physical limits) ของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวนำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างแผ่น-บันทึกข้อมูลให้กลายเป็นแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากในภายหลังซึ่งจะได้อธิบายถึงรายละเอียดต่อไป

ภาพประกอบ 2.3 แผนภาพอย่<mark>างง่ายของชั้นบันทึกข้อมู</mark>ลแบบตามยาวที่พิจารณาผลของปริมาณ สนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุใน (ก) ระบบที่ไม่มีการแบ่งบิตข้อมูล (ข) ระบบที่มีความหนาแน่น ของบิตข้อมูลต่ำและ (ค) ระบบที่มีความหนาแน่นของบิตข้อมูลสูง [9]

แผ่นบันทึกข้อมูลในปัจจุบันถูกเรียกว่า แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก เนื่องจากมี ลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนี้ไทเซชันภายในชั้นบันทึกข้อมูลในแนวตั้งฉากกับระนาบของ แผ่นบันทึกข้อมูลซึ่งถูกนำเสนอขึ้นเป็นครั้งแรกโดยอิวาซากิและคณะ (S. Iwasaki et al.) ในปี ค.ศ. 1975 [51]–[53] แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากถูกประกอบขึ้นด้วยชั้นฟิล์มบางจำนวนหลายชั้น คล้ายคลึงกับชั้นบันทึกข้อมูลแบบตามยาว แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะการจัดเรียงทิศทาง ของแมกนี้ไทเซชันในชั้นบันทึกข้อมูลให้มีทิศตั้งฉากกับระนาบของแผ่นฟิล์มส่งผลทำให้มีการเพิ่มชั้น ฟิล์มบางที่ถูกเรียกว่า ชั้นซอฟท์อันเดอร์เลเยอร์ (soft underlayer) ไว้ระหว่างชั้นยึดเกาะและ ชั้นกึ่งกลางแสดงดังภาพประกอบ 2.4 เพื่อช่วยเพิ่มความเข้มของสนามแม่เหล็กที่ใช้สำหรับ การเหนี่ยวนำทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลเนื่องจากชั้นซอฟท์อันเดอร์เลเยอร์มี คุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ง่าย (soft magnetic material) ยกตัวอย่างเช่น นิกเกิล เหล็ก (nickel iron, NiFe) [9] โคบอลต์เหล็กโบรอน (cobalt iron boron, CoFeB) [54] เป็นต้น

การปรับลดขนาดของเกรนแม่เหล็กให้มีขนาดที่เล็กมากจนเกินไปเป็นสาเหตุทำให้เกิด ปัญหาการแปรสภาพของวัสดุแม่เหล็กจากวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกกลายเป็นวัสดุพาราแมกเนติกซึ่งถูก เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปรากฏการณ์ซูเปอร์พาราแมกเนติก (superparamagnetic effect) เนื่องจาก อิทธิพลของความร้อนภายนอกที่ส่งผลทำให้เกรนแม่เหล็กขาดเสถียรภาพทางความร้อนและ ไม่สามารถคงสภาพความเป็นแม่เหล็กไว้ได้ ทำให้มีการเพิ่มค่าพลังงานในการรักษาทิศทางของแมกนี-ไทเซชันโดยการเจือสารแพลตทินัม (platinum, Pt) เข้าสู่โครงสร้างของชั้นบันทึกข้อมูลนำไปสู่ปัญหา ในการเขียนข้อมูล (writability) ที่ต้องใช้สนามเขียน (writing field) ที่เพิ่มสูงขึ้นเพื่อเหนี่ยวนำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้นบันทึกข้อมูล ส่งผลทำให้มีความคลาดเคลื่อน เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการอ่านข้อมูลนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอัตราของบิตผิดพลาด (bit error rate, BER) ที่เกิดขึ้นภายในแผ่นบันทึกข้อมูลซึ่งส่งผลทำให้อัตราของสัญญาณต่อสัญญาณรบกวน (signal to noise ratio, SNR) มีค่าลดลง ปัญหาทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ถูกเรียกรวมกันว่า ปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้าน (trilemma problem) ได้แก่ ความเสถียรทาง ความร้อน ความสามารถในการเขียน และอัตราของสัญญาณต่อสัญญาณรบกวน [6], [7], [9]

จากปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้านทำให้มีการออกแบบและพัฒนา ลักษณะโครงสร้างของชั้นบันทึกข้อมูลจากแบบชั้นเดียวกลายเป็นลักษณะโครงสร้างแบบหลายชั้นเพื่อ แก้ไขปัญหาดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น ชั้นบันทึกข้อมูลแบบต่อเนื่องควบคู่ (coupled granular continuous layer, CGC) [55]–[57] ชั้นบันทึกข้อมูลแบบควบคู่แลกเปลี่ยน (exchange coupled composite layer, ECC) [58], [59] และชั้นบันทึกข้อมูลแบบผสม (ECC/CGC layer) [60]–[63] เป็นต้น โดยในปัจจุบันพบว่าชั้นบันทึกข้อมูลแบบผสมถูกใช้เป็นต้นแบบของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ตั้งฉากเนื่องจากสามารถลดปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้านได้ดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบ กับชั้นบันทึกข้อมูลรูปแบบอื่นๆ [60] สำหรับรายละเอียดของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากแต่ละ ประเภทที่ได้กล่าวมานี้จะถูกอธิบายไว้ในบทถัดไป

ภาพประกอบ 2.5 วิวัฒนาการข<mark>องแผ่นบันทึกข้อมูลและ</mark>อัตราการขยายตัวของพื้นที่จัดเก็บข้อมูล นับตั้งแต่ยุคแรกเริ่มที่มีการใช้งานหน่วยความจำฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจนถึงปัจจุบัน [64]

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของแผ่นบันทึกข้อมูล แบบตามยาวให้กลายเป็นแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากไม่เพียงแต่ช่วยแก้ไขปัญหาในส่วนของการ เขียนและการอ่านข้อมูลแต่ยังช่วยในการพัฒนาความสามารถในการจุข้อมูลได้เพิ่มมากขึ้นอีกเป็น หลายเท่าตัว ภาพประกอบ 2.5 แสดงให้เห็นถึงอัตราการขยายตัวของพื้นที่จัดเก็บข้อมูลที่เพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่แผ่นบันทึกข้อมูลแบบฟิล์มบางได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในเทคโนโลยีการบันทึก ข้อมูลในปี ค.ศ.1980 ในรูปแบบของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวและถูกปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบ ของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากในภายหลัง โดยในปัจจุบันพบว่าอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟทั้งหมด ยังคงมีพื้นฐานอยู่บนเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก นอกจากนี้ยังได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟเพื่อรองรับเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลในอนาคตที่มุ่งเน้นการพัฒนาไปในส่วนของ หัวเขียนข้อมูล ยกตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็กแบบใช้ความร้อนช่วย (heat assisted magnetic recording media, HAMR) [12] และเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่น ไมโครเวฟช่วย (microwave assisted magnetic recording media, MAMR) [13] เป็นต้น ซึ่งจะ ได้กล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

2.1.2 หัวเขียนข้อมูล

หัวเขียนข้อมูลเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟซึ่งทำหน้าที่ เขียนข้อมูลลงบนบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูล หัวเขียนข้อมูลจะถูกเชื่อมติดอยู่กับหัวอ่านข้อมูล และเคลื่อนที่อยู่เหนือแผ่นบันทึกข้อมูลด้วยระยะความสูงค่าหนึ่งที่ถูกเรียกว่า ระยะการบิน (flying height) ซึ่งในปัจจุบันถูกกำหนดให้มีค่าน้อยกว่า 5 nm [65] ในขณะเดียวกันนั้นแผ่นบันทึกข้อมูลจะ ถูกทำให้หมุนรอบแกนหมุน (spindle) ด้วยมอเตอร์เพื่อเคลื่อนบิตข้อมูลที่ต้องการบันทึกข้อมูลให้อยู่ ในตำแหน่งเดียวกันกับหัวเขียนข้อมูล การเขียนข้อมูลลงบนบิตข้อมูลสามารถทำได้โดยการให้แรงดัน ไบอัสหรือความต่างศักย์ไฟฟ้าเพื่อทำให้เกิดการไหลของกระแสไฟฟ้าผ่านขดลวด (write coils) ที่ พันล้อมรอบบริเวณหัวเขียนข้อมูลและเหนี่ยวนำให้เกิดสนามแม่เหล็กตามกฎของแอมแปร์ (Ampere's law) [66] ดังนั้นเส้นแรงแม่เหล็กหรือฟลักซ์แม่เหล็ก (magnetic flux) จะมีทิศพุ่งเข้า หรือพุ่งออกจากขั้วหลัก (main pole หรือ trailing pole) ขึ้นอยู่กับทิศทางของการไหลของ กระแสไฟฟ้าผ่านขดลวดพันล้อมรอบบริเวณหัวเขียนข้อมูล เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเขียนข้อมูลจาก บิตข้อมูลที่ต้องการอ่าน แผ่นบันทึกข้อมูลจะหมุนและเคลื่อนบิตข้อมูลต่อไปมายังตำแหน่งของหัว เขียนข้อมูลเพื่อทำการเขียนข้อมูลจนครบทุกตำแหน่งเพื่อให้การบันทึกข้อมูลเป็นไปอย่างสมบูรณ์ หัวเขียนข้อมูลถูกแบ่งออกเป็นสองประเภทหลักคือ หัวเขียนแบบวงแหวน (ring head) และหัวเขียน แบบขั้วเดี่ยว (monopole head) [65], [67]

หัวเขียนแบบวงแหวนเป็นหัวเขียนแบบดั้งเดิมที่ถูกใช้ในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล แบบขั้นเดียวหรือแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวแสดงดังภาพประกอบ 2.6(ก) ซึ่งขั้วหลักและ ขั้วย้อนกลับจะถูกออกแบบให้มีขนาดที่เท่ากันเพื่อสร้างสนามแม่เหล็กที่มีความสม่ำเสมอสำหรับการ เหนี่ยวนำทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลแบบตามยาว แต่เมื่อมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ของแผ่นบันทึกข้อมูลจากแบบตามยาวเป็นแบบตั้งฉากส่งผลทำให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ลักษณะโครงสร้างของหัวเขียนข้อมูลตามไปด้วย เนื่องจากหัวเขียนแบบวงแหวนสามารถสร้าง สนามแม่เหล็กในแนวตั้งฉากได้ในปริมาณน้อยซึ่งไม่เพียงพอต่อการเหนี่ยวนำทิศทางของบิตข้อมูล ภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก [65], [68] ในภายหลังจึงได้มีการพัฒนาหัวเขียนแบบขั้วเดี่ยวขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สำหรับหัวเขียนแบบขั้วเดี่ยวจะมีลักษณะที่แตกต่างจากหัวเขียนแบบวงแหวนเนื่องจาก ขนาดของขั้วหัวเขียนถูกออกแบบให้มีขนาดเล็กกว่าขั้วย้อนกลับและมีลักษณะคล้ายงวงช้างแสดงดัง ภาพประกอบ 2.6(ข) เพื่อให้หัวเขียนข้อมูลสามารถสร้างสนามแม่เหล็กที่มีความเข้มสูงภายในวงจำกัด ของบิตข้อมูลแบบตั้งฉากได้และเพื่อให้ขั้วย้อนกลับช่วยดูดซับปริมาณสนามแม่เหล็กภายหลังจาก กระบวนการเขียนข้อมูลได้ สำหรับหัวเขียนแบบขั้วเดี่ยวนี้ได้ถูกออกแบบให้ทำงานควบคู่กับ ชั้นสะท้อนกลับหรือชั้นซอฟท์อันเดอร์เลเยอร์ (soft underlayer) ที่ถูกเพิ่มเข้าไปในโครงสร้างของ แผ่นบันทึกข้อมูลเพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการเขียนข้อมูล [9], [65], [67], [68]

การพัฒนาความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลของแผ่นบันทึกข้อมูลโดยการเพิ่มปริมาณ พลังงานที่ใช้ในการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชันบิตนำไปสู่ปัญหาในการเขียนข้อมูลเนื่องจาก ขีดจำกัดของวัสดุแม่เหล็ก ทำให้มีการนำเสนอเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลรูปแบบใหม่ที่มุ่งเน้นการ พัฒนาไปในส่วนของการปรับเปลี่ยนรูปแบบของหัวเขียนข้อมูล ได้แก่ การบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็ก แบบใช้ความร้อนช่วย [12] และการบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่นไมโครเวฟช่วย [13] ซึ่งมีลักษณะ แตกต่างกันดังนี้

เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็กแบบใช้ความร้อนช่วยถูกนำเสนอขึ้นในปี ค.ศ. 2006 โดยรอตเมเยอร์และคณะ (R. E. Rottmayer *et al.*) [12] เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลประเภท นี้จะอาศัยความร้อนจากเลเซอร์ไดโอด (laser diode) ซึ่งเชื่อมติดอยู่กับขั้วหัวเขียนข้อมูลเพื่อเพิ่ม ความร้อนให้กับบิตข้อมูลในขณะที่มีการป้อนสนามแม่เหล็กลงบนบิตข้อมูล และทำการบันทึกข้อมูล ลงบนแผ่นบันทึกข้อมูลตามลำดับแสดงดังภาพประกอบ 2.7(ก) เนื่องจากแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ดั้งฉากที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีประเภทนี้มีพื้นฐานอยู่บนวัสดุแม่เหล็กไอรอนแพลตทินัม (Iron Platinum, FePt) ที่มีค่าคงที่แอนไอโซโทรปีซึ่งเป็นค่าพลังงานที่ใช้ในการรักษาทิศทางของ แมกนีโทเซชันภายในบิตข้อมูลสูงประมาณ $K_U \sim 7 \times 10^7 \text{ erg/cm}^3$ [69], [70] ทำให้ต้องใช้สนามเขียน หรือสนามหมุนกลับ (switching field, H_{SW}) ในปริมาณที่สูงขึ้นในการเขียนข้อมูลในการกลับทิศทาง ของแมกนีโทเซชัน ดังนั้นการเพิ่มความร้อนค่าหนึ่งซึ่งใกล้เคียงกับค่าอุณหภูมิวิกฤตหรืออุณหภูมิคูรี (Curie temperature, T_C) ไปยังบริเวณที่ต้องการเขียนข้อมูลจะช่วยลดค่าความเป็นแม่เหล็กของ บิตข้อมูลและลดค่าเคอเออร์ซิวิตี (coercivity, H_C) ต่ำกว่าค่าสนามเขียนทำให้สามารถเขียนข้อมูลได้ โดยใช้ปริมาณสนามเขียนที่ลดลง ส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลสามารถปรับเปลี่ยน ทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กจากหัวเขียนข้อมูลได้ ภายหลังจากนั้นความร้อนจากเลเซอร์ไดโอด จะถูกกำจัดออกไปเพื่อทำให้อุณหภูมิภายในบิตข้อมูลมีค่าลดลงเข้าสู่อุณหภูมิห้องอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ยังคงมีการป้อนสนามแม่เหล็กเพื่อให้แมกนีไทเซชันคงสภาพความเป็นแม่เหล็กตามทิศของ การเหนี่ยวนำทางแม่เหล็กด้วยสนามเขียนได้

ภาพประกอบ 2.7 ลักษณะโครงสร้างและการทำงานของแผ่นบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็กแบบใช้ความ ร้อนช่วย

ในส่วนของเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่นไมโครเวฟช่วยเป็นการอาศัยคลื่น ความถี่ในระดับไมโครเวฟ (microwave frequency) ที่ถูกสร้างขึ้นโดยเครื่องกำเนิดสัญญาณสปิน-ทอร์ก (spin torque oscillator) ซึ่งเชื่อมติดอยู่กับขั้วเขียนข้อมูลมาใช้ในกระบวนการเขียนข้อมูล เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลประเภทนี้ถูกนำเสนอขึ้นในปี ค.ศ. 2008 โดยซูและคณะ (J. G. Zhu *et* *al.*) [13] โดยเครื่องกำเนิดสัญญาณสปินทอร์กจะช่วยทำให้แมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลเกิดการสั่น ด้วยปริมาณสนามสลับจากคลื่นไมโครเวฟ (microwave alternating field หรือ localised ac field) ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วงหลายพันเออร์สเตด (Oersted, Oe) [13], [71] ที่ย่านความถี่สูงหลายสิบ จิกะเฮิร์ตซ์ (gigahertz) [13] ปริมาณสนามสลับจากคลื่นไมโครเวฟจะถูกกำหนดให้กระทำกับ บิตข้อมูลในทิศทางตั้งฉาก (orthogonal direction) กับทิศแกนง่าย (easy axis) ของแมกนีไทเซชัน ภายในแผ่นบันทึกข้อมูลในขณะที่สนามเขียนจะถูกป้อนเข้าสู่ชั้นบันทึกข้อมูลในทิศแกนง่าย ด้วย วิธีการดังกล่าวจะทำให้เกิดการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลตามทิศทางของ สนามแม่เหล็กภายนอกที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบได้โดยง่ายแสดงดังภาพประกอบ 2.8 การบันทึกข้อมูล แบบใช้คลื่นไมโครเวฟช่วยยังคงมีพื้นฐานอยู่บนแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากซึ่งมีลักษณะเป็น สารประกอบโลหะเจือ CoPt ที่มีส่วนประกอบของแพลตทินัมมากขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณค่าคงที่แอนไอ-โซโทรปีให้มีค่าสูงประมาณ K_U~1x10⁷ erg/cm³ [71] และเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาในด้านเสถียรภาพ ทางความร้อนของแผ่นบันทึกข้อมูล

ภาพประกอบ 2.8 ลักษณะโครงสร้างและการทำงานของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่นไมโครเวฟช่วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลักที่สำคัญภายใน ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟเพื่อรองรับเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลในอนาคตนั้นจะมุ่งเน้นการพัฒนาไปในส่วนของ หัวเขียนข้อมูล ในขณะที่ลักษณะของแผ่นบันทึกข้อมูลและหัวอ่านข้อมูลนั้นยังคงมีพื้นฐานอยู่บน เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้จะไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดของ หัวเขียนข้อมูลรูปแบบใหม่เหล่านี้ แต่จะมุ่งเน้นไปในส่วนของการพัฒนาแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้สำหรับการศึกษาคุณสมบัติของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากและหัวอ่านข้อมูลเป็นหลักซึ่งจะได้ กล่าวถึงรายละเอียดในบทถัดไป

2.1.3 หัวอ่านข้อมูล

หัวอ่านข้อมูลเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบหลักภายในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟซึ่งทำหน้าที่ในการ อ่านข้อมูลจากแผ่นบันทึกข้อมูล โดยภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ เซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูล (read head sensor) ที่อาศัยคุณสมบัติการเปลี่ยนแปลงสภาพต้านทาน (resistivity) ของวัสดุแม่เหล็กเนื่องจากผลของปริมาณสนามเหล็กภายนอกมาประยุกต์ใช้สำหรับ กระบวนการอ่านข้อมูล ในยุคแรกของเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟเซ็นเซอร์หัวอ่าน ข้อมูลถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็ก (magnetoresistive effect) [72] และ ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กแบบแอนไอโซโทรปิค (anisotropic magnetoresistive effect) [73], [74] ในการตรวจวัดสัญญาณทางแม่เหล็กจากแผ่นบันทึกข้อมูล

อย่างไรก็ตามภายหลังจากการค้นพบปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่ (giant magnetoresistance) โดยบายบิชและคณะ (Baibich *et al.*) ในปี ค.ศ. 1988 [21] ทำให้มี การนำเสนอเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลแบบใหม่ซึ่งถูกเรียกว่า โครงสร้างสปินวาล์ว (spin-valve geometry) โดยดีนายและคณะ (B. Dieny *et al.*) ขึ้นในปี ค.ศ. 1991 [75] โครงสร้างสปินวาล์ว แบบตั้งเดิม (conventional spin-valve geometry) [24], [75], [76] จะมีลักษณะเป็นโครงสร้าง วัสดุหลายชั้นที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (antiferromagnetic material, AF) และชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (ferromagnetic material, FM) สองชั้น ได้แก่ ชั้นพิน (pinned layer, PL) และชั้นฟรี (free layer, FL) ซึ่งถูกคั่นกลางด้วยชั้นวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็ก (non-magnetic material) หรือชั้นสเปลเซอร์ (spacer layer, SL) แสดงดังภาพประกอบ 2.9 โดย แมกนีไทเซชันภายในชั้น PL จะถูกกำหนดให้มีทิศทางที่แน่นอนด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ระหว่างแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF และชั้น FM ซึ่งถูกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปรากฏ-การณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias phenomenon) [16]–[19] เพื่อให้ชั้น PL ทำหน้าที่เป็น ตัวอ้างอิงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FL ที่สามารถเปลี่ยนแปลงทิศทางได้อย่างอิสระตามการ เหนี่ยวนำของสนามแม่เหล็กที่ออกจากบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูล ในขณะที่ชั้น SL จะทำ หน้าที่ป้องกันการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL และชั้น FL

ภาพประกอบ 2.9 โครงสร้างสปินวาล์วแบบ<mark>ดั้ง</mark>เดิมที่ประกอบด้วยชั้น AF/PL/SL/FL บนแผ่นบันทึก ข้อมูลแบบตั้งฉาก

นอกจากนี้ในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลยังประกอบไปด้วยเกราะป้องกันด้านข้าง (side shield, SS) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กถาวร (permanent magnet, PM) ที่เหนี่ยวนำได้ยาก และมีสภาพความเป็นแม่เหล็กหรือปริมาณเคอเออร์ชีวิตีที่ค่อนข้างสูง เช่น CoPt [15] และ CoCrPt [77] เป็นต้น วางขนาบทั้งสองข้างของโครงสร้างสปินวาล์ว เกราะป้องกันด้านข้างถูกสร้างขึ้นเพื่อ ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ให้มีทิศทางขนานกับระนาบของ แผ่นบันทึกข้อมูลและตั้งฉากกับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL ในขณะที่ไม่เกิดกระบวนการ อ่านข้อมูลแสดงดังลูกศรสีดำในภาพประกอบ 2.9 เพื่อป้องกันการก่อตัวของโดเมนแม่เหล็กอื่นๆ ภายในชั้น FL ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ชั้น FL ขาดเสถียรภาพทางความร้อนนำไปสู่การเกิดสัญญาณ รบกวนในระหว่างกระบวนการอ่านข้อมูล [78], [79] สำหรับเกราะป้องกันด้านบน (top shield, TS) และเกราะป้องกันด้านล่าง (bottom shield, BS) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กที่มีสภาพรับไว้ได้ แม่เหล็กสูง ยกตัวอย่างเช่น NiFe [77] และ CoFe [77] เป็นต้น จะถูกสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ป้องกัน ไม่ให้สนามแม่เหล็กจากบิตข้อมูลข้างเคียง (stray field) [14], [15] เข้ามารบกวนแมกนีไทเซชันของ ขั้น FL ในระหว่างกระบวนการตรวจวัดสัญญาณทางแม่เหล็กจากบิตข้อมูลที่ต้องการอ่าน [15]

กระบวนการอ่านข้อมูลจะเกิดขึ้นเมื่อหัวอ่านข้อมูลและบิตข้อมูลที่ต้องการอ่านอยู่ใน ตำแหน่งที่ตรงกันทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ถูกเหนี่ยวนำด้วยสนามแม่เหล็กจากบิตข้อมูลที่ ต้องการอ่าน และมีแนวโน้มการจัดเรียงทิศทางตามทิศของแมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลนั้นๆ เมื่อมี การจ่ายแรงดันไบอัส (bias voltage) เพื่อทำให้เกิดค่าความต่างศักย์ทางไฟฟ้าและเกิดการไหลของ กระแสไฟฟ้า (electrical current) ผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะทำให้สามารถตรวจวัดการ เปลี่ยนแปลงค่าต้านทานแม่เหล็กได้โดยอาศัยปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่ [21] และ ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กจากการทะลุผ่าน [22] โดยปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะมี ้ค่าแปรผันตามการเปลี่ยนแปลงของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL [15], [23], [24] ้จากนั้นค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะถูกทำการขยายสัญญาณและอ่านข้อมูลออกมาในลักษณะ ไบนารีบิต (binary bits) หรือบิต 0 และบิต 1

อย่างไรก็ตามความแรงของสนามแม่เหล็กจากแผ่นบันทึกข้อมูลที่เหนี่ยวนำทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL จะมีค่าน้อยมา<mark>กใ</mark>นช่วง 200 Oe ถึง 300 Oe [15] ซึ่งไม่สามารถทำให้ แมกนี้ไทเซชันในชั้น FL แสดงทิศทางเดียว<mark>กันก</mark>ับแมกนี้ไทเซชันในบิตข้อมูลในทิศทางเดียวกันหรือ ้ ทิศทางตรงกันข้ามได้อย่างสมบูรณ์ แต่จะท<mark>ำมุม</mark>เล็กน้อยตามทิศทางการเหนี่ยวนำของบิตข้อมูลขึ้นอยู่ ้กับความแรงในการเหนี่ยวนำของสนามแม่เ<mark>หล</mark>็กจากบิตข้อมูลนั้นๆ ที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันของ ้ชั้น FL แสดงดังลูกศรสีน้ำเงินและลูกศรสี<mark>แด</mark>งในภาพประกอบ 2.9 ทำให้สามารถวัดปริมาณค่า ต้านทานแม่เหล็กหรือแอมพลิจูดของสัญญาณเอาท์พุต (signal output amplitude) ได้ค่อนข้างต่ำ ้ดังนั้นในการเลือกใช้วัสดุแม่เหล็กเพื่อนำม<mark>าประยุ</mark>กต์ใช้เป็นชั้น FL หรือเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลมีความ ้จำเป็นจะต้องเลือกใช้วัสดุเฟอร์โรแมกเนติ<mark>กที่มีคว</mark>ามเป็นแม่เหล็กหรือปริมาณเคอเออร์ซิวิตีที่ค่อนข้าง ้สูงและมีคุณสมบัติที่เหนี่ยวนำได้ง่าย (hi<mark>gh sen</mark>sitivity) [15], [77] เพื่อให้สามารถตรวจวัดทิศทาง ของแมกนีไทเซชันภายในบิตข้อมูลได้อย่าง<mark>แม่นยำ</mark>

การพัฒนาประสิทธิภาพข<mark>องหัวอ่านข้อ</mark>มูลโดยการเพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลสามารถ ทำได้โดยการปรับลดขนาดของเ<mark>กรนแม่เหล็กภายในแผ่น</mark>บันทึกข้อมูล ซึ่งนำไปสู่การปรับลดขนาด ้ความกว้างของบิตข้อมูล (bit width, BW) และความยาวของบิตข้อมูล (bit length, BL) แสดงดัง ภาพประกอบ 2.10 จากภาพจะเห็นได้ว่าการลดความยาวของบิตข้อมูล (bit length, BL) ซึ่งใน ้ ปัจจุบันมีค่าอยู่ที่ประมาณ 17 nm [1<mark>5] จะสัมพันธ์</mark>กับขนาดความสูงของชั้นหัวอ่านข้อมูล (reader hight, RH) และระยะห่างระหว่างเกร<mark>าะป้องกัน (shie</mark>ld-to-shield spacing, SSS) ซึ่งโดยทั่วไปจะมี ขนาดที่ใหญ่กว่าควา<mark>มกว้างของบิตข้อมูลป</mark>ระมาณ 50% [15] ในขณะที่การปรับลดขนาดความกว้าง ของบิตข้อมูลซึ่งใ<mark>นปัจจุบันพบ</mark>ว่ามีค่าอยู่ในช่วงประมาณ 20 nm <mark>ถึง 30 nm [15]</mark> จะสัมพันธ์กับความ กว้างของหัวอ่านข้อมูล (reader width, RW) สำหรับความลึกของหัวอ่านข้อมูล (stripe height, SH) ซึ่งเป็นตัวกำหนดค่าต้านทานของอุปกรณ์และแอมพลิจูดของสัญญาณเอาท์พุตจะมีค่าน้อยกว่า 200 4

ยณ สาโต

nm [80]

9

ภาพประกอบ 2.10 โครงสร้างอย่างง่ายของหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟหน้าที่รับกับแผ่นบันทึก ข้อมูล (air-bearing surface, ABS) และลักษณะการแบ่งบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูล

การปรับลดขนาดของหัวอ่านข้อมูลเพื่อให้มีความสอดคล้องกับขนาดของบิตข้อมูลเป็น สาเหตุทำให้ต้องลดขนาดความกว้างและความสูงของหัวอ่านข้อมูลซึ่งนำไปสู่การลดลงของอันตรกิริยา แลกเปลี่ยนระหว่างชั้น AF และชั้น PL (weak exchange coupling AF/FM) เนื่องจากชั้น AF ขาด เสถียรภาพทางความร้อน (thermal instability) และไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FL ให้มีทิศทางที่แน่นอนได้ [81], [82] ในขณะเดียวกันเมื่อชั้น PL มีขนาดที่เล็กลงจะทำให้เกิดปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้าง (selfdemagntizing field) ภายในชั้น PL ที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อแมกนีไทเซชันในชั้น FL และเกิดการก่อตัวของโดเมนแม่เหล็กภายในชั้น FL นำไปสู่การจัดเรียงตัวที่ไม่เป็นระเบียบของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL (non uniform FL magnetization) [81], [82] ทำให้โครงสร้างสปิน วาล์วแบบดั้งเดิมมีประสิทธิภาพในการทำงานที่ลดลงเมื่อมีการเพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล

ในเวลาต่อมาได้มีการนำเสนอโครงสร้างสปินวาล์วแบบสังเคราะห์ (synthetic spinvalve geometry) [83] โดยการเพิ่มชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกอีกหนึ่งชั้นซึ่งถูกเรียกว่า ชั้นอ้างอิง (reference layer, RL) ต่อจากชั้น PL และคั่นกลางด้วยชั้นวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็ก เพื่อช่วยเพิ่มการเกิดอันตรกิริยาระหว่างชั้น PL และชั้น FL หรืออันตรกิริยานีล (Neel coupling) [83] เพื่อทำแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น RL มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามคล้ายคลึงกับ ลักษณะการจัดเรียงตัวของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF โดยชั้นวัสดุแม่เหล็กทั้งสามชั้นถูกเรียกรวมกัน ว่า ชั้นแอนติเฟอร์โรแมกเนติกสังเคราะห์ (synthetic antiferromagnetic, SAF) โครงสร้างสปิน- วาล์วแบบสังเคราะห์ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/SAF/SL/FL แสดงดังภาพประกอบ 2.11 จาก การศึกษาพบว่าโครงสร้างสปินวาล์วแบบสังเคราะห์สามารถกำจัดผลของสนามแม่เหล็กหักล้างภายใน ชั้น PL ที่กระทำต่อชั้น FL ได้เนื่องจากปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในชั้น PL จะมีทิศทาง ตรงกันข้ามกับปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในชั้น RL และหักล้างกันหมดไป [81]–[83] นอกจากนี้ยังพบว่าโครงสร้างสปินวาล์วแบบสังเคราะห์มีส่วนช่วยในการเพิ่มผลอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ระหว่างชั้น PL และชั้น RL ส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น RL ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศทางของ แมกนีไทเซชันในชั้น FL มีทิศทางที่แน่นอนและมีเสถียรภาพทางความร้อนที่เพิ่มสูงขึ้นแม้ว่าขนาดของ หัวอ่านข้อมูลจะถูกปรับให้มีขนาดที่ลดลง [81]–[83]

ภาพประกอบ 2.11 โครงสร้างสปินวาล์วแบบสังเคราะห์ที่ประกอบด้วยชั้น AF/SAF/SL/FL บนแผ่น บันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก

นอกจากการลดขนาดของโครงสร้างสปินวาล์วภายในหัวอ่านข้อมูลแล้วยังมีความจำเป็น จะต้องลดขนาดของเกราะป้องกันด้านข้าง เพื่อให้สามารถลดระยะห่างระหว่างเกราะป้องกันด้านบน และด้านล่างให้มีความสัมพันธ์กับขนาดของบิตข้อมูลที่มีขนาดเล็กลงได้แสดงดังภาพประกอบ 2.12(ก) อย่างไรก็ตามสนามแม่เหล็กจากเกราะป้องกันด้านข้างที่มีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กแบบถาวรซึ่งถูก ใช้สำหรับยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FL จะส่งผลทำให้เกิดการก่อตัวของโดเมนแม่เหล็กที่ บริเวณขอบของชั้น FL (FL domain formation) ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชัน ในชั้น FL ตามการเหนี่ยวนำของสนามแม่เหล็กจากบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูลจะเกิดขึ้นได้ยาก [84] และส่งผลทำให้ความสามารถในการตรวจวัดสัญญาณแม่เหล็กจากแผ่นบันทึกข้อมูลของแมกนี-ไทเซชันภายในชั้น FL มีแนวโน้มลดต่ำลง นอกจากนี้ยังพบว่าการก่อตัวของโดเมนแม่เหล็กภายในชั้น FL ยังส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL เกิดความไม่สมมาตรและเบี่ยงเบนออกจากแนวตั้งฉาก กับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL ซึ่งนำไปสู่ปัญหาสัญญาณเอาต์พุทแบบไม่เป็นเชิงเส้น (non-linear output signal) ปัญหาของขนาดแอมพลิจูดของสัญญาณเอาต์พุทที่มีค่าลดลง (loss of amplitude) และปัญหาความไม่สมมาตรของแอมพลิจูดของสัญญาณเอาต์พุท (amplitude asymmetry) [84]–[86] เป็นต้น

จากปัญหาเนื่องจากผลการลดขนาดของเกราะป้องกันด้านข้างที่มีคุณสมบัติเป็นวัสดุ แม่เหล็กแบบถาวรและชั้น FL ทำให้มีการออกแบบและนำเสนอเกราะป้องกันด้านข้างรูปแบบใหม่ที่ เลือกใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กแบบไม่ถาวรและเหนี่ยวนำได้ง่าย (soft magnet, SM) เช่น NiFe และ CoFe เป็นต้น ทดแทนการใช้วัสดุแม่เหล็กแบบถาวร [87]–[89] นอกจากนี้ยังได้มีการ เพิ่มชั้น AF และชั้น SAF ด้านล่างเกราะป้องกันด้านบนเพื่อทำหน้าที่ยึดทิศทางของแมกนีไทเซชัน ในชั้น FL แสดงดังภาพประกอบ 2.12(ข) จากการศึกษาพบว่าในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่มีการ เลือกใช้เกราะป้องกันด้านข้างเป็นวัสดุแม่เหล็กแบบไม่ถาวรทำให้เกิดปริมาณสนามแม่เหล็กที่ เหมาะสมต่อการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ให้อยู่ในแนวตั้งฉากกับระนาบของชั้น PL แบบสมมาตร (FL symmetry) โดยไม่ทำให้เกิดการก่อตัวของโดเมนแม่เหล็กที่บริเวณขอบของชั้น FL และทำให้สามารถวัดค่าแอมพลิจูดของสัญญาณเอาท์พุตในระหว่างกระบวนการอ่านข้อมูลได้เพิ่ม สูงขึ้นแม้ว่าอุปกรณ์จะถูกจำกัดให้มีขนาดที่เล็กลง [87]–[89]

ภาพประกอบ 2.12 โครงสร้างอย่างง่ายของหัวอ่านข้อมูลที่มีเกราะป้องกันด้านข้างเป็น (ก) วัสดุ แม่เหล็กแบบถาวร และ (ข) วัสดุแม่เหล็กแบบไม่ถาวร หน้าที่รับกับแผ่นบันทึกข้อมูลในขณะที่ไม่เกิด กระบวนการอ่านข้อมูล

(ข)

(ก)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาและออกแบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กเพื่อ นำไปประยุกต์ใช้งานในอุปกรณ์จริงนั้นมีเงื่อนไขที่จำกัดในหลากหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน ของการออกแบบลักษณะโครงสร้างและการเลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมต่อการใช้งาน ในการศึกษานี้มี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจทฤษฎีพื้นฐานและทฤษฎีขั้นสูงของวัสดุแม่เหล็กเพื่อให้สามารถ ดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนั้นในหัวข้อถัดไปจะได้อธิบายถึงทฤษฎีของวัสดุแม่เหล็กซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

2.2 ประเภทของวัสดุแม่เหล็ก

วัสดุแม่เหล็กคือวัสดุที่สามารถแสดงอำนาจทางแม่เหล็กหรือมีการตอบสนองต่อปริมาณ สนามแม่เหล็กภายนอก (external magnetic field หรือ applied field, H) ปริมาณทางฟิสิกส์ที่วัด ได้จากลักษณะทางกายภาพของวัสดุเพื่อใช้ในการอธิบายการตอบสนองต่อสนามแม่เหล็กภายนอก ของวัสดุถูกเรียกว่า แมกนีไทเซชัน ซึ่งเป็นผลรวมของปริมาณโมเมนต์แม่เหล็ก (magnetic moment, μ) ภายในวัสดุแม่เหล็ก (M = $\sum_i \mu_i$) โมเมนต์แม่เหล็กเกิดจากผลรวมของค่าโมเมนตัมเชิงมุม (total angular momentum, J) ที่ประกอบด้วยค่าโมเมนตัมเชิงมุมของสปิน (spin angular momentum, S) และค่าโมเมนตัมเชิงมุมของออร์บิทัล (orbital angular momentum, L) โดยปริมาณ โมเมนตัมเชิงมุมเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเคลื่อนที่อิเล็กตรอนในสองลักษณะคือ การเคลื่อนที่ของ อิเล็กตรอนแบบโคจรรอบนิวเคลียส (orbital motion) และการเคลื่อนที่แบบหมุนรอบตัวเองของ สปินภายในอิเล็กตรอน (spin motion)

การจำแนกประเภทของวัสดุแม่เหล็กสามารถพิจารณาได้จากค่ารับไว้ได้แม่เหล็ก (magnetic susceptibility, $\chi = M/H$) [66] ซึ่งเป็นค่าที่แสดงอำนาจทางแม่เหล็กเมื่อมีการ ตอบสนองต่อสนามแม่เหล็กภายนอกหรือสามารถพิจารณาได้จากค่าความชันจากกราฟแสดง ความสัมพันธ์ของปริมาณแมกนีไทเซชันภายในวัสดุแม่เหล็กและสนามแม่เหล็กภายนอกซึ่งถูกเรียกว่า เส้นโค้งแมกนีไทเซชันหรือลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส ในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงลักษณะพื้นฐานและ คุณสมบัติของวัสดุแม่เหล็กที่สำคัญประเภทต่างๆ ได้แก่ วัสดุไดอะแมกเนติก (diamagnetic materials) วัสดุพาราแมกเนติก (paramagnetic materials) วัสดุเฟอร์โรแมกเนติก และวัสดุแอนติ-เฟอร์โรแมกเนติกตามลำดับ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานวิจัยต่อไป

2.2.1 วัสดุไดอะแมกเนติก

วัสดุไดอะแมกเนติกเป็นวัสดุที่ไม่แสดงคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กเนื่องจากวัสดุ แม่เหล็กประเภทนี้มีการจัดเรียงตัวของอิเล็กตรอนวงนอกแบบเต็มวง (electron full shell) ส่งผล ทำให้ทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กหักล้างกันและทำให้ปริมาณโมเมนต์แม่เหล็กสุทธิ (net magnetic moment) หรือค่าแมกนีไทเซชันรวม (total magnetization) มีค่าเท่ากับศูนย์ (**M** = 0) ตัวอย่าง สำหรับวัสดุไดอะแมกเนติก ได้แก่ ทอง (gold, Au) เงิน (silver, Ag) ทองแดง (copper, Cu) ก๊าซ- เฉื่อย (noble gases) และสารประกอบออกไซด์ (oxide compound) [90] เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกแก่วัสดุไดอะแมกเนติกพบว่า แมกนีไทเซชันรวมจะมีค่า ไม่เท่ากับศูนย์ (M ≠ 0) ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของฟลักซ์แม่เหล็กในวัสดุต่อหนึ่งหน่วยเวลา ซึ่งเหนี่ยวนำให้เกิดแรงเคลื่อนไฟฟ้า (electromotive force, ɛ) ในทิศทางตรงข้ามกับสนามแม่เหล็ก ภายนอกและเหนี่ยวนำให้เกิดโมเมนต์แม่เหล็<mark>ก</mark>ที่มีค่าเป็นลบและมีค่าแปรผันตรงกับการเปลี่ยนแปลง โมเมนตัมเชิงมุม ภาพประกอบ 2.13(ก) แส<mark>ดง</mark>ลักษณะการจัดเรียงตัวของแมกนีไทเซชันภายในวัสดุ แม่เหล็กไดอะแมกเนติกมีผลทำให้สามาร<mark>ถวั</mark>ดค่าแมกนีไทเซชันได้เป็นค่าลบ แม้ว่าจะมีการป้อน ้สนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบสูงมากถึง <mark>2</mark>5,000 Oe [66] แสดงดังภาพประกอบ 2.13(ข)

ภาพประกอบ 2.13 (ก) การจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุไดอะแมกเนติกและ (ข) ้ความสัมพันธ์ระหว่างค่าแมกนีไทเซชันที่วัดได้เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกขนาด 25,000 Oe เข้าสู่ระบบโครงสร้างวัสดุไดอะแมกเนติก [66]

้สำหรับโมเมนต์แม่เหล็ก m ที่เกิดขึ้นในวัสดุแม่เหล็กไดอะแมกเนติกซึ่งถูกเหนี่ยวนำจาก สนามแม่เหล็กภายนอก H สามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโมเมนต์แม่เหล็กกับค่าโมเมนตัมเชิงมุม L ได้ดังสมการ (2.1) จับว

เมื่อ

е

 $\Delta m = -\frac{e}{2m}\Delta L$

(2.1)

- คือ ประจุของอิเล็กตรอน (electron charge)
  - คือ สภาพรับไว้ได้ทางแม่เหล็กในปริภูมิอิสระ (permeability of free space) μ_0
  - คือ รัศมีวงโคจรของอิเล็กตรอนที่มีการเคลื่อนที่หรือรัศมีของออร์บิทัล (orbital radius) r

โดยที่ ΔL = er²µ₀H/2 แสดงถึงค่าการเปลี่ยนแปลงโมเมนต์แม่เหล็ก Δm ในรูปของสนามแม่เหล็ก ภายนอก H เมื่อแทนค่า ΔL ลงในสมการ (2.1) จะทำให้สามารถเขียนความสัมพันธ์ระหว่างโมเมนต์ แม่เหล็กและสนามแม่เหล็กภายนอกได้เป็น

$$\Delta m = -\frac{e}{2m} \left(\frac{er^2 \mu_0}{2} H \right) = \frac{e^2 r^2 \mu_0}{4m} H$$
(2.2)

โดยทั่วไปแล้วค่ารับไว้ได้แม่เหล็กสามารถพิจารณาได้จากอัตราส่วนระหว่างค่า M/H ดังนั้นจาก สมการ (2.2) ทำให้สามารถเขียนค่ารับไว้ได้แ<mark>ม่เ</mark>หล็กสำหรับวัสดุไดอะแมกเนติก _{Xdia} ได้ดังนี้

$$\chi_{dia} = \frac{-\mu_0 N Z e^2 \langle r^2 \rangle}{6m}$$
(2.3)

เมื่อ N คือ เลขอาโวกาโดร (avogadro's number)

Z คือ เลขอะตอม (atomic nu<mark>mber</mark>)

จากสมการ (2.3) จะเห็นได้ว่าค่ารับไว้ได้แม่เหล็กของวัสดุไดอะแมกเนติกนั้นจะมีค่าคงที่และไม่ขึ้นอยู่ กับอุณหภูมิ ภาพประกอบ 2.14 แสดงกราฟความสัมพันธ์ระหว่างค่ารับไว้ได้แม่เหล็กของวัสดุ แม่เหล็กแต่ละประเภทกับอุณหภูมิโดยเส้นกราฟสีม่วง (1) แทนค่ารับไว้ได้ของวัดุไดอะแมกเนติกซึ่งมี ค่าลดลงแบบคงที่เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกและมีค่าไม่เปลี่ยนแปลงตามผล ของอุณหภูมิซึ่งค่ารับไว้ได้แม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กประเภทนี้จะมีค่าติดลบอยู่ที่ประมาณ -10⁻⁶ ถึง -10⁻⁵ [90]

ภาพประกอบ 2.14 ความสัมพันธ์ระหว่างค่ารับไว้ได้แม่เหล็กแต่ละชนิดกับอุณหภูมิโดยที่ (1) – (4) แทนวัสดุไดอะแมกเนติก วัสดุพาราแมกเนติก วัสดุเฟอร์โรแมกเนติก และวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก ตามลำดับ [90]

2.2.2 วัสดุพาราแมกเนติก

วัสดุพาราแมกเนติกเป็นวัสดุที่สามารถแสดงคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กอย่างอ่อน เช่น อะลูมิเนียม (aluminium, Al) โครเมียม (chromium) และแพลตทินัม (platinum, Pt) [90] เป็นต้น โดยในขณะที่ไม่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่โครงสร้างวัสดุจะพบว่า การจัดเรียงทิศทาง ของโมเมนต์แม่เหล็กจะลักษณะเป็นแบบสุ่ม เนื่องจากผลของอุณหภูมิภายนอกทำให้ปริมาณ แมกนีไทเซชันของวัสดุชนิดนี้มีค่าเท่ากับศูนย์ (M = 0) แต่เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ โครงสร้างวัสดุจะมีผลทำให้โมเมนต์แม่เหล็กบางส่วนเกิดการตอบสนองและจัดเรียงตัวตามทิศของ สนามแม่เหล็กภายนอกแสดงดังภาพประกอบ 2.15(ก) ทำให้วัสดุพาราแมกเนติกมีการตอบสนองต่อ สนามแม่เหล็กภายนอกปริมาณได้แสดงดังภาพประกอบ 2.15(ข)

ภาพประกอบ 2.15 (ก) การจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุพาราแมกเนติกและ (ข) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าแมกนี้ไทเซชันที่วัดได้เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกขนาด 25,000 Oe เข้าสู่ระบบโครงสร้างวัสดุพาราแมกเนติก [66]

สำหรับปริมาณแมกนี่ไทเซชันที่มีการตอบสนองต่อสนามแม่เหล็กภายนอกของวัสดุแม่เหล็ก พาราแมกเนติกสามารถอธิบายได้โดยอาศัยฟังก์ชันของแลงจิวิน (Langevin function) [66], [90] ซึ่ง มีค่าแปรผกผันกับอุณหภูมิของระบบและแปรผันตรงกับปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกต่อการ จัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กแสดงดังสมการ

$$\mathcal{L}(a) = \frac{\mathcal{M}}{\mathcal{M}_0} = \coth a - \frac{1}{a}$$
(2.4)

หรือ

$$L(a) = \frac{a}{3} - \frac{a^3}{45} + \frac{2a^5}{945} - \dots$$
(2.5)

โดยที่ $\mathrm{M}_{0}=\mathrm{n}\mu$ และ $a=\mu\mathrm{H}/\mathrm{k_{B}T}$ เมื่อ

- μ คือ โมเมนต์แม่เหล็กภายในระบบ
- n คือ จำนวนโมเมนต์แม่เหล็กภายในระบบที่มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางของสนาม แม่เหล็กภายนอก
- k_B คือ ค่าคงที่ของโบลซ์มาน (Boltzmann constant) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.38x10⁻²³ J/K
   หรือ 1.38x10⁻¹⁶ erg/K
- T คือ อุณหภูมิของระบบในหน่ว<mark>ยเค</mark>ลวิน (Kelvin, K)

สำหรับค่ารับไว้ได้แม่เหล็กของวัสดุพาราแมกเนติกของวัสดุชนิดนี้จะมีค่าเป็นบวกและมี ค่าแปรผกผันกับผลของอุณหภูมิภายในร<mark>ะบบ</mark>และมีค่าอยู่ที่ประมาณ +10⁻⁵ ถึง +10⁻² แสดงดัง เส้นกราฟสีแดง (2) ในภาพประกอบ 2.14

2.2.3 วัสดุเฟอร์โรแมกเนติก

วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกมีลักษณะเป็นธาตุโลหะแทรนซิขัน (transition metals) ซึ่งมี สถานะของออร์บิทัลของอิเล็กตรอนวงนอกสุดไม่ถูกเติมเต็มด้วยสปิน เนื่องจากการจัดเรียงตัวของ อิเล็กตรอนที่ไม่ปกติและเกิดการซ้อนทับกันระหว่างชั้นระดับพลังงาน 3d และ 4s ยกตัวอย่างเช่น โคบอลต์ (cobalt, Co) เหล็ก (iron, Fe) และนิกเกิล (nickel, Ni) [90] เป็นต้น โดยทั่วไปแล้ววัสดุ เฟอร์โรจะไม่แสดงคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กเมื่อไม่มีการเหนี่ยวนำให้กลายเป็นวัสดุแม่เหล็กด้วย สนามแม่เหล็กภายนอก เนื่องจากแมกนี่ไทเซชันภายในระบบมีการจัดเรียงทิศทางแบบสุ่มและหักล้าง กันหมดไปทำให้ผลรวมของแมกนี่ไทเซชันมีค่าเท่ากับศูนย์ (M = 0) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับวัสดุ แม่เหล็กพาราแมกเนติก แต่เมื่อมีการเหนี่ยวนำด้วยสนามแม่เหล็กภายนอกจะพบว่าแมกนี่ไทเซชัน ทั้งหมดภายในระบบมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกแสดงดัง ภาพประกอบ 2.16(ก) โดยโมเมนต์แม่เหล็กทุกตัวในวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกจะมีการจัดเรียงตัวตามทิศ ของสนามแม่เหล็กภายนอกซึ่งค่าแมกนี่ไทเซชันจะมีค่าสูงสุดเรียกว่า แมกนีไทเซชันอิ่มตัว (saturation magnetization, M_s) สำหรับตัวอย่างวัสดุแม่เหล็กเฟอร์โรแมกเนติก ได้แก่ เหล็ก โคบอลต์ และนิกเกิล เป็นต้น

วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกมีคุณสมบัติพิเศษคือ สามารถรักษาสภาพความเป็นแม่เหล็กได้ ภายหลังจากที่มีการเหนี่ยวนำให้กลายเป็นวัสดุแม่เหล็กเรียกว่า สภาพคงค้างทางแม่เหล็กหรือค่า แมกนีไทเซชันคงค้าง (remanence magnetization, M_r) ที่มีค่าไม่เท่ากับศูนย์แม้ว่าสนามแม่เหล็ก ภายนอกได้ถูกกำจัดออกจากระบบแล้ว ปริมาณสภาพคงค้างทางแม่เหล็กของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก เป็นสาเหตุทำให้เกิดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแสดงดังภาพประกอบ 2.16(ข) โดยจะเห็นได้ว่าปริมาณ สนามแม่เหล็กเพียงเล็กน้อยเท่ากับ 100 Oe สามารถทำให้วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกเกิดสภาพความเป็น แม่เหล็กได้แตกต่างจากวัสดุแม่เหล็กประเภทอื่น สำหรับค่ารับไว้ได้แม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กชนิดนี้จะ มีค่ามากกว่า 10⁵ ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับวัสดุแม่เหล็กอื่นๆ แสดงดังเส้นกราฟสีน้ำเงิน (3) ในภาพประกอบ 2.14 เนื่องจากมีปริมาณ์แมกนีไทเซชันสูงกว่าปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอก ค่อนข้างมาก M ≫ H

ภาพประกอบ 2.16 (ก) การจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกและ (ข) ความสัมพันธ์ระหว่างค่าแมกนีไทเซชันที่วัดได้เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกขนาด 100 Oe เข้าสู่ระบบโครงสร้างวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก [66]

นอกจากนี้ยังพบว่าวัสดุประเภทนี้มีความสามารถทนต่อความร้อนได้ดี เนื่องจากจุด อุณหภูมิวิกฤติที่ทำให้วัสดุแม่เหล็กชนิดนี้แปรสภาพกลายเป็นวัสดุพาราแมกเนติกหรืออุณหภูมิคูรี (Curie temperature, T_C) มีค่าสูงขึ้นอยู่กับชนิดของวัสดุแม่เหล็ก จากคุณสมบัติทางแม่เหล็กของ วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกที่สามารถคงสภาพความเป็นแม่เหล็กได้เป็นเวลานานและสามารถทนต่อความ ร้อนได้ดี เนื่องจากมีค่าอุณหภูมิวิกฤตที่ค่อนข้างสูงส่งผลทำให้วัสดุแม่เหล็กประเภทนี้ถูกนำไป ประยุกต์ใช้งานในอุปกรณ์สปินทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย ยกตัวอย่างเช่น องค์ประกอบหลักภายใน ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ รวมไปถึงอุปกรณ์หน่วยความจำเข้าถึงแบบสุ่มเชิงแม่เหล็ก เป็นต้น สำหรับวัสดุ แม่เหล็กที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในแผ่นบันทึกข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะมีลักษณะเป็นสารประกอบ โลหะเจือที่มีวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกเป็นสารประกอบหลัก ยกตัวอย่างเช่น โคบอลต์โครเมียม [9] โคบอลต์โครเมียมแพลตทินัม [91], [92] และเหล็กแพลตทินัท [93] เป็นต้น หรือแม้กระทั่งในหัวอ่าน ข้อมูลและหัวเขียนข้อมูลที่มีการเลือกใช้วัสดุแม่เหล็กประเภทนี้มาประยุกต์ใช้งาน

2.2.4 วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก

วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกเป็นวัสดุแม่เหล็กที่ไม่แสดงคุณสมบัติทางแม่เหล็กเนื่องจาก มีลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันแบบพิเศษแตกต่างจากวัสดุแม่เหล็กประเภทอื่นๆ แมกนีไทเซชันภายในวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกจะมีลักษณะการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามใน แต่ละแลตทิชย่อย (sublattice) แสดงดังภาพประกอบ 2.17(ก) ส่งผลทำให้ปริมาณแมกนีไทเซชัน รวมภายในระบบมีค่าน้อยและลู่เข้าสู่ศูนย์ **M** = 0 แม้ว่าจะมีหรือไม่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก เข้าสู่โครงสร้างวัสดุ โดยธรรมชาติแล้วธาตุแมงกานีส (manganese, Mn) และโครเมียม (chromium, Cr) จะมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก [90] นอกจากนี้คุณสมบัติความเป็น แม่เหล็กแอนติเฟอร์โรแมกเนติกยังสามารถถูกพบได้ทั่วไปในสารประกอบโลหะแทรนซิชัน (transition metal compounds) และสารประกอบออกไซด์ (oxide compounds) เช่น ไอรอนแมงกานีส (iron Manganese, FeMn) อิริเดียมแมงกานีส (iridium manganese, IrMn) แมงกานีสออกไซด์ (manganese oxide, MnO) และโคบอลต์ออกไซด์ (cobalt oxide, CoO) [17]–[19], [25] เป็นต้น ภาพประกอบ 2.17(ข) แสดงลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันอย่างง่ายของวัสดุแอนติ-เฟอร์โรแมกเนติกในธาตุแมงกานีส โดยจะเห็นได้ว่าการจัดเรียงตัวของแมกนีไทเซชันในทิศทางตรงกัน ข้ามด้วยมุมเท่ากับ 180° สลับกันไปในทุก**ๆ แลตทิชย่อยเ**ป็นผลเนื่องจากแรงแลกเปลี่ยน (exchange force) ระหว่างสปินภายในแลตทิช<mark>ช่อยที่กระทำต่อกัน</mark>

ภาพประกอบ 2.17 (ก) การจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกเมื่อมีการ ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบ (ข) ลักษณะโครงสร้างอย่างง่ายของวัสดุแอนติเฟอร์โรแมก-เนติกในธาตุแมงกานีส [90]

ความสัมพันธ์ระหว่างค่ารับไว้ได้แม่เหล็กกับอุณหภูมิของวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกถูก แสดงดังเส้นกราฟสีเขียว (4) ในภาพประกอบ 2.14 โดยจะเห็นได้ว่าค่ารับไว้ได้แม่เหล็กของวัสดุ แอนติเฟอร์โรแมกเนติกจะมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกันและถูกแบ่งออกเป็นสองช่วงด้วยค่าอุณหภูมิ วิกฤตของวัสดุแอนติฟอร์โรแมกเนติกหรืออุณหภูมินีล (Neel temperature, T_N) สำหรับกรณีที่ อุณหภูมิของระบบมีค่าต่ำกว่าอุณหภูมินีล T < T_N พบว่าค่ารับไว้ได้แม่เหล็กจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตาม ผลของอุณหภูมิเนื่องจากอุณหภูมิที่ค่อนข้างต่ำจะไม่ส่งผลต่อการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชัน แบบพิเศษของวัสดุแม่เหล็กประเภทนี้ส่งผลทำให้ค่าแมกนีไทเซชันรวมของระบบมีค่าต่ำ แต่เมื่อ อุณภูมิของระบบมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเข้าใกล้อุณหภูมินีลจะมีผลทำให้การจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชัน เป็นไปแบบสุ่ม เนื่องจากอิทธิพลของสนามความร้อนและทำให้แมกนีไทเซชันทั้งหมดภายในระบบมี แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกมากยิ่งขึ้น โดยพบว่าค่ารับไว้ได้ แม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กชนิดนี้จะมีค่าสูงสุดเมื่ออุณหภูมิของระบบมีค่าเท่ากับอุณหภูมินีล T = T_N แต่ในกรณีที่อุณหภูมิของระบบมีค่าสูงกว่าอุณหภูมินีล T > T_N พบว่าวัสดุแอนติเฟอร์โรจะแสดง พฤติกรรมเป็นวัสดุพาราแมกเนติก

นอกจากนี้ยังพบว่าวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกเป็นวัสดุที่มีค่าคงที่แอนไอโซโทรปีที่ใช้ ในการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชันค่อนข้างสูง ทำให้วัสดุแม่เหล็กประเภทนี้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ใน หลากหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุปกรณ์สปินทรอนิกส์เช่นเดียวกันกับวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก ยกตัวอย่างเช่น การสร้างชั้นอ้างอิงสำหรับเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลโดยอาศัยปรากฏการณ์ไบอัส -แลกเปลี่ยนที่เกิดจากการเชื่อมติดกันระหว่างชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกและชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมก เนติก [17], [19], [25] ภายในอุปกรณ์บันทึกข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟและอุปกรณ์หน่วยความจำเข้าถึง แบบสุ่มเชิงแม่เหล็ก เป็นต้น ในลำดับต่อไปจะได้อธิบายถึงสมบัติพื้นฐานของวัสดุรวมไปถึงอันตรกิริยา และค่าพลังงานภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ งานวิจัย

2.3 สมบัติพ<mark>ึ้นฐานของวัสดุแม่เห</mark>ล็ก

การแสดงอำนาจทางแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กจะขึ้นอยู่กับทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ที่ส่งผลต่อระบบวัสดุแม่เหล็ก ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการแสดงคุณสมบัติพื้นฐานทางแม่เหล็กของ วัสดุแม่เหล็กคือ ปริมาณแอนไอโซโทรปีแม่เหล็กหรือคุณสมบัติภายในของวัสดุแม่เหล็ก (intrinsic properties) สำหรับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการแสดงคุณสมบัติพื้นฐานทางแม่เหล็ก ได้แก่ อันตร-กิริยาแลกเปลี่ยน (exchange interaction) และพลังงานความร้อน (thermal energy) ซึ่งจะถูก อธิบายถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 แอนไอโซโทรปีของวัสดุแม่เหล็ก

เส้นโค้งแมกนีไทเซชันหรือลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของวัสดุแม่เหล็กแต่ละชนิดจะมี ลักษณะที่แตกต่างกันออกไปเนื่องจากหลายปัจจัย โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการแสดงอำนาจทาง แม่เหล็กถูกเรียกว่า ปริมาณแอนไอโซโทรปีแม่เหล็ก ซึ่งเป็นคุณสมบัติภายในที่แสดงถึงทิศทาง (preferential direction) ของแมกนีไทเซชันและเป็นตัวกำหนดความสามารถในการเหนี่ยวนำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันตามทิศการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก แอนไอโซโทรปี แม่เหล็กถูกจำแนกออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ แอนไอโซโทรปีผลึก (magnetrocrystalline anisotropy) แอนไอโซโทรปีรูปร่าง (shape anisotropy) แอนไอโซโทรปีแลกเปลี่ยน (exchange anisotropy) และแอนไอโซโทรปีที่เกิดจากแรงกด (stress anisotropy) เป็นต้น ในหัวข้อนี้จะอธิบายถึง รายละเอียดของค่าแอนไอโซโทรปีประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กดังนี้

2.3.1.1 แอนไอโซโทรปีผลึก

แอนไอโซโทรปีผลึกเป็นปัจจัยภายในหลักที่ส่งผลต่อการแสดงอำนาจทางแม่เหล็กของ วัสดุแม่เหล็ก แอนไอโซโทรปีผลึกถูกใช้เพื่อแสดงถึงทิศทางเริ่มต้น (preferential direction) หรือ ทิศแกนง่าย (easy axis) ของแมกนีไทเซซันเนื่องจากลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างกันของธาตุหรือวัสดุ แม่เหล็ก แอนไอโซโทรปีประเภทนี้เป็นผลมาจากการเกิดอันตริกิริยาระหว่างการเคลื่อนที่ของสปิน และออร์บิทัลของอิเล็กตรอนแต่ละตัวภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก ดังนั้นการพิจารณาลักษณะ การแสดงอำนาจทางแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กโดยการให้สนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบจะต้องใช้ ค่าพลังงานที่สามารถเอาชนะอันตรกิริยาระหว่างการเคลื่อนที่ของสปินและออร์บิทัลเพื่อทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันตามทิศทางของสนามแม่เหล็กได้ พลังงานดังกล่าวถูก เรียกว่า พลังงานแอนไอโซโทรปีผลึก (magnetocrystalline anisotropy energy, E_K)

สำหรับวัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกป็นแบบลูกบาศก์ (cubic crystal structure) เช่น โครงสร้างผลึกเป็นลูกบาศก์แบบกลางตัว (body centered cubic, bcc) และโครงสร้างผลึก เป็นลูกบาศก์แบบกลางหน้า (face centered cubic, fcc) เป็นต้น จะสามารถเขียนพลังงานแอนไอ-โซโทรปีผลึกให้อยู่ในรูปของการกระจายอนุกรมในเทอมของมุมระหว่างทิศทางของแมกนีไทเซชันและ แกนของลูกบาศก์ (cube axes) ซึ่งมีค่าขึ้นอยู่กับค่าคงที่แอนไอโซโทรปีได้ดังสมการ

$$E_{K} = K_{0} + K_{1}(\alpha_{1}^{2}\alpha_{2}^{2} + \alpha_{2}^{2}\alpha_{3}^{2} + \alpha_{3}^{2}\alpha_{1}^{2}) + K_{2}(\alpha_{1}^{2}\alpha_{2}^{2}\alpha_{3}^{2}) + \cdots$$
(2.6)

เมื่อ K₀ K₁ K₂ ... คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของวัสดุแม่เหล็กมีหน่วยเป็น erg/cm³

θ คือ มุมระหว่างทิศทางของแมกนี้ไทเซชันและทิศแกนแกนง่ายของแมกนี้ไทเซชัน

α₁ α₂ α₃ คือ มุมที่แมกนีไทเซชันกร<mark>ะ</mark>ทำกับแนวแกน x y และ z ซึ่งเขียนแทนได้ด้วยเทอม ของ cos a, cos b, และ cos c ตามลำดับ [66]

รูปแบบสมการของพลังงานแอนไอโซโทรปีสำหรับวัสดุที่มีแอนไอโซโทรปีแกนเดียวหรือ มีทิศแกนง่ายเพียงทิศทางเดียว ยกตัวอย่างเช่น สารประกอบโลหะเจือที่มีวัสดุโคบอลต์เป็น สารประกอบหลักโดยมีลักษณะโครงสร้างผลึกเป็นรูปทรงหกด้านแบบปิดซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้ใน แผ่นบันทึกข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะมีรูปแบบสมการของพลังงานแอนไอโซโทรปีผลึกที่ขึ้นอยู่กับ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันและทิศแกนง่ายดังนี้

$$E_{K} = K_0 + \frac{K_1 \sin^2 \theta}{K_2 \sin^4 \theta} + \dots$$
(2.7)

จากสมการ (2.7) พบว่าเมื่อลำดับอนุกรมมี<mark>ค่าเพิ่ม</mark>มากขึ้นจะมีผลทำให้พลังงานที่เกิดขึ้นมีค่าน้อยมาก จนสามารถละทิ้งได้ ในขณะที่ในเทอมแรกของสมการจะไม่ถูกนำมาพิจารณา เนื่องจากเป็นค่าคงที่ มีค่าไม่ขึ้นกับมุมระหว่างแมกนีไทเซชันและแกนง่ายทำให้สามารถเขียนค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีผลึก ได้ดังนี้

$$\mathbf{E}_{\mathbf{K}} = \mathbf{K}_1 \sin^2 \mathbf{\theta} \tag{2.8}$$

แอนไอโซโทรปีผลึกเป็นคุณสมบัติภายในของวัสดุแม่เหล็กที่เป็นตัวกำหนดความสามารถ ในการเหนี่ยวนำความเป็นแม่เหล็กเมื่อมีการให้สนามภายนอกในทิศทางต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น เหล็ก วัสดุชนิดนี้จะมีโครงสร้างผลึกเป็นลูกบาศก์แบบกลางตัวซึ่งมีระนาบของผลึกคือ <100> <110> <111> โดยที่ทิศทาง <100> และ <111> เป็นทิศทางที่ง่ายและยากต่อการเหนี่ยวนำห้เกิดสภาพ ความแม่เหล็กหรือการแมกนีไทซ์แสดงดังภาพประกอบ 2.18(ก) สำหรับวัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้าง ผลึกเป็นลูกบาศก์แบบกลางหน้าจะมีทิศทางที่ง่ายและยากต่อการแมกนีไทซ์คือ <111> และ <100> ตามลำดับ แสดงดังภาพประกอบ 2.18(ข) ซึ่งแตกต่างจากวัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกเป็น ลูกบาศก์แบบกลางตัว

ภาพประกอบ 2.18 ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของวัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกเป็น (ก) ลูกบาศก์แบบ กลางตัวและ (ข) ลูกบาศก์แบบกลางหน้า เ<mark>มื่อมีก</mark>ารป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางที่ยากและ ง่ายต่อการแมกนีไทซ์ [66]

สำหรับวัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกเป็นรูปทรงหกด้านแบบปิดจะมีความแตกต่างจาก วัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกปืนแบบลูกบาศก์เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีแอนไอโซโทรปีแกนเดียว ดังนั้น วัสดุแม่เหล็กประเภทนี้จะมีทิศแกนง่ายเพียงทิศทางเดียว คือทิศ <0001> ซึ่งง่ายต่อการแมกนีไทซ์ แสดงดังภาพประกอบ 2.19

ภาพประกอบ 2.19 ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของวัสดุแม่เหล็กที่มีโครงสร้างผลึกเป็นรูปทรงหกด้าน แบบปิด เมื่อมีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางที่ยากและง่ายต่อการแมกนีไทซ์ [66]

2.3.1.2 แอนไอโซโทรปีรูปร่าง

ลักษณะรูปร่างของวัสดุแม่เหล็กเป็นอีกหนึ่งปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการแสดงคุณสมบัติ ความเป็นแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กซึ่งถูกเรียกว่า แอนไอโซโทรปีรูปร่าง สำหรับวัสดุแม่เหล็กจะพบว่า ความหนาแน่นของเส้นแรงแม่เหล็กหรือฟลักซ์แม่เหล็กนั้นจะมีค่ามากที่บริเวณขั้วแม่เหล็กทั้งสองด้าน โดยเส้นแรงแม่เหล็กจะเคลื่อนที่ล้อมรอบวัตถุซึ่งมีทิศทางออกจากขั้วเหนือ (north pole, N) เข้าหา ขั้วใต้ (south pole, S) เสมอ นอกจากนี้เส้นแรงแม่เหล็กดังกล่าวยังสามารถเคลื่อนที่จากขั้วเหนือไป ยังขั้วใต้ภายในโครงสร้างวัสดุได้เช่นเดียวกันแทนด้วยลูกศรสีแดงซึ่งมีทิศตรงข้ามกับทิศทางของ แมกนีไทเซชันแทนด้วยลูกศรสีน้ำเงินในภาพประกอบ 2.20 โดยเส้นแรงแม่เหล็กที่เกิดขึ้นภายใน โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กถูกเรียกว่า ปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างที่เกิดขึ้นภายในวัสดุ (self-demagnetizing field, H_D)

ภาพประกอบ 2.20 ลักษณะการเกิดสนามแม่เหล็กหักล้างด้วยตนเองภายในแท่งแม่เหล็ก [48]

แอนไอโซโทรปีรูปร่างสามารถอธิบายได้โดยอาศัยปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างที่เกิดขึ้น ภายในวัสดุ H_D ซึ่งมีทิศทางตรงกันข้ามกับทิศทางของแมกนีไทเซชัน M และเป็นสัดส่วนกับขนาดของ แมกนีไทเซชันแสดงดังสมการ

$$H_{\rm D} = -N_{\rm D}M \tag{2.9}$$

เมื่อ N_D คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของการลดสภาพแม่เหล็ก (demagnetizing factor) ซึ่งมีค่าแตกต่าง กันขึ้นอยู่กับรูปร่างของวัสดุแม่เหล็ก

สำหรับกรณีที่วัสดุแม่เหล็กมีรูปทรงคล้ายทรงกลมแบนข้าง (prolate spheroid) จะ สามารถทำการแมกนีไทซ์วัสดุแม่เหล็กได้ง่ายในทิศทางแกนยาว (long axis) เนื่องจากค่าสนามลด สภาพแม่เหล็กในทิศทางแกนยาวจะมีค่าน้อยกว่าในทิศทางแกนขวาง (short axis) [66] โดยที่ค่า พลังงานแอนไอโซโทรปีของวัสดุรูปทรงคล้ายทรงกลมแบนข้างนี้สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของพลังงาน แม่เหล็กสถิตย์ (magnetostatic energy, E_{ms}) ได้ดังนี้

$$E_{\rm ms} = \frac{1}{2} N_{\rm C} M^2 + \frac{1}{2} (N_a - N_{\rm C}) M^2 \sin^2 \theta$$
(2.10)

เมื่อ N_a คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของการลดสภาพแม่เหล็กในทิศทางแกนขวาง

- N_c คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของการลดสภาพแม่เหล็กในทิศทางแกนยาว
- θ คือ มุมที่แมกนี้ไทเซชันกระทำกับทิศทางแกนยาว

จากสมการ (2.10) สามารถเขียนค่าคงที่แอนไอโซโทรปีที่ขึ้นกับรูปร่างวัสดุ (shape anisotropy constant, **K**_s) ได้ดังสมการ

$$K_{\rm S} = \frac{1}{2} (N_a - N_{\rm C}) M^2$$
 or $K_{\rm S} = \frac{1}{2} \Delta N M^2$ (2.11)

ในกรณีที่วัสดุหรือเกรนมีรูปร่างเป็นทรงกลมจะมีค่าสัมประสิทธิ์ของการลดสภาพ แม่เหล็กเท่ากับ 4π นอกจากนี้ยังพบว่าวัสดุรูปทรงกลมจะไม่มีผลของค่าแอนไอโซโทรปีที่มีลักษณะ ขึ้นกับรูปร่างของวัสดุ เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ของการลดสภาพแม่เหล็กในทิศทางแกนขวางและ แกนยาวของวัสดุรูปทรงกลมมีค่าเท่ากันและจะหักล้างกันหมดไปดังแสดงในสมการ (2.10) และ (2.11) ส่งผลให้ไม่มีทิศแกนง่ายภายในวัสดุ (no preferred orientation) ดังนั้นวัสดุแม่เหล็กรูปทรง กลมจะไม่มีผลของแอนไอโซโทรปีรูปร่างเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.3.1.3 แอนไอโซ<mark>โทรปีแลกเปลี่ยน</mark>

แอนไอโซโทรปีแลกเปลี่ยนเป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการแสดงคุณสมบัติความเป็น แม่เหล็กของระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกเชื่อม ติดกับชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก แอนไอโซโทรปีประเภทนี้เกิดขึ้นภายหลังจากกระบวนการให้สนาม ความเย็น (field cooling process) [17], [33] เพื่อกำหนดการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันที่ บริเวณรอยต่อของชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกนำไปสู่การยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกให้มีทิศทางที่แน่นอนและไม่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาแลก-เปลี่ยนระหว่างแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของวัสดุทั้งสองชั้น ผลของค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ระหว่างชั้นวัสดุเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตามแนวแกนของ สนามแม่เหล็กภายนอก (displaced hysteresis loop) และเกิดการหมุนของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส (rotational hysteresis loop) [94] แสดงดังภาพประกอบ 2.21 แอนไอโซโทรปีแลกเปลี่ยนถูกเรียก อีกอย่างหนึ่งว่า ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน [33] โดยโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่เกิด ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนจะถูกนำมาประยุกต์ใช้งานเป็นตัวกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชัน
ภายในชั้น PL เพื่ออ้างอิงการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL หรือแผ่นบันทึก ข้อมูลภายในเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

ภาพประกอบ 2.21 ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของวัสดุโคบอลต์ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกที่ เชื่อมติดกับวัสดุโคบอลต์ออกไซด์ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกภายหลังจาก กระบวนการให้สนามความเย็น [17]

รูปแบบสมการของพลังงานแอนไอโซโทรปีแลกเปลี่ยนต่อหน่วยพื้นที่ (energy per unit area) ภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นจะถูกพิจารณามาจาก 4 ส่วนหลัก ได้แก่ พลังงาน ภายในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกที่ตอบสนองต่อปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอก H พลังงานภายในชั้น วัสดุเฟอร์โรแมกเนติก พลังงานภายในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก และพลังงานภายในระหว่างชั้น วัสดุที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อระหว่าง ชั้นวัสดุด้วยค่าคงที่ควบคู่ที่บริเวณรอยต่อ (interface coupling constant, J_{int}) แสดงดังสมการ

$$E = -HM_{FM}t_{FM}\cos(\theta - \beta) + K_{FM}t_{FM}\sin^{2}\beta$$
$$+K_{AF}t_{AF}\sin^{2}\alpha - J_{int}\cos(\theta - \alpha)$$

(2.12)

- เมื่อ t_{FM} คือ ความหนาของชั้นฟิล์มเฟอร์โรแมกเนติก
  - t_{AF} คือ ความหนาของชั้นฟิล์มแอนติเฟอร์โรแมกเนติก
  - K_{FM} คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้นฟิล์มเฟอร์โรแมกเนติก
  - KFM คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้นฟิล์มแอนติเฟอร์โรแมกเนติก

- θ คือ มุมระหว่างสนามแม่เหล็กภายนอกกับทิศแกนง่าย
- β คือ มุมระหว่างแมกนี้ไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกกับทิศแกนง่าย
- α คือ มุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกกับทิศแกนง่าย [17], [33]

เมื่อพิจารณาสมการ (2.12) จะพบว่าในกรณีที่พลังงานภายในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โร-แมกเนติกมีค่าน้อยกว่าค่าคงที่ควบคู่ที่บริเวณรอยต่อ $K_{AF}t_{AF} < J_{int}$ จะไม่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสเนื่องจากแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกมีการเปลี่ยนแปลง ทิศทางตามทิศของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก แต่ในกรณีที่พลังงานภายในชั้นวัสดุ แอนติเฟอร์โรแมกเนติกมีค่ามากกว่าค่าคงที่ควบคู่ที่บริเวณรอยต่อ $K_{AF}t_{AF} > J_{int}$ จะทำให้เกิดการ เคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสเนื่องจากแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกมีพลังงาน มากพอที่จะยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกให้มีทิศทางที่แน่นอน สำหรับ รายละเอียดของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเป<mark>ลี่ยนจะ</mark>ถูกอธิบายเพิ่มเติมในบทที่ 4

2.3.2 อันตรกิริยาแลกเปลี่ยน

โมเมนต์แม่เหล็กเป็นปริมาณพื้นฐานทางฟิสิกส์ซึ่งถูกใช้เพื่ออธิบายคุณสมบัติความเป็น แม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็ก โดยลักษณะการจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กจะเป็นตัวกำหนด คุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กของวัสดุดังกล่าว แนวโน้มการจัดเรียงทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กนั้นจะ ขึ้นอยู่กับขนาดและทิศทางของการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่โครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก นอกจากนี้ยังถูกพบว่ามีค่าขึ้นอยู่กับอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่างโมเมนต์แม่เหล็กหรือ แมกนีไทเซชันในวัสดุแม่เหล็กนั้นๆ อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนจะเกิดขึ้นภายในวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกและ วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นสามประเภท คือ อันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ทางตรง (direct exchange interaction) อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางอ้อม (indirect exchange interaction) และอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนแบบพิเศษ (superexchange interaction) โดยค่าอันตร-กิริยาแลกเปลี่ยนแต่ละประเภทจะมีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

2.3.2.1 อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางตรง

อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางตรงสามารถแบ่งออกได้เป็นสองรูปแบบคือ อันตรกิริยาระยะ สั้น (short-range interaction) และอันตรกิริยาระยะไกล (long-range interaction) [66] สำหรับ กรณีของอันตรกิริยาระยะสั้นจะเกิดจากการซ้อนทับกันของออร์บิทัลระหว่างสปินที่อยู่ใกล้กันมากพอ โดยอิเล็กตรอนวงนอกที่เคลื่อนที่รอบนิวเคลียสจะมีโอกาสที่จะสามารถเคลื่อนที่ไปยังออร์บิทัลของ

ลีเว

อะตอมข้างเคียงได้ สำหรับกรณีของอันตรกิริยาระยะไกลจะเกิดจากอันตรกิริยาระหว่างสนาม-แม่เหล็กภายนอกที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันแต่ละตัวภายในระบบ โดยค่าพลังงานที่เกิดขึ้นเนื่องจาก อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างสปิน (E_{exch}) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบสมการพลังงานได้ดังนี้

$$\mathbf{E}_{\text{exch}} = -\sum_{i \neq j} \mathbf{J}_{ij} \mathbf{\hat{S}}_i \cdot \mathbf{\hat{S}}_j \tag{2.13}$$

เมื่อ J_{ij} คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนระหว่างสปืน i และ j โดย

- ิ S_i คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของสปิ<mark>นที่</mark>พิจารณา
- ้ S_i คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของสปิ<mark>นข้</mark>างเคียง

อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การจัดเรียงตัวที่เป็นระเบียบของสปินภายใน วัสดุแม่เหล็กแบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ การจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกันและการจัดเรียงตัวใน ทิศทางตรงกันข้ามซึ่งค่าคงที่การแลกเปลี่ยนจะมีค่าแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของวัสดุแม่เหล็ก โดยในกรณีของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกจะมีค่า J_{ij} มากกว่าศูนย์ ในขณะที่วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก จะมีค่า J_{ij} น้อยกว่าศูนย์ ดังนั้นลักษณะการจัดเรียงตัวของสปินในวัสดุจะพยายามจัดเรียงตัวเพื่อให้ค่า พลังงานของระบบมีค่าต่ำที่สุดซึ่งจะส่งผลต่อการจัดเรียงตัวของสปิน เช่น ในวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก สปินจะพยายามจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกันเนื่องจากค่าพลังงานแลกเปลี่ยนจะมีค่าต่ำที่สุดแสดงดัง ภาพประกอบ 2.22(ก) ในทำนองเดียวกับวัสดุแม่เหล็กแบบแอนติเฟอร์โรจะแสดงการจัดเรียงตัวใน ทิศทางตรงกันข้ามดังภาพประกอบ 2.22(ข)

จะเห็นได้ว่าค่าคงที่การแลกเปลี่ยนเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดลักษณะการจัดเรียง ตัวของสปิน ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนสามารถถูกจำแนกได้ตามประเภทของวัสดุแสดงดังภาพประกอบ 2.23 ซึ่งแสดงค่าคงที่การแลกเปลี่ยนระหว่างสปินของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกและวัสดุแอนติเฟอร์โร- แมกเนติกในรูปฟังก์ชันของอัตราส่วนระหว่างรัศมีของอะตอม (r_a) และระยะรัศมีของระดับพลังงาน 3d (r_{3d}) ของธาตุโคบอลต์ เหล็ก และนิกเกิล ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกที่มีค่าคงที่ การแลกเปลี่ยนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ สำหรับค่าคงที่การแลกเปลี่ยนของวัสดุแอนติ-เฟอร์โรแมกเนติกของธาตุแมงกานีสจะมีค่ามากกว่าธาตุโครเมียมแสดงดังวงกลมสีแดงในภาพ -ประกอบ 2.23

ภาพประกอบ 2.23 กราฟเบทธ์-สเลเตอร์ (Bethe-Slater) ที่แสดงค่าคงที่การแลกเปลี่ยนของวัสดุ เฟอร์โรแมกเนติกและวัสดุแอนติ<mark>เฟอร์โรแมกเนติก [48]</mark>

2.3.2.2 อันตรกิริยาแล<mark>กเปลี่ยนทางอ้อ</mark>มและอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนแบบพิเศษ

อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างสปินของแร่โลหะหายากหรือธาตุแลนทาไนด์ (rare earth metals หรือ lantanides) จะไม่สามารถอธิบายได้จากการแลกเปลี่ยนทางตรงเช่นเดียวกันกับ วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกและวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 2.3.1.1 แต่จะสามารถอธิบายได้ในลักษณะของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางอ้อมซึ่งถูกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อันตรกิริยา RKKY (RKKY interaction) ซึ่งถูกนิยามขึ้นจากรายชื่อผู้ค้นพบได้แก่ รูเดอร์แมน (M. Ruderman) คิทเทล (C. Kittel) คาซูยะ (T. Kasuya) และ โยชิดะ (K. Yosida) [96] ตามลำดับ อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนในลักษณะนี้เกิดขึ้นเนื่องจากสปินในระดับพลังงาน f ของอะตอมที่อยู่ใกล้กัน เกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนข้ามผ่านอิเล็กตรอนตัวนำ (conduction electrons) ภายในโครงสร้าง วัสดุแสดงดังภาพประกอบ 2.24(ก) อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนทางอ้อมจะมีความแรงมากกว่าอันตรกิริยา แลกเปลี่ยนทางตรง เนื่องจากการซ้อนทับกันของระดับพลังงานในชั้น 4f ที่มีค่าน้อยส่งผลทำให้ ้ รัศมีของระดับพลังงานในชั้น 4f มีค่าน้อยมากเมื่อเทียบกับระยะห่างระหว่างอะตอมของวัสดุ [97] ด้งนั้นค่าคงที่การแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจะมีค่าแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างอะตอมที่พิจารณา

ภาพประกอบ 2.24 ลักษณะการเกิดอันต<mark>รกิร</mark>ิยาแลกเปลี่ยนระหว่างสปินแบ่งออกเป็น (ก) การ แลกเปลี่ยนทางอ้อมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการซ้<mark>อนทับ</mark>กันของระดับพลังงานระหว่างอะตอมของวัสดุโลหะ หายากที่มีคุณสมบัติแม่เหล็ก [97] และ (ข<mark>) การแ</mark>ลกเปลี่ยนแบบพิเศษซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการซ้อนทับ ้กันของระดับพลังงานระหว่างอะตอมของว<mark>ัสดุที่มี</mark>คุณสมบัติแม่เหล็กและอะตอมของออกไซด์ [97]

ตามธรรมชาติแล้ววัสดุแอน<mark>ติเฟอร์</mark>โรแมกเนติกโดยส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติเป็นโลหะ ผสม (metallic alloy) หรือสารประกอบออกไซด์ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 2.2.4 ซึ่งมีโครงสร้าง ้ วัสดุที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับ<mark>องค์ประกอบของธาตุโดย</mark>มีโครงสร้างผลึกแบบร็อคซอลต์ (rocksalt structure) แสดงดังภาพประกอ<mark>บ 2.25 วัสดุเหล่านี้จะมีลัก</mark>ษณะการจัดเรียงตัวของสปินโดยอะตอมที่ ้อยู่ใกล้กันที่สุดจะมีทิศขนานกันส่วนอะตอมที่อยู่ห่างออกมาจะมีทิศตรงกันข้าม เมื่อพิจารณาสปินใน ระนาบ (111) พบว่าทิศทางของสปินทุ<mark>กตัวจะมีทิศขน</mark>านกันแต่ในระนาบที่อยู่ถัดไปสำหรับทิศ [111] ้จะมีทิศทางตรงกันข้าม จะเห็นได้ว่า<mark>ระหว่างสปินขอ</mark>งแต่ละอะตอมจะถูกคั่นกลางด้วยอะตอมของ ้ออกไซด์ที่ไม่มีคุณสมบัติ<mark>แม่เหล็กมีผลทำให้สปินอยู่ในระยะที่ห่าง</mark>กันเกินกว่าที่จะทำให้เกิดการ แลกเปลี่ย<mark>นทางตรงแต่อันตรกิร</mark>ิยาแลกเปลี่ยนระหว่างสปินใ<mark>นลักษณะนี้ถูกเ</mark>รียกว่า อันตรกิริยา แลกเปลี่ยนแบบพิเศษ [97] ซึ่งถูกค้นพบโดยเครเมอร์ (H. Kramers H.) [98] และแอนเดอร์สัน วีน ปญลโต ชีเว

(P. Anderson) [99]

ภาพประกอบ 2.25 โครงสร้างผลึกแบบ rocksalt structure ในวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก [48] เมื่อวงกลมสีแดงและสีน้ำเงินแทนอะตอมวัสดุแม่เหล็กและวงกลมสีเทาแทนอะตอมของออกไซด์

การอธิบายลักษณะการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนแบบพิเศษในที่นี้จะยกตัวอย่างใน กรณีของโครงสร้างวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกแมงกานีสออกไซด์ (manganese oxides, MnO) ซึ่ง มีคุณสมบัติเป็นธาตุแทรนซิชัน (transition metal oxides) โดยที่ออร์บิทัล 3d ของแมงกานีสจะ บรรจุอิเล็กตรอนไว้ครึ่งหนึ่งในขณะที่อิเล็กตรอนของออกไซด์จะถูกบรรจุเต็มออร์บิทัล 2p ซึ่งมีทิศทาง ของสปินตรงข้ามกันตามกฏการกิดกันของเพาลี (Pauli's exclusion) โดยพบว่าอะตอมของ แมงกานีสและออกไซด์จะมีการใช้อิเล็กตรอนร่วมกันแต่ยังคงทิศทางของสปินดังเดิม เมื่ออะตอมของ แมงกานีสตัวที่หนึ่งที่มีการจัดเรียงตัวเป็นสปินขึ้นเคลื่อนที่เข้าใกล้อะตอมของออกไซด์ที่ไม่มีคุณสมบัติ แม่เหล็กจะส่งผลทำให้อะตอมของออกไซด์ที่มีการจัดเรียงตัวเป็นสปินลงถูกดึงดูดเข้าใกล้อะตอมของ แมงกานีส โดยอะตอมออกไซด์ที่เหลือนั้นจะถูกผลักออกทำให้เกิดการจัดเรียงตัวของสปินในทิศทาง ตรงกันข้ามกล่าวคือมีการจัดเรียงตัวเป็นสปินขึ้น จากนั้นอะตอมแมงกานีสตัวที่สองจะเคลื่อนที่เข้า ใกล้อะตอมของออกไซด์ที่เหลือนั้นจะถูกผลักออกทำให้เกิดการจัดเรียงตัวของสปินในทิศทาง ตรงกันข้ามกล่าวคือมีการจัดเรียงตัวเป็นสปินขึ้น จากนั้นอะตอมแมงกานีสตัวที่สองจะเคลื่อนที่เข้า ใกล้อะตอมของออกไซด์ที่เหลือนั้นจะถูกผลักออกไม_้ดีทางเป็นสปินลงตามลำดับ แสดงดัง ภาพประกอบ 2.24(ข) ส่งผลทำให้ผลึกแมงกานีสออกไซด์แสดงคุณสมบัติเป็นวัสดุแอนติเฟอร์โร-แมกเนติก [90]

2.4 การผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน

กระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนี่ไทเซชัน (magnetization reversal process) จะมีลักษณะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของวัสดุแม่เหล็ก ได้แก่ ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี ลักษณะโครงสร้างและรูปร่างวัสดุ อุณหภูมิและ สนามแม่เหล็ก เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้เป็นเงื่อนไขสำคัญที่เป็นตัวกำหนดคุณสมบัติภายในของวัสดุ แม่เหล็กนำไปสู่ลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันที่แตกต่างกัน ในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึง ผลกระทบของปัจจัยต่างๆ รวมไปถึงพฤติกรรมของวัสดุแม่เหล็กที่ส่งผลทำให้ระบบขาดเสถียรภาพ ทางความร้อนซึ่งถูกเรียกว่า ปรากฏการณ์ซูเปอร์พาราแมกเนติก โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 พลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก

พลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก คือ พลังงานที่ต่ำที่สุดของวัสดุแม่เหล็กที่จะต้องใช้พลังงาน ภายนอกหรือสนามแม่เหล็กภายนอกในปริมาณที่มากกว่าเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางของ แมกนีไทเซชันตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอก พลังงานกีดกันทางแม่เหล็กสามารถพิจารณาได้จาก ผลต่างระหว่างค่าพลังงานที่สูงสุดและค่าพลังงานต่ำที่สุดภายในระบบซึ่งวัสดุแม่เหล็กใช้ในการรักษา ทิศทางของแมกนีไทเซชัน สำหรับค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่เกิดขึ้นสามารถพิจารณาในกรณีที่ ง่ายที่สุดได้โดยกำหนดให้แมกนีไทเซชันทุกตัวภายในชั้นวัสดุมีการจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งหมดในลักษณะโดเมนแม่เหล็กเดี่ยว (magnetic single domain) โดยมีค่าพลังงานเริ่มต้นเป็น ผลรวมของพลังงานแอนไอโซโทรปีผลึก (crystalline anisotropy energy, E_K) และพลังงานสนาม-แม่เหล็กภายนอก (Zeeman energy, E_Z) แสดงดังสมการ [66]

$$\mathbf{E}_{\text{tot}} = \mathbf{E}_{\text{K}} - \mathbf{E}_{\text{Z}} \tag{2.14}$$

หรือ

$$E_{tot} = K_U V \sin^2 \theta - M_S V H \cos(\alpha - \theta)$$
(2.15)

เมื่อ K_{II} คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี

V คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในวัสดุ

θ คือ มุมระหว่างแมกนี้ไทเซชันและทิศแกนง่ายของแมกนี้ไทเซชัน

พางาน ปณุสกโต สีเว

α คือ มุมระหว่างสนามแม่เหล็กภายนอกและทิศแกนง่ายแสดงดังภาพประกอบ 2.26

ภาพประกอบ 2.26 การพิจารณามุมระหว่างแมกนีไทเซชัน Mี และสนามแม่เหล็กภายนอก Hี ที่ กระทำต่อทิศแกนง่ายของวัสดุ [100]

จากการคำนวณค่าพลังงานร<mark>วมขอ</mark>งระบบในสมการ (2.15) เมื่อมีการให้สนามแม่เหล็ก ภายนอกตามทิศแกนง่ายของวัสดุแม่เหล็กจะทำให้สามารถแบ่งการพิจารณาพลังงานของระบบได้ใน สองกรณีคือ กรณีที่แมกนีไทเซชัน $\vec{M}$ จัดเรียงตัวตามทิศแกนง่าย ê กล่าวคือ ไม่เกิดมุมระหว่างแมกนี-ไทเซชัน $\theta = 0^{\circ}$ และในกรณีที่แมกนีไทเซชัน $\vec{M}$ มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามกับทิศแกนง่าย ê หรือ $\theta = 180^{\circ}$ นำมาซึ่งการคำนวณค่าพลังงานที่น้อยที่สุด (E_{min}) และค่าพลังงานที่สูงที่สุด (E_{max}) ของระบบดังนี้

$$E_{\min} = -MHV \tag{2.16}$$

และ

$$E_{\max} = K_U V \left(1 - \frac{MH}{2K_U} \right)^2$$
(2.17)

ดังนั้นค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของแมกนี้ไทเซชันจะมีค่าเท่ากับผลต่างของพลังงาน E_{max} – E_{min} แสดงดังสมการ

$$\Delta E = KV \left[1 - \frac{H}{H_K} \right]^2$$

(2.18)

เมื่อ H_K คือ ค่าสนามแอนไอโซโทรปีที่เกิดขึ้นภายในวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกซึ่งมีค่าประมาณ H_K~2K_U/M_S H คือ ค่าสนามแม่เหล็กภายนอก ดังนั้นปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกที่น้อยที่สุดที่ทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงทิศทาง ของแมกนีไทเซชันได้จะต้องมีค่ามากพอที่จะสามารถเอาชนะค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กได้ ซึ่ง พบว่ามีค่าประมาณเท่ากับสนามแอนไอโซโทรปีของแมกนีไทเซชัน กล่าวคือ H ~ H_K ลักษณะการผัน กลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในเกรนเดี่ยว (single grain) ที่มีการป้อนสนามภายนอกใน ทิศทางตรงข้ามเท่ากับ 180° กับทิศแกนง่ายแ<mark>ส</mark>ดงดังภาพประกอบ 2.27

ในทำนองเดียวกันพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกในระบบ โครงสร้างวัสดุสองชั้นสามารถพิจารณาได้จา<mark>กส</mark>มการ

$$\Delta \mathbf{E} = \mathbf{K} \mathbf{V} \left[1 - \frac{\mathbf{H}^*}{\mathbf{H}_{\mathbf{K}}^*} \right]^2 \tag{2.19}$$

เมื่อ H* คือ ค่าสนามแลกเปลี่ยนที่แมกนี้ไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกกระทำบนชั้นวัสดุ แอนติเฟอร์โรแมกเนติก

H_K คือ ค่าสนามแอนไอโซโทรปีเ<mark>สมือนที่</mark>เกิดขึ้นในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (pseudo anisotropy field) [101]

ภาพประกอบ 2.27 ผลของพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กต่อกระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไท-เซชันซึ่งมีค่าขึ้นอยู่กับมุมของแมกนีไทเซชัน [48]

2.4.2 ความไม่อิสระของเวลาและอุณหภูมิ (time dependent measurement)

สภาพความเป็นแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กจะมีแนวโน้มลดลงจากค่าเริ่มต้นหรือค่า แมกนีไทเซชันอิ่มตัวที่เวลาใดๆ M(t) เนื่องจากอิทธิพลของความร้อนซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็ก เมื่ออุณหภูมิของระบบเพิ่มสูงขึ้นจะทำ ให้ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กภายในระบบมีค่าลดลงเนื่องจากผลการกระตุ้นทางความร้อน (thermal activation) ถ้าระบบวัสดุแม่เหล็กมีค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กต่ำกว่าค่าพลังงานความ ร้อนเฉลี่ย ΔE < k_BT จะส่งผลทำให้วัสดุแม่เหล็กไม่สามารถคงสภาวะความเป็นแม่เหล็กไว้ได้และ นำไปสู่กระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนี<mark>้ไ</mark>ทเซชัน

การเปลี่ยนแปลงของค่าแมกนีไทเซชันอิ่มตัวที่เวลาใดๆ มีลักษณะที่สอดคล้องกับตัวแปร โบลซ์มาน (Boltzmann factor) หรือ exp(- ΔE/k_BT) ซึ่งถูกใช้อธิบายโอกาสที่พลังงานความร้อน สามารถเอาชนะค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กเพื่อทำให้เกิดการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันได้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถเขียนได้ดังนี้

$$M(t) \propto \exp\left[-\frac{\Delta E}{k_B T}\right]$$
 (2.20)

เมื่อพิจารณาพลวัตหรือการเปลี่ยนแปลงข<mark>องค่า</mark>แมกนีไทเซชันภายในระบบที่ช่วงเวลาใดๆ จะทำให้ สามารถเขียนสมการใหม่ได้เป็น

$$-\frac{\mathrm{dM}}{\mathrm{dt}} = f_0 \mathrm{Mexp} \left[-\frac{\Delta E}{\mathrm{k_B T}} \right] = \frac{\mathrm{M}}{\mathrm{\tau}}$$
(2.21)

- เมื่อ f₀ คือ ค่าคงที่ของการ<mark>สั่น (frequency factor)</mark> ซึ่งเป็นความถี่ที่เกิดขึ้นเนื่องจากลักษณะ การเคลื่อนที่แบบหมุนวน (precession frequency) ของแมกนีไทเซชันซึ่งมีค่า อยู่ในช่วง 10⁹-10¹⁰ เฮิร์ตส์ (Hertz, Hz) [102]
  - π คือ ระยะเวลาในการคลายตัวของแมกนี้ไทเซชัน (relaxation time) ซึ่งเป็นระยะเวลาที่
     ปริมาณแมกนี้ไทเซชันรวมภายในระบบมีค่าลดลง 1/e หรือประมาณ 37% ของ
     ค่าแมกนี้ไทเซชันรวมเริ่มต้นตามกฏของอาร์เรห์นเนียส-นีลส์ (Arrhenius-Néel
     law) [103] แสดงดังสมการ

$$f_{0} = f_{0} \exp\left[-\frac{\Delta E}{k_{\rm B}T}\right]$$
(2.22)

จากสมการ (2.22) จะพบว่าระยะเวลาการคลายตัวของแมกนี้ไทเซชันจะมีค่าแปรผันตรงกับพลังงาน กีดกันทางแม่เหล็ก ΔE ซึ่งมีค่าขึ้นอยู่กับปริมาณค่าคงที่แอนไอโซโทรปี K_U และปริมาตรของเกรน แม่เหล็ก V ดังนั้นการลดขนาดของค่าคงที่แอนไอโซโทรปีหรือปริมาตรของเกรนแม่เหล็กจะส่งผล กระทบโดยตรงต่อกระบวนการผันกลับทิศทางและระยะเวลาในการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน สมการ (2.22) ยังถูกนำมาใช้ในการทำนายระยะเวลาที่ระบบวัสดุแม่เหล็กสามารถทน ต่ออิทธิพลของความร้อนได้โดยการกำหนดให้ระยะเวลาในการคลายตัวของแมกนีไทเซชันมีค่าเท่ากับ ระยะเวลาในการวัดคุณสมบัติแม่เหล็ก $\tau = t_m$ ยกตัวอย่างการพิจารณาระบบวัสดุแม่เหล็กที่แสดง พฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติกโดยการกำหนดระยะเวลาในการวัดคุณสมบัติแม่เหล็กให้มี ค่าเป็น $t_m = 100$ วินาที (second, s) จะได้<mark>ว่</mark>า

$$\left[\frac{10^{-2}}{10^{9}}\right] = \exp\left[-\frac{\Delta E}{k_{\rm B}T}\right]$$
(2.23)

้ดังนั้นค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่สามาร<mark>ถค</mark>ำนวณได้จะมีค่าประมาณ

$$\Delta \mathbf{E} = 25 \mathbf{k}_{\mathrm{B}} \mathbf{T} \tag{2.24}$$

จากสมการ (2.24) สามารถสรุปได้ว่าเกรน<mark>แม่เหล็</mark>กภายในระบบวัสดุแม่เหล็กใดๆ ที่มีค่าพลังงานกีด-กันทางแม่เหล็กน้อยกว่า 25 เท่าของค่าพลังงานความร้อนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นภายในระบบ ΔE < 25k_BT จะถูกพิจารณาให้เป็นเกรนแม่เหล็กที่แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติก เนื่องจากใช้เวลา ในการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันน้อยกว่า 100 s ดังนั้นปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกที่ จะต้องป้อนเข้าสู่ระบบเพื่อทำให้เกิดการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันจะมีค่าประมาณเท่ากับ ค่าเคอเออร์ซิวิตี H_c ดังสมการ

$$H_{\rm C} = H_{\rm K} \left[1 - \left(\frac{25k_{\rm B}T}{K_{\rm U}V}\right)^{1/2} \right]$$
(2.25)

ในการศึกษาและพัฒนาโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลหรือโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลภายใน ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาผลกระทบเนื่องจากพลังงานความร้อนที่ เกิดขึ้นในระบบเช่นเดียวกัน ดังนั้นอุปกรณ์เหล่านี้จำเป็นต้องมีค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่ ค่อนข้างสูงเท่ากับหรือมากกว่า ΔE ≥ 40k_BT [48], [66] เพื่อให้ระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กมี เสถียรภาพทางความร้อนและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่เหมาะสม

วัสดุแม่เหล็กจะมีพฤติกรรมในการตอบสนองต่อสนามแม่เหล็กภายนอกซึ่งแปรผันตาม ความแรงของสนามแม่เหล็กภายนอกที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบ นอกจากนี้ยังถูกพบว่ามีลักษณะขึ้นอยู่กับ ระยะเวลาในการป้อนสนามและอัตราการป้อนสนามต่อวินาที (field sweep rate) [104], [105] เนื่องจากปริมาณแมกนีไทเซชันมีค่าแปรผันตามเวลาและอุณหภูมิแม้ว่าจะมีการป้อนสนามคงที่เข้าสู่ ระบบ ดังนั้นปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกหรือค่า H_c ที่ต้องใช้เพื่อกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน จะมีค่าไม่คงที่และเปลี่ยนแปลงตามเวลา สำหรับค่าเคอเออร์ชิวิตีที่เป็นฟังก์ชันของเวลา H_c(t) ใน ระบบเกรนเดี่ยวที่ไม่คิดผลการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนสามารถพิจารณาได้จาก สมการของชารอค (Sharrock's equation) [106] แสดงดังสมการ

$$H_{C}(t) = H_{K} \left\{ 1 - \left[\frac{k_{B}T}{K_{U}V} ln \left(\frac{f_{0}t}{ln 2} \right) \right]^{n} \right\}$$
(2.26)

เมื่อ H_K คือ ค่าสนามแอนไอโซโทรปีซึ่งมีค่าโดยประมาณ $H_K \sim 2K_U/M_S$

- V คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา
- f_0 คือ ค่าคงที่ของการสั่น
- n คือ เลขชี้กำลังที่สัมพันธ์กับการ<mark>กร</mark>ะจายตัวของทิศแกนง่าย

จากสมการ (2.26) จะเห็นได้<mark>ว่า</mark>ค่า H_c(t) จะมีค่าคงที่เท่ากับ H_K เมื่ออุณหภูมิของ ระบบมีค่าเท่ากับศูนย์และจะมีค่าลดลงตาม<mark>เวลา</mark>ขึ้นอยู่กับผลของอุณหภูมิ

แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กในระดับจุลภาค แบบแกรนูลาร์ (granular micromagnetic model) เพื่อใช้ในการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพ ขององค์ประกอบที่สำคัญของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของแผ่นบันทึกข้อมูลและ หัวอ่านข้อมูล ในบทนี้จะอธิบายการประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลที่อาศัย โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย (Voronoi construction) เพื่อกำหนดโครงสร้างของแผ่นบันทึก ข้อมูลแบบแกรนูลาร์และอาศัยเทคนิคมอนติคาร์โล (Monte Carlo technique) เพื่อพิจารณา กระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในแผ่นบันทึกข้อมูลที่สภาวะสมดุล ในลำดับสุดท้ายจะ ได้อธิบายผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณสมบัติทางแม่เหล็กและกระบวนการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบแกรนูลาร์ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบใช้ความร้อนช่วย และเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบใช้ คลื่นไมโครเวพช่วย เป็นต้น

3.1 วิวัฒนาการของแผ่นบันทึกข้อมูล

เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแม่เหล็กหรือฮาร์ดดิสก์ไดร์คือ การเพิ่มค่าความในการจัดเก็บข้อมูลให้มีค่ามากที่สุดในขณะที่ตัวอุปกรณ์ถูกจำกัดให้มีขนาดที่เล็กลง โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเพิ่มค่าความจุข้อมูลคือ การออกแบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล แม่เหล็กให้มีขนาดของบิตข้อมูลที่เล็กลงซึ่งมีค่าแปรผันตามขนาดของเกรนแม่เหล็กและยังคง ประสิทธิภาพในการทำงานไว้ได้ แต่พบว่าการลดขนาดของเกรนแม่เหล็กจะส่งผลต่อเสถียรภาพทาง ความร้อนของแผ่นบันทึกข้อมูลนำไปสู่ปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้าน (mediatritemma problem) ได้แก่ ความเสถียรทางความร้อน ความสามารถในการเขียน และอัตราของ สัญญาณต่อสัญญาณรบกวน [7], [9] ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 2.1.1 ปัญหาของ แผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้านนำไปสู่การออกแบบและพัฒนาโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูล อย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้งานในยุคแรกถูกเรียกว่า แผ่นบันทึก ข้อมูลแบบตามยาว (longitudinal recording media) ซึ่งแมกนีไทเซชันภายในชั้นบันทึกข้อมูลมี ลักษณะการจัดเรียงทิศทางในแนวตามยาวและขนานกับระนาบของแผ่นบันทึกข้อมูล การลดขนาด ของเกรนแม่เหล็กเพื่อเพิ่มค่าความจุข้อมูลนั้นเป็นสาเหตุทำให้แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาวประสบ กับปัญหาในการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชัน เนื่องจากระยะท่างระหว่างขั้วแม่เหล็กมีค่าน้อยส่งผล ทำให้ปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุ (self-demagnetizing field) มีค่ามาก [49], [50] เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตามยาว อิวาซากิและคณะ (S. Iwasaki *et al.*) [52], [53] ได้นำเสนอแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ที่ถูกเรียกว่า แผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก (perpendicular recording media) ซึ่งมีลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น บันทึกข้อมูลในแนวตั้งฉากกับระนาบของแผ่นบันทึกข้อมูล โดยพบว่าแผ่นบันทึกข้อมูลรูปแบบนี้ไม่ เพียงแต่ช่วยลดปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุแต่ยังช่วยเพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลได้เป็น หลายเท่าตัว

ในลำดับถัดมาแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากได้รับการออกแบบและปรับเปลี่ยนลักษณะ โครงสร้างของชั้นบันทึกข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูลให้มีความเหมาะสมอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่ม ค่าความจุข้อมูลและแก้ไขปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวพันกัน 3 ด้าน โดยรูปแบบของชั้นบันทึก ข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ ชั้นบันทึก ข้อมูลแบบเกรนเดี่ยว (single granular layer, SL) [52], [53] ชั้นบันทึกข้อมูลแบบต่อเนื่องควบคู่ (coupled granular continuous layer, CGC) [55]–[57] ชั้นบันทึกข้อมูลแบบควบคู่แลกเปลี่ยน (exchange coupled composite layer, ECC) [58], [59] และชั้นบันทึกข้อมูลแบบผสม (ECC/ CGC layer) [60]–[63] ตามลำดับ โดยชั้นบันทึกข้อมูลแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้

ชั้นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากประเภทแรกที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้จริงในอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ ไดร์ฟถูกเรียกว่า ชั้นบันทึกข้อมูลแบบเกรนเดี่ยว (SL) ซึ่งถูกนำเสนอขึ้นเป็นครั้งแรกโดยอิวาซากิและ คณะในปี ค.ศ. 1975 [52], [53] ชั้นบันทึกข้อมูลแบบ SL มีลักษณะเป็นชั้นวัสดุแม่เหล็กหนึ่งชั้น ที่ประกอบด้วยแท่งเกรนแม่เหล็กซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสารประกอบโลหะเจือโคบอลต์โครเมียม (CoCr alloy) โดยที่เกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนจะถูกคั่นกลางด้วยสารประกอบซิลิกอนไดออกไซด์ [107] เพื่อ แบ่งขอบเขตของเกรนแม่เหล็ก (magnetic grain boundary) และช่วยลดการเกิดอันตรกิริยา แลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กแสดงดังภาพประกอบ 3.1

อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเพิ่มค่าความจุของแผ่นบันทึกข้อมูลโดยลดขนาดของเกรน แม่เหล็กจำเป็นจะต้องอาศัยวัสดุแม่เหล็กที่มีค่าความเป็นแม่เหล็กสูงส่งผลทำให้ไม่สามารถสร้างสนาม เขียนหรือสนามหมุนกลับ (switching field, H_{sw}) ที่มีค่ามากพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้นบันทึกข้อมูลได้นำไปสู่ปัญหาของแผ่นบันทึกข้อมูลในส่วนของ ความสามารถในการเขียนข้อมูล นอกจากนี้ยังพบว่าการหมุนกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันที่เกิดขึ้น อย่างไม่พร้อมเพรียงกันทำให้เกิดปัญหาการกระจายตัวของสนามหมุนกลับ (switching field distribution, SFD) ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่าความชันของอัตราส่วนปกติ M/M_s ที่ผ่านจุด H_c โดยถ้าค่าความชันของอัตราส่วนปกติ M/M_s ที่ผ่านจุด H_c มีค่าสูงหรือมีค่าการกระจายตัวของสนาม หมุนกลับที่แคบจะส่งผลทำให้เกิดอัตราสัญญาณต่อสัญญาณรบกวน (signal to noise ratio, SNR) ที่ สูงและจะเพิ่มศักยภาพของแผ่นบันทึกข้อมูลได้ แต่ในกรณีของชั้นบันทึกข้อมูลแบบ SL พบว่ามีค่า การกระจายตัวของสนามหมุนกลับที่สูงส่งผลทำให้ SNR มีค่าต่ำซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของ แผ่นบันทึกข้อมูลที่ลดน้อยลง

ในเวลาต่อมาได้มีการนำเสนอชั้นบันทึกข้อมูลรูปแบบใหม่ที่สามารถช่วยลดปัญหาที่ เกิดขึ้นในชั้นบันทึกข้อมูลแบบเกรนเดี่ยวได้ซึ่งถูกเรียกว่า แผ่นบันทึกข้อมูลแบบต่อเนื่องควบคู่ (CGC) [55]–[57] แสดงดังภาพประกอบ 3.2 โดยจะเห็นว่าชั้นบันทึกข้อมูลประเภทนี้ถูกแบ่งออกเป็นสองชั้น ย่อยที่ประกอบด้วยชั้นบันทึกข้อมูลด้านล่างและชั้นเหนี่ยวนำด้านบน สำหรับโครงสร้างของชั้นบันทึก ข้อมูลด้านล่างจะมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กถาวรที่เหนี่ยวนำได้ยาก (hard magnetic materials) ได้แก่ วัสดุแม่เหล็กโคบอลต์ ที่มีค่าคงที่แอนไอโซโทรปีซึ่งแสดงถึงความเป็นแม่เหล็กสูงเพื่อใช้ในการ จัดเก็บข้อมูล ในขณะที่ชั้นเหนี่ยวนำด้านบนจะมีลักษณะเป็นชั้นฟิล์มต่อเนื่อ งที่ไม่มีสารประกอบ ออกไซด์คั่นกลางระหว่างเกรนแม่เหล็กซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ง่าย (soft magnetic materials) โดยจะมีค่าคงที่แอนไอโซโทรปีที่ต่ำกว่าชั้นบันทึกข้อมูลด้านล่างเพื่อทำหน้าที่ เป็นตัวช่วยในการเหนี่ยวนำการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซซันในชั้นบันทึกข้อมูลด้านล่างโดย อาศัยปริมาณพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน (intergranular exchange coupling) ที่เกิดขึ้น ระหว่างเกรนแม่เหล็กด้านบนและด้านล่างที่เชื่อมติดกัน

ภาพประกอบ 3.2 แผนภาพอย่างง่ายและ<mark>ภาพตั</mark>ดขวางของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ CGC ซึ่งถ่ายโดย กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน TEM [57]

จากการศึกษาพบว่าชั้นบันทึกข้อมูลแบบ CGC มีส่วนช่วยทำให้แผ่นบันทึกข้อมูลนั้นมี เสถียรภาพทางความร้อนที่ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดผลของสัญญาณรบกวนภายในระบบเนื่องจาก ปริมาณพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนที่เกิดขึ้นมีผลทำให้ลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนี-ไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กของชั้นบันทึกข้อมูลด้านล่างเป็นไปอย่างพร้อมเพรียงกัน (coherent reversal mechanism) ทำให้ค่าการกระจายตัวของสนามหมุนกลับ H_{SW} มีค่าน้อย แต่เมื่อทำการ เพิ่มค่าความจุของแผ่นบันทึกข้อมูลโดยลดขนาดของเกรนแม่เหล็กจำเป็นจะต้องอาศัยวัสดุแม่เหล็กที่ มีค่าความเป็นแม่เหล็กสูงส่งผลทำให้ขนาดของสนามเขียนนั้นยังคงมีค่าค่อนข้างสูงและนำไปสู่ปัญหา ของแผ่นบันทึกข้อมูลในส่วนของความสามารถในการเขียนข้อมูล ทำให้มีการนำเสนอชั้นบันทึกข้อมูล รูปแบบใหม่ที่ช่วยลดปริมาณสนามเขียนลงได้ซึ่งถูกเรียกว่า ชั้นบันทึกข้อมูลแบบควบคู่แลกเปลี่ยน (ECC) [58], [59] ในเวลาต่อมา

ชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC ถูกออกแบบให้มีลักษณะโครงสร้างแบบสองชั้นโดยที่ชั้น บันทึกข้อมูลด้านล่างจะมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ยากและชั้นเหนี่ยวนำด้านบนยังคง มีลักษณะเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ง่ายเพื่อช่วยในการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น บันทึกข้อมูลด้านล่างแสดงดังภาพประกอบ 3.3 อย่างไรก็ตามเกรนแม่เหล็กในชั้นบันทึกข้อมูล ด้านล่างและชั้นเหนี่ยวนำด้านบนจะมีการจัดเรียงตัวอยู่ในแนวเดียวกันแสดงลักษณะเป็นแท่งเกรน (columnar stack) โดยเกรนแม่เหล็กทั้งสองชั้นจะถูกคั่นกลางด้วยวัสดุประเภทออกไซด์เช่นเดียวกัน กับชั้นบันทึกข้อมูลแบบ SL โดยพบว่าชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC มีส่วนช่วยในการลดขนาดของสนาม- เขียนได้สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับชั้นบันทึกข้อมูลแบบ SL และชั้นบันทึกข้อมูลแบบ CGC เนื่องจาก ชั้นด้านบนจะมีค่าคงที่แอนไอโซโทรปีต่ำทำให้สามารถหมุนกลับทิศทางได้ตามทิศของสนามเขียนก่อน ชั้นบันทึกข้อมูลที่อยู่ด้านล่างนำไปสู่การส่งผ่านแรงทอร์กเสริมไปยังแมกนีไทเซชันภายในชั้นบันทึก ข้อมูลด้านล่างเพื่อช่วยให้สามารถผันกลับทิศทางได้ง่ายยิ่งขึ้น ส่งผลทำให้ค่า H_C ของแผ่นบันทึก ข้อมูลดังกล่าวมีค่าลดลง อย่างไรก็ตามชั้นบัน<mark>ทึ</mark>กข้อมูลแบบ ECC ยังคงประสบกับปัญหาการกระจาย ตัวของสนามหมุนกลับ SFD ที่มีค่าสูงนำไปสู่ปัญหา SNR เช่นเดียวกันกับชั้นบันทึกข้อมูลแบบ SL

ภาพประกอบ 3.3 แผนภาพอย่างง่ายแล<mark>ะภาพตัด</mark>ขวางของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ECC ซึ่งถ่ายโดย กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน TEM [48]

จากปัญหาทั้งหมดที่พบในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลทั้งสามประเภทดังที่ได้อธิบาย ข้างต้นทำให้มีการออกแบบขั้นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ที่ถูกเรียกว่า ชั้นบันทึกข้อมูลแบบผสม (ECC/CGC) โดยโนแลนและคณะ (T. P. Nolan *et al.*) ในปี ค.ศ. 2011 [63] ซึ่งเป็นการนำเอา จุดเด่นของชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC และชั้นบันทึกข้อมูลแบบ CGC มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน ภาพประกอบ 3.4 แสดงภาพถ่ายสองมิติด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่านของโครงสร้าง ของชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC/CGC ซึ่งถูกศึกษาโดยจุรีมาศและคณะ (J. Chureemart *et al.*) [92] โดยจะเห็นได้ว่าชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC/CGC จะถูกแบ่งออกเป็นสามชั้นโดยแต่ละชั้นมีคุณสมบัติ ความเป็นแม่เหล็กแตกต่างกัน สำหรับชั้นด้านล่างยังคงถูกรักษาให้เป็นชั้นบันทึกข้อมูลที่มีลักษณะเป็น วัสดุที่เหนี่ยวนำได้ยาก ในขณะที่ชั้นเหนี่ยวนำตรงกลางและชั้นเหนี่ยวนำด้านบนจะยังคงมีคุณสมบัติ ความเป็นแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ง่ายตามลำดับ

ภาพประกอบ 3.4 แผนภาพอย่างง่ายและภ<mark>าพ</mark>ตัดขวางของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ ECC/CGC ซึ่งถ่าย โดยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน TEM [48]

การพิจารณาคุณสมบัติทางแม่<mark>เหล</mark>็กของแผ่นบันทึกข้อมูลโคบอลต์แพลตทินัม (cobalt platinum, CoPt) เนื่องจากผลของการอ<mark>อกแบ</mark>บโครงสร้างของชั้นบันทึกข้อมูลแบบต่างๆ ได้แก่ ้ชั้นบันทึกข้อมูลแบบSL ชั้นบันทึกข้อมูลแ<mark>บบ C</mark>GC ชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC และชั้นบันทึกข้อมูล แบบ ECC/CGC โดยอาศัยการคำนวณด้ว<mark>ยแบบจ</mark>ำลองทางคอมพิวเตอร์ในระดับอะตอม (atomistic model) ถูกนำเสนอขึ้นในปี ค.ศ. 2016 โ<mark>ดยแสงม</mark>าศและคณะ (O. Saengmart *et al*.) [62] โดยผล การเปรียบเทียบลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสข<mark>องชั้นบันทึ</mark>กข้อมูลประเภทต่างๆ ถูกแสดงดังภาพประกอบ 3.5 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการออกแบบโครงสร้างของชั้นบันทึกข้อมูลที่มีความซับซ้อนจะส่งผลทำให้ ้คุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่น<mark>บันทึกข้อมูลเกิดการเปลี่</mark>ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่า H_c และ ้ค่าความชั้นของอัตราส่วนปกติ M/M_S ที่ผ่านจุด $[d(M/M_S)/dH]_{H=H_C}$ โดยรูปร่างของลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสของชั้นบันทึกข้อมูลแบบ SL มีความกว้างมากที่สุด ในขณะที่ผลของการออกแบบ โครงสร้างที่มีความซับซ้อน เช่น ชั้นบัน<mark>ทึกข้อมูลแบบ</mark> CGC ชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC และชั้นบันทึก ข้อมูลแบบ ECC/CGC จะให้ลูป<mark>วงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่มีลักษ</mark>ณะแคบซึ่งแสดงให้เห็นว่าการออกแบบ โครงสร้างของชั้นบัน<mark>ทึกข้อมูลให้เป็นแบบห</mark>ลายชั้นจะส่งผลต่อกระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนี-้ไทเซชันภายในระบบและส่งผลทำให้ค่าสนามหมุนกลับซึ่งมีค่าแปรผันตามค่า H_c มีค่าลดลงเป็นอย่าง มาก เมื่อทำการพิจารณาค่าความชั้นของอัตราส่วนปกติ M/M_s ที่ผ่านจุด H_c พบว่าในกรณีของชั้น บันทึกข้อมูลแบบ CGC และชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC/CGC จะให้ค่าความชันที่สุงกว่าชั้นบันทึก ข้อมูลแบบ SL และชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC เนื่องจากชั้นฟิล์มต่อเนื่องของชั้นบันทึกข้อมูลแบบ CGC และชั้นบันทึกข้อมูลแบบ ECC/CGC มีส่วนช่วยทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้นบันทึกข้อมูลเกิด การผันกลับทิศทางได้อย่างพร้อมเพรียงกันนำไปสู่การลดสนามเขียนและค่าการกระจายตัวของสนาม หมุนกลับ SFD

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการออกแบบลักษณะโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณสมบัติทางแม่เหล็กและพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน ภายในแผ่นบันทึกข้อมูลเป็นอย่างมาก ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะมุ่งเน้นการจำลองโครงสร้างของ แผ่นบันทึกข้อมูลผ่านโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย โดย โครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูลที่ถูกจำลองขึ้นจะสามารถควบคุมขนาด ลักษณะการกระจายตัว และ ความหนาของเกรนแม่เหล็กได้เพื่อใช้สำหรับศึกษาปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อกระบวนการผันกลับ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคมอนติคาร์โลตามลำดับ

3.2 โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย

โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยจะถูกใช้สำหรับการจำลองโครงสร้างในด้านวัสดุ-ศาสตร์อย่างแพร่หลายซึ่งมีข้อดีคือ สามารถกำหนดและควบคุมพารามิเตอร์ที่สำคัญสำหรับการจำลอง โครงสร้างวัสดุได้ ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวทำให้โปรแกรมโวโรนอยถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการจำลอง โครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลและหัวอ่านข้อมูลในงานวิจัยนี้ โดยในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงลักษณะของ โปรแกรมโวโรนอยและการประยุกต์ใช้งานโปรแกรมโวโรนอยเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนิน งานวิจัยตามลำดับ

3.2.1 แผนภาพโวโรนอย

แผนภาพโวโรนอยเป็นลักษณะการจำลองโครงสร้างรูปแบบหนึ่งซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้ ในหลายด้าน เช่น ด้านดาราศาสตร์ (astronomy) เพื่อทำนายลักษณะพื้นผิวของดวงดาว ด้านเคมี (chemistry) และด้านวัสดุศาสตร์ (material sciences) เพื่อระบุตำแหน่งของนิวคลีไอ (nuclei) ภายในอะตอม เป็นต้น [41], [108] แผนภาพโวโรนอยประกอบด้วยเซตของจุดในระนาบหรือ นิวเคลียสของเซลล์โวโรนอย (Voronoi nucleus, p_i) จำนวน n นิวเคลียสแสดงดังภาพประกอบ 3.6 ระนาบของแผนภาพโวโรนอยจะถูกแบ่งออกจากกันโดยการลากเส้นตรงตัดผ่านบริเวณกึ่งกลาง ระหว่างนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยที่อยู่ข้างเคียงกัน (p_i, p_j) ซึ่งถูกเรียกว่า เส้นขอบโวโรนอย (Voronoi edge, e) เพื่อแบ่งระนาบออกเป็นเซลล์โวโรนอยที่มีจำนวนเท่ากับนิวเคลียสของเซลล์ โวโรนอยในระนาบนั้นๆ การสร้างเซลล์โวโรนอยจะทำให้เกิดจุดยอดโวโรนอย (Voronoi vertex, v) ของเซลล์โวโรนอยที่เกิดจากการที่เส้นเชื่อมของเซลล์สามเซลล์มาบรรจบกันเกิดขึ้น จุดยอดโวโรนอย เป็นจุดศูนย์กลางของวงกลมที่มีระยะห่างจากนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยทั้งสามจุดเป็นระยะที่เท่าๆ กันโดยจะไม่มีนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยอื่นๆ อยู่ในวงกลมดังกล่าว ดังนั้นสามารถลรุปได้ว่า แผนภาพโวโรนอยเป็นการแบ่งส่วนระนาบออกเป็นเซลล์โวโรนอยจำนวน n เซลล์ ซึ่งทำให้เกิดจุดยอด โวโรนอยจำนวนมากขึ้นอยู่กับจำนวนของนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอย

ภาพประกอบ 3.6 แผนภาพโวโรนอยที่เกิดจากการสร้างเส้นเชื่อมโวโรนอยระหว่างนิวเคลียสของ เซลล์โวโรนอยภายในระบบ [41], [108]

รูปแบบของแผนภาพโวโรนอยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะคือ การจัดเรียงตัว ของเซลล์โวโรนอยอย่างเป็นระเบียบ (collinear sites form) และการจัดเรียงตัวของเซลล์โวโรนอย แบบสุ่ม (non-collinear sites form) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) การจัดเรียงตัวของเซลล์โวโรนอยอย่างเป็นระเบียบ

เมื่อทำการลากเส้นเชื่อมเพื่อแบ่งระนาบออกเป็นเซลล์โวโรนอยในกรณีที่นิวเคลียสของ เซลล์โวโรนอยมีการจัดเรียงตัวอย่างเป็นระเบียบและสมมาตรจะทำให้ได้เซลล์โวโรนอยที่มีขนาด เท่ากันทุกเซลล์ซึ่งมีรูปร่างเป็นแบบหกเหลี่ยม (hexagonal shape) แสดงดังภาพประกอบ 3.7 โดย จากภาพจะเห็นได้ว่าเซลล์โวโรนอยภายในระบบจะมีการจัดเรียงตัวอย่างเป็นระเบียบด้วยเส้นเชื่อม โวโรนอยที่มีขนาดเท่ากันทุกด้าน

ภาพประกอบ 3.7 แผนภาพโวโรนอยที่มี<mark>การจัดเรีย</mark>งนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยอย่างเป็นระเบียบ

การจัดเรียงตัวของเซลล์โวโรนอยแบบสุ่ม

เมื่อทำการลากเส้นเชื่อมเพื่อแบ่งระนาบออกเป็นเซลล์โวโรนอยในกรณีที่นิวเคลียสของ เซลล์โวโรนอยมีการจัดเรียงตัวแบบสุ่มและไม่สมมาตรจะได้เซลล์โวโรนอยที่มีลักษณะแตกต่างกัน เนื่องจากระยะห่างระหว่างนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยมีค่าไม่เท่ากันส่งผลทำให้เส้นเชื่อมเซลล์ โวโรนอยมีความยาวแตกต่างกันนำไปสู่การแบ่งเซลล์โวโรนอยที่มีรูปร่างบิดเบี้ยวและมีขนาดที่ไม่ เท่ากันแสดงดังภาพประกอบ 3.8

ภาพประกอบ 3.8 แผนภาพโวโรนอยที่มีการจัดเรียงนิวเคลียสของเซลล์โวโรนอยเป็นแบบสุ่ม

3.2.2 การกำหนดโครงสร้างแบบแกรนูลาร์

การสร้างแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางฟิสิกส์ที่เกิดขึ้นใน โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กมีความจำเป็นจะต้องทำการจำลองระบบโครงสร้างวัสดุที่ต้องการศึกษาเป็น ลำดับแรก ในงานวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้โปรแกรมโวโรนอยเพื่อกำหนดลักษณะโครงสร้างแบบแกรนูลาร์ ของแผ่นบันทึกข้อมูล โดยโปรแกรมโวโรนอยสามารถกำหนดตัวแปรควบคุม (input parameters) สำหรับการจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กเพื่อให้ได้ลักษณะโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กที่มี ความเสมือนจริง เช่น ขนาดของระบบ (system dimension) ขนาดของเกรนแม่เหล็ก (grain size) ระยะห่างระหว่างเกรนแม่เหล็ก (grain spacing) และการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก (grain size distribution) เป็นต้น การประมวลผลของโปรแกรมโวโรนอยด้วยตัวแปรควบคุมที่ถูก ป้อนเข้าสู่โปรแกรมจะทำให้ได้ตัวแปรตาม (output parameters) หรือชุดข้อมูลของระบบที่ถูกสร้าง ขึ้น ได้แก่ จำนวนและตำแหน่งของเกรนแม่เหล็ก จำนวนและตำแหน่งของเกรนแม่เหล็กข้างเคียง (nearest neighbor grains) และความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกัน (relative exchange field strength) เป็<mark>นต้น</mark>

สำหรับเกรนแม่เหล็กหรือเซลล์โวโรนอยที่ถูกสร้างขึ้นจากโปรแกรมโวโรนอยถูกพิจารณา มาจากจุดยอดโวโรนอยที่เส้นเชื่อมของเซลล์โวโรนอยหลายเซลล์มาบรรจบกันส่งผลทำให้พื้นที่หน้าตัด ของเกรนแม่เหล็กมีขนาดที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับการกำหนดค่าการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็กในระบบ เนื่องด้วยโครงสร้างภายในของแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กมีลักษณะเป็นชั้นฟิล์ม แม่เหล็กที่ประกอบด้วยเกรนแม่เหล็กรูปทรงคล้ายปริมาตรรูปทรงกระบอกเชื่อมติดกันแสดงดัง ภาพประกอบ 3.9 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากผลคูณของพื้นที่หน้าตัดของเกรนแม่เหล็กและความหนา ของชั้นฟิล์มดังสมการ

$$= At = \frac{\pi D^2}{4}t$$
(3.1)

เมื่อ

V คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก (magnetic grain volume)

V

- คือ พื้นที่หน้าตัดของเกรนแม่เหล็ก (cross sectional area)
- คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม (film thickness) และ

D คือ เส้นผ่านศูนย์กลางของเกรนแม่เหล็ก (magnetic grain diameter)

ดังนั้นพื้นที่หน้าตัดของเกรนแม่เหล็กจะถูกประมาณค่าให้มีลักษณะพื้นที่วงกลมซึ่งสามารถพิจารณา เส้นผ่านศูนย์กลางของเกรนแม่เหล็กภายในระบบได้ดังสมการ

$$D = 2\sqrt{\frac{A}{\pi}}$$
(3.2)

ภาพประกอบ 3.9 การพิจารณาพื้นที่หน้าตัดและปริมาตรของเซลล์โวโรนอยหรือเกรนแม่เหล็กที่ถูก สร้างขึ้นโดยอาศัยโปรแกรมจำลองโครงสร้าง<mark>โวโ</mark>รนอย

นอกจากนี้โปรแกรมโวโรนอยยังสามารถกำหนดขนาดของโครงสร้างของแผ่นฟิล์ม แม่เหล็กของระบบที่พิจารณาและกำหนดขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในระบบที่ถูกสร้างขึ้นให้มีความ เสมือนจริงได้ โดยตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อระยะเวลาในการคำนวณทาง คอมพิวเตอร์ ยกตัวอย่างการจำลองระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กที่มีขนาดเท่ากับ 100x100 nm² ซึ่ง มีการกำหนดให้ขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในระบบมีค่าแตกต่างกัน ได้แก่ 4 nm และ 10 nm แสดงดังภาพประกอบ 3.10(ก) และ (ข) ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่าระบบโครงสร้างทั้งสามระบบจะ ถูกกำหนดให้มีขนาดคงที่ด้วยความกว้าง 100 nm และความยาว 100 nm สำหรับระบบที่ทำการ กำหนดเกรนที่มีขนาดเล็กเท่ากับ 4 nm โปรแกรมโวโรนอยจะสร้างเกรนแม่เหล็กขนาดเล็กทำให้ได้ เกรนแม่เหล็กด้วยจำนวนที่มากกว่าระบบที่มีขนาดเกรนแม่เหล็กเท่ากับ 10 nm

ภาพประกอบ 3.10 ตัวอย่างการจำลองโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลแบบสองมิติโดยใช้โปรแกรม โวโรนอยสำหรับระบบที่มีขนาดเท่ากับ 100x100 nm² ในกรณีที่ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ (ก) 4 nm และ (ข) 10 nm ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามในการเลือกใช้ขนาดของระบบโครงสร้างวัสดุรวมไปถึงการกำหนดขนาด ของเกรนภายในระบบนั้นจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงเพื่อให้ผลการคำนวณมีความ ถูกต้องแม่นยำและสามารถนำไปประยุกตย์ใช้งานได้จริง นอกจากนี้ยังจำเป็นจะต้องคำนึงถึง ระยะเวลาในการคำนวณเนื่องจากในการศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบที่เกิดขึ้นในระบบ โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กโดยอาศัยการคำนวณทางคอมพิวเตอร์นั้นค่อนข้างที่จะใช้ระยะเวลายาวนาน

3.2.3 การกำหนดลักษณะการกระ<mark>จาย</mark>ตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก

การเลือกใช้โปรแกรมโวโรนอย<mark>เพื่</mark>อจำลองโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลไม่เพียงแต่ช่วยให้ ้สามารถกำหนดขนาดของเกรนแม่เหล็กภาย<mark>ใน</mark>ระบบได้เท่านั้น แต่ยังช่วยให้สามารถกำหนดลักษณะ การกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้การจำลองโครงสร้างของ แผ่นบันทึกข้อมูลมีลักษณะเสมือนจริงได้ ใ<mark>นการ</mark>กำหนดการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก สามารถทำได้โดยใช้ตัวแปรที่ถูกเรียกว่า <mark>ค่าระย</mark>ะการเคลื่อนที่ (distance to move, δ) ซึ่งเป็นตัว ้แปรที่ถูกใช้เพื่อทำให้ตำแหน่งกึ่งกลางข<mark>องเซล</mark>ล์โวโรนอยเคลื่อนที่ออกจากตำแหน่งสมมาตรใน ้ลักษณะแบบสุ่ม โดยโครงสร้างแผ่นบันทึ<mark>กข้อมูลที่</mark>ถูกสร้างขึ้นด้วยระยะการเคลื่อนที่ δ ที่มีค่าน้อยจะ ไม่ส่งผลทำให้ตำแหน่งกึ่งกลางของเซ<mark>ลล์โรโรนอยเค</mark>ลื่อนที่และยังคงมีลักษณะสมมาตรทำให้เกิดการ แบ่งเซลล์โวโรนอยหรือเกรนแม่เหล็<mark>กที่เป็นระเบียบและม</mark>ีขนาดสม่ำเสมอ แต่ในโครงสร้างแผ่นบันทึก ้ข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้นด้วยระยะกา<mark>รเคลื่อนที่ δ ที่มีค่ามากจะ</mark>ส่งผลทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของตำแหน่ง ้กึ่งกลางของเซลล์โวโรนอยแบบสุ<mark>่มทำให้เกิดการแบ่งเซ</mark>ลล์โวโรนอยหรือเกรนแม่เหล็กที่มีไม่เป็น ระเบียบและมีขนาดที่ไม่เท่ากันนำไปสู่<mark>ลักษณะการก</mark>ระจายตัวของขนาดของ<mark>เ</mark>กรนแม่เหล็ก โดยระยะ ้การเคลื่อนที่ดังกล่าวจะมีความสัมพัน~~ธ์กับลักษณะกา~~รกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ถูก ้จำลองขึ้นและสามารถนำไปใช้เป็นตัวแปรในการพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจาย ตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก (standard deviation of grain size distribution, $\sigma_{
m inD}$) ได้โดย อาศัยวิธีการคำนวณเชิงตัวเลข [43]

พนุน ปณุสุโต ชีเว

ภาพประกอบ 3.11 ตัวอย่างการจำลองโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลแบบสองมิติโดยใช้โปรแกรม โวโรนอยในกรณีที่ σ_{InD} มีค่าเท่ากับ (ก) 0.05 (ข) 0.15 และ (ค) 0.25 ตามลำดับ และ (ง) ผลการ เปรียบเทียบลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กทั้งสามกรณี

ตัวอย่างโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลขนาดเท่ากับ 100x100 nm² ที่กำหนดให้ค่ากลาง ของเกรนแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ 8 nm และมีลักษณะการกระจายของขนาดของเกรนแม่เหล็กแตกต่าง กันถูกแสดงในภาพประกอบ 3.11 เมื่อ f(x) เป็นฟังก์ชันแสดงค่าความหนาแน่นหรือความถี่ (density function) ของเกรนแม่เหล็กที่มีขนาดแตกต่างกันภายในระบบ โดยในกรณีที่กำหนดให้ระยะการ เคลื่อนที่ δ มีค่าน้อยจะเห็นได้ว่าเกรนแม่เหล็กทั้งหมดภายในระบบจะมีขนาดเสมือนและมีรูปร่าง คล้ายรูปหกเหลี่ยมและทำให้สามารถพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจายตัวของ ขนาดของเกรนแม่เหล็กได้เท่ากับ $\sigma_{lnD} = 0.05$ แสดงภาพประกอบ 3.11(ก) เมื่อกำหนดให้ระยะการ เคลื่อนที่ δ มีค่าเพิ่มมากขึ้นจะพบว่าลักษณะของเกรนแม่เหล็กภายในระบบขาดความเสมือนและมี รูปร่างบิดเบี้ยวและทุ่กุ่ให้สามารถพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจายตัวของขนาด ของเกรนแม่เหล็กได้เท่ากับ $\sigma_{lnD} = 0.15$ และ 0.25 แสดงภาพประกอบ 3.11(ข) และ (ค) ตามลำดับ ผลการจำลองโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลที่กำหนดให้ระยะการเคลื่อนที่ δ มีค่าแตกต่างกันทำให้เกรน แม่เหล็กภายในระบบมีค่าการกระจายตัวที่แตกต่างกัน เมื่อทำการพิจารณาเส้นกราฟการกระจายตัว ของขนาดของเกรนแม่เหล็กเปรียบเทียบกันทั้ง 3 กรณีดังแสดงในภาพประกอบ 3.11(ง) จะพบว่า ขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในระบบที่มีค่า $\sigma_{lnD} = 0.05$ มีแนวโน้มการกระจายตัวค่อนข้างแคบและ มีลักษณะการกระจายตัวเป็นแบบเกาส์เซียน (Gaussian distribution) แต่ในกรณีที่ค่า $\sigma_{lnD} = 0.15$ และ 0.25 จะเห็นได้ร์ฟิขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในระบบมีแนวโน้มการกระจายตัวที่เพิ่มสูงขึ้นและ มีลักษณะการกระจายตัวเป็นแบบปกติล็อก (log normal distribution) [109] โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน กรณีที่ระบบมีค่า $\sigma_{lnD} = 0.25$

ภาพประกอบ 3.12 การเปรียบเทียบลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่สร้างขึ้น จากโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยกับภาพถ่าย TEM ของเกรนแม่เหล็กภายใน (ก) แผ่นบันทึก ข้อมูลแบบผสม และ (ข) แผ่นบันทึกข้อมูลแบบเกรนเดี่ยว [40], [48]

ภาพประกอบ 3.12(ก) และ (ข) แสดงตัวอย่างการเปรียบเทียบลักษณะของขนาดของ เกรนแม่เหล็กแบบ 2 มิติที่สร้างขึ้นจากโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยเปรียบเทียบกับลักษณะ โครงสร้างของเกรนแม่เหล็กภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบผสมและแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ เกรนเดียวที่ เป็นภาพถ่าย 2 มิติบนระนาบด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องผ่าน (in-plane transmission electron microscopy) [48] ซึ่งจะเห็นได้ว่าลักษณะโครงสร้างและการกระจายตัวของขนาดของ เกรนแม่เหล็กที่ได้จากโปรแกรมโวโรนอยจะให้ลักษณะโครงสร้างที่มีความใกล้เคียงกับโครงสร้างของ แผ่นบันทึกข้อมูลที่ถูกใช้ในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟในปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมโวโรนอยสามารถ จำลองโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูลได้เสมือนจริงและให้ค่าจากการคำนวณใกล้เคียงกับการทดลอง

3.2.4 การคำนวณค่าอันตรกิริยาแล<mark>กเ</mark>ปลี่ยน

โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยยังมีข้อดีคือ สามารถพิจารณาค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน (relative exchange field strength, f_{ij}) ที่เกิดขึ้นระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกันได้ ในหัวข้อนี้จะได้ยกตัวอย่างการพิจารณาค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียง กันในระบบโครงสร้างที่ประกอบด้วยเกรนแม่เหล็กภายในระบบทั้งหมดจำนวน 7 เกรนดังแสดงใน ภาพประกอบ 3.13 โดยกำหนดให้เกรนแม่เหล็กที่พิจารณาหรือเกรนอ้างอิง (referred grain, i) อยู่ ในตำแหน่งกึ่งกลางของระบบซึ่งมีเกรนเชื่อมติดที่ใกล้ที่สุดหรือเกรนข้างเคียง (nearest neighbor grain, j) อยู่บริเวณล้อมรอบจำนวน 6 เกรน ดังนั้นสามารถพิจารณาได้ว่าเกรนอ้างอิง i จะเกิด อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนกับเกรนข้างเคียง j ทั้งหมดจำนวน 6 เกรน

ภาพประกอบ 3.13 การพิจารณาเกรนอ้างอิง i และเกรนข้างเคียง j ในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลที่ ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยโปรแกรมโวโรนอย

การพิจารณาค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกัน f_{ij} ถูก นำเสนอขึ้นโดยเพงและคณะ (Y. Peng *et al*.) [110] โดยอาศัยความสัมพันธ์ดังสมการ

$$f_{ij} = \left(\frac{J_{ij}}{J_m}\right) \left(\frac{L_{ij}}{L_m}\right) \left(\frac{A_m}{A_i}\right)$$
(3.3)

เมื่อ J_{ij} คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน (exchange constant between grains) J_m คือ ค่าเฉลี่ยของค่าคงที่การแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน (median exchange constant)

- L_{ij} คือ ระยะความยาวที่เชื่อมติดกันระหว่างเกรน (contact length between grains)
- L_m คือ ค่าเฉลี่ยของระยะความยาวที่เชื่อมติดกัน (median contact length)
- A_i คือ พื้นที่หน้าตัดของเกรนอ้างอิง i (crossectional area of grain i)
- $\mathbf{A}_{\mathbf{m}}$ คือ ค่าเฉลี่ยของพื้นที่หน้าตัดของเกรนในระบบ (median crossectional area)

จากสมการ (3.3) พบว่าถ้าแผ่นบันทึกข้อมูลมีขนาดของเกรนแม่เหล็กที่แตกต่างกันจะทำให้ค่าอันตร-กิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกัน f_{ij} มีค่าไม่คงที่ เนื่องจากผลการกระจายตัว ของขนาดของเกรนแม่เหล็กส่งผลทำให้พื้นที่หน้าตัดของเกรนและระยะความยาวที่เชื่อมติดกันมีค่า เปลี่ยนแปลงนำไปสู่การกระจายตัวของค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียง กัน f_{ij}

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการออกแบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กส่งผลต่อ คุณสมบัติและพฤติกรรมของระบบวัสดุแม่เหล็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นข้อมูลโครงสร้างวัสดุเสมือนจริงที่ ถูกสร้างขึ้นโดยใช้โปรแกรมโวโรนอยจะถูกนำไปพิจารณาร่วมกับวิธีการคำนวณทางคอมพิวเตอร์ขั้นสูง โดยอาศัยเทคนิคมอนติคาร์โลเพื่อใช้สำหรับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างแผ่นบันทึก ข้อมูลเชิงแม่เหล็กที่สภาวะสมดุลซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับถัดไป

3.3 ระเบียบวิธีการมอนติคาร์โล

การอธิบายและแก้ไขปัญหาทางฟิสิกส์เชิงทฤษฎีในระบบสสารควบแน่น (condensed matters) สามารถทำได้โดยอาศัยวิธีการพิจารณาความน่าจะเป็น (probabilistic means) ซึ่งหนึ่งใน วิธีการที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้งานอย่างแพร่หลายคือ ระเบียบวิธีการมอนติคาร์โล (Monte Carlo method) [111] ระเบียบวิธีการมอนติคาร์โลเป็นวิธีการคำนวณเชิงสถิติที่อาศัยการสุ่มเลือกตัวอย่าง (random sampling) ของฟังก์ชันใดๆ ที่ต้องการพิจารณาเพื่อนำมาคำนวณและวิเคราะห์โอกาส ความน่าจะเป็นทางสถิติโดยอาศัยฟังก์ชันความน่าจะเป็น (probability function) ซึ่งความแม่นยำใน การคำนวณฟังก์ชันความน่าจะเป็นดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับจำนวนจุดที่ทำการคำนวณ (number of points, N) [112]–[114] โดยทั่วไปแล้ววิธีการมอนติคาร์โลเมโทรโปลิส (Metropolis Monte Carlo, MC) จะถูกนำมาใช้ในการพิจารณาโอกาสความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนแปลงสถานะของอนุภาค สำหรับระบบที่อยู่ในสภาวะสมดุล (equilibrium state) หรือระบบที่อนุภาคมีค่าพลังงานต่ำที่สุด (energy minimum) ยกตัวอย่างในกรณีของอนุภาคที่มีภูมิภาพของพลังงาน (energy landscape) แสดงดังภาพประกอบ 3.14 จะเห็นได้ว่าอนุภาคดังกล่าวมีโอกาสเกิดความน่าจะเป็นในการเปลี่ยน สถานะ (transition probability) ระหว่างสองสถานะพลังงาน (two energy states) ซึ่งเชื่อมติดอยู่ ในอ่างความร้อน (heat bath) เดียวกันจากสถานะที่ 1 ไปยังสถานะที่ 2 ได้ถ้าค่าพลังงานในสถานะที่ 2 มีค่าใกล้เคียงกับค่าพลังงานต่ำที่สุดในสถานะที่ 1

ภาพประกอบ 3.14 การพิจารณาผลต่างระหว่างสองสถานะพลังงานของอนุภาคที่จำเป็นต้องเอาชนะ เพื่อทำให้เกิดโอกาสในการเปลี่ยนแปลงทิศ<mark>ทางจา</mark>กสถานะที่ 1 ไปยังสถานะที่ 2 [115]

แม้ว่าวิธีการมอนติคาร์โลเมโ<mark>ทรโปล</mark>ิสจะมีลักษณะที่เหมาะสมต่อการอธิบายคุณสมบัติ ้ของระบบวัสดุแม่เหล็กได้ แต่วิธีการนี้ยั<mark>้งคงมีข้อ</mark>จำกัดที่ไม่สามารถอธิบายพลวัตของอนุภาคหรือ ์ โมเมนต์แม่เหล็กที่พิจารณาได้เนื่องจากวิธ<mark>ีการดังก</mark>ล่าวจะสามารถอธิบายได้เฉพ^าะระบบที่เข้าสู่สภาวะ ้สมดุลแล้วเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่าระยะเวลาที่ถูกใช้สำหรับการคำนวณด้วยวิธีการมอนติคาร์โล เมโทรโปลิสจะไม่สามารถนำมาใช้เปรียบเทียบกับเวลาจริงได้ ทำให้มีการพัฒนาวิธีการ ้มอนติคาร์โลแบบใหม่ที่สามารถ<mark>เชื่อมโยงลำดับขั้นของวิธี</mark>การมอนติคาร์โลเมโทรโปลิส (MC step) ร่วมกับเวลาจริงได้ซึ่งถูกเรียกว่า วิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ (kinetic Monte Carlo) [42], [116] ้เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการมอนติคาร์โลเมโทรโปลิสพบว่าวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์สามารถนำมาใช้ พิจารณาระยะเวลาจริงที่ใช้สำหรับกา<mark>รคำนวณพลวัตข</mark>องอนุภาคหรือโมเมนต์แม่เหล็กได้ในกรณีที่ค่า พลังงานเริ่มต้น (initial energy) หรือค่าพลังงานอิสระ (free energy) มีค่าสูงกว่าค่าพลังงานความ ้ร้อนเฉลี่ยเท่<mark>านั้น เนื่องจากการดำเนินการ</mark>ด้วยวิธีการมอน<mark>ติคาร์โลเชิงจลน์จะอ</mark>ยู่ภายใต้สมมติฐานที่ กำหนดให้อนุภาคหรือโมเมนต์แม่เหล็กอยู่ระหว่างสองสถานะพลังงานที่ต่ำที่สุด (two minima energy states) ของระบบซึ่งถ้าหากค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของโมเมนต์แม่เหล็กมีค่ามากกว่า ค่าพลังงานความร้อนเฉลี่ยจะทำให้โมเมนต์แม่เหล็กที่ได้รับการกระตุ้นทางความร้อนยังคงสามารถ รักษาระดับพลังงานที่ต่ำที่สุดไว้ได้ แต่เมื่อใดก็ตามที่สถานะพลังงานที่ต่ำที่สุดสองสถานะมีค่าใกล้เคียง กันมากพบว่าโมเมนต์แม่เหล็กจะสามารถอยู่ในสถานะพลังงานใดก็ได้ซึ่งในกรณีนี้วิธีการมอนติคาร์-โลเมโทรโปลิสจะถูกนำกลับมาพิจารณาร่วมด้วย

สำหรับวัสดุแม่เหล็กที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้งานในส่วนของแผ่นบันทึกข้อมูลจะมี คุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากมีปริมาณค่าคงที่แอนไอโซโทรปีที่ ค่อนข้างสูงอยู่ในช่วง K_U ~ 10⁶ - 10⁷ erg/cm³ [9], [60], [107] เพื่อให้แผ่นบันทึกข้อมูลสามารถ รักษาข้อมูลเชิงแม่เหล็กได้เป็นระยะเวลานาน อย่างไรก็ตามในระบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลที่ช่วง อุณหภูมิใดๆ จะเกิดโอกาสที่ผลของความร้อนมีอิทธิพลมากกว่าค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของ เกรนแม่เหล็กภายในระบบซึ่งนำไปสู่โอกาสในการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน เนื่องจากผลการ กระตุ้นทางความร้อน (thermal activation process) ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 2.4.2 โดย พฤติกรรมดังกล่าวสามารถอธิบายได้จากระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชันตามกฎของ อาเรห์นเนียส-นีล [103] ในสมการ (2.16) กล่าวคือ

$$\tau^{-1} = f_0 \exp\left[-\frac{\Delta E}{k_B T}\right]$$
(3.4)

- เมื่อ τ คือ ระยะเวลาในการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน (relaxation time) ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ ทำให้ปริมาณแมกนีไทเซชันรวมภายในระบบมีค่าลดลง 1/e หรือประมาณ 37% ของค่าแมกนีไทเซชันรว<mark>มเริ่มต้น</mark>
  - ΔΕ คือ ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่จะต้องเอาชนะเพื่อทำให้เกิดการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กซึ่งมีค่าเท่ากับผลคูณระหว่างค่าคงที่แอนไอโซ-โทรปีและปริม<mark>าตรของเกรนแม่เหล็กที่พิจ</mark>ารณา ΔΕ = K_UV
    - f₀ คือ ค่าคงที่ของการสั่นหรือค่าความถี่ทุดลอง (attempt frequency) ซึ่งมีค่าโดย ประมาณ 10⁹-10¹⁰ Hz [117], [118]
  - $\mathbf{k}_{B}$ คือ ค่าคงที่ของโบลซ์มาน
  - T คือ อุณหภูมิของระบบในหน่วยเคลวิน (K)

สำหรับกรณีที่กำหนดให้ระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชันมีค่าเท่ากับระยะเวลา ในการวัดการเปลี่ยนแปลงของแมกนีไทเซชัน $\tau = t$ ทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าปริมาตรวิกฤตของ เกรนแม่เหล็ก (critical volume, V_C) ที่เป็นตัวกำหนดสถานะของวัสดุแม่เหล็กจะมีค่าเป็น V_C = ln (tf₀)k_BT/K_U การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน ที่สอดคล้องกับค่าพลังงานของระบบนี้ได้ถูกนำมาใช้ในการจำแนกพฤติกรรมทางแม่เหล็กของเกรน แม่เหล็กภายในระบบซึ่งถูกแบ่งออกเป็นสองเฟส โดยเฟสแรกคือเฟสของวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติก (SPM phase) ซึ่งปริมาตรของเกรนแม่เหล็กจะมีค่าน้อยกว่าปริมาตรวิกฤต V < V_C ส่งผลทำให้ จำเป็นจะต้องใช้เวลาในการวัดสถานะของแมกนีไทเซชันยาวนานกว่าระยะเวลาการคลายตัวของ แมกนีไทเซชันที่สูงมาก t $\gg \tau$ เพื่อให้ระบบสามารถเข้าสู่สมดุลทางความร้อน (thermal equilibrium) ได้ สำหรับเฟสที่สองคือเฟสที่เกรนแม่เหล็กมีความสามารถทนต่อความร้อนได้ (thermally stable, TS phase) กล่าวคือแมกนีไทเซชันของเกรนแม่เหล็กที่อยู่ในเฟสนี้จะสามารถคงทิศทางอยู่ได้ โดยไม่เกิดการผันกลับทิศทางเนื่องจากอิทธิพลของความร้อน

แม้ว่าจะสามารถทำการจำแนก<mark>เ</mark>กรนแม่เหล็กที่มีเฟสแม่เหล็กทั้งสองเฟสออกจากกันได้ โดยอาศัยการพิจารณาค่าปริมาตรวิกฤตดังที่ไ<mark>ด้</mark>กล่าวมาข้างต้น แต่พบว่าเกรนแม่เหล็กที่มีเฟสแม่เหล็ก แตกต่างกันนี้จะไม่สามารถทำการพิจารณาแยกจากกันได้อย่างชัดเจนเนื่องจากเกรนแม่เหล็กเหล่านี้ ้จะมีอันตรกิริยาทางแม่เหล็กที่เกิดขึ้นระห<mark>ว่า</mark>งเกรนที่เชื่อมติดกันทำให้จำเป็นจะต้องใช้วิธีการที่ ้แตกต่างกันเพื่อให้สามารถอธิบายพฤติกรรม<mark>ขอ</mark>งเกรนแม่เหล็กทั้งสองเฟสที่อยู่ภายในระบบเดียวกันได้ ้อย่างถูกต้อง [42], [116] ดังนั้นแบบจำลอง<mark>ที่ถ</mark>ูกพัฒนาขึ้นนี้จะได้นำเอาเทคนิคมอนติคาร์โลเมโทร-้โปลิสและเทคนิคมอนติคาร์โลเชิงจลน์มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้เทคนิค มอนติคาร์โลในการอธิบายพฤติกรรมของว<mark>ัสดุแม่</mark>เหล็กจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการ ้เลือกใช้งาน ดังนั้นจึงทำการกำหนดค่าแ<mark>บ่งสถ</mark>านะ (cut-off value) เพื่อใช้สำหรับการกำหนด ู้ขอบเขตการคำนวณระหว่างวิธีการมอนติ<mark>คาร์โลเม</mark>โทรโปลิสและวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ [42] โดย ในกรณีที่ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กข<mark>องเกรน</mark>แม่เหล็กที่ถูกพิจารณานั้นมีค่าน้อยกว่าสามเท่าของ ้ค่าพลังงานความร้อนเฉลี่ย $\Delta E \leq 3k_BT$ หรือเกรนแม่เหล็กมีคุณสมบัติเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติก การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทิศ<mark>ทางของแมกนีไทเซชัน</mark>จะถูกดำเนินการด้วยวิธีการมอนติคาร์โล -เมโทรโปลิส แต่ในกรณีที่เกรน<mark>แม่เหล็กมีค่าพลังงานกีดกั</mark>นทางแม่เหล็กสูงเป็น $\Delta E > 3k_BT$ การ ้คำนวณพลวัตของแมกนี้ไทเซชันจะถูกดำเนินการด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ [42], [119] ซึ่งจะ ได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับถัดไป

แบบจำลองที่ถูกใช้ในงานวิจัยนี้จะมีพื้นฐานอยู่บนเทคนิคมอนติคาร์โลที่เป็นการ พิจารณาร่วมกันระหว่างวิธีการมอนติคาร์โลเมโทรโปลิสและวิธีการมอนติคาร์โลเซิงจลน์ซึ่งเป็นวิธีการ ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการอธิบายพลวัตของแมกนีไทเซชันในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล เนื่องจาก สามารถอธิบายลักษณะการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันในระยะยาวได้อย่างรวดเร็ว [42], [43] และสามารถนำมาใช้สำหรับพิจารณาโอกาสความน่าจะเป็นในการผันกลับทิศทางของแมกนีไท-เซชันภายในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลที่สภาวะสมดุลได้ ซึ่งช่วยให้สามารถลดระยะเวลาในการ คำนวณทางคอมพิวเตอร์ลงได้เป็นอย่างมาก แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลที่ถูก นำเสนอขึ้นจะมีลักษณะเป็นแบบจำลองเสมือนจริงที่สามารถพิจารณาลักษณะการกระจายตัวของ ขนาดของเกรนแม่เหล็กจากโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย นอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาผล การกระจายตัวของทิศแกนง่ายและค่าสนามแม่เหล็กรูปแบบต่างๆ ภายในระบบโครงสร้างวัสดุ แม่เหล็กได้ ยกตัวอย่างเช่น ค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กและค่าสนามแม่เหล็กหักล้าง เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ในลำดับแรกเกรนแม่เหล็กจะถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย เพื่อให้สามารถควบคุมขนาดของเกรนแม่เหล็กและลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็กที่มีความเสมือนจริงได้ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 3.2 ภายหลังจากนั้น ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน (anisotropy easy axes, ê) จะถูกกำหนดขึ้นแบบสุ่มในระบบพิกัด เชิงขั้ว (polar coordinate) โดยอาศัยฟังก์ชันการกระจายตัวแบบเกาส์เซียน (Gaussian distribution function) ด้วยวิธีการดังกล่าวทำให้สามารถกำหนดมุมของการกระจายตัวได้จากส่วน เบียงเบนมาตรฐานของมุมการกระจายตัว (easy axis dispersion, σ_{ϕ}) โดยทิศแกนง่ายของแมกนี-ไทเซชันชันจะมีลักษณะเป็นฟังก์ชันของมุม ψ และ γ ในระบบพิกัดเชิงขั้ว (polar coordinate) $\hat{e}(\psi, \gamma)$ แสดงดังภาพประกอบ 3.15 สำหรับทิศทางของโมเมนต์แม่เหล็กจะถูกกำหนดให้มีลักษณะ เป็นฟังก์ชันของมุม θ และ ϕ ในระบบพิกัดเชิงขั้ว $\vec{\mu} = \vec{\mu}(\theta, \phi)$ เช่นเดียวกัน นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า ปริมาณสนามแม่เหล็กรวมภายในระบบจะมีลักษณะเป็นฟังก์ชันของมุม θ_{HT} และ ϕ_{HT} ซึ่งเป็นมุม ระหว่างทิศการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก (applied field, $\vec{H}_{app}$) และทิศของสนามแม่เหล็กรวมที่ กระทำต่อเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา $\vec{H}_{T}(\vec{H}_{T}, \theta_{HT}, \phi_{HT})$

ภาพประกอบ 3.15 ระบบพิกัดของแมกนี้ไทเซชั้นที่มีการกระจายตัวออกจากทิศแกนง่ายในขณะที่มี การป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบ [116]

การคำนวณโอกาสในการเปลี่ยนแปลงสถานะของแมกนีไทเซชันตามพื้นฐานของวิธีการ มอนติคาร์โลจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงค่าพลังงานเริ่มต้นซึ่งในที่นี้คือค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก ภายในเกรนแม่เหล็กที่พิจารณาเป็นอันดับแรก แบบจำลองนี้ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบพลังงานของ Stoner – Wohlfarth [100] ซึ่งเป็นผลรวมของค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีของชั้นวัสดุเฟอร์โรแมก-เนติก (anisotropy energy) และค่าพลังงานสนามแม่เหล็กรวมที่เกิดขึ้นภายในระบบ (total field energy) แสดงดังสมการ

$$\Delta \mathbf{E} = \mathbf{E}_{\mathbf{K}} + \mathbf{E}_{\mathbf{H}_{\mathbf{T}}} \tag{3.5}$$

เมื่อ E_K คือ ค่าพลังงานแอนไอโซโทรปี<mark>ผลึ</mark>กของชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก และ E_{HT} คือ ค่าพลังงานสนามแม่เหล็กร<mark>วม</mark>ที่เกิดขึ้นภายในระบบ

สำหรับค่าพลังงานแอนไอโซโท<mark>รปี</mark>ผลึกของชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก E_K ที่ถูกใช้ในการ อธิบายการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชันตามทิศแกนง่ายมีค่าดังสมการ

$$E_{K} = K_{U} V(\hat{e} \cdot \hat{m})^{2}$$
(3.6)

เมื่อ ê คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของท<mark>ิศแกน</mark>ง่ายของแมกนีไทเซชัน

mิ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของแ<mark>มกนี้ไท</mark>เซชัน

ในแบบจำลองนี้ได้กำหนดให้ทิศแกนง่าย ê มีลักษณะการกระจายตัวตามฟังก์ชันการ กระจายตัวแบบเกาส์เซียนเพื่อให้สามารถพิจารณาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายได้ และเนื่องจาก ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของวัสดุแม่เหล็กเป็นปริมาณที่มีค่าการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับผลของอุณหภูมิ K(T) ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะได้พิจารณาถึงความไม่อิสระต่ออุณหภูมิของค่าคงที่แอนไอโซโทรปีโดย อาศัยทฤษฎีของคัลเลน – คัลเลน (Callen - Callen theory) [66] แสดงดังสมการ

$$\mathbf{K}(\mathbf{T}) = \mathbf{K}(\mathbf{0}) \left[\frac{\mathbf{M}(\mathbf{T})}{\mathbf{M}(\mathbf{0})}\right]^{\mathrm{n}}$$
(3.7)

เมื่อ	K(0)	ื่อ ค่าแอน ้	<mark>เอโซโทรปีที่อุ</mark> ส	ณหภูมิมีค่าเท่า	ากับ 0 K

- K(T) คือ ค่าแอนไอโซโทรปีที่อุณหภูมิใดๆ ที่ต้องการพิจารณา
- M(0) คือ ค่าแมกนี้ไทเซชันรวมที่อุณหภูมิมีค่าเท่ากับ 0 K
- M(T) คือ ค่าแมกนี้ไทเซชันรวมที่อุณหภูมิใดๆ ที่ต้องการพิจารณา
  - n คือ เลขชี้กำลังที่มีค่าเฉพาะขึ้นกับประเภทของวัสดุแม่เหล็กซึ่งถูกพิจารณาให้มีค่าเท่ากับ
     3 สำหรับวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก [36]

สำหรับค่า E_{Hr} นั้นจะถูกพิจารณามาจากปริมาณสนามแม่เหล็กรวมที่เกิดขึ้นภายใน ระบบ (total local field, H_T) ที่กระทำต่อโมเมนต์แม่เหล็กของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรน µี แสดงดัง สมการ

$$\mathbf{E}_{\mathbf{H}_{\mathbf{T}}} = -\vec{\mu} \cdot \vec{\mathbf{H}}_{\mathbf{T}} \tag{3.8}$$

โดยที่ค่า $\vec{H}_T$ จะประกอบไปด้วยปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบ $\vec{H}_{app}$ ปริมาณ สนามแม่เหล็กหักล้าง (demagnetizing หรื<mark>อ</mark> dipolar field, $\vec{H}_{dip}$) และปริมาณสนามแลกเปลี่ยน ระหว่างเกรนแม่เหล็ก $\vec{H}_{exch}$ นั่นคือ

$$\vec{H}_{T} = \vec{H}_{app} + \vec{H}_{dip} + \vec{H}_{exch}$$
(3.9)

สำหรับปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอก H_{app} ที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบเพื่อเหนี่ยวนำทำให้เกิดสภาพความ เป็นแม่เหล็กซึ่งสามารถนิยามได้ดังสมการ

$$\vec{H}_{app} = H\hat{e}_z$$
 (3.10)

เมื่อ ê_z คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แ<mark>สดงถึงทิศ</mark>ทางการป้อนสนามแม่เหล็กเข้าสู่โครงสร้างวัสดุ แม่เหล็ก

สำหรับปริมาณสนามหักล้างที่เกิดขึ้นเนื่องจากเกรนใดๆ j ทั้งหมดภายในระบบกระทำ อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระยะไกลต่อเกร<mark>นอ้างอิง i ซึ่</mark>งนิยามด้วยสัญลักษณ์ H_{i,dip} สามารถเขียนได้ดัง สมการ [43]

$$\vec{\mathbf{H}}_{i,dip} = \sum_{i \neq j} \left[\frac{3(\hat{\boldsymbol{\mu}}_j \cdot \hat{\boldsymbol{r}}_{ij})\hat{\boldsymbol{r}}_{ij} - \hat{\boldsymbol{\mu}}_j}{\left| \vec{\boldsymbol{r}}_{ij} \right|^3} \right]$$
(3.11)

เมื่อ µ_j คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยซึ่งแสดงทิศทางของเกรนข้างเคียง
 r̂_{ij} คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แสดงถึงทิศทางระหว่างเกรนอ้างอิง i และเกรนข้างเคียง j ซึ่ง
 มีค่าเท่ากับ r̂_{ij} = r̂_{ij}/|r̂_{ij}|
 r̂_{ij} คือ เวกเตอร์ระหว่างเกรนอ้างอิง i และเกรนข้างเคียง j

 $|\vec{r}_{ij}|$ คือ ขนาดของเวกเตอร์ $\vec{r}_{ij}$

นอกจากนี้ยังสามารถคำนวณค่าสนามแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นกับเกรนอ้างอิง i เนื่องจาก การเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนกับเกรนข้างเคียง j ทั้งหมดได้จากสมการ [110]

$$\vec{H}_{exch}^{ij} = H_{exch} \sum_{i \neq j}^{nn} f_{ij} \hat{\mu}_j$$
(3.12)

โดยที่ $H_{exch} = J_m L_m / (t^2 M_S A_m)$ และ $f_{ij} = \left(\frac{J_{ij}}{J_m}\right) \left(\frac{L_{ij}}{L_m}\right) \left(\frac{A_m}{A_i}\right)$ [110] เมื่อแทนค่าสนามแม่เหล็ก ประเภทต่างๆ ลงในสมการ (3.9) ซึ่งแสดงถึงค่าสนามแม่เหล็กรวมของระบบจะได้ว่า

$$\vec{H}_{T} = H\hat{e}_{z} + \sum_{i \neq j} \left[\frac{3(\hat{\mu}_{j} \cdot \hat{r}_{ij})\hat{r}_{ij} - \hat{\mu}_{j}}{r_{ij}^{3}} \right] + H_{exch} \sum_{i \neq j}^{nn} f_{ij}\hat{\mu}_{j}$$
(3.13)

ดังนั้นเมื่อแทนค่าสมการ (3.6) และ (3.8) <mark>ลง</mark>ในสมการ (3.5) จะสามารถเขียนค่า ΔE ของเกรน แม่เหล็กใหม่ได้เป็น

$$\Delta \mathbf{E} = \mathbf{K}_{\mathbf{U}} \mathbf{V} (\mathbf{\hat{e}} \cdot \mathbf{\hat{m}})^2 - \mathbf{\vec{\mu}} \cdot \mathbf{\vec{H}}_{\mathrm{T}}$$
(3.14)

หรือ

$$\Delta E = K_U V \sin^2 \alpha - \mu H_T \cos \beta$$
(3.15)

- เมื่อ μ คือ ขนาดของโมเมนต์แม่เห<mark>ล็กหรือ</mark>แมกนีไทเซชันที่ถูกพิจารณาซึ่งมีค่าเท่ากับผลคูณ ระหว่างค่าแมกนีไทเซชันอื่มตัวและปริมาตรของเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา μ = MV
  - α คือ มุมระหว่างแมกนี้ไทเซชันและทิศแกนง่ายของแมกนี้ไทเซชัน
  - β คือ มุมระหว่างแมก<mark>นี้ไทเซชันและสนามแม่เห</mark>ล็กรวมภายในระบบซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังภาพประกอบ 3.13 และนิยามได้ดังนี้

$$\cos\alpha = \cos\psi\cos\theta + \sin\psi\sin\theta\cos(\gamma - \phi)$$
(3.16)

และ

$$\cos\beta = \cos\theta_{\rm HT} \cos\theta + \sin\theta_{\rm HT} \sin\theta_{\rm COS} (\phi_{\rm HT} - \phi)$$
(3.17)

การดำเนินการด้วยวิธีการมอนติคาร์โลแบบมาตรฐานหรือวิธีการเมโทรโปลิสสามารถ พิจารณาได้จากการสุ่มเลือกแมกนีไทเซชันเริ่มต้นภายในเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนและกำหนดทิศทาง ใหม่ให้กับแมกนีไทเซชันดังกล่าวด้วยการเคลื่อนที่แบบทดสอบ (trial move) จากนั้นทำการคำนวณ ค่าสนามแม่เหล็กรวม H_T ในสมการ (3.13) และค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก ΔE ในสมการ (3.15) เพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสในการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในระบบ การ ดำเนินการด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเมโทรโปลิสสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1. สุ่มเลือกเกรนแม่เหล็กที่ต้องการพิจารณาและกำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชัน
- 2. สร้างสถานะใหม่ของแมกนี้ไทเซชันด้วยการเคลื่อนที่แบบทดสอบ

- คำนวณผลต่างของค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของแมกนี้ไทเซชันระหว่างสถานะใหม่ E_{new} และสถานะเริ่มต้น E_{current} กล่าวคือ ΔE = E_{new} - E_{current} ตามสมการ (3.15)
- 4. คำนวณค่าโอกาสในการกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชัน P โดยอาศัยสมการ

$$\mathbf{P} = \mathbf{e} \left[\frac{-\Delta \mathbf{E}}{\mathbf{k}_{\mathrm{B}} \mathbf{T}} \right] \tag{3.18}$$

- 5. เปรียบเทียบค่าโอกาสการเปลี่ยนสถานะ P กับตัวเลขสุ่ม (random number, x) ที่ถูก กำหนดให้มีค่าอยู่ในช่วง x(0,1) ซึ่งถ้าค่าโอกาสการเปลี่ยนสถานะมีค่ามากกว่าตัวเลข สุ่ม $P_t > x$ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะของแมกนีไทเซชันหรือทำให้แมกนีไท-เซชันสามารถผันกลับทิศทางได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้า $P_t < x$ จะทำให้แมกนีไทเซชัน ไม่สามารถเกิดการผันกลับทิศทางได้
- ทำซ้ำขั้นตอนที่ 2 5 ตามจำนวนครั้งที่ต้องการคำนวณ N เพื่อให้ผลการคำนวณมี ความถูกต้อง
- 7. ทำซ้ำตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 อีก<mark>ครั้งตามจ</mark>ำนวนเกรนแม่เหล็กทั้งหมดภายในระบบ
- ปริมาณแมกนี้ไทเซชันรวมภายในระบบจะมีค่าเท่ากับผลเฉลี่ยของแมกนี้ไทเซชันของ เกรนแม่เหล็กทุกเกรนภายในระบบ

แบบจำลองนี้ยังได้รวมผลการพิจารณาความไม่อิสระของมุม (angular dependence) ต่อค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก เนื่องจากลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายร่วมด้วย ดังนั้นค่า พลังงานกีดกันทางแม่เหล็กจะถูกพิจารณาให้มีลักษณะเป็นฟังก์ชันของมุมระหว่างทิศแกนง่ายและ ทิศทางของสนามแม่เหล็กรวม โดยในกรณีที่ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันมีการจัดเรียงตัวไปใน ทิศทางเดียวกันกับทิศของสนามแม่เหล็กรวมกล่าวคือ Ψ = 0 ทำให้สามารถเขียนค่าพลังงานกีดกัน ทางแม่เหล็กได้เป็น

$$\Delta E(H_{\rm T}, \bar{\psi} = 0) = \Delta E_0 (1 - h_{\rm T})^2$$
(3.19)

เมื่อ $\Delta E_0 = \Delta E_a = K_U V$ และ $h_T = H_T/H_K$ สำหรับการพิจารณาค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กใน กรณีที่ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันทำมุมใดๆ กับทิศของสนามแม่เหล็กกล่าวคือ $\overline{\psi} \neq 0$ จะไม่ สามารถคำนวณได้โดยตรงเนื่องจากความซับซ้อนในการคำนวณ ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องนำเอาวิธีการ ประมาณเชิงตัวเลข (numerically approximate expression) [120] มาใช้ในการพิจารณาโดยค่า พลังงานกีดทางแม่เหล็กที่เป็นฟังก์ชันของค่าสนามแม่เหล็กรวม H_T และมุม $\overline{\psi}$ แสดงดังสมการ
$$\Delta E(H_{\rm T},\overline{\psi}) = K_{\rm U} V \left[1 - \frac{h_{\rm T}}{g(\overline{\psi})} \right]^{\kappa(\overline{\psi})}$$
(3.20)

เมื่อ g(ψ) = [cos^{2/3}ψ + sin^{2/3}ψ]^{-3/2} และ κ(ψ) = 0.86 + 1.14g(ψ) เป็นรูปแบบการคำนวณ เชิงตัวเลขที่ถูกนำมาใช้สำหรับการพิจารณาค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กในกรณีที่มุมเฟสระหว่าง ทิศแกนง่ายและสนามแม่เหล็กรวมมีการจัดเรียงตัวไปในทิศทางต่างกัน กล่าวคือ ψ ≠ 0 [120] ค่า พลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่สามารถคำนวณได้จากสมการ (3.19) และ (3.20) จะถูกนำมาใช้สำหรับ การพิจารณาระยะเวลาการคลายตัวของแมก<mark>นี</mark>่ทเซชันที่แต่ละสถานะพลังงานแสดงดังสมการ

$$\tau^{-1}(H_{T}, T, \overline{\psi}) = f_{0} \exp\left[\frac{-\Delta E(H_{T}, \overline{\psi})}{k_{B}T}\right]$$
(3.21)

เมื่อ $\Delta E(H_T, \overline{\psi})$ คือ ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กรวมของแมกนีไทเซชัน

คือ มุมระหว่างทิศแกนง่า<mark>ยและทิ</mark>ศทางของสนามแม่เหล็กรวม

จากนั้นผลรวมของระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน (total relaxation time) ของระบบที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลง (transition rate) ระหว่างสถานะที่มีพลังงานต่ำที่สุด (two minima energy states) สองสถานะแสดงดังภาพประกอบ 3.16 กล่าวคือ $\tau^{-1} = \tau_{12}^{-1} + \tau_{21}^{-1}$ จะถูก คำนวณเพื่อที่จะได้นำไปใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสที่แมกนีไทเซชันจะเกิดกระบวนการผันกลับ ทิศทางในสมการ (3.22) ตามลำดับ การดำเนินงานด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดช่วงเวลาสำหรับการคำนวณ

Ψ

- 2. เลือกเกรนแม่เหล็กที่ต้องการพิจารณา
- 3. คำนวณการจัดเรียงทิศทางของแมกนี้ไทเซชั่นให้สอดคล้องกับสถานะพลังงานต่ำสุด
- คำนวณค่าพลังงานกิดกันทางแม่เหล็กของแต่ละสถานะในสมการ (3.19) และสมการ (3.20)
- 5. คำนวณค่าโอกาสการเปลี่ยนสถานะของแมกนี้ไทเซชัน P_t โดยอาศัยสมการ

$$P_{t} = (1 - e^{-t_{m}/\tau})$$

(3.22)

เมื่อ t_m คือระยะเวลาที่ใช้ในการวัดการเปลี่ยนแปลงซึ่งในแบบจำลองนี้ได้กำหนดให้มี ค่าเท่ากับ 10⁻⁸ s [115], [121]

6. เปรียบเทียบค่าโอกาสในการเปลี่ยนสถานะ P_t กับตัวเลขสุ่ม x ที่ถูกกำหนดให้มีค่า ระหว่าง 0 < x < 1 ถ้าค่าโอกาสการเปลี่ยนสถานะมีค่ามากกว่าตัวเลขสุ่ม $P_t > x$ แมกนีไทเซชันจะสามารถกลับทิศทางได้ แต่ถ้า $P_t < x$ แมกนีไทเซชันในระบบจะไม่

สามารถผันกลับทิศทางได้ ซึ่งในกรณีนี้จะต้องทำการพิจารณาค่าพลังงานกีดกันทาง แม่เหล็กของแมกนีไทเซชันอีกครั้งจนกว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดและวิธีการ คำนวณในลักษณะนี้จะดำเนินไปจนกว่าเกรนทุกเกรนภายในระบบสามารถผันกลับ ทิศทางได้อย่างสมบูรณ์

- ทำซ้ำขั้นตอนที่ 2 5 ตามจำนวนเกรนแม่เหล็กทั้งหมดภายในระบบด้วยจำนวนครั้งที่ ต้องการคำนวณ N เพื่อให้ผลการคำนวณมีความถูกต้องมากที่สุด
- ปริมาณแมกนี้ไทเซชันรวมภายในระบบจะมีค่าเท่ากับผลเฉลี่ยของแมกนี้ไทเซชันของ เกรนแม่เหล็กทุกเกรนภายในระบบ

ภาพประกอบ 3.16 สถานะพลังงานต่ำที่สุดสองสถานะซึ่งถูกใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสการกลับ ทิศทางของแมกนีไทเซชันในเกรน<mark>แม่เหล็ก [115]</mark>

ด้วยวิธีการที่กล่าวมาข้างต้นจะทำให้สามารถพิจารณาลักษณะการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในระบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลที่คิดผลการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็ก ผลการกระจายตัวของทิศแกนง่าย รวมไปถึงค่าอันตรกิริยาระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ ข้างเคียงกันได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นในหัวข้อถัดไปจะได้อธิบายถึงผลการศึกษาคุณสมบัติเชิง แม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลและกระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึก ข้อมูลโดยอาศัยแบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการออกแบบโครงสร้างแผ่นบันทึก ข้อมูลต่อไป

3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากที่สภาวะสมดุล

แบบจำลองแกรนูลาร์ที่อธิบายไว้ข้างต้นจะถูกนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาปัจจัย และผลกระทบเนื่องจากการออกแบบโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กแบบใหม่ โดยพลวัตของ แมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบแกรนูลาร์จะถูกอธิบายผ่านรูปร่างของลูปวงปิดฮิสเทอร์-รีซีสและการคำนวณค่าเคอเออร์ซิวิตี (coercivity, H_c) สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ที่พิจารณา ในงานวิจัยนี้จะจำลองโครงสร้างของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบชั้นเดียวที่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กสูง ได้แก่ โคบอลต์แพลตทินัม (CoPt) ซึ่งถูกใช้เป็นชั้นบันทึกข้อมูลสำหรับเทคโนโลยีฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟใน ปัจจุบัน [60] ซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กพื้นฐานดังนี้ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี (anisotropy constant, $K_{\rm U}$) และค่าแมกนี้ไทเซชันอิ่มตัว (saturation magnetization, $M_{\rm S}$) มีค่าเท่ากับ 1.0x10⁷ erg/cm³ [122], [123] และ 600 emu/cm³ [123] ตามลำดับ โดยค่าอุณหภูมิวิกฤตหรืออุณหภูมิคูรี (Curie temperature, $T_{\rm C}$) ของวัสดุแม่เหล็กชนิดนี้มีค่าเท่ากับ 700 K [124] การคำนวณพลวัตของ แมกนีไทเซชันจะถูกพิจารณาในช่วงอุณหภูมิมีค่าเท่ากับ 300 K สำหรับความแรงสนามแลกเปลี่ยน (exchange field strength, $H_{\rm exch}$) ซึ่งแสดงถึงความแรงของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน แม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกันจะถูกกำหนดให้มีขนาดเท่ากับ 2,000 Oe โดยค่านี้ได้ถูกอ้างอิงจากงานวิจัย ของจุรีมาศและคณะ (P. Chureemart *et al.*) ที่ได้ทำการพิจารณาหาค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนด้วย กระบวนการเปรียบเทียบสองขั้น (two-step procedure) [43] ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบรูปร่างของ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสระหว่างผลการทดลองบนแผ่นบันทึกข้อมูลจริงและผลการคำนวณด้วยวิธีการ มอนติคาร์โลเชิงลณ์

ในการศึกษานี้จะกำหนดให้ระบบมีขนาดของฟิล์มตามแนวแกน x และ y ด้านละ 200 nm และกำหนดลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในระบบให้มีความสอดคล้อง กับผลการทดลองจริงดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 3.2.3 โดยลักษณะการกระจายตัวของเกรนแม่เหล็กจะ สามารถพิจารณาได้จากระยะการเคลื่อนที่ (distance to move, δ) ซึ่งเป็นตัวกำหนดตำแหน่ง กึ่งกลางของเซลล์โวโรนอยแบบสุ่มภายในระบบ ระยะการเคลื่อนที่จะมีความสัมพันธ์กับลักษณะ การกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ถูกจำลองขึ้นหรือมีค่าสอดคล้องกับส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ถูกจำลองขึ้นหรือมีค่าสอดคล้องกับส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ถูกจำลองขึ้นหรือมีค่าสอดคล้องกับส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ถูกจำลองขึ้นหรือมีค่าสอดคล้องกับส่วนเบี่ยงเบน นารกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กต่อคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลในงานวิจัย นี้จะทำการกำหนดลักษณะการกระจายตัวใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การกระจายตัวแบบเป็นระเบียบ (uniform grains) การกระจายตัวแบบไม่เป็นระเบียบ (non-uniform grains) และการกระจายตัว แบบสุ่ม (more non-uniform grains) ซึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจายตัวของขนาดของ เกรนแม่เหล็ก σ_{InD} จะมีคำเท่ากับ 0.05 0.15 และ 0.25 ลักษณะโครงสร้างและกราฟการกระจายตัว ของขนาดเกรนแม่เหล็กในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลทั้ง 3 รูปแบบสามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 3.17(ก) (ข) และ (ค) ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3.17 โครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลขนาด 200x200 nm² และกราฟการกระจายตัวของ ขนาดของเกรนแม่เหล็กในกรณีที่ σ_{lnD} มีค่าเท่ากับ (ก) 0.05 (ข) 0.15 และ (ค) 0.25 ตามลำดับ

3.4.1 ผลกระทบจากการออกแบบโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล

หัวข้อนี้เป็นการศึกษาปัจจัยของการออกแบบโครงสร้างทางกายภาพที่ส่งผลต่อ คุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูล ได้แก่ ขนาดของเกรนแม่เหล็ก ความหนาของชั้นฟิล์ม ลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก เป็นต้น แบบจำลองแกรนูลาร์ที่อาศัยเทคนิค มอนติคาร์โลในการคำนวณถูกพัฒนาขึ้นให้สามารถพิจารณาผลของค่าอันตรกิริยาต่างๆ ภายใน โครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลได้เพื่อให้ผลการคำนวณมีความเสมือนจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวมผล ของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็ก H_{ex} และผลของสนามแม่เหล็กหักล้าง H_{dip} ซึ่งถูก อธิบายถึงรายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 3.3

ในลำดับแรกจะได้ศึกษาผลกระทบของการออกแบบขนาดของเกรนแม่เหล็กให้มีขนาดที่ เล็กลงและยังคงมีเสถียรภาพทางความร้อนเพื่อสามารถเพิ่มค่าความจุข้อมูลสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล ต่อไปในอนาคตได้ โดยจะทำการกำหนดให้ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าตั้งแต่ 4 nm ถึง 10 nm ซึ่งมี ค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 2 nm และกำหนดให้ความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็กมีค่าคงที่เท่ากับ 10 nm ใน กรณีศึกษาเบื้องต้นจะไม่พิจารณาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายใน แผ่นบันทึกข้อมูลโดยกำหนดให้ค่า $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ และกำหนดให้เกรนแม่เหล็กภายในระบบมีลักษณะการ กระจายตัวที่เป็นระเบียบซึ่งมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก เท่ากับ $\sigma_{\ln D} = 0$ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของขนาดของเกรนแม่เหล็ก

ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่ง (half-hysteresis loop) จะถูกคำนวณผ่านแบบจำลองที่ ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้สามารถพิจารณาคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลได้ ภาพประกอบ 3.18(ก) แสดงการเปรียบเทียบลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลที่มีขนาดของเกรน แม่เหล็กภายในระบบแตกต่างกันในกรณีที่ความแรงสนามแลกเปลี่ยน H_{exch} ซึ่งแสดงถึงความแรง ของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกันจะถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2,000 Oe ผลการคำนวณแสดงให้เห็นว่าค่า H_{C} มีแนวโน้มลดต่ำลงเมื่อขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าลดลง สำหรับกรณีที่แผ่นบันทึกข้อมูลมีขนาดของเกรนแม่เหล็กต่ำกว่า 6 nm พบว่าจะแสดงพฤติกรรมของ วัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติกและให้ค่าแมกนีไทเซชันคงค้าง (remanence magnetization, M_{r}) ที่ ลดลงมากกว่า 50% เนื่องจากการลดลงของขนาดของเกรนแม่เหล็กนำไปสู่การลดลงของปริมาตรของ เกรนแม่เหล็กซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการลดลงของค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก (energy barrier) ซึ่ง เป็นพลังงานในการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชันและส่งผลทำให้แผ่นบันทึกข้อมูลมีขนาดของเกรน แม่เหล็กต่ำกว่า 6 nm ขาดเสถียรภาพทางความร้อน

ภาพประกอบ 3.18 ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ในกรณีที่ขนาดของ เกรนแม่เหล็กในระบบมีค่าแตกต่างกันเมื่อความแรงสนามแลกเปลี่ยน H_{exch} มีค่าเท่ากับ ก) 2,000 Oe และ ข) 8,000 Oe [40]

ในลำดับต่อมาผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กจะถูกพิจารณา ร่วมกับผลของการลดขนาดของเกรนแม่เหล็กในกรณีที่ $H_{exch} = 8000 \text{ Oe}$ ภาพประกอบ 3.18(ข) แสดงการเปรียบเทียบลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลสำหรับกรณีที่ H_{exch} มีค่า สูง จากการเปรียบเทียบพบว่าสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลที่มีเกรนแม่เหล็กขนาดใหญ่มากกว่า 10 nm การเพิ่มขึ้นของค่า H_{exch} จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ H_{C} เพียงอย่างเดียวและจะไม่มีผลต่อค่า ความชันที่ผ่านจุด H_{C} ซึ่งแตกต่างกับกรณีที่ H_{exch} มีค่าต่ำ สาเหตุคาดว่าเป็นผลเนื่องจากแผ่นบันทึก ข้อมูลที่มีขนาดของเกรนแม่เหล็กขนาดใหญ่จะมีเสถียรภาพทางความร้อนที่สูง หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของแผ่นบันทึกข้อมูลคือลักษณะการ กระจายตัวของค่าสนามหมุนกลับ (switching field distribution, SFD) ซึ่งสามารถเกิดขึ้นจากหลาย ปัจจัย โดยปัจจัยหลักคือลักษณะกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กภายในแผ่นบันทึกข้อมูล สำหรับเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลในอนาคตพบว่า แผ่นบันทึกข้อมูลจะมีเกรนแม่เหล็กที่ถูกแบ่งออก จากกันอย่างสมบูรณ์ด้วยวัสดุซิลิกอนออกไซด์ทำให้เกรนแม่เหล็กมีการจัดเรียงตัวกันอย่างเป็น ระเบียบและการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าน้อย ยกตัวอย่างเช่น แผ่นบันทึกข้อมูล แบบบิต [10] เป็นต้น แต่สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กที่ถูกใช้ในปัจจุบันจะพบว่าลักษณะการ กระจายตัวของเกรนแม่เหล็กจะมีค่าสูงและนำไปสู่การกระจายตัวของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่าง เกรนแม่เหล็กที่แตกต่างกัน โดยผลของค่าความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กยังคงมี ความสำคัญสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากเนื่องจากปัจจัยดังกล่าวช่วยลดปัญหาสนามแม่เหล็ก หักล้างที่เกิดขึ้นในแผ่นบันทึกข้อมูล ดังนั้นผลการกระจายตัวของเกรนแม่เหล็กจะถูกศึกษาในหัวข้อนี้ โดยทำการพิจารณาผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กไนกร้อมด้วย

้สำหรับโครงสร้างของแผ่น<mark>บันทึกข้</mark>อมูลที่พิจารณาผลการกระจายตัวของขนาดของ ้เกรนแม่เหล็กจะถูกสร้างขึ้นด้วยโปรแกร<mark>มโวโรนอ</mark>ย โดยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจายตัว ของขนาดของเกรนแม่เหล็ก $\sigma_{
m lnD}$ ซึ่งพิ<mark>จารณามาจา</mark>กระยะการเคลื่อนที่ δ ดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 3.2.3 ถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.<mark>05 0.15 และ 0.3 เพื่อส</mark>ร้างระบบเกรนแม่เหล็กภายในแผ่นบันทึก ้ ข้อมูลที่มีการกระจายตัวแบบเป็<mark>นระเบียบ การกระจายตัว</mark>แบบไม่เป็นระเบียบ และการกระจายตัว แบบสุ่ม ตามลำดับ ในการศึกษานี้ได้กำหนดให้ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ 6 nm ความหนา ของชั้นฟิล์มมีค่าเท่ากับ 10 nm แล<mark>ะขนาดความแร</mark>งสนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กถูก ้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ H_{exch} = 2,000 Oe เส้นโค้งแมกนีไทเซชันของแผ่นบันทึกข้อมูล CoPt ถูก . เปรียบเทียบในกระณีที่ระบบมี<mark>ลักษณะการ</mark>กระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่แตกต่างกัน แสดงดังภาพประกอบ 3.19 ผลการคำนวณแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มของเส้นโค้งแมกนี้ไทเซชันของ ระบบเกรนที่มีการกระจายตัวแบบเป็นระเบียบมีค่าใกล้เคียงกันมากกับระบบเกรนที่มีการกระจายตัว แบบไม่เป็นระเบียบ แต่ในกรณีของระบบเกรนที่มีการกระจายตัวแบบสุ่มพบว่าค่าความชั้นของเส้น โค้งแมกนี้ไทเซชันนำไปสู่การเพิ่มชื้นของค่าสนามหมุนกลับ (SFD) นอกจากนี้ค่าแมกนี้ไทเซชันคงค้าง ${
m M_r}$ ที่แสดงถึงสภาพคงค้างทางแม่เหล็กและค่าสนามนิวคลีเอชัน (nucleation field, ${
m H_n}$) ที่ทำให้ แมกนี้ไทเซชันภายในระบบเริ่มผันกลับทิศทางมีค่าลดลง เนื่องจากผลของการกระจายตัวของค่า พลังงานกีดกันที่เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากเกรนแม่เหล็กภายในระบบมีลักษณะที่บิดเบี้ยวและไม่มีขนาดไม่ สม่ำเสมอ

ในลำดับถัดมาได้ทำการศึกษาผลกระทบของลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็กที่ส่งผลต่อค่า H_c โดยพิจารณาผลของค่า H_{exch} ที่มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 1,000 Oe ถึง 5,000 Oe โดยเพิ่มขึ้นทีละ 1,000 Oe แสดงดังภาพประกอบ 3.20 จากผลการคำนวณพบว่าปริมาณ H_c มีค่าเพิ่มขึ้นและแปรผันตามลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่เพิ่มสูงขึ้น ผลการคำนวณให้ผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยของเพงและคณะ (Y. Peng *et al.*) [110] ซึ่งได้แสดงให้ เห็นว่าลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้เกิดบริเวณที่เกรนแม่เหล็ก สามารถรวมตัวกัน (effective pinning site) และมีค่าพลังงานกีดกันเพิ่มสูงขึ้นได้นำไปสู่การเพิ่มขึ้น ของค่า H_c แม้ว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า H_c ในระบบเกรนที่มีการกระจายตัวแบบเป็นระเบียบ และระบบเกรนที่มีการกระจายตัวแบบไม่เป็นระเบียบจะมีแนวโน้มคงที่และเพิ่มขึ้นเมื่อค่า H_{exch} มี ค่ามากกว่า 3,000 Oe เนื่องจากค่า H_{exch} ที่สูงส่งผลทำให้แผ่นบันทึกข้อมูลมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กและลักษณะการ กระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่อกระบวนการผันกลับ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูล [40]

3.4.2 ปัจจัยของมุมต่อค่าสนามว<mark>ิกฤต</mark>

้เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมก<mark>ารผันกลั</mark>บทิศทางของแมกนีไทเซชันสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล แบบใหม่ที่มีค่า<mark>ความเป็นแม่เหล็กสูงแ<mark>ละมีเกรน</mark>แม่เหล็กขนาดเล็ก ในหัวข้อนี้จะพิจารณาการ</mark> เปลี่ยนแปลงของค่าสนามวิกฤต (critical field, H_{cr}) ซึ่งเป็นค่าสนามแม่เหล็กที่ทำให้แมกนีไทเซชันมี ้การกลับทิศทางอย่างแน่นอน (i<mark>rreversible flip) จากสภ</mark>าวะคงตัวหนึ่งไปยังอีกสภาวะหนึ่ง (two stable states) [60] โดยทั่วไปแล้วการศึกษาพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายใน แผ่นบันทึกข้อมูลสามารถทำได้โดยกา<mark>รเปรียบเทียบกั</mark>บลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน ภายในโดเมนแม่เหล็กเดี่ยว (single magnetic domain) ที่มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางตามผลของมุม ู้สนามแม่เหล็กที่ถูกป้อนเข้<mark>าสู่ระบบ สำหรับกรณีของโคเมนแม่เหล็</mark>กเดี่ยวพบว่าการให้สนามแม่เหล็ก ภายนอกด้<mark>วยมุมระหว่างสนามแ</mark>ม่เหล็กภายนอกกับทิศ<mark>ตั้งฉากกับระนาบขอ</mark>งแผ่นบันทึกข้อมูล (applied field angle, θ) ที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลทำให้เกิดการลดลงของปริมาณเคอเออร์ชิวิตี H_c เนื่องจากการเพิ่มค่ามุม θ เป็นการเพิ่มแรงทอร์กที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันในระบบโดเมนเดี่ยว นำไปสู่การกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันตามทิศของสนามแม่เหล็กได้โดยง่าย โดยการให้สนาม แม่เหล็กภายนอกด้วยมุม $heta=10^\circ$ มีผลทำให้ปริมาณ $m H_{C}$ มีค่าลดลงมากถึง 30% เมื่อเทียบกับกรณีที่ มุม $\theta=0^\circ$ นอกจากนี้เมื่อทำการพิจารณาค่า H_{cr} ของระบบโดเมนแม่เหล็กเดี่ยวจะพบว่าค่า H_{cr} จะมีค่าเปลี่ยนแปลงตามมุม θ โดยค่ามุมการป้อนสนามที่น้อยที่สุด (minimum field angle) ที่ทำให้ แมกนี้ไทเซชันเกิดการผันกลับทิศทางอย่างพร้อมเพรียงกัน (coherent reversal process) ตามทิศ ของสนามแม่เหล็กจะมีค่าเท่ากับ $heta=45^\circ$ ตามทฤษฎีของ Stoner – Wohlfarth [100]

ในการคำนวณนี้จะได้พิจารณาผลของค่าอันตริกิริยาแลกเปลี่ยน ค่าสนามแม่เหล็ก หักล้าง และค่าสนามความร้อนที่อุณหภูมิ 300 K โดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึก-ข้อมูลที่ถูกนำเสนอขึ้น นอกจากนี้ลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ต่อพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันจะถูกพิจารณาร่วมด้วย โดยการเปลี่ยนแปลงของ ค่า H_{cr} ที่เป็นฟังก์ชันของมุมการป้อนสนามแม่เหล็กในกรณีที่ระบบไม่มีการกระจายตัวของ ทิศแกนง่าย ($\sigma_{\Phi} = 0^{\circ}$) และกรณีที่ระบบมีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายเล็กน้อย ($\sigma_{\Phi} = 3^{\circ}$) จะถูก นำมาเปรียบเทียบกัน สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้จะมีลักษณะเป็นระบบเกรนแม่เหล็ก ที่มีการกระจายตัวแบบเป็นระเบียบ $\sigma_{InD} = 0.0$ โดยที่ขนาดของเกรนแม่เหล็กถูกกำหนดให้มีค่า เท่ากับ 6 nm ซึ่งเป็นขนาดของเกรนแม่เหล็กที่เล็กที่สุดและไม่แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พารา-แมกเนติก โดยผลกระทบของค่าความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็กจะมีค่าเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วง 4 nm ถึง 14 nm สำหรับกรณีศึกษานี้ในแต่ละความหนาของชั้นฟิล์มจะได้ทำการคำนวณค่า H_{cr} ในช่วงที่ ค่ามุมการป้อนสนามแม่เหล็ก 9 มีค่าตั้งแต่ 0° ถึง 60° โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 5°

ภาพประกอบ 3.21(ก) และ (ข) แสดงการเปลี่ยนแปลงเชิงมุมของค่า H_{cr} ที่พิจารณาผล การกระจายตัวของทิศแกนง่ายที่ $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ และ 3° ตามลำดับ โดยที่แกน x แสดงมุมระหว่าง สนามแม่เหล็กภายนอกกับทิศตั้งฉากกับระนาบของแผ่นบันทึกข้อมูลและแกน y แสดงอัตราส่วนของ ค่าสนามวิกฤตที่มุมการป้อนสนามแม่เหล็กใดๆ $H_{cr}(\theta)$ ต่อค่าสนามวิกฤตที่มุม $\theta = 0^{\circ}$ และภาพด้าน ในภาพประกอบ 3.21(ก) และ (ข) แสดงผลการพิจารณาค่ามุมที่น้อยสุดที่ทำให้เกิดการกลับทิศทาง ของแมกนี่ไทเซชัน (minimum angle) ที่เป็นฟังก์ชันของค่าความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็ก

ภาพประกอบ 3.21 ผลการนอมอลไลซ์ค่า H_{cr} ที่มุม θ ต่างๆ ในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์ม แม่เหล็กมีค่าเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบกับทฤษฎีของ Stoner – Wohlfarth (ก) เมื่อไม่มีการกระจาย-ตัวของทิศแกนง่าย ($\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$) (ข) เมื่อมีการกระจายตัวของทิศแกนง่าย ($\sigma_{\phi} = 3^{\circ}$) [40]

จากการศึกษาพบว่าการพิจารณาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายไม่ส่งผลต่อเส้นโค้ง ของค่า $H_{cr}(\theta)$ ในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์มมีค่ามาก แต่ในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์มมีค่า เท่ากับ 4 nm จะสามารถสังเกตความแตกต่างของค่า $H_{cr}(\theta)$ ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนดังแสดง ในภาพประกอบ 3.21 (ก) และ (ข) โดยในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์มมีค่าสูงสุดเท่ากับ 14 nm พบว่าค่า H_{cr} จะมีค่าต่ำที่สุดเท่ากับ 0.5 ที่มุม $\theta = 45^{\circ}$ ซึ่งให้ผลที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการผัน กลับทิศทางของแมกนีไทเซชันตามทฤษฎีของ Stoner – Wohlfarth [100] เนื่องจากการผันกลับ ทิศทางของแมกนีไทเซชันเกิดขึ้นอย่างพร้อมเพรียงกัน แต่ในระบบที่มีความหนาของชั้นฟิล์มลดลงจะ เกิดการเบี่ยงเบนของค่า $H_{cr}(\theta)/H_{cr}(\theta = 0)$ จากค่าทฤษฎีเป็นอย่างมาก โดยพบว่ามุมที่น้อยสุดที่ ทำให้เกิดการกลับทิศทางถูกเลื่อนไปที่มุม $\theta = 30^{\circ}$ เมื่อความหนาของชั้นฟิล์มถูกลดขนาดลงให้มีค่า เท่ากับ 4 nm แสดงดังภาพด้านในของภาพประกอบ 3.21 (ก) และ (ข) ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการ ลดความหนาของชั้นฟิล์มให้มีขนาดที่เล็กจนเกินไปนำไปสู่พฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไท-เซชันที่ซับซ้อนและเป็นไปอย่างไม่พร้อมเพรียงกัน (incoherent reversal process) เนื่องจากระบบ ขาดเสถียรภาพทางความร้อนและอาจจะเป็นผลทำให้ค่าอันตรกิริยาทางแม่เหล็กภายในระบบเกิดการ เปลี่ยนแปลง ผลการคำนวณให้ผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยของมอริสันและคณะ (C. Morrison *et al.*) [125] เป็นอย่างดี

3.4.3 ปัจจัยของการกระจายตัวขอ<mark>งทิ</mark>ศแกนง่าย

ลักษณะการกระจายตัวของค่าสนามหมุนกลับ (switching field distribution, SFD) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของแผ่นบันทึกข้อมูล การกระจายตัวของค่าสนามหมุนกลับ เกิดจากสาเหตุหลัก ได้แก่ การกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันและค่าคงที่แอนไอโซ-โทรปีผลึก K_U [91], [92] โดยพบว่าผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายเพียงเล็กน้อยเป็นสาเหตุทำให้ เกิดการลดลงของค่าสนามหมุนกลับ (switching field, H_{sw}) หรือค่าเคอเออร์ซิวิตี H_c ตามทฤษฎี ของ Stoner – Wohlfarth [100] ซึ่งนำไปสู่การกระจายตัวของค่าสนามหมุนกลับ ดังนั้นในหัวข้อนี้ จะได้ทำการศึกษาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่าย σ_{ϕ} และค่าคงที่แอนไอโซโทรปีผลึก K_U ที่ส่งผล ต่อคุณสมบัติของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของค่า H_c สำหรับระบบที่ใช้ใน การศึกษานี้จะถูกกำหนดให้มีลักษณะเป็นระบบเกรนที่มีการกระจายตัวแบบเป็นระเบียบ $\sigma_{InD} = 0.0$ ที่มีเกรนแม่เหล็กขนาดเท่ากับ 6 nm และความหนาของชั้นฟิล์มเท่ากับ 10 nm

ภาพประกอบ 3.22(ก) แสดงผลการคำนวณค่า H_c ที่เป็นฟังก์ซันของค่า K_U ตั้งแต่ $9x10^6 \text{ erg/cm}^3$ ถึง 1.4x10⁷ erg/cm³ ในขณะที่การกระจายตัวของทิศแกนง่ายมีค่าเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ 0° ถึง 8° โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 2° และภาพด้านในภาพประกอบ 3.22(ก) แสดงลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงของค่าการกระจายตัวของ ทิศแกนง่าย จากผลการศึกษาพบว่าเมื่อค่า K_U มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจะมีผลทำให้ปริมาณ H_c มีค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก H_c $\propto$ K_U ของระบบ โดยในกรณีที่ไม่รวมผลการกระจายตัวของทิศแกนง่าย $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ พบว่าค่า H_c จะมีค่าสูงที่สุดที่แต่ละค่า K_U แต่เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของค่า σ_{ϕ} จะส่งผลทำให้ปริมาณ H_c ของระบบมีค่าลดลง

ภาพประกอบ 3.22 (ก) ผลการคำนวณค่า H_c ที่เป็นฟังก์ชั่นของค่า K_U โดยภาพด้านในแสดงรูปร่าง ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแบบครึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของค่า σ_φ และ (ข) ผลการคำนวณค่า H_c ที่ เป็นฟังก์ชันของค่า σ_φ ที่ค่า K_U ต่างๆ [40]

สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลที่มีลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันเป็นแบบ โดเมนแม่เหล็กเดี่ยวจะพบว่า ปริมาณ H_c จะมีค่าแปรผันตรงกับค่าสนามหมุนกลับภายใน (intrinsic switching field, H_K) ที่สามารถอธิบายได้จากความสัมพันธ์ $H_K = \alpha K_U/M_S$ เมื่อ α คือค่าคงที่ซึ่งได้ จากการวิเคราะห์จากปัจจัยอื่นๆ ร่วมกับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในระบบซึ่งสามารถพิจารณา ได้จากค่าความชันของเส้นกราฟความสัมพันธ์ระหว่างค่า H_c และค่า K_U ในภาพประกอบ 3.22(ก) โดยจะเห็นได้ว่าผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้ความชันของเส้นกราฟ H_c มี แนวโน้มลดลง เมื่อทำการพิจารณาค่าคงที่ α ได้เท่ากับ 1.40 เป็น 1.04 สำหรับกรณีที่ σ_φ = 0° และ 8° ตามลำดับ โดยค่าคงที่ α ที่สามารถคำนวณได้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีเมื่อค่าคงที่ α สำหรับ วัสดุแม่เหล็กที่มีแอนไอโซโทรปีแกนเดียว (uniaxial anisotropy) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.96 ถึง 2 สำหรับวัสดุแม่เหล็กที่มีลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบสุ่มสามมิติจนถึงไม่มีลักษณะการ กระจายตัวของทิศแกนง่าย [126]

การคำนวณค่า H_c ที่เป็นฟังก์ชันของค่ามุมการกระจายตัวของทิศแกนง่าย σ_{ϕ} ในระบบที่มี ค่า K_U แตกต่างกันถูกแสดงดังภาพประกอบ 3.22(ข) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเส้นกราฟ H_c จะมี แนวโน้มที่ลดลงในระบบสำหรับทุกค่า σ_{ϕ} นำไปสู่ค่า asymptotic ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ ความไม่อิสระต่อมุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกสอดคล้องกับทฤษฎีของ Stoner – Wohlfarth [100] ซึ่งให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของลีและคณะ (J. Lee *et al.*) [127] โดยจะเห็นได้ว่าการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายส่งผลอย่างมากต่อคุณสมบัติเชิงแม่เหล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าสนามหมุน-กลับของของแผ่นบันทึกข้อมูล CoPt ที่เป็นแผ่นบันทึกข้อมูลทางเลือกสำหรับเทคโนโลยีการบันทึก ข้อมูลรูปแบบใหม่ ได้แก่ แผ่นบันทึกข้อมูลแบบใช้ความร้อนช่วยและแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใช้ คลื่นไมโครเวฟช่วย เป็นต้น

3.4.4 ปัจจัยของเวลาต่<mark>อค่าสนามกลับทิศทางขอ</mark>งแมกนีไทเซชัน

งานวิจัยนี้ได้ทำการพิจารณาผลของระยะเวลาต่อการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน ของค่า H_c สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ โดยในทางปฏิบัติแล้วแผ่นบันทึกข้อมูลจะต้องมี เสถียรภาพทางความร้อนที่สูงซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตัวแปรที่บ่งบอกเสถียรภาพทางความร้อน $\Delta E \sim K_U V/k_B T > 60$ เพื่อให้แผ่นบันทึกข้อมูลนั้นสามารถรักษาข้อมูลไว้ได้เป็นระยะเวลาสิบปี [40] เมื่อแผ่นบันทึกข้อมูลได้ทำการจัดเก็บข้อมูลภายหลังจากกระบวนการเขียนโดยอาศัยสนามแม่เหล็ก ภายนอกจากหัวเขียนข้อมูลจะพบว่าแมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลจะมีการจัดเรียงทิศทาง ตามทิศของสนามเขียนนั้นๆ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปกลับพบว่าปัจจัยทางความร้อนสามารถส่งผลทำ ให้เกิดกระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลได้ซึ่งถูกเรียกอีกอย่าง หนึ่งว่า ผลการกระตุ้นทางความร้อน (thermal activation) การพิจารณาความไม่อิสระของเวลาและ อุณหภูมิต่อค่า H_c ในระบบที่ไม่คิดผลการเกิดอันตรกิริยาระหว่างเกรนสามารถอธิบายได้จากสมการ ของชารอค [104], [128] ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของค่าเคอเออร์ชิวิตีในลักษณะเป็นฟังก์ชันของ เวลาหรือพลวัตของค่าเคอเออร์ชิวิตีที่เวลาใดๆ $H_c(t)$ แสดงดังสมการ

$$H_{C}(t) = H_{K} \left\{ 1 - \left[\frac{k_{B}T}{K_{U}V} \ln \left(\frac{f_{0}t}{\ln 2} \right) \right]^{n} \right\}$$
(3.23)

เมื่อ H_K คือ ค่าสนามแอนไอโซโทรปีซึ่งมีค่าโดยประมาณเท่ากับ $2K_U/M_S$

- V คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก
- f_0 คือ ค่าความถี่ทดลอง
- n คือ เลขชี้กำลังที่สัมพันธ์กับการกระจายตัวของทิศแกนง่าย [128], [129]

การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างสมการของช<mark>าร</mark>อคและผลการทดลองวัดค่า H_C เป็นวิธีการที่ถูกใช้เพื่อ กำหนดตัวแปรที่บ่งบอกเสถียรภาพทางความร้อนของแผ่นบันทึกข้อมูล ΔE~K_UV/k_BT และค่า สนามแอนไอโซโทรปี H_K

แบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นยังถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายถึงลักษณะการคลายตัว ของแมกนี้ไทเซชันในระยะยาวสำหรับกระบวนการเขียนข้อมูลโดยการพิจารณาความไม่อิสระของ เวลาในการผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชัน ในกรณีศึกษานี้ได้เลือกใช้ระบบที่มีการกระจายตัวของ ขนาดของเกรนแม่เหล็กเป็นแบบสุ่ม $\sigma_{lnD} = 0.25$ และกำหนดให้ระบบมีการกระจายตัวของทิศแกน-ง่ายของแมกนี้ไทเซชันเท่ากับ $\sigma_{\phi} = 3^{\circ}$ โดยสนามแม่เหล็กภายนอกจะถูกป้อนเข้าสู่ระบบใน แนวตั้งฉากกับระนาบของแผ่นบันทึกข้อมูลที่อุณหภูมิของระบบมีค่าเท่ากับ 300 K ลูปวงปิดฮิสเทอร์-รีซีสแบบครึ่งของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ถูกคำนวณด้วยระยะเวลาในการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่ มีค่าแตกต่างกันตั้งแต่ 0.1 s ถึง 10° s ซึ่งทำให้สามารถคำนวณอัตราการให้สนามแม่เหล็กภายนอกที่ ถูกป้อนเข้าสู่ระบบต่อเวลาในหน่วยวินาที (field sweep rate) ได้เท่ากับ 2,500 Oe·s⁻¹ ถึง 2.5×10⁻⁷ Oe·s⁻¹ แสดงดังภาพประกอบ 3.23 โดยจะเห็นได้ว่าเมื่อระยะเวลาในการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่มี ค่าเพิ่มมากขึ้นจะมีผลทำให้ค่า H_C และค่า M_r มีค่าลดลงเนื่องจากผลการกระตุ้นทางความร้อนในแต่ ละช่วงเวลาที่กำหนดจะส่งผลต่อการกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันที่แตกต่างกันสอดคล้องกับ ความสัมพันธ์ในสมการ (3.23)

พนุน ปณุสาโต ชีเว

ค่า H_c ที่สามารถคำนวณได้จากเทคนิคมอนติคาร์โลโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์ สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลถูกนำมาเปรียบเทียบกับสมการของชารอคแสดงดังภาพประกอบ 3.24 ในทางปฏิบัติแล้วกระบวนการเขียนข้อมูลนั้นจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สั้นมาก (น้อยกว่า 0.1 s) ด้วย ความถี่สูงในย่านจิกะเฮิร์ตส์ (gigahertz, GHz) [104], [118] ดังนั้นค่าความถี่ที่ถูกเลือกใช้สำหรับ การคำนวณถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 10¹⁰ Hz นอกจากนี้ตัวแปรที่บ่งบอกเสถียรภาพทางความร้อน ของแผ่นบันทึกข้อมูลจะถูกพิจารณาให้มีค่าสูงเพียงพอต่อการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชันภายใน แผ่นบันทึกข้อมูลในระยะยาวซึ่งมีค่าประมาณ $\Delta E \sim K_0 V/k_B T = 68$ จากการศึกษาพบว่าเลขชี้กำลัง n ที่ทำให้สามารถเปรียบเทียบผลการคำนวณจากวิธีการมอนติคาร์โลได้สอดคล้องกับกฏของชารอคมี ค่าเท่ากับ n = 0.3 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าเลขชี้กำลังที่ได้จากการเปรียบเทียบกฏของชารอคและทฤษฎี Stoner – Wohlfarth สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากที่ไม่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายซึ่งมี ค่าเท่ากับ n = 0.5 [130] เนื่องจากผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายและค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ที่เกิดขึ้นระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกัน [40], [129]

แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ที่มีค่าแอนไอโซโทรปีแม่เหล็กสูง ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูล สำหรับแบบจำลอง ดังกล่าวได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีการมอนติคาร์โลเซิงจลน์ในการพิจารณาพฤติกรรมการผันกลับ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันเพื่อให้สามารถคำนวณพลวัตของแมกนี้ไทเซชันที่ครอบคลุมกับระยะเวลา (timescale) ในการคลายตัวของแมกนี้ไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลที่สภาวะสมดุลได้ โดย ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่จะถูกสร้างขึ้นจากโปรแกรมโวโรนอยซึ่ง ช่วยให้สามารถควบคุมขนาดของเกรนแม่เหล็กและลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็กให้มีความเสมือนจริงได้ นอกจากนี้แบบจำลองที่ถูกสร้างขึ้นยังสามารถพิจารณาปัจจัยสำคัญที่ ส่งผลต่อคุณสมบัติทางแม่เหล็กและพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในระบบ โครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น ผลการกระจายตัวของทิศแกนง่าย ค่าอันตร-กริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกัน และค่าสนามแม่เหล็กหักล้าง เป็นต้น ดังที่ได้ อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 3.3

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงขนาดของเกรนแม่เหล็กสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบ-ใหม่ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสารประกอบโลหะเจือที่มีวัสดุโคบอลต์เป็นสารประกอบหลัก (CoPt-alloy compounds) และมีค่าแอนไอโซโทรปีแม่เหล็กอยู่ในช่วง K_U~10⁷ erg/cm³ พบว่าขนาดของเกรน แม่เหล็กที่เล็กที่สุดซึ่งมีเสถียรภาพทางความร้อนและไม่แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมก-เนติกจะมีค่าเท่ากับ 6 nm โดยการเปลี่ยนแปลงของค่าความแรงแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กใน ระบบเกรนที่มีขนาดเล็กเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดเสถียรภาพทางความร้อนของแผ่น บันทึกข้อมูล เมื่อพิจารณาผลการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติ ทางแม่เหล็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าเคอเออร์ชิวิดีซึ่งพบว่า ระบบเกรนที่มีการกระจายตัวแบบไม่ สม่ำเสมอจะให้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า H_c ที่แตกต่างกัน (non-monotonic behavior) เมื่อค่าความแรงแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็ก H_{exch} มีค่าเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ในการศึกษาการ เปลี่ยนแปลงของค่าสนามเขียนหรือค่าสนามวิกฤต H_{cr} ที่มุมการป้อนสนามแม่เหล็กต่างๆ พบว่า ส่งผลต่อพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันเป็นอย่างมากเมื่อค่าความหนาของชั้นฟิล์ม ถูกลดขนาดลง โดยมุมที่น้อยที่สุดของการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันอย่างมากเมื่อค่าความหนาของชั้นฟิล์ม ถูกลดขนาดลง โดยมุมที่น้อยที่สุดของการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันอย่างมากเมื่อค่าความหนาของชั้นฟิล์ม ถูกลดขนาดลง โดยมุมที่น้อยที่สุดของการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันจะถูกเลื่อนจาก 45° เป็น 30° ในส่วนสุดท้ายได้ทำการศึกษาปัจจัยของเวลาต่อค่า H_c โดยพบว่าผลการคำนวณด้วยแบบจำลอง ที่ถูกพัฒนาขึ้นสามารถเปรียบเทียบกับผลการคำนวณทางทฤษฎีโดยอาศัยสมการของชารอคได้อย่างมี นัยสำคัญโดยใช้เลขชี้กำลัง n ที่มีค่าน้อยกว่าสมการของชารอค ซึ่งการลดลงของค่า n อาจจะมีสาเหตุ มาจากการพิจารณาผลของค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่เป็นปัจจัยสำคัญในการ กำหนดตัวแปรที่บ่งบอกเสถียรภาพทางควา<mark>มร้อน</mark>ของแผ่นบันทึกข้อมูล $\Delta E \sim K_UV/k_BT$

95

แม้ว่าผลการคำนวณในการศึกษานี้จะถูกสร้างขึ้นสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉาก โดยเฉพาะแต่พบว่าสามารถเทียบเท่ากับรูปแบบของแผ่นบันทึกข้อมูลที่ถูกประยุกต์ใช้ในเทคโนโลยี การบันทึกข้อมูลแบบใช้ความร้อนช่วยและเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแบบใช้คลื่นไมโครเวฟช่วยได้ เช่นเดียวกัน วิธีการวิเคราะห์ลักษณะและคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่ที่ถูก นำเสนอขึ้นนี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สามารถเข้าใจพฤติกรรมของการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่และผลกระทบเนื่องจากความร้อนที่ส่งผลต่อการ จัดเก็บข้อมูลของแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่เมื่อองค์ประกอบของอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟถูกจำกัดให้มี ขนาดที่เล็กลงได้

むいう

150

พหาน ปณุ ส

บทที่ 4

แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

้นอกจากการประยุกต์ใช้แบบจ<mark>ำล</mark>องแกรนูลาร์สำหรับการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพ ของแผ่นบันทึกข้อมูลแล้ว งานวิจัยนี้ยังได้<mark>ท</mark>ำการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์เพื่อประยุกต์ใช้ใน การศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพขององค์ปร<mark>ะก</mark>อบสำคัญภายในหัวอ่านข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ้ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias la<mark>ye</mark>r) ที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (antiferromagnetic material, AF) เชื่อม<mark>ติดก</mark>ับชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (ferromagnetic material, FM) ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในหัวอ่านข้อมูลโดยอาศัยผลของ ้ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias phenomenon) โดยงานวิจัยนี้จะได้มุ่งเน้น การศึกษาผลกระทบเนื่องจากปัจจัยทางโค<mark>รงสร้าง</mark> เช่น ผลของความหนาของชั้นฟิล์ม ขนาดของเกรน แม่เหล็ก การกระจายตัวของขนาดของเก<mark>รนแม่เ</mark>หล็ก และการกระจายตัวของทิศแกนง่ายภายในชั้น ้วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกที่เกิดขึ้นเนื่อ<mark>งจากควา</mark>มไม่ราบเรียบบริเวณร[ู]อยต่อระหว่างชั้นวัสดุ ในบท ้นี้จะได้อธิบายถึงจุดกำเนิดและทฤษฎีพื้<mark>นฐานของป</mark>รากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนรวมไปถึงปัจจัยที่ ้ส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ใบอ<mark>ัสแลกเปลี่ยนและทบท</mark>วนแบบจำลองทางทฤษฏีที่สามารถอธิบาย ้ ผลการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัส<mark>แลกเปลี่ยนในเชิงการทดลอ</mark>งได้อย่างมีนัยสำคัญเพื่อใช้เป็นพื้นฐานใน การพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์ให้มีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้น ในลำดับถัดไปจะได้อธิบายถึงวิธีการ สร้างแบบจำลองแกรนูลาร์ของชั้นไบอั<mark>สแลกเปลี่ยนใน</mark>โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟและ การพิจารณาลักษณะการผันกลับทิ<mark>ศทางของแมกนี</mark>่ไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM โดยอาศัย เทคนิควิธีการมอนติคาร์โล (Monte Carlo method) และสมการแลนดอว์ - ลิฟชิตส์ - กิลเบิร์ต (Landau – Lifshitz – Gilbert equation) ตามลำดับ ในส่วนสุดท้ายจะได้อธิบายถึงผลการศึกษา ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนและผลการออกแบบโครงสร้างวัสดุสองชั้นโดย อาศัยแบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในหัวอ่านข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟต่อไป

4.1 ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน

4.1.1 จุดกำเนิดของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน

ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนถูกค้นพบเป็นครั้งแรกโดยไมเคิลจอร์นและบีน (W.H. Meiklejohn and C.P. Bean) ในปี ค.ศ. 1956 [16] จากการทดลองวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของ

6

วัสดุแม่เหล็กที่มีลักษณะโครงสร้างของอนุภาคนาโน (nanoparticle) ของวัสดุแม่เหล็กโคบอลต์ซึ่งมี คุณสมบัติเป็นวัสดุ FM ที่ถูกหุ้มด้วยวัสดุแม่เหล็กโคบอลต์ออกไซด์ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุ AF การ เชื่อมติดกันของวัสดุแม่เหล็กทั้งสองประเภทส่งผลทำให้คุณสมบัติภายในของวัสดุ FM เกิดการ เปลี่ยนแปลงเนื่องจากอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่างแมกนีไทเซชันบริเวณรอยต่อระหว่าง ชั้นวัสดุซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตามแนวแกนของสนามแม่เหล็ก ภายนอกที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบแสดงดังภาพประกอบ 4.1 โดยทั่วไปแล้วอัตราการเคลื่อนที่ของลูปวง-ปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตรเนื่องจากผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้าง วัสดุแม่เหล็กสองชั้นจะถูกนิยามด้วย ค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias field, H_{EB}) ซึ่ง สามารถพิจารณาได้จากผลต่างเฉลี่ยของค่าเคอเออร์ซิวิตี (coercivity, H_C) ทางด้านซ้ายและด้านขวา ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสแสดงดังสมการ (4.1) [17], [18]

$$H_{EB} = \frac{H_{C}^{-} - H_{C}^{+}}{2}$$
(4.1)

เมื่อ H_C และ H_C⁺ คือปริมาณสนามแม่เหล็<mark>กภายน</mark>อกที่ส่งผลให้ปริมาณแมกนีไทเซชันมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือค่าเคอเออร์ซิวิตีทางด้านซ้ายและด้าน<mark>ขวาของ</mark>ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตามลำดับ

ภาพประกอบ 4.1 ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของวัสดุแม่เหล็กโคบอลต์ซึ่งถูกหุ้มด้วยวัสดุแม่เหล็กโคบอลต์ ออกไซด์ที่เคลื่อนที่ออกจากแกนสมมาตรเนื่องจากผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน [16]

นอกจากนี้ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนยังส่งผลทำให้เกิดแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ของค่า H_c ของระบบซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลรวมเฉลี่ยของค่า H_c และ H⁺ ที่วัดได้จากลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสของระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น [17], [18] แสดงดังสมการ

$$H_{\rm C} = \frac{H_{\rm C}^- + H_{\rm C}^+}{2}$$
(4.2)

สำหรับกระบวนการเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนเนื่องจากการเชื่อมติดกันระหว่าง ชั้น AF และชั้น FM สามารถอธิบายได้ดังภาพประกอบ 4.2 เมื่อระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น ถูกให้ความร้อนในช่วงอุณหภูมิ T ที่มีค่าสูงกว่าอุณหภูมินีล (Neel temperature, T_N) แต่น้อยกว่า อุณหภูมิคูรี (Curie temperature, T_C) กล่าวคือ T_N < T < T_C จะมีผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF มีการจัดเรียงทิศทางแบบสุ่มคล้ายคลึงกับพฤติกรรมของวัสดุพาราแมกเนติกในขณะที่แมกนีไทเซชัน ในชั้น FM จะมีการจัดเรียงทิศทางตามทิศแ<mark>กนง่า</mark>ยของวัสดุแสดงดังจุดที่ 1 ในภาพประกอบ 4.2

ภาพประกอบ 4.2 กระบวนการเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่ ประกอบด้วยชั้น AF เชื่อมติดกับชั้น FM [17], [18]

เมื่อทำการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทาง +H ในช่วงอุณหภูมิ T_N < T < T_C จะมีผลทำให้แมกนีไทเซชันของชั้น FM มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางของสนามแม่เหล็กภายนอกใน ขณะที่แมกนีไทเซชันของชั้น AF ยังคงแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุพาราแมกเนติก ในลำดับถัดมาเมื่อทำ การลดอุณหภูมิของระบบให้อยู่ในช่วงอุณหภูมิ T < T_N < T_C ในขณะที่มีการป้อนสนามแม่เหล็ก ภายนอกในทิศทาง +H จะเห็นได้ว่าการลดค่าอุณหภูมิของระบบให้มีค่าต่ำกว่า T < T_N ส่งผลให้ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF เปลี่ยนพฤติกรรมจากวัสดุพาราแมกเนติกกลับไปเป็นวัสดุ AF โดยที่ แมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF จะพยายามจัดเรียงตัวตามทิศทางของแมกนีไทเซชันภายใน ชั้น FM เนื่องจากผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุและส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันภายใน แต่ละแลตทิตย่อยของชั้น AF มีการจัดเรียงตัวในทิศตรงกันข้ามดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ใน หัวข้อ 2.2.4 แสดงดังจุดที่ 2 ในภาพประกอบ 4.2 วิธีการดังกล่าวนี้ถูกเรียกว่า กระบวนการให้สนาม ความเย็น (field cooling process) [18], [94]

โดยทั่วไปแล้วปรากฏการณ์ไบ<mark>อัส</mark>แลกเปลี่ยนสามารถพิจารณาได้จากอัตราการเคลื่อนที่ ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตรซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ระหว่างชั้นวัสดุ การเคลื่อนที่ของลูปวงป<mark>ิดฮิสเ</mark>ทอร์รีซีสจะเกิดขึ้นเมื่อทำการป้อนสนามแม่เหล็ก ภายนอกในทิศตรงกันข้ามกับทิศเริ่มต้น –<mark>H เพื่</mark>อวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะพบว่าแมกนีไทเซชันใน ู่ชั้น FM จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทิศ<mark>ทางตา</mark>มทิศของสนามแม่เหล็กภายนอก ในขณะที่แมกนีไท-เซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF จะยังค<mark>งรักษาท</mark>ิศทางเดิมไว้ เนื่องจากวัสดุแม่เหล็กประเภทนี้มีค่า พลังงานแอนไอโซโทรปีที่ค่อนข้างสูง ส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันเปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศ ้สนามแม่เหล็กภ^ายนอกได้ยากแสด<mark>งดังจุดที่ 3 ในภาพประ</mark>กอบ 4.2 นอกจากนี้ยังพบว่าแมกนีไทเซชัน ์ ที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF จะ<mark>ออกแรงอันตรกิริยากระท</mark>ำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น FM ส่งผลทำให้ แมกนี้ไทเซชันในชั้น FM ไม่สามารถเปลี่ยนทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกโดยง่ายทำให้ ้ค่า H_C ของชั้น FM มีแนวโน้มเพิ่มสู<mark>งขึ้น อย่างไรก็ต</mark>ามเมื่อสนามแม่เหล็กภายนอกมีปริมาณมาก พอที่จะเอาชนะค่าอันตรกิริยาแลกเปลี่<mark>ยนระหว่าง</mark>ชั้นวัสดุได้จะส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น FM ้สามารถจัดเรียงทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกได้แสดงดังจุดที่ 4 ในภาพประกอบ 4.2 แต่เมื่อทำก<mark>ารป้อนสนามแม่เหล็ก</mark>ภายนอกในทิศทางเริ่มต้น +H อีกครั้งเพื่อทำการวัดลูปวงปิดฮิส-เทอร์รีซีสจะพบว่า แมกนี้ไทเซชันในชั้น FM สามารถเปลี่ยนแปลงทิ<mark>ศทา</mark>งตามทิศของสนามแม่เหล็ก ภายนอกโดยง่ายแสดงดังจุดที่ 5 ในภาพประกอบ 4.2 เนื่องจากแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF มีการจัดเรียงตัวไปในทิศเดียวกันกับสนามแม่เหล็กภายนอกส่งผลทำให้เกิดแรงทอร์กเสริมกับ แรงทอร์กจากสนามแม่เหล็กภายนอกที่เหนี่ยวนำทำให้เกิดการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM นำไปสู่การเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตรหรือทำให้เกิดปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนนั้นเอง

นอกจากนี้ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติภายใน ของชั้น FM เช่นเดียวกัน โดยในระหว่างการเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวจะมีผลทำให้เกิดการเหนี่ยวนำ ค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีของชั้น FM จากเดิมที่มีลักษณะเป็นพลังงานแอนไอโซโทรปีแบบแกนเดียว (uniaxial anisotropy) ให้กลายเป็นพลังงานแอนไอโซโทรปีแบบทิศทางเดียว (unidirectional anisotropy) ซึ่งทำให้ปรากฏการณ์นี้ถูกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ค่าแอนไอโซโทรปีแลกเปลี่ยน (exchange anisotropy) [16], [66] ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 2.3.1.3 จากภาพประกอบ 4.3(ก) และ (ข) จะเห็นว่าระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นในขณะที่ไม่เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน จะให้ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่มีความสมมาตรและไม่มีการเคลื่อนที่ออกจากแกนสมมาตร และเมื่อ พิจารณาปริมาณทอร์กของแมกนี้ไทเซชันของชั้น FM ในภาพประกอบ 4.3(ค) พบว่าระบบดังกล่าวจะ มีทอร์กที่เกิดขึ้นในรูปของฟังก์ชัน sin 20 โดยที่มีค่าพลังงานต่ำสุดได้สองสถานะคือกรณีที่ θ = 0° และ θ = 180° ซึ่งเป็นลักษณะของค่าแอนไอโซโทรปีแบบแกนเดียว กล่าวคือ แมกนีไทเซชันของ ชั้น FM จะถูกเหนี่ยวนำด้วยสนามแม่เหล็กภายนอกให้เข้าสู่สภาวะสมดุลได้ในกรณีที่แมกนีไทเซชันของ ชั้น FM จะถูกเหนี่ยวนำด้วยสนามแม่เหล็กภายนอกให้เข้าสู่สภาวะสมดุลได้ในกรณีที่แมกนีไทเซชันมี ทิศแกนง่ายขนานในทิศทางเดียวกัน (parallel orientation) และในทิศทางตรงกันข้าม (antiparallel orientation) กับสนามแม่เหล็กภายนอกให้เน้

ภาพประกอบ 4.3 การเปรียบเทียบคุณสมบัติภายในของระบบวัสดุสองชั้นที่ประกอบด้วยชั้น AF และชั้น FM เมื่ออุณหภูมิของระบบมีค่าอยู่ในช่วง T_N < T < T_C และ T < T_N < T_C [16]

สำหรับระบบที่มีการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นนั้นจะพบว่าลูปวงปิดฮิส-เทอร์รีซีสจะมีการเคลื่อนที่ออกจากแกนสมมาตรในแนวระนาบ (horizontal shift) ส่งผลให้เกิดค่า H_{EB} และเกิดการแปลี่ยนแปลงของค่า H_C แสดงดังภาพประกอบ 4.3(ง) และ (จ) โดยทอร์กที่เกิดขึ้น จะอยู่ในรูปของฟังก์ชัน sin θ ซึ่งมีค่าพลังงานต่ำสุดได้เพียงสถานะเดียวในกรณีที่ θ = 0° แสดงดัง ภาพประกอบ 4.3(ฉ) ทำให้สามารถยืนยันได้ว่าค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ในระบบที่เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนมีลักษณะเป็นค่าแอนไอโซโทรปีแบบทิศทางเดียว กล่าวคือ แมกนีไทเซชันของชั้น FM จะถูกเหนี่ยวนำด้วยสนามแม่เหล็กภายนอกให้เข้าสู่สภาวะสมดุล ได้เฉพาะในกรณีที่แมกนีไทเซชันมีทิศแกนง่ายขนานในทิศทางเดียวกันกับสนามแม่เหล็กภายนอก เท่านั้น

วิธีการวัดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่ได้กล่าวมา ข้างต้นเป็นวิธีการวัดแบบดั้งเดิม (conventional measurement procedure) โดยพบว่าเมื่อทำการ วัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนซ้ำอีกครั้งด้วยวิธีการวัดแบบดั้งเดิมจะส่งผลทำให้เกิด ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสใหม่ที่มีขนาดไม่เท่าเดิม (non reproducible exchange bias) เนื่องจาก อิทธิพลของความร้อนที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในแต่ละครั้งส่งผลทำให้ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF บางส่วนขาดเสถียรภาพทางความร้อนและแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุ ซูเปอร์พาราแมกเนติก ดังนั้นแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ที่ขาดเสถียรภาพทางความร้อนไม่สามารถ ยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ไว้ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} โดยผลการ เปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} ในลักษณะนี้ถูกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปรากฏการณ์เทรนนิ่ง (training effect) [131]

จากข้อจำกัดของการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยวิธีการวัด แบบดั้งเดิมเนื่องจากผลของอุณหภูมิเข้ามามีผลกระทบต่อการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน โอเกรดี้และคณะ (K. O'Grady et al.) [25] ได้นำเสนอวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสรูปแบบใหม่ซึ่ง ถูกเรียกว่า York protocol ซึ่งเป็นวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่สามารถกำจัดผลของความร้อน ระหว่างกระบวนการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสได้ (training free measurement) การเลือกใช้ York protocol ช่วยให้สามารถวัดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสได้อย่างแม่นยำ กล่าวคือ ปริมาณ H_{EB} ที่วัดได้จะมีค่าเท่าเดิมเสมอ (reproducible exchange bias) แม้ว่าจะทำการวัดลูปที่อุณหภูมิ เดิมซ้ำหลายครั้ง เนื่องจากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะถูกวัดในช่วงอุณหภูมิที่ไม่มีผลการกระตุ้นทางความ ร้อนเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งถูกเรียกว่า (non-activation temperature, T_{NA}) และไม่จำเป็นต้องเพิ่ม อุณหภูมิในการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ให้มีค่าที่สูงมากๆ จนเกินไปเพื่อป้องกัน การเปลี่ยนสภาพของชั้นฟิล์มเนื่องจากความร้อน สำหรับการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัส แลกเปลี่ยนด้วย York protocol มีขั้นตอนดังนี้

ในลำดับแรกชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนจะถูกให้ความร้อนด้วยอุณหภูมิค่าหนึ่งซึ่งถูกเรียกว่า อุณหภูมิการกำหนดทิศทาง (setting tem<mark>p</mark>erature, T_{SET}) ในขณะที่มีการป้อนสนามแม่เหล็ก ภายนอกในทิศทางบวก +H เป็นเวลา 90 น<mark>าที</mark> [132] เพื่อให้แมกนีไทเซชันในชั้น FM มีการจัดเรียง ตัวตามทิศทางของสนามแม่เหล็กภายนอกในขณะที่แมกนีไทเซชันในชั้น AF จะถูกกระตุ้นด้วยผลของ ้ความร้อนทำให้แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุพา<mark>รา</mark>แมกเนติกและมีการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชัน เป็นแบบสุ่ม โดยค่าอุณหภูมิ T_{set} จะถูกกำ<mark>หนด</mark>ให้มีค่าต่ำกว่าอุณหภูมิวิกฤติหรืออุณหภูมินีล T_N ของ ้ วัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกเพื่อป้องกันไม่ใ<mark>ห้ผล</mark>ของความร้อนทำลายลักษณะโครงสร้างของชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน [25], [132] จากนั้นทำการลดอุณหภูมิของระบบให้มีค่าเท่ากับอุณหภูมิ T_{NA} ในขณะที่มี การให้สนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบ<mark>วก +</mark>H เพื่อทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF มีการจัดเรียง ์ ทิศทางตามทิศของแมกนีไทเซชันในชั้น F<mark>M ด้วยว</mark>ิธีการดังกล่าวจะทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF ส่วน ใหญ่ถูกกำหนดให้มีทิศทางที่แน่นอนด้ว<mark>ยผลขอ</mark>งปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน โดยกระบวนการ ้ดังกล่าวนี้ถูกเรียกว่า กระบวนการกำหน<mark>ดทิศทา</mark>งของแมกนีไทเซชันในชั้น AF (setting process) [25]. [132] ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกระบวนการให้สนามความเย็นสำหรับวิธีการวัดแบบดั้งเดิม เมื่อลด อุณหภูมิของระบบลงจนมีค่าเท่ากับ T_{NA} แล้วทำการให้สนามแม่เหล็กในทิศทางลบ –H เป็นเวลา 1 ้นาที และเริ่มทำการวัดลูปวงปิ<mark>ดฮิสเทอร์รีซีสครั้งที่หนึ่ง</mark> จากนั้นให้ทำซ้ำกระบวนการเดิมเพื่อวัด ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสครั้งที่สองโดยทำการให้สนามแม่เหล็กในทิศทางลบ –H เป็นเวลา 30 นาที หากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูปที่หนึ่งแล<mark>ะลูปที่สองยังไม่</mark>เกิดการซ้อนทับกันให้ทำการวัดลูปวงปิดอีกครั้ง ในช่วงอุณหภูมิ T_{NA} ที่มีค่าลดต่ำลงแล<mark>ะทำซ้ำกระบวน</mark>การเดิมไปเรื่อยๆ (trial and error) จนกระทั่ง เมื่อใดก็ตามที่ลูปวงปิ<mark>ดฮิสเทอร์รีซีสลูปที่หนึ่งและลูปที่สองซ้อนทับ</mark>กันจะสามารถพิจารณาได้ว่า อุณหภูมิที่ท<mark>ำให้ลูปวงปิดฮิสเทอร์</mark>รีซีสทั้งสองซ้อนทับกันเป็นอุณ<mark>หภูมิ T_{NA} ที่ไม่มี</mark>ผลกระทบของความ ร้อนภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยอุณหภูมิ T_{NA} ดังกล่าวนี้จะถูกกำหนดให้เป็นค่าอุณหภูมิที่ใช้สำหรับ การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส (measurement temperature, T_{MS}) ในลำดับถัดไป

เมื่อสามารถพิจารณาหาค่าอุณหภูมิ T_{MS} ได้แล้วจึงเริ่มทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่ ไม่มีผลการกระตุ้นทางความร้อนได้ตามแผนภาพในภาพประกอบ 4.4 ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนได้ ดังต่อไปนี้

- ทำการให้ความร้อนต่อชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยอุณหภูมิ T_{SET} ในขณะที่มีการป้อน สนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก +H เป็นเวลา 90 นาที
- ทำการลดอุณหภูมิของระบบให้มีค่าเท่ากับอุณหภูมิ T_{MS}

- 3. ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางลบ –H เป็นเวลา 1 นาที และเริ่มทำการวัดลูป-วงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูป
- เพิ่มอุณหภูมิที่ต้องการพิจารณาซึ่งถูกเรียกว่า อุณหภูมิที่มีการกระตุ้น (activation temperature, T_{ACT}) เป็นระยะเวลา 30 นาที
- ลดอุณหภูมิของระบบให้กลับเข้าสู่ T_{MS} อีกครั้งเพื่อทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF บางส่วนที่ได้รับผลกระทบทางความร้อนเปลี่ยนแปลงทิศทางไป
- ทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่ไม่มีผลการกระตุ้นทางความร้อนอีกครั้งจนเกิดเป็น ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส

ด้วยวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในลักษณะดังกล่าวแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะไม่ได้ รับผลกระทบจากการกระตุ้นทางความร้อน (AF free of thermal activation) ทำให้สามารถ พิจารณาค่า H_{EB} ที่แน่นอนของระบบโคร<mark>งสร้าง</mark>วัสดุแม่เหล็กสองชั้นได้ แม้ว่าจะมีการวัดลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสซ้ำอีกหลายครั้ง

ภาพประกอบ 4.4 การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วย York protocol [25]

4.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน

ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้รับความสนใจในการศึกษาอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา ยาวนานภายหลังจากที่ปรากฏการณ์ดังกล่าวถูกนำไปประยุกต์ใช้งานจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน อุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ นำไปสู่การค้นพบปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น ยกตัวอย่างเช่น ความหนาของชั้นฟิล์ม FM และ ชั้น AF ลักษณะรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ และอุณหภูมิวิกฤตของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน เป็นต้น ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.2.1 ความหนาชั้นฟิล์มแม่เ<mark>ห</mark>ล็ก

การปรับลดขนาดของอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟเป็นสาเหตุทำให้มีความจำเป็นต้องลด ขนาดและความหนาของวัสดุทุกชั้นภายในหัวอ่านข้อมูลซึ่งรวมไปถึงความหนาของชั้นฟิล์ม AF และ ชั้น FM ทำให้มีการศึกษาผลกระทบของความหนาของชั้นฟิล์ม FM (FM thickness, t_{FM}) และความ หนาของชั้นฟิล์ม AF (AF thickness, t_{AF}) ต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นอย่างแพร่หลาย [18], [25] จากการศึกษาโดยส่วนใหญ่ พบว่าปริมาณ H_{EB} ในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นจะมีค่าแปรผกผันกับ t_{FM} [17]–[19], [25] ดังความสัมพันธ์ในสมการ (4.3) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่า t_{FM} เป็นการเพิ่มปริมาตรและพลังงาน กีดกันทางแม่เหล็กที่แมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ใช้สำหรับในการรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชัน ส่งผลทำให้พลังงานยึดเหนี่ยวทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF มีค่าไม่เพียงพอต่อการยึด ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM เมื่อความหนาของชั้นฟิล์ม FM มีขนาดที่เพิ่มมากขึ้นและทำให้ ปริมาณ H_{EB} มีค่าลดน้อยลง

$$H_{EB} \propto \frac{1}{t_{FM}}$$

สำหรับกรณีของชั้น AF จะสามารถพิจารณาได้ว่าเมื่อ t_{AF} มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจะทำให้ แมกนีไทเซชันในชั้น AF สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ได้ดียิ่งขึ้นส่งผลทำให้ปริมาณ H_{EB} มีมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการเพิ่มค่า t_{AF} เป็นการเพิ่มปริมาตรของ เกรนแม่เหล็ก AF ซึ่งเป็นตัวกำหนดค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ใช้ใน การรักษาทิศทางแสดงดังสมการ [38]

$$\Delta E_{AF} = K_{AF} V_{AF} \left[1 - \frac{H^*}{H_K^*} \right]$$

(4.4)

(4.3)

เมื่อ $\Delta E_{
m AF}$ คือ ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของแกรนแม่เหล็ก AF

$$V_{
m AF}$$
 คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF ซึ่งมีค่าเท่ากับ $V_{
m AF}=a {
m t}_{
m AF}$

a คือ พื้นที่ของเกรนแม่เหล็ก AF

พหน

- K_{AF} คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF
- H* คือ สนามไบอัสแลกเปลี่ยนจากชั้น FM ที่กระทำต่อชั้น AF

H^{*}_K คือ สนามแอนไอโซโทรปีที่เกิดขึ้นในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (pseudo anisotropy field) [101]

จากสมการ (4.4) พบว่าค่า ∆E_{AF} ที่ใช้สำหรับยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM มี ค่าแปรผันตรงกับ t_{AF} นำไปสู่การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่า H_{EB} และปริมาตรของเกรน แม่เหล็ก AF ในเทอมของการหาปริพันธ์ในช่<mark>ว</mark>ง V_C < V < V_{SET} ได้ดังสมการ (4.5) โดยรายละเอียด จะถูกอธิบายไว้ในหัวข้อ 4.2.4

$$H_{EB} \propto \int_{V_{C}}^{V_{SET}} f(V) dV$$
 (4.5)

เมื่อ H_{EB} คือ ค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนที่แสดงถึงการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส

f(V) คือ ฟังก์ชันการกระจายตัวขอ<mark>งปริม</mark>าตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF

จากการศึกษาของเฟอร์นานเดซและคณะ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) [133] ได้ แสดงให้เห็นว่าปริมาณสนามไบอัสแลกเปลี่ยนมีค่าขึ้นอยู่กับสัดส่วนการกำหนดทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น AF (setting fraction, f_{SET}) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับลักษณะการกระจายตัวของปริมาตร ของเกรนแม่เหล็กภายในชั้น AF (AF grain volume, V) โดยผลการกระจายตัวของปริมาตรของเกรน แม่เหล็กภายในชั้น AF ที่มีลักษณะการกระจายตัวตามฟังก์ชันปกติล็อก (log-normal distribution) ถูกนำมาใช้สำหรับการอธิบายพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ซึ่งถูกแบ่ง การพิจารณาออกเป็น 3 ช่วงสำคัญด้วยปริมาตรวิกฤติของเกรนแม่เหล็ก AF ของเกรนขนาดเล็ก (critical AF grain volume, V_c) และปริมาตรวิกฤติของเกรนแม่เหล็ก AF ของเกรนขนาดใหญ่ (unset AF grain volume, V_{SET}) แสดงดังภาพประกอบ 4.5

สำหรับช่วงแรกคือ กลุ่มของเกรนแม่เหล็ก AF ขนาดเล็ก (small AF grains) ที่มี $V < V_C$ ส่งผลทำให้ขาดเสถียรภาพทางความร้อนเนื่องจากแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมก-เนติกแสดงดังภาพประกอบ 4.29(ก) ช่วงที่สองคือกลุ่มของเกรนแม่เหล็ก AF ที่กำหนดทิศทางได้ (setting AF grains) ซึ่งมี $V_C < V < V_{SET}$ โดยกลุ่มของเกรนแม่เหล็ก AF ที่มีปริมาตรอยู่ในช่วง ดังกล่าวจะถูกกำหนดทิศทางด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ [134] แสดงดัง ภาพประกอบ 4.5(ข) นอกจากนี้ยังพบว่าเกรนแม่เหล็กที่มีค่าอยู่ในช่วง $V_C < V < V_{SET}$ เป็น ตัวกำหนดลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนภายในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น ช่วงสุดท้ายคือกลุ่มของเกรนแม่เหล็ก AF ขนาดใหญ่ (large AF grains) ซึ่งมี $V > V_{SET}$ โดยกลุ่มของ เกรนแม่เหล็ก AF ที่มีปริมาตรสูงจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กส่งผลทำให้ เกรนแม่เหล็กกลุ่มนี้มีทิศทางที่แน่นอนตามทิศแกนง่ายและผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น วัสดุไม่สามารถเหนี่ยวนำทำให้เกรนแม่เหล็กกลุ่มนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศของแมกนีไท-เซชันในชั้น FM ได้ (thermally stable AF volume) แสดงดังภาพประกอบ 4.5(ค) ความสัมพันธ์ ดังกล่าวนำไปสู่การนำเสนอกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ซึ่งจะได้กล่าวถึง รายละเอียดในลำดับถัดไป

ภาพประกอบ 4.5 ลักษณะการกระจายตัวของปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF ภายหลังจากกระบวน-การกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ในช่วง (ก) V < V_C (ข) V_C < V < V_{SET} และ (ค) V > V_{SET} ตามลำดับ [25]

นอกจากนี้เฟอร์นานเดซและคณะ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) [135] ยังได้ทำการ ทดลองวัดค่า |H_{EB}| ของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน Si/Cu(10nm)/CoFe(2.5nm)/IrMn(t_{film})/Ta(10nm) ที่ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าเปลี่ยนแปลงในช่วง 3 nm ถึง 12 nm ณ อุณหภูมิห้อง จากผลการ ทดลองพบว่าค่า |H_{EB}| มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าเพิ่ม สูงขึ้นโดยปริมาณ |H_{EB}| จะมีค่าสูงสุดในกรณีที่ t_{film} = 8 nm และมีค่าลดลงเล็กน้อยเมื่อ t_{film} > 8 nm สอดคล้องกับสมการ (4.5) ได้เป็นอย่างดีแสดงดังภาพประกอบ 4.6

224 50

4.1.2.2 รอยต่อระหว่างชั้น<mark>วัสดุแม่</mark>เหล็ก

ระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่มีลักษณะและคุณสมบัติทางแม่เหล็กแตกต่างกัน จะแสดงปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย โดยหนึ่งในปัจจัย หลักที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนคือ ลักษณะรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุแม่เหล็กที่ ส่งผลต่อการจัดเรียงทิศทางของสปินหรือแมกนีไทเซชันของชั้น AF ที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ โดยทั่วไปการจัดเรียงทิศทางของสปินจะถูกจำแนกออกเป็นสองรูปแบบหลักคือ สปินที่ชดเชยกันได้ (compensated spins) และสปินที่ชดเซยกันไม่ได้ (uncompensated spins) [18], [19] ซึ่ง สามารถพิจารณาได้จากปริมาณสปินรวมที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF แสดงดังตัวอย่างในภาพ-ประกอบ 4.7 เมื่อกำหนดให้เครื่องหมายบวกแทนคู่ทิศทางของแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อระหว่าง ชั้นวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกันและเครื่องหมายลบแทนคู่ทิศทางของ แมกนีไทเซชันที่มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้าม

สำหรับกรณีที่ชั้น AF ที่มีปริมาณแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อรวมเท่ากับศูนย์ M = 0 จะถูกพิจารณาเป็นระบบสปินที่ชดเซยกันได้แสดงดังภาพประกอบ 4.6(ก) ซึ่งมีการจัดเรียงทิศทางของ คู่แมกนีไทเซชันทั้งสองประเภทแทนด้วยเครื่องหมายบวกและเครื่องหมายลบเท่ากัน กล่าวคือ แมกนี-ไทเซชันใน AF สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น FM ในทิศทางตรงกันข้ามด้วยปริมาณที่ เท่ากันส่งผลทำให้ไม่เกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนในระบบดังกล่าว โดยระบบสปินที่ชดเซยกันได้ อาจจะเกิดขึ้นได้ในกรณีที่รอยต่อระหว่างชั้นวัสดุมีลักษณะไม่ราบเรียบ (roughed interface) เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการปลูกฟิล์มบางด้วยวิธีการสปัตเตอริ่ง (sputtering process) ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน (easy axis distribution) ภายในชั้น AF และชั้น FM [39] สำหรับกรณีที่ชั้น AF ที่มีปริมาณแมกนีไทเซชันที่ บริเวณรอยต่อรวมไม่เท่ากับศูนย์ **M** ≠ 0 จะถูกพิจารณาเป็นระบบสปินที่ชดเชยกันไม่ได้ซึ่งเป็น สาเหตุทำให้เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้ เนื่องจากแมกนีไทเซชันรวมในชั้น AF สามารถยึด ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ได้ซึ่งแท<mark>น</mark>ด้วยเครื่องหมายบวกในภาพประกอบ 4.6(ข)

ภาพประกอบ 4.7 การจัดเรียงทิศทางขอ<mark>งแมกนี</mark>่ไทเซชันที่บริเวณรอยต่อใน (ก) ระบบสปินที่ชดเชย กันได้และ (ข) ระบบสปินที่ชดเชยกันไม่ได้

4.1.2.3 อุณหภูมิวิก<mark>ฤตของปรากฏการณ์ใบ</mark>อัสแลกเปลี่ยน

อุณหภูมิเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ</mark>ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบ โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น เมื่อทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น ด้วยวิธีการวัดแบบดั้งเดิม (conventional measurement procedure) โดยการเพิ่มอุณหภูมิการวัด (measurement temperature, T_{MS}) อย่างต่อเนื่องจะพบว่า ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะเคลื่อนที่กลับ เข้าสู่แกนสมมาตรส่งผลทำให้ขนาดของค่า H_{EB} มีแนวโน้มลดลงตามผลของอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น โดย ค่าอุณหภูมิวิกฤตของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนที่ทำให้ปริมาณ H_{EB} มีค่าเท่ากับศูนย์ถูกเรียกว่า อุณหภูมิกีดกัน (blocking temperature, T_B) กล่าวคือ ($H_{EB}(T_B) = 0$) [17] ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว อุณหภูมิดังกล่าวถูกนำมาใช้ในการพิจารณาความสามารถในการทนต่อความร้อนหรือเสถียรภาพ ทางความร้อน (thermal stability) ของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักภายใน โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ [36], [134] นอกจากนี้แล้วยังถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการ คำนวณหาค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก [36], [133]

ตัวอย่างการวัดค่า H_{EB} และค่า T_B ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe ด้วยวิธีการ วัดแบบดั้งเดิมถูกแสดงดังภาพประกอบ 4.8(ก) โดยพบว่าเมื่อ T_{MS} มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลทำให้ขนาด ของค่า H_{EB} มีแนวโน้มลดลงตามผลของอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นและลู่เข้าสู่ค่าศูนย์ที่ $T_{MS}(T) = T_{MS}(T_B) = 375$ K เนื่องจากผลกระทบทางความร้อนส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ส่วน ใหญ่ที่มีค่าพลังงานการรักษาทิศทางต่ำและแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติกเนื่องจาก แมกนีไทเซชันมีการจัดเรียงทิศทางแบบสุ่ม ในขณะที่แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF บางส่วนที่มีค่า พลังงานการรักษาทิศทางสูงจะมีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามอย่างสมบูรณ์ซึ่งส่งผลทำให้ผล รวมของแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF มีค่าเท่ากับศูนย์แสดงดังภาพประกอบ 4.8(ข) ส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF ไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ไว้ได้ นำไปสู่การเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสกลับไปยังแกนสมมาตรและทำให้ปริมาณ H_{EB} มี แนวโน้มลดลงตามผลของอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น

ภาพประกอบ 4.8 (ก) ผลการวัดค่า T_B ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe ด้วยวิธีการวัดแบบ ดั้งเดิม [25] และ (ข) พฤติกรรมของแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF ในขณะที่ T_{MS} = T_B

จากภาพประกอบ 4.8(ข) จะเห็นได้ว่าเมื่อ $T_{MS} = T_B$ ทำให้ค่า H_{EB} มีค่าเท่ากับศูนย์ เนื่องจากมีแมกนีไทเซชันของชั้น AF เพียงบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับกระตุ้นด้วยผลของความร้อนและไม่ แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติกโดยจะมีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามอย่าง สมบูรณ์ทำให้ไม่เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน แต่เมื่อ $T_{MS} > T_B$ จะพบว่าค่า H_{EB} ยังคงมีค่า เท่ากับศูนย์ เนื่องจากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่วัดได้เป็นการแสดงพฤติกรรมการตอบสนองต่อ สนามแม่เหล็กภายนอกของแมกนีไทเซชันในชั้น FM เท่านั้น ในขณะที่แมกนีไทเซชันของชั้น AF ทั้งหมดแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติกและไม่มีการตอบสนองต่อสนามแม่เหล็ก ภายนอกส่งผลทำให้ไม่เกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน ดังนั้นการพิจารณาค่า T_B ของระบบโดย อาศัยวิธีการวัดแบบดั้งเดิมจะไม่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายอิทธิพลของความร้อนต่อปรากฏการณ์ ใบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกต้องและมีนัยสำคัญทางฟิสิกส์ได้

จากข้อจำกัดของการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสและค่า T_B ของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วย วิธีการวัดแบบดั้งเดิม โอเกรดี้และคณะ (K. O'Grady *et al.*) [25] ได้นำเสนอวิธีการวัดลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสรูปแบบใหม่ที่ไม่มีผลของอุณหภูมิในการวัดเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งถูกเรียกว่า York protocol การเลือกใช้ York protocol จะช่วยให้สามารถวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสได้เท่ากันเสมอแม้ว่าจะทำ การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่อุณหภูมิเดิมซ้ำหลายครั้ง เนื่องจากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะถูกวัดในช่วง อุณหภูมิการวัดที่ไม่มีผลการกระตุ้นทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้อง T_{MS} และแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะถูกกระตุ้นด้วยอุณหภูมิการกระตุ้นทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้อง T_{MS} และแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะถูกกระตุ้นด้วยอุณหภูมิการกระตุ้น (activation temperature, T_{ACT}) เมื่อสนามแม่เหล็ก ภายนอกที่ทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสมีทิศทางตรงข้ามกับทิศการป้อนสนามเริ่มต้น จากนั้นทำ การลดอุณหภูมิในการวัดลงให้มีค่าเท่ากับ T_{MS} อีกครั้งเพื่อให้วัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่สมบูรณ์ได้ ด้วยวิธีการดังกล่าวแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะไม่ได้รับผลกระทบจากการกระตุ้นทางความร้อน (AF free of thermal activation) ทำให้สามารถพิจารณาค่า H_{EB} และค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (median blocking temperature, (T_B)) ที่แน่นอนของระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นได้ แม้ว่าจะมีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสช้าอีกหลายครั้งดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1

ภาพประกอบ 4.9 (ก) ผลการวัดค่า **(** T_B **)** ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe ด้วย York protocol [25] และ (ข) พฤติกรรมของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ในขณะที่ $T_{ACT} = \langle T_B \rangle$

ตัวอย่างการวัดค่า H_{EB} ที่มีลักษณะเป็นฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ด้วย York protocol และการพิจารณาค่า $\langle T_B \rangle$ ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe ถูกแสดงดังภาพประกอบ 4.9(ก) โดยจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจนกระทั่งมีค่าเท่ากับศูนย์เมื่อ $T_{ACT} = \langle T_B \rangle \sim 210$ K เนื่องจากผลการกระตุ้นทางความร้อนด้วยอุณหภูมิ $T_{ACT} = \langle T_B \rangle$ ส่งผลทำ ให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามอย่างสมบูรณ์ด้วยจำนวนที่ เท่ากันซึ่งส่งผลทำให้ผลรวมของแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF มีค่าเท่ากับศูนย์แสดงดัง ภาพประกอบ 4.9(ข) ทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF ไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ไว้ได้นำไปสู่การเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสกลับไปยังแกนสมมาตร แต่เมื่อ $T_{ACT} > \langle T_B \rangle$ จะสามารถวัดค่า H_{EB} ที่มีค่าเป็นบวกได้เนื่องจากแมกนีไทเซชันในชั้น AF ที่มีการจัดเรียงตัวในทิศทาง ตรงกันข้ามมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นแสดงดังภาพประกอบ 4.9(ก)

สำหรับชั้น AF ที่มีโครงสร้างฟิล์มแบบพหุผลึก (polycrystalline film) พบว่า T_B จะมี ค่าขึ้นอยู่กับพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กซึ่งแปรผันตรงกับปริมาตรของชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก V_{AF} และค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก K_{AF} [32], [133], [134] เนื่องจากการเพิ่มค่า V_{AF} จะช่วยให้แมกนี<mark>ไทเซชัน</mark>ภายในชั้น AF มีความสามารถทนต่อความร้อนได้ดี ยิ่งขึ้น การพิจารณาค่าอุณหภูมิ T_B สามารถอธิบายได้จากความสัมพันธ์ในสมการ (4.4) [36]

$$T_{\rm B} = \frac{K_{\rm AF} V_{\rm AF}}{25 k_{\rm B}} \tag{4.6}$$

เมื่อ k_B คือค่าคงที่โบลซ์มาน จากความสัมพันธ์ในสมการ (4.6) พบว่าจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน การพิจารณาหาค่าคงที่ของชั้น AF ที่ถูกต้องได้ โดยในกรณีของค่า **(T_B)** ที่พิจารณาได้จาก York protocol สามารถนำมาใช้ในการคำนวณหาค่า K_{AF} ได้ดังสมการ

$$K_{AF}(\langle T_B \rangle) = \frac{\ln (tf_0)}{V_{AF}} k_B \langle T_B \rangle$$
(4.7)

เมื่อ t คือ ระยะเวลาในการให้อุณหภูมิการกระตุ้น T_{ACT} ซึ่งมีค่าเท่ากับ 30 นาที หรือ 1800 s f₀ คือ ค่าคงที่ของการสั่นหรือค่าความถี่ทดลอง (attempt frequency) ซึ่งมีค่าประมาณ 10¹⁰ Hz [117], [118]

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนมีลักษณะที่ขึ้นอยู่กับ หลายหลายปัจจัย เช่น ความหนาของชั้นวัสดุแต่ละชนิด ลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไท-เซชันที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ และค่าอุณหภูมิที่ใช้ทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส เป็นต้น ซึ่ง ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนแสดงพฤติกรรมการเกิด ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันออกไปและยากต่อการที่จะเข้าใจถึงกลไกที่เกิดขึ้นภายใน วัสดุ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการนำเสนอหลากหลายทฤษฎีเพื่ออธิบายผลการเกิดปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยน แต่พบว่ายังไม่มีทฤษฎีใดที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้ในการอธิบายถึงผลของการเกิด ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะได้ทำการ พัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนเพื่อใช้สำหรับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนเนื่องจากการออกแบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนโดย รายละเอียดของแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนจะถูกอธิบายถึงรายละเอียดใน ลำดับถัดไป

่ 4.2 แบบจำลองทางทฤษฎีสำหรับปรากฏก<mark>าร</mark>ณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน

ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนถูกนำไปประยุกต์ใช้งานอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่าง ยิ่งในเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลเชิงแม่เหล็ก [17], [19], [25] ทำให้ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้รับความ สนใจในการศึกษาอย่างแพร่หลายทั้งในด้านการทดลองและด้านทฤษฎี [19], [25] โดยทั่วไปผล การศึกษาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนในทางทฤษฎีโดยอาศัยแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์จะถูก นำไปเปรียบเทียบกับผลการทดลองเพื่อใช้อธิบายกลไกทางฟิสิกส์ของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน ภายในวัสดุที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามในปัจจุบันยังไม่มีทฤษฎีใดที่สามารถอธิบาย ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนได้อย่างครอบคลุมแม้ว่าจะมีการศึกษาและนำเสนอทฤษฎีที่ใช้ในการ อธิบายปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนได้อย่างครอบคลุมแม้ว่าจะมีการศึกษาและนำเสนอทฤษฎีที่ใช้ในการ อธิบายปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน ในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงแบบจำลองทางทฤษฎีที่สำคัญซึ่งถูกนำมาใช้ อธิบายปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน ในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงแบบจำลองทางทฤษฎีที่สำคัญซึ่งถูกนำมาใช้ อธิบายปรากฏการณ์กังกล่าวภายใต้สมมติฐานที่แตกต่างกันออกไปเพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจให้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับแบบจำลองแกรนูลาร์ที่ถูกนำเสนอขึ้นในงานวิจัยได้

4.2.1 แบบจำลองเบื้องต้นของไมเคิลจอร์นและบี<mark>น</mark>

แบบจำลองทางทฤษฎีอย่างง่ายสำหรับการอธิบายปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนถูก นำเสนอขึ้นเป็นครั้งแรกโดยไมเคิลจอร์นและบีนในปี ค.ศ. 1962 [94] ภายใต้สมมติฐานที่กำหนด ปริมาตรของวัสดุแม่เหล็กทั้งสองชั้นมีค่าเท่ากันและกำหนดให้แมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมก-เนติก M_{FM} และแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก M_{AF} มีลักษณะ เป็นโดเมนแม่เหล็กเดี่ยวที่มีการจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังได้พิจารณาให้แมกนีไท-เซชันในชั้น FM มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางแบบพร้อมเพรียงกัน (coherent rotation) ตามทฤษฎีของ Stoner – Wohlfarth [100] ดังนั้นพลังงานต่อหน่วยปริมาตร (energy per unit volum, E) ของ ระบบโครงสร้างวัสดุสองชั้นแสดงดังสมการ

$$E = -HM_{FM}t_{FM}\cos(\theta - \beta) + K_{AF}t_{AF}\sin^{2}(\alpha) - J_{K}\cos(\beta - \alpha)$$
(4.8)

- เมื่อ H คือ สนามแม่เหล็กภายนอก
  - K_{AF} คือ ค่าแอนไอโซโทรปีผลึกของชั้น AF
  - t_{FM} คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม FM
  - t_{AF} คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF
  - J_K คือ ค่าพลังงานแอนไอโซโทรปี<mark>แล</mark>กเปลี่ยนต่อหน่วยปริมาตร (exchange ansiotropy energy per unit volum<mark>e)</mark> ของชั้น FM
  - β คือ มุมระหว่างแมกนีไทเซชันใ<mark>นชั้</mark>น FM กับทิศแกนง่าย ê
  - α คือ มุมระหว่างแมกนีไทเซชัน<mark>ที่บร</mark>ิเวณรอยต่อของชั้น AF กับทิศแกนง่าย ê
  - θ คือ มุมระหว่างทิศการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกที่กระทำต่อทิศแกนง่าย ê ของ
     แมกนีไทเซชันในชั้น AF และชั้น FM ซึ่งกำหนดให้อยู่ในแนวแกน y แสดงดัง
     ภาพประกอบ 4.10

เทอมแรกในสมการ (4.8) เป็นการพิจารณาผลของสนามแม่เหล็กภายนอกที่กระทำต่อแมกนีไทเซชัน ในชั้น FM ในขณะที่เทอมที่สองและเทอมที่สามถูกใช้สำหรับการอธิบายผลของพลังงานแอนไอโซ-โทรปีที่เกิดขึ้นภายในชั้น FM และชั้น AF ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าพลังงานที่น้อยที่สุดของระบบ จากมุม α และ β ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตรจะสามารถ เขียนความสัมพันธ์ของค่า H_{EB} ได้ดังสมการ

$$H_{EB} = \frac{J_{int}}{M_{FM} t_{FM}}$$
(4.9)

จากการศึกษาพบว่าปริมาณ H_{EB} ที่สามารถคำนวณได้จากแบบจำลองอย่างง่ายนี้ได้ให้ผลอยู่ในช่วงที่ แตกต่างจากผลการทดลองเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจจะเป็นผลเนื่องจากการกำหนดสมมติฐานอย่างง่าย และได้ละเลยผลของปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการคำนวณค่า H_{EB} ได้ ยกตัวอย่างเช่น ผลการ กระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กและผลการกระจายตัวของทิศแกนง่าย เป็นต้น

วีนี้ ปอนู สังโต

ภาพประกอบ 4.10 การพิจารณาทิศทางของแมกนี้ไทเซชันและสนามแม่เหล็กภายนอกภายในระบบ ที่เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนของไมเคิลจอร์นและบีน [94]

4.2.2 แบบจำลองแกรนูลาร์ของ<mark>ฟัลคัมเ</mark>มอร์และชาราป

สำหรับแบบจำลองที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลก-เปลี่ยนได้เป็นอย่างดีได้ถูกนำเสนอขึ้นในปี ค.ศ. 1972 โดยฟัลคัมเมอร์และชาราป (Fulcomer and Charap) [34] ซึ่งได้ทำการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุ AF ที่ประ-กอบด้วยเกรนแม่เหล็กที่มีขนาดแตกต่างกันซึ่งไม่เกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนต่อกันเชื่อมติดกับ แผ่นฟิล์ม FM ต่อเนื่องแสดงดังภาพประกอบ 4.11 โดยพิจารณาให้ค่าพลังงานรวมของชั้น AF ของ เกรนแม่เหล็ก AF แต่ละเกรนมีรูปแบบเป็นพลังงานของ Stoner – Wohlfarth [100] แสดงดัง สมการ

$\mathbf{E}_{AF} = -a d\mathbf{K}_{AF} \sin^2(\theta - \varphi) - \mathbf{J}_S a \cos(\theta - \varphi)$	(4.10)
--	--------

เมื่อ	θ	คือ มุมระหว่างโมเมนต์ของเกรนแม่เหล็ก AF และทิศแกนง่าย ê ของชั้น FM
	ф	คือ มุมระหว่างโมเมนต์ของเกรนแม่เหล็ก FM และทิศแกนง่าย ê
	φ	คือ มุมระหว่างทิศแกนง่าย ê ของชั้น AF และชั้น FM
	K _{AF}	คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้น AF
	Js	คือ ค่าคงที่แลกเปลี่ยนที่บริเวณรอยต่อ
	а	คือ พื้นที่ของเกรนแม่เหล็ก AF
	d	คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม
		a _ a _ e

c คือ ค่าคงที่การเชื่อมติดกันของเกรนแม่เหล็ก AF และ FM

ค่าพลังงานรวมของชั้น AF ในสมการ (4.10) จะถูกนำไปใช้ในการพิจารณาโอกาสในการ ผันกลับทิศทางของเกรนแม่เหล็ก AF เมื่อถูกกระตุ้นทางความร้อน

ภาพประกอบ 4.11 แผนภาพเกรนแม่เหล<mark>็กของ</mark>ชั้น AF ที่เชื่อมติดกันกับชั้นฟิล์ม FM ต่อเนื่องที่ถูก ศึกษาในแบบจำลองของฟัลคัมเมอร์และช<mark>าราป [</mark>34]

ฟัลคัมเมอร์และซาราปได้ทำการคำนวณปริมาณ H_{EB} และค่า H_C ของระบบเกรน โคบอลต์เชื่อมติดกับเกรนแม่เหล็กโคบอลต์ออกไซด์ (Co/CoO) โดยอาศัยแบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อเปรียบเทียบผลการคำนวณกับผลการทดลองวัดค่า H_{EB} และค่า H_C ของระบบฟิล์มบาง Co/CoO ในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ จากการศึกษาพบว่าปริมาณ H_{EB} มีค่าลดลงตามผลของ อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นและมีค่าเท่ากับศูนย์เมื่ออุณหภูมิในการคำนวณมีค่าเท่ากับอุณหภูมิกีดกัน สอดคล้องกับผลการทดลองเป็นอย่างดี [136] ในขณะที่ค่า H_C มีการเปลี่ยนแปลงตามผลของ อุณหภูมิและแสดงจุดยอดในช่วงอุณหภูมิที่ปริมาณ H_{EB} มีค่าเท่ากับศูนย์แสดงดังภาพประกอบ 4.12 เนื่องจากผลของความร้อนทำให้เกรนแม่เหล็ก AF เกิดการผันกลับทิศทางนำไปสู่การลดลงของค่า H_{EB} นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะการกระจายตัวของเกรนแม่เหล็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิด ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกัน

แบบจำลองของฟัลคัมเมอร์และชาราปยังถูกนำไปประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนา แบบจำลองแกรนูลาร์ที่ถูกเสนอขึ้นในภายหลังโดยนิชิโอกะและคณะ (K. Nishioka *et al.*) [27], [28], [137] เพื่อใช้สำหรับการศึกษาผลกระทบของขนาดของเกรนแม่เหล็กต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กนิกเกิลไอรอนที่เชื่อมติดกับวัสดุแม่เหล็กไอรอนแมงกานีส NiFe/FeMn [27] และการศึกษาผลกระทบเนื่องจากความหนาของชั้นฟิล์ม AF ในโครงสร้างวัสดุ แม่เหล็กโคบอลต์ที่เชื่อมติดกับวัสดุแม่เหล็กโครเมียมแมงกานีสแพลตทินัม Co/CrMnPt [28] รวมไป ถึงการศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุ Co/CrMnPt [137] เช่นเดียวกัน

ภาพประกอบ 4.12 ผลการคำนวณค่า H_{EB} และค่า H_c ซึ่งเป็นฟังก์ชั่นของอุณหภูมิโดยอาศัย แบบจำลองทางทฤษฎีของฟัลคัมเมอร์แล<mark>ะชาราป</mark>เปรียบเทียบกับผลการทดลอง [34]

4.2.3 แบบจำลองเชิงตัวเลขอ<mark>ย่างง่ายของ</mark>เฟอร์นานเดซ

แบบจำลองเชิงตัวเลขอย่างง่าย (simple numerical model) สำหรับการศึกษา ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นถูกนำเสนอขึ้นโดยเฟอร์นานเดซและ คณะ (G. Vallejo-Fernandez et al.) [38] ภายใต้สมมติฐานที่กำหนดให้ทิศทางของแมกนีไทเซชันมี การจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดมีลักษณะเป็นโดเมนเดี่ยวและพิจารณาให้มีการกระจายตัว ของปริมาตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ในลักษณะของฟังก์ชันการกระจายตัวเป็นแบบปกติล็อก สอดคล้องกับลักษณะการกระจายตัวของเกรนแม่เหล็กจริงในระบบที่ได้จากการปลูกฟิล์มบางด้วย วิธีการสปัตเตอริ่ง แบบจำลองดังกล่าวนี้ถูกสร้างขึ้นโดยละเลยการพิจารณาผลของค่าอันตรกิริยา แลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กในชั้น FM และค่าสนามแม่เหล็กหักล้างภายในชั้น FM โดยที่เกรน แม่เหล็กภายในชั้น AF แต่ละเกรนจะมีค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กดังสมการ

$$\Delta E_{AF} = K_{AF} V_{AF} \left[1 - \frac{H^*}{H_K^*} \right]^2$$
(4.11)

เมื่อ V_{AF} คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF

- K_{AF} คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF
- H* คือ สนามไบอัสแลกเปลี่ยนจากชั้น FM ที่กระทำต่อชั้น AF

H^{*} คือ สนามแอนไอโซโทรปีที่เกิดขึ้นในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (pseudo anisotropy field) [101]

ในแบบจำลองนี้ได้พิจารณาให้เกรนแม่เหล็กภายในชั้น AF ถูกแบ่งสถานะออกเป็นสาม ช่วงระหว่างปริมาตรวิกฤต (critical volume, V_c) และปริมาตรการเซต (setting volume, V_{SET}) แสดงดังภาพประกอบ 4.13 เมื่อพิจารณาปริมาตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ในกรณีที่ $V < V_c$ พบว่าเกรนแม่เหล็กนั้นมีปริมาตรที่น้อยมากทำให้ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กมีค่าน้อยจนไม่ สามารถรักษาทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น AF ตามทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น FM ไว้ได้ ภายหลังจากกระบวนการให้สนามความเย็น เรียกว่า เกรนที่ขาดเสถียรภาพทางความร้อน (unthermally stable AF grains) ซึ่งมีผลทำให้เกรนแล่านี้ไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชัน ในชั้น FM ได้ แต่ในกรณีที่ $V > V_{SET}$ กลับพบว่าเกรนแม่เหล็กภายในชั้น AF จะไม่สามารถจัดเรียงตัว ตามทิศทางของเกรนแม่เหล็กภายในชั้น FM ภายหลังจากกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น AF ได้เนื่องจากเกรนแม่เหล็กเหล่านี้มีปริมาตรที่สูงเกินไปซึ่งยากต่อการเหนี่ยวนำทำให้ เปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศของแมกนีไทเซชันในชั้น FM เนื่องจากผลของปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนได้ เรียกว่า เกรนที่ไม่ถูกกำหนดทิศทาง

ภาพประกอบ 4.13 การกระจายตัวของปริมาตรของเกรนแม่เหล็กภายในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมก เนติก [38]

จากลักษณะการกระจายตัวของปริมาตรของเกรนทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าเกรน แม่เหล็กในชั้น AF ที่มีปริมาตรอยู่ในช่วงระหว่างปริมาตรวิกฤตและปริมาตรการเซต V_C < V < V_{SET} จะมีเสถียรภาพทางความร้อนสูงกว่ากรณีอื่นๆ และเป็นตัวกำหนดปริมาณ H_{EB} ในระบบโครงสร้าง วัสดุสองชั้น กล่าวคือ H_{EB} จะมีค่าแปรผันตามปริมาตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ที่มีเสถียรภาพทาง ความร้อน (thermally stable AF grains) ซึ่งอยู่ในช่วง V_C < V < V_{SET} โดยสามารถเขียนให้อยู่ใน เทอมของการหาปริพันธ์ได้ดังสมการ (4.12)

$$H_{EB} \propto \int_{V_c}^{V_{SET}} f(V) dV$$
 (4.12)

เมื่อ H_{EB} คือ ค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนที่<mark>แ</mark>สดงถึงการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส f(V) คือ ฟังก์ชันการกระจายตัวของ<mark>ปริ</mark>มาตรของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF

เมื่อนำเอาแบบจำลองอย่างง่ายที่ถูกนำเสนอขึ้นนี้มาประยุกต์ใช้ในการคำนวณค่า H_{EB} สำหรับกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงความหนาของชั้นฟิล์ม AF พบว่าค่า H_{EB} มีแนวโน้มลดลงตามขนาด ความหนาของชั้นฟิล์ม AF เพิ่มสูงขึ้นและให้ผลที่สอดคล้องกับการทดลองได้ แต่เนื่องจากการละเลย การพิจารณาผลของค่าอันตรกิริยาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กรวมไปถึงผลการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายของเกรนแม่เหล็ก ส่งผลทำให้แบบจำลองดังกล่าวนี้ขาดความเสมือนจริง ในการอธิบายปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน

4.2.4 แบบจำลองแกรนูลาร์ของ<mark>ชูและเค</mark>ร็ก

แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่ประกอบด้วยชั้น AF และ ชั้น FM ถูกพัฒนาขึ้นโดยชู (D. Choo et al.) [35] และเคร็ก (B. Craig et al.) [36] เพื่อใช้สำหรับ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน แบบจำลองของชูและเคร็กมี พื้นฐานตามแบบจำลองของพัลคัมเมอร์และชาราบดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.2.2 ซึ่งเป็นการจำลอง โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนในระดับจุลภาค (microscale) ที่ประกอบด้วยเกรนแม่เหล็กจำนวน มากโดยที่เกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในระบบแทนด้วยแมกน์ไทเซชันหนึ่งตัว สำหรับแบบจำลอง ของชูและเคร็กได้ประยุกต์ใช้โปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอยในการจำลองโครงสร้างของเกรน แม่เหล็ก โดยพิจารณาให้เกรนแม่เหล็กของวัสดุแม่เหล็กทั้งสองชนิดจัดเรียงตัวอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน มีลักษณะเป็นแท่งเกรนเชื่อมติดกันแบบแท่งเกรน (columnar stack) สำหรับการจำลองโครงสร้าง ของชั้น FM จะมีพื้นฐานอยู่บนวิธีการจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กแบบมาตรฐาน (standard micromagnetic model) ที่อาศัยสมการ LLG ในการอธิบายพลวัตของแมกนีไทเซชัน ในขณะที่ สถานะของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF สามารถควบคุมได้โดยอาศัยกระบวนการกระตุ้นทางความ ร้อน (thermally activated process) ดังนั้นระเบียบวิธีการมอนติการ์โลเชิงจลน์ (kinetic Monte Carlo Method) จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการอธิบายโอกาสในการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF แบบจำลองนี้ได้พิจารณาให้ค่าพลังงานการแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น AF และชั้น FM (interlayer exchange energy, E_{exch}) มีค่าดังสมการ

$$E_{\text{exch}} = -J_{\text{S}}ac\widehat{m}_{\text{FM}} \cdot \widehat{m}_{\text{AF}}$$
(4.13)

- เมื่อ J_s คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนบริเว<mark>ณ</mark>พื้นผิววัสดุ (interfacial exchange constant)
  - a คือ พื้นที่หน้าตัดของเกรนแม่เหล็ก
  - c คือ ค่าแฟคเตอร์ที่ใช้แสดงถึงการเชื่อมติดกันของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนระหว่างชั้น วัสดุ (contact fraction)
  - $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathsf{FM}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่ใช้แส<mark>ดงทิ</mark>ศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น FM
  - $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathrm{AF}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่ใช้แส<mark>ดงทิ</mark>ศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น AF

ค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่<mark>างชั้นวั</mark>สดุ (interlayer exchange field, H^{int}) สามารถ พิจารณาได้จากการคำนวณค่าอนุพันธ์ของค่าพลังงานแลกเปลี่ยนของแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อ E_{exch} ในสมการ (4.13) เทียบกับโมเมนต์แ<mark>ม่เหล็ก</mark>ของเกรนภายในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก µ_{FM} ดังนี้

$$\vec{H}_{ex}^{int} = -\frac{\partial E_{exch}}{\partial \vec{\mu}_{FM}} = \frac{J_S c \widehat{m}_{AF}}{M_S t_{FM}} = H_{ex}^{int} \widehat{m}_{AF}$$
(4.14)

โดยที่ $\vec{\mu}_{FM} = M_S V \cdot \widehat{m}_{FM}$ เมื่อ

WYZ

- M_s คือ แมกนีไทเซชันอิ่<mark>มตัวของชั้น FM</mark>
- V คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนซึ่งมีค่าเป็น V = $a t_{FM}$
- t_{FM} คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม FM

จากสมการ (4.14) จะเห็นได้ว่าปริมาณสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุที่แมกนีไทเซชันในชั้น AF ออกแรงกระทำต่อชั้น FM จะมีค่าขึ้นอยู่กับความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ (interlayer exchange field strength, H^{int}) ซึ่งเป็นปริมาณสเกลาร์ที่มีค่าดังสมการ

$$I_{ex}^{int} = \frac{J_{S}c}{M_{S}t_{FM}}$$

(4.15)

โดยปริมาณสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H^{int} ที่สามารถคำนวณได้จากสมการ (4.14) จะถูก นำไปใช้สำหรับการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ด้วยวิธีการ LLG เพื่อให้สามารถ พิจารณาผลการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุแม่เหล็กได้ นอกจากนี้ค่าพลังงานกีดกัน ทางแม่เหล็กที่ถูกนำมาใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสในการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF โดยอาศัยเทคนิคมอนติคาร์โลจะสามารถคำนวณได้จากผลรวมของค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีใน ชั้น AF และค่าพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุจากสมการ (4.13) แสดงดังสมการ

$$E_{AF} = -adK_{AF}(\hat{e} \cdot \hat{m}_{AF})^2 - J_S ac\hat{m}_{FM} \cdot \hat{m}_{AF}$$
(4.16)

เมื่อ ê คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของทิศแ<mark>ก</mark>นง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และ

d คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF

แบบจำลองนี้ถูกนำมาใช้ในการพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนของระบบโครงสร้าง วัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน โดยจากการศึกษาพบว่าแบบจำลองดังกล่าว สามารถนำมาใช้ในการทำนายลักษณะการผั<mark>นกลั</mark>บทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM และชั้น AF ได้ และให้ผลที่สอดคล้องกับการทดลอง [32]

4.3 แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรั<mark>บชั้นไบ</mark>อัสแลกเปลี่ยน

จากการศึกษาปริทัศน์เอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับแบบจำลองทางทฤษฎีสำหรับปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.2 พบว่าแบบจำลองทั้งหมดที่ถูกพัฒนาขึ้นได้มีการ กำหนดสมมติฐานของการจำลองโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม แบบจำลองดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้นยังคงมีข้อจำกัดในการกำหนดสมมติฐานที่ไม่สอดคล้องกับความเป็น จริง เช่น การกำหนดให้ทิศทางของแมกนี่ไทเซชันมีการจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกันแบบสมบูรณ์ และละเลยผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายเนื่องจากความไม่ราบเรียบบริเวณรอยต่อ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาปรากฏกการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น จะได้นำเอาแบบจำลอง ดังกล่าว [35], [36] มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนใน งานวิจัยนี้ให้ระบบมีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นโดยการพิจารณาผลของอันตรกิริยาระหว่างเกรน แม่เหล็ก ผลของสนามแม่เหล็กหักล้าง และผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายเนื่องจากความไม่ ราบเรียบบริเวณรอยต่อร่วมด้วย เพื่อให้สามารถศึกษาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนในระบบ

โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่มีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นได้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ การพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ประกอบด้วยชั้น AF เชื่อมติดกับชั้น FM ในงานวิจัยนี้จะเริ่มจากการจำลองระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กแต่ละชั้นให้มี

ความเสมือนจริงโดยอาศัยโปรแกรมโวโรนอย (Voronoi construction) เพื่อใช้สำหรับการพิจารณา กระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน (magnetization reversal process) และนำไปสู่ การศึกษาผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้ กระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM จะถูกคำนวณด้วยเทคนิควิธีการที่แตกต่างกันเนื่องจากวัสดุแม่เหล็กทั้งสองประเภทมี คุณสมบัติทางแม่เหล็กและระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน (relaxation timescale) ที่ แตกต่างกัน โดยในงานวิจัยนี้จะได้เลือกใช้เทคนิควิธีการมอนติคาร์โลสำหรับการคำนวณพลวัตของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และเลือกใช้สมการแลนดอว์ - ลิฟชิตส์ - กิลเบิร์ต (Landau – Lifshitz – Gilbert equation) สำหรับการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM แบบจำลองแกรนู-ลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนมีร<mark>าย</mark>ละเอียดของดังต่อนี้

4.3.1 การกำหนดโครงสร้างของชั้น<mark>ใ</mark>บอัสแลกเปลี่ยน

โครงสร้างของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ประกอบด้วยชั้น AF เชื่อมติดกับชั้น FM ซึ่งภายใน ชั้นฟิล์มแต่ละชั้นจะประกอบไปด้วยเกรนแม่เหล็กจำนวนมากจะถูกจำลองขึ้นโดยอาศัยโปรแกรม จำลองโครงสร้างโวโรนอย การเลือกใช้โปรแกรมโวโรนอยจะช่วยให้สามารถกำหนดตัวแปรควบคุม (input parameters) ของการจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กได้ เช่น ขนาดของระบบ (system size) ขนาดของเกรนแม่เหล็ก (magnetic grain size) ระยะห่างระหว่างเกรนแม่เหล็ก (grain spacing) และการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก (grain size distribution) เป็นต้น การประมวลผล ของโปรแกรมโวโรนอยด้วยตัวแปรควบคุมที่ถูกป้อนเข้าสู่โปรแกรมจะทำให้ได้ตัวแปรตาม (output parameters) หรือชุดข้อมูลของระบบที่ถูกสร้างขึ้น ได้แก่ จำนวนและตำแหน่งของเกรนแม่เหล็ก จำนวนและตำแหน่งของเกรนแม่เหล็กข้างเคียง (nearest neighbor grains) และค่าอันตรกิริยา แลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกัน (relative exchange field strength) เป็นต้น โดยข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญต่อการคำนวณทางคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลและสมการ LLG เพื่อให้ได้ผลของคุณสมบัติแม่เหล็กใกล้เคียงกับความเป็นจริง ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ แล้วในหัวข้อ 3.2

การจำลองระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นโดยอาศัยโปรแกรมโวโรนอยจะเริ่มจาก การจำลองโครงสร้างของชั้น AF ขึ้นเป็นลำดับแรก เมื่อได้ชุดข้อมูลโครงสร้างของชั้น AF แล้วทำการ จำลองโครงสร้างของชั้น FM โดยเกรนแม่เหล็กภายในชั้น AF และชั้น FM ที่มีลำดับตรงกันจะถูก พิจารณาให้มีขนาดพื้นที่หน้าตัดที่เท่ากันและอยู่ในตำแหน่งเดียวกันเพื่อให้การจัดเรียงตัวของเกรน แม่เหล็กมีลักษณะเป็นแบบแท่งเกรนคล้ายคลึงกับโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กจริง ตัวอย่างการจำลอง โครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลขนาดเท่ากับ $100 \times 100 \text{ nm}^2$ ที่กำหนดให้ค่ากลางของเกรนแม่เหล็ก (median diameter, **D**_m) มีค่าเท่ากับ 8 nm ซึ่งมีความหน้าของชั้นฟิล์มแต่ละชั้นเท่ากับ 4 nm ใน กรณีที่ไม่พิจารณาลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กถูกแสดงดังภาพประกอบ 4.14 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกรนแม่เหล็กทั้งสองชั้นที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกันจะมีขนาดที่เท่ากันและมีพื้นที่ผิวสัมผัส กันอย่างสมบูรณ์ในลักษณะแท่งเกรนแม่เหล็ก

ภาพประกอบ 4.14 ระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นของวัสดุ AF (ด้านล่าง) และวัสดุ FM (ด้านบน) ขนาด 100x100 nm² ที่ถูกจำลอ<mark>งขึ้นโ</mark>ดยอาศัยโปรแกรมโวโรนอย

ภายหลังจากขั้นตอนการจำลองระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นจะได้ทำการกำหนด ทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM เพื่อใช้สำหรับการคำนวณพลวัตของ แมกนีไทเซชันในลำดับต่อไป โดยแบบจำลองที่นำเสนอนี้สามารถพิจารณาผลการกระจายตัวของ ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM ได้โดยอาศัยฟังก์ชันการกระจายตัวแบบ เกาส์เซียน (Gaussian distribution function) สำหรับแบบจำลองปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่ ถูกสร้างขึ้นนี้จะได้กำหนดให้ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในวัสดุทั้งสองชั้นมีการกระจายตัวแบบ สุ่มอยู่ในระนาบ ±xy โดยการกระจายตัวของทิศแกนง่ายดังกล่าวจะถูกกำหนดจากค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของมุมการกระจายตัว (σ_φ) สำหรับทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM ในแนวแกน x y และ z สามารถคำนวณได้จากสมการ (4.17)

$$\widehat{m}_{i}^{x} = sin\varphi_{i}$$
$$\widehat{m}_{i}^{y} = cos\varphi_{i}$$
$$\widehat{m}_{i}^{z} = 0$$

(4.17)

เมื่อ mิi

m^y

คือ ทิศทางเริ่มต้นของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF และชั้น FM ลำดับที่ i ในแนวแกน × คือ ทิศทางเริ่มต้นของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF และชั้น FM ลำดับที่ i ในแนวแกน y

- $\widehat{\mathbf{m}}^{\mathbf{z}}_{\mathbf{i}}$ คือ ทิศทางเริ่มต้นของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF และชั้น FM ลำดับที่ i ในแนวแกน z
- φ_i คือ มุมการกระจายตัวระหว่างทิศแกนง่ายและทิศทางของแมกนีไทเซชันของเกรน แม่เหล็ก AF และ FM ลำดับที่ i ซึ่งมีค่าสัมพันธ์กับ σ_φ

จากสมการ (4.17) จะสังเกตเห็นได้ว่าแมกนีไทเซชันในแนวแกน z ถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับศูนย์เพื่อ บังคับให้แมกนีไทเซชันมีทิศทางการกระจายตัวอยู่ในระนาบ xy เท่านั้น

ภาพประกอบ 4.15 ลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF แบบ สองมิติในกรณีที่ (ก) $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ (ข) $\sigma_{\phi} = 15^{\circ}$ และ (ค) $\sigma_{\phi} = 45^{\circ}$

ตัวอย่างการกำหนดมุมการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ในระบบที่ไม่คิดผลการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็ก $\sigma_{\text{InD}} = 0^{\circ}$ ถูกแสดงดังภาพประกอบ 4.15 โดยในกรณีที่มุมการกระจายตัวมีค่าเป็นศูนย์ $\sigma_{\Phi} = 0^{\circ}$ พบว่าแมกนีไทเซชันทั้งหมดภายใน ระบบจะมีการจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกันอย่างสมบูรณ์ (perfect alignment state) ตาม แนวแกน +y ซึ่งแสดงลักษณะเป็นโดเมนแม่เหล็กเดี่ยวดังภาพประกอบ 4.15(ก) แต่เมื่อมุมการ กระจายตัวมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเป็น $\sigma_{\Phi} = 15^{\circ}$ จะเห็นได้ว่าแมกนีไทเซชันภายในระบบจะมีทิศทางที่ เบียงเบนออกจากแกน +y ไปตามแนวแกน $\pm x$ แบบสุ่มด้วยขนาดของมุมด้านละ 15° แสดงดัง ภาพประกอบ 4.15(ข) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันที่แคบ (narrow distribution) สำหรับกรณีที่มุมการกระจายตัวมีค่าสูงเป็น $\sigma_{\Phi} = 45^{\circ}$ พบว่าการกระจายตัว ของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันจะมีลักษณะที่กว้าง (wide distribution) แสดงดังภาพประกอบ 4.15(ค) โดยแมกนีไทเซชันภายในระบบจะมีทิศทางที่เบี่ยงเบนออกจากแกน +y แบบสุ่มไปตาม แนวแกน $\pm x$ ด้วยขนาดของมุมด้านละ 45° ซึ่งจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนจากทิศทางของลูกศรและ ความเข้มสีของเกรนแม่เหล็กที่ถูกใช้แสดงถึงทิศทางของแมกนีไทเซชันในแนวแกน +y

่ 4.3.2 การคำนวณพลวัตของวัส<mark>ดุแอนติเ</mark>ฟอร์โรแมกเนติกด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์

แบบจำลองในระดับจุลภาคที่ถูกพัฒนาขึ้นสำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนได้อาศัยเทคนิควิธีการที่แตกต่างกันสำหรับการอธิบายคุณสมบัติทางแม่เหล็กที่มีความ แตกต่างกันของวัสดุแต่ละประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะเวลา (timescale) ที่แมกนีไทเซชันภายใน วัสดุแต่ละประเภทใช้สำหรับกระบวนการกลับทิศทาง เมื่อชั้น AF มีลักษณะเป็นวัสดุแม่เหล็กที่ เหนี่ยวนำได้ยากเนื่องจากมีค่าคงที่แอนไอโซโทรปีที่ค่อนข้างสูง K_{AF} ~ 10⁶ erg/cm³ [18], [25] เพื่อ ทำหน้าที่เป็นตัวยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM และทำให้เกิดปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุสองชั้นส่งผลทำให้วัสดุแม่เหล็กประเภทนี้มีระยะเวลาในการคลาย ตัวของแมกนีไทเซชันที่ค่อนข้างยาวนาน (long-term calculation) ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องอาศัย กระบวนการกระตุ้นทางความร้อน (thermal activation process) เพื่อช่วยในการกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชัน ดังนั้นเทคนิคมอนติคาร์โลเชิงจลน์ (kinetic Monte Carlo) เป็นวิธีการที่ถูกเลือกใช้ สำหรับการพิจารณาลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น AF ในระยะยาว แต่สำหรับ ชั้น FM จะมีลักษณะเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำใด้ง่ายโดยที่แนวโน้วการเปลี่ยนแปลงทิศทางของ แมกนีไทเซชันจะขึ้นอยู่กับปริมาณสนามแม่เหล็กประสิทธิผลและเข้าสู่สภาวะสมดุลได้เร็วกว่าชั้น AF ดังนั้นในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้วิธีการจำลองในระดับจุลภาคแบบมาตรฐานที่อาศัยสมการ LLG สำหรับ การคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM

การศึกษาพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะถูกจำลองขึ้น โดยอาศัยเทคนิคมอนติคาร์โลเซิงจลน์ โดยค่าพลังงานเริ่มต้นหรือพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของเกรน แม่เหล็กแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (AF energy barrier, ΔE_{AF}) ที่ใช้เพื่อป้องกันการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันจะถูกอธิบายอยู่ในรูปของค่าพลังงานอิสระ (free energy) ซึ่งมีค่าขึ้นอยู่กับค่าคงที่ แอนไอโซโทรปีของชั้น AF ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF รวมไปถึงค่าสนามแม่เหล็กรวมที่กระทำต่อ เกรนแม่เหล็ก AF (AF total local field, $\vec{H}_{+}^{F}$) ซึ่งมีค่าเท่ากับปริมาณสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น วัสดุที่แมกนีไทเซชันชันในชั้น FM ออกแรงกระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น AF (interlayer exchange field on AF layer, $\vec{H}_{exch}^{AF-FM}$) กล่าวคือ $\vec{H}_{+}^{AF} = \vec{H}_{exch}^{AF-FM}$ ปริมาณสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ ดังกล่าวนี้จะถูกใช้เพื่อพิจารณาการเกิดอันตรกริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุแม่เหล็กที่ส่งผลทำให้ เกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงความไม่อิสระต่ออุณหภูมิของค่าคงที่ แอนไอโซโทรปีและแมกนีไทเซชันของชั้น AF โดยอาศัยทฤษฎีของคัลเลน – คัลเลน (Callen -Callen theory) [66] K(T) = K(0)[(M(T))/(M(0))]ⁿ เมื่อ K(0) และ M(0) คือค่าแอนไอโซโรปี และค่าแมกนีไทเซชันรวมที่อุณหภูมิมีค่าเท่ากับ 0 K ตามลำดับ M(T) คือค่าแมกนีไทเซชันรวมที่ อุณหภูมิใดๆ ที่ต้องการพิจารณาแล**ะ n คือเลขซี้กำลังที่มีค่**าเฉพาะขึ้นกับประเภทของวัสดุแม่เหล็กซึ่ง ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 สำหรับวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก [36]

แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้มี พื้นฐานการคำนวณตามแบบจำลองของซู [35] และเคร็ก [36] ซึ่งพิจารณาลักษณะการเกิดอันตร-กิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุซึ่งเป็นจุดกำเนิดของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนมาจากค่า พลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ (interlayer exchange energy, E_{exch}) ดังที่ได้อธิบายไว้ใน หัวข้อ 4.2.4 โดยค่าพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุสามารถเขียนได้ดังสมการ

$\mathbf{E}_{\mathrm{exch}} = -\mathbf{J}_{\mathrm{S}} a c \widehat{\mathbf{m}}_{\mathrm{AF}} \cdot \widehat{\mathbf{m}}_{\mathrm{FM}}$

(4.18)

เมื่อ J_s คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนบริเวณพื้นผิววัสดุ (interfacial exchange constant)

- ล คือ พื้นที่หน้าตัดของเกรนแม่เหล็ก
- คือ ค่าแฟคเตอร์ที่ใช้แสดงถึงการเชื่อมติดกันของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนระหว่างชั้น
   วัสดุ (contact fraction)
- $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathrm{AF}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่ใช้แสดงทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น AF และ
- $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathrm{FM}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่ใช้แสดงทิศทางของแมกนี้ไทเซชันของชั้น FM ตามลำดับ

ค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุที่แมกนีไทเซชันชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกออก แรงกระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก Harf-FM สามารถพิจารณาได้จากการ คำนวณค่าอนุพันธ์ของค่า E_{exch} ในสมการ (4.18) เทียบกับโมเมนต์แม่เหล็กของเกรนแม่เหล็กภายใน ชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก µี_{AF} ดังนี้

$$\vec{H}_{exch}^{AF-FM} = -\frac{\partial E_{exch}}{\partial \vec{\mu}_{AF}} = \frac{J_{S} c \hat{m}_{FM}}{M_{S} t_{AF}} = z H_{ex}^{int} \frac{A}{A_{avg}} \hat{m}_{FM}$$
(4.19)

โดยที่ $ec{\mu}_{AF} = M_S V_{AF} \cdot \widehat{m}_{AF}$ เมื่อ

- M_s คือ แมกนีไทเซชันอิ่มตัวของชั้<mark>น A</mark>F
- V_{AF} คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF ซึ่งมีค่าเท่ากับ $V_{AF} = At_{AF}$
- z คือ ค่าสัดส่วนความหนาของ<mark>ชั้นฟิล์</mark>มซึ่งมีค่าเท่ากับ ${
  m z}={
  m t_{FM}}/{
  m t_{AF}}$
- t_{AF} คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF
- t_{FM} คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม F<mark>M</mark>
- A คือ พื้นที่ของเกรนแม่เหล็ก AF ที่พิจารณา
- A_{avg} คือ พื้นที่เฉลี่ยของเกรนแม่เ<mark>หล็ก AF</mark> ทั้งหมดภายในระบบ

จากสมการ (4.19) จะเห็นได้ว่าค่า H^{AF-FM} จะมีค่าขึ้นอยู่กับความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น วัสดุที่แมกนีไทเซชันชันในชั้น FM ออกแรงกระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น AF (interlayer exchange field strength, H^{int}) ซึ่งเป็นปริมาณสเกลาร์ที่มีค่าดังสมการ

$$H_{ex}^{int} = \frac{J_{s}c}{M_{s}t_{AF}}$$
(4.20)

นอกจากนี้ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของเกรนแม่เหล็กแอนติเฟอร์โรแมกเนติก ΔE_{AF} ที่ถูก นำมาใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสในการผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันโดยอาศัยเทคนิคมอนติ-คาร์โลจะสามารถคำนวณได้จากผลต่างของค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีในชั้น AF และค่าพลังงาน แลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุจากสมการ (4.18) แสดงดังสมการ

$$\Delta E_{AF} = -adK_{AF}(\hat{e} \cdot \hat{m}_{AF})^2 - J_S ac\hat{m}_{AF} \cdot \hat{m}_{FM}$$
(4.21)

เมื่อ ê คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของทิศแกนง่ายของเกรนแม่เหล็กภายในชั้น AF

d คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF

โดยเทอมแรกในสมการ (4.21) แทนค่าพลังงานแอนไอโซโทรปีของชั้น AF และเทอมที่สองแทนค่า พลังงานสนามแม่เหล็กรวมที่พิจารณาจากอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างแมกนีไทเซชันที่บริเวณ รอยต่อของชั้น FM ที่ออกแรงกระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น AF ตามลำดับ การพิจารณาผลการเกิด อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุในสมการ (4.21) จะสามารถพิจารณาผลการกระจายตัวของ ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ได้ สำหรับการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อระบบถูกกระตุ้นทางความร้อนที่มีค่าสูงกว่าค่าพลังงานกีดกันในช่วง ระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน (relaxation time, τ) ตามกฏของอาร์เรห์นเนียส-นีลส์ (Arrhenius-Néel law) [103] ดังสมการ

$$\tau^{-1} = f_0 \exp\left[-\frac{\Delta E_{AF}}{k_B T}\right]$$
(4.22)

โดยค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กต่ำที่สุดที่เกรนแม่เหล็ก AF ใช้สำหรับการป้องกันการกลับทิศทาง เนื่องจากอิทธิพลของความร้อนหรือปรากฏการณ์ซูเปอร์พาราแมกเนติกภายในระยะเวลาการคลายตัว เท่ากับ 100 s ด้วยค่าคงที่ในการสั่น $f_0 = 10^9$ Hz [102] จะต้องมีค่าเท่ากับ $\Delta E_{AF} = 25k_BT$ หาก เกรนแม่เหล็ก AF มีค่าพลังงาน $\Delta E_{AF} < 25k_BT$ ซึ่งแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติก จะถูกพิจารณาโอกาสในการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันโดยอาศัยสมการความน่าจะเป็น $P = e[-\Delta E_{AF}/k_BT]$ ดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อที่ 3.3

ภาพประกอบ 4.16 ระบบพิกัดสองมิติของแมกนี้ไทเซชันภายในชั้น AF ที่มีการกระจายตัวออกจาก ทิศแกนง่าย

สำหรับการพิจารณาค่าพลังงานกึดกันทางแม่เหล็กในกรณีที่ทิศแกนง่ายของแมกนีไท-เซชันในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก € กระทำมุมใดๆ กับทิศทางของสนามแม่เหล็กรวมที่กระทำ ต่อชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก Hื^{AF} กล่าวคือ θ_H ≠ 0 แสดงดังภาพประกอบ 4.16 พบว่าจะไม่ สามารถทำการคำนวณปริมาณพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ได้โดยตรง เนื่องจากความซับซ้อนในการคำนวณ ทำให้มีความจำเป็นจะต้องนำเอาวิธีการประมาณเชิงตัวเลข [120] มาใช้ในการพิจารณาโดยค่าพลังงานกีดทางแม่เหล็กของเกรนแม่เหล็ก AF ที่เป็นฟังก์ชันของค่า สนามแม่เหล็กรวมที่กระทำต่อชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก H^{AF} และมุม θ_H แสดงดังสมการ

$$\Delta E_{AF}(H_{T}^{AF}, \theta_{H}) = KV \left[1 - \frac{\left| \vec{H}_{T}^{AF} \right|}{g(\theta_{H})} \right]^{\kappa(\theta_{H})}$$
(4.23)

เมื่อ $g(\theta_H) = [\cos^{2/3}\theta_H + \sin^{2/3}\theta_H]^{-3/2}$ และ $\kappa(\theta_H) = 0.86 + 1.14g(\theta_H)$ เป็นรูปแบบการ คำนวณเชิงตัวเลขที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการพิจารณาค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กในกรณีที่ $\theta_H \neq 0$ [120] สำหรับค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กที่สามารถคำนวณได้จากสมการ (4.23) จะถูก นำมาใช้สำหรับการพิจารณาระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชันที่แต่ละสถานะพลังงานแสดงดัง สมการ

$$\tau^{-1}(\mathbf{H}_{\mathrm{T}}^{\mathrm{AF}}, \mathbf{\theta}_{\mathrm{H}}) = \mathbf{f}_{0} \exp\left[\frac{-\Delta \mathbf{E}_{\mathrm{AF}}(\mathbf{H}_{\mathrm{T}}^{\mathrm{AF}}, \mathbf{\theta}_{\mathrm{H}})}{\mathbf{k}_{\mathrm{B}} \mathbf{T}}\right]$$
(4.24)

เมื่อ $E_{AF}(H_T^{AF}, \theta_H)$ คือ ค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กรวมที่ต้องใช้สำหรับการกลับทิศทางของแมกนี-ไทเซชันและ θ_H คือ มุมระหว่างทิศแกนง่าย ê และทิศทางของสนามแม่เหล็กรวมที่กระทำต่อชั้นวัสดุ แอนติเฟอร์โรแมกเนติก $\vec{H}_T^{AF}$ ภายหลังจากนั้นผลรวมของระยะเวลาการคลายตัวของแมกนีไทเซชัน ของระบบที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างสถานะที่มีพลังงานต่ำที่สุดสองสถานะ กล่าวคือ $\tau^{-1} = \tau_{12}^{-1} + \tau_{21}^{-1}$ จะถูกคำนวณเพื่อที่จะได้นำไปใช้สำหรับการพิจารณาโอกาสในการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ดังสมการ

$$P_{t} = (1 - e^{-t_{m}/\tau})$$
(4.25)

เมื่อ t_m คือระยะเวลาที่ใช้ในการวัดการเปลี่ยนแปลงซึ่งในงานวิจัยนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 10⁻⁸ s [138] จากนั้นทำการเปรียบเทียบค่าโอกาสในการเปลี่ยนสถานะ P_t กับตัวเลขสุ่ม x ที่ถูกกำหนดให้มี ค่าระหว่าง 0 < x < 1 ถ้าค่าโอกาสการเปลี่ยนสถานะมีค่ามากกว่าตัวเลขสุ่ม P_t > x แมกนีไทเซชัน จะสามารถกลับทิศทางได้ แต่ถ้า P_t < x แมกนีไทเซชันในระบบจะไม่สามารถผันกลับทิศทางได้ ซึ่งใน กรณีนี้จะต้องทำการพิจารณาค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของแมกนีไทเซชันอีกครั้งจนกว่าจะ เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดและวิธีการคำนวณในลักษณะนี้จะดำเนินไปจนกว่าเกรนแม่เหล็ก AF ทุก เกรนภายในระบบสามารถผันกลับทิศทางได้อย่างสมบูรณ์ โดยผลรวมของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF จะมีค่าเท่ากับผลเฉลี่ยของแมกนีไทเซชันของเกรนแม่เหล็ก AF ทุกเกรนภายในระบบ

4.3.3 การคำนวณพลวัตของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกโดยอาศัยสมการ LLG

ในแบบจำลองที่ถูกนำเสนอขึ้นนี้ได้เลือกใช้วิธีการจำลองโครงสร้างแม่เหล็กระดับจุลภาค แบบมาตรฐานในการคำนวณพลวัตของวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกด้วยสมการ LLG ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้ อธิบายถึงรายละเอียดและวิธีการประยุกต์ใช้สมการ LLG และเทคนิควิธีการเชิงตัวเลข (numerical technique) ในการคำนวณพลวัตของแมกนี่ไทเซชันในชั้น FM เนื่องจากผลของสนามแม่เหล็ก ประสิทธิผล (effective field) ที่เป็นผลรวมของสนามแม่เหล็กประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในระบบ โครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก ได้แก่ สนามแอนไอโซโทรปี สนามแลกเปลี่ยน สนามสนามแม่เหล็กหักล้าง สนามแม่เหล็กภายนอก และสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ เป็นต้น และในลำดับสุดท้ายจะได้ อธิบายถึงเทคนิควิธีการคำนวณเชิงตัวเลขซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับสมการ LLG ในการคำนวณ พลวัตของแมกนี้ไทเซชันของชั้น FM ตามลำดับ

วัสดุเฟอร์โรแมกเนติกที่ถูกนำมาประยุกใช้งานเป็นขั้นอ้างอิงสัญญาณในหัวอ่านข้อมูลจะ มีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กที่เหนี่ยวนำได้ง่าย ยกตัวอย่างเช่น โคบอลต์ไอรอนและนิกเกิลไอรอน เป็นต้น วัสดุแม่เหล็กประเภทนี้จะมีระยะเวลาในการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันที่ค่อนข้างเร็ว ในช่วงเฟมโตวินาที (10⁻¹⁵ s) ถึงพิโควินาที (10⁻¹² s) [138] และเหมาะแก่การคำนวณพลวัตของ แมกนีไทเซชันโดยการประยุกต์ใช้สมการ LLG ซึ่งเป็นสมการที่ถูกนำมาใช้ในการอธิบายการเคลื่อนที่ ของแมกนีไทเซชันที่เวลาใดๆ เนื่องจากแรงบิดหรือทอร์กที่สนามแม่เหล็กประสิทธิผลกระทำต่อ แมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชัน โดยสมการ LLG มีรูปแบบสมการดังนี้

$$\frac{\partial \widehat{M}_{i}}{\partial t} = -\frac{\gamma}{(1+\alpha^{2})} \widehat{M}_{i} \times \vec{H}_{eff}^{i} - \frac{\gamma \alpha}{(1+\alpha^{2})} [\widehat{M}_{i} \times (\widehat{M}_{i} \times \vec{H}_{eff}^{i})]$$
(4.26)

เมื่อ

γ <mark>คือ ค่าสัมบูรณ์อัตราส่ว</mark>นไจโรแมกเนติก (absolute gyromagnetic ratio) ซึ่งเป็น ค่าคงที่ที่มีค่าเท่ากับ 1.7608596×10⁷ ต่อวินาทีเออร์สเตด (s⁻¹Oe⁻¹)

คือ ค่าคงที่ของการหน่วง (damping constant)

 $\widehat{M}_{i}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของแมกนีไทเซชันของเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา i ในชั้น FM

Hⁱeff คือ สนามแม่เหล็กประสิทธิผลที่เกิดขึ้นภายในระบบ

ภาพประกอบ 4.17 แนวโน้มการเคลื่อนที่ข<mark>อง</mark>แมกนี้ไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็ก (ก) แบบหมุนวน รอบสนามแม่เหล็กประสิทธิผลและ (ข) แบบ<mark>หน่</mark>วงเข้าสู่สนามแม่เหล็กประสิทธิผล [95]

สมการ (4.26) แสดงลักษณะการเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ เวลาซึ่งประกอบด้วยสองเทอม โดยเทอมแรกอธิบายการเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันแบบหมุนวน (precessional motion) รอบสนามแม่เหล็กประสิทธิผลแสดงดังภาพประกอบ 4.17(ก) เมื่อลูกศรสี น้ำเงินแสดงทิศทางของสนามแม่เหล็กประสิทธิผล $\overline{H}^i_{eff}$ และลูกศรสีแดงแสดงทิศทางของแมกนี-ไทเซชันที่พิจารณา $\widehat{M}_i$ และเทอมที่สองอธิบายการเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันแบบหน่วง (damping motion) เข้าสู่สนามแม่เหล็กประสิทธิผล เนื่องจากสนามแม่เหล็กประสิทธิผลออกแรงบิดหรือทอร์ก กระทำต่อแมกนีไทเซชันส่งผลทำให้เกิดแนวโน้มการเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันตามทิศของ สนามแม่เหล็กประสิทธิผลแสดงดังภาพประกอบ 4.17(ข) โดยความเร็วในการเคลื่อนที่ของแมกนี-ไทเซชันจะมีค่าขึ้นอยู่กับความแรงของสนามแม่เหล็กประสิทธิผลและค่าคงที่การหน่วง α ซึ่งเป็น คุณสมบัติภายในของวัสดุแม่เหล็กที่มีค่าแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของวัสดุแม่เหล็ก โดยการ เคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันแบบหมุนวนเข้าสู่สนามแม่เหล็กประสิทธิผลจะมีลักษณะเป็นแบบก้นหอย แสดงดังภาพประกอบ 4.18(ก) และ (ข)

ภาพประกอบ 4.18 แนวโน้มการเคลื่อนที่ของแมกนี้ไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กแบบหมุนวนเข้าสู่ สนามแม่เหล็กประสิทธิผล (ก) ภาพด้านข้างและ (ข) ภาพด้านบน [95]

ปริมาณสนามแม่เหล็กประสิทธิผลสามารถพิจารณาได้จากพลังงานรวมในระบบวัสดุซึ่ง อธิบายโดยอาศัยรูปแบบสมการพลังงานแฮมิลโทเนียนของไฮน์เซนเบิร์ก พลังงานรวมภายในวัสดุ แม่เหล็ก $\mathcal{H}$ จะประกอบด้วยสามส่วนสำคัญได้แก่ พลังงานแอนไอโซโทรปี (anisotropy energy, $\mathcal{H}_{anis}$) พลังงานแลกเปลี่ยน (exchange energy, $\mathcal{H}_{exch}$) และพลังงานลดสภาพความเป็นแม่เหล็ก (demagnetizing หรือ dipolar energy, $\mathcal{H}_{dip}$) ซึ่งสามารถเขียนความสัมพันธ์ได้ดังสมการ

$$\mathcal{H} = \mathcal{H}_{anis} + \mathcal{H}_{exch} + \mathcal{H}_{dip} \tag{4.27}$$

การคำนวณปริมาณสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นภายในระบบวัสดุแม่เหล็กสามารถทำได้โดยพิจารณาส่วน ต่างของค่าอนุพันธ์อันดับที่หนึ่งของ $\mathcal{H}$ ในสมการ (4.27) เทียบกับปริมาณโมเมนต์แม่เหล็กในชั้น FM $\vec{\mu}_{FM}$ ทำให้สามารถเขียนค่าสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นภายในวัสดุแม่เหล็กซึ่งเป็นผลรวมของค่าสนาม แอนไอโซโทรปี (anisotropy field, $\vec{H}_{anis}^{i}$) ค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็ก (exchange field between grains, $\vec{H}_{exch}^{ij}$) และค่าสนามแม่เหล็กหักล้าง (demagnetizing หรือ dipolar field, $\vec{H}_{dip}^{i}$) ได้ดังสมการ

$$-\frac{\partial \mathcal{H}}{\partial \vec{\mu}_{\rm FM}} = \vec{H}_{\rm anis}^{\rm i} + \vec{H}_{\rm exch}^{\rm ij} + \vec{H}_{\rm dip}^{\rm i}$$
(4.28)

โดยที่ $ec{\mu}_{FM} = M_S V_{FM} \widehat{m}_{FM}$ เมื่อ

- M_s คือ ค่าแมกนี้ไทเซช<mark>ันอิ่มตัวของวัสดุแม่เหล็ก</mark>
- $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathsf{FM}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของโมเมนต์แม่เหล็กหรือแมกนีไทเซชันในชั้น FM
- $V_{
  m FM}$ คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนในชั้น FM แทนด้วย $V_{
  m FM}=a_{
  m FM} {
  m t}_{
  m FM}$
- a_{FM} คือ พื้นที่หน้าตัดของเกร<mark>นแม่เห</mark>ล็ก FM
- t_{FM} คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม FM

อย่างไรก็ตามการพิจารณาค่าสนามแม่เหล็กรวมในชั้น FM ที่เชื่อมติดกับชั้น AF จำเป็นจะต้องคิดผลของค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุที่แมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โร-แมกเนติกออกแรงกระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (interlayer exchange field on FM layer, H^{FM-AF}) ค่าสนามแม่เหล็กภายนอก (applied field, H_{app}) และค่าสนามความร้อน (thermal field, Hⁱ_{th}) ร่วมด้วย ทำให้สามารถเขียนค่าสนามแม่เหล็กประสิทธิผลที่กระทำกับชั้น FM ในขณะที่เชื่อมติดกับชั้น AF ได้ดังนี้

$$\vec{H}_{eff}^{i} = \vec{H}_{anis}^{i} + \vec{H}_{exch}^{ij} + \vec{H}_{dip}^{i} + \vec{H}_{exch}^{i,FM-AF} + \vec{H}_{app}^{i} + \vec{H}_{th}^{i}$$
(4.29)

สำหรับค่าสนามแอนไอโซโทรปี Hี_{anis} ซึ่งเป็นค่าสนามแม่เหล็กที่มีค่าขึ้นอยู่กับทิศทาง ของแมกนีไทเซชันและเป็นตัวกำหนดลักษณะการเปลี่ยนแปลงของคุณสมบัติภายในวัสดุแม่เหล็กดังที่ ได้อธิบายถึงรายละเอียดแล้วในหัวข้อ 2.3.1 สามารถพิจารณาเพื่อใช้ในแบบจำลองแกรนูลาร์ได้ดังนี้

$$\vec{H}_{anis}^{i} = \frac{2K(T)}{M(T)} (\hat{m}_{i} \cdot \hat{e})\hat{e}$$
(4.30)

เมื่อ K(T) คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีที่อุณหภูมิใดๆ ซึ่งถูกพิจารณาจากทฤษฎีของคัลเลน-คัลเลน [66] เช่นเดียวกันกับกรณีของแผ่นบันทึกข้อมูลดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 3.3

- ê คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แสดงถึงทิศแกนง่ายของแมกนี้ไทเซชัน
- m_i คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของแม<mark>กน</mark>ีไทเซชันในชั้น FM ที่ถูกพิจารณา

การพิจารณาค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็ก H^{ij}_{exch} ซึ่งแสดงถึงการเกิด อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ข้างเคียงกันจะถูกนำมาจากค่าพารามิเตอร์ที่แสดง ถึงความแรงของการเกิดอันตรกิริยาระหว่างเกรนแม่เหล็กที่อยู่ติดกัน f_{ij} ซึ่งเป็นค่าพารามิเตอร์ที่ได้มา จากโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย โดยการคำนวณค่าสนามแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นกับเกรน แม่เหล็กที่ถูกพิจารณา i เนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนกับเกรนแม่เหล็กข้างเคียง j ทั้งหมด สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\vec{H}_{exch}^{ij} = H_{exch} \sum_{i \neq j}^{nn} f_{ij} \hat{m}_j^{FM}$$
(4.31)

โดยที่ $H_{exch} = J_m L_m / t^2 M_s A_m$ และ $f_{ij} = \left(\frac{J_{ij}}{J_m}\right) \left(\frac{L_{ij}}{L_m}\right) \left(\frac{A_m}{A_i}\right)$ [110] เมื่อ

f_{ij} คือ ความแรงของการเกิ<mark>ดอันตรกิริยาระห</mark>ว่างเกรนแม่เหล็ก FM ที่อยู่ข้างเคียงกัน

ิmิ^{FM} คือ เว<mark>กเตอร์หนึ่งหน่วยที่แสดงถึงทิศทางของเกรนแม่เหล็ก</mark>ข้างเคียง j ในชั้น FM

t _____คือ ความหนาของชั้นฟิล์ม FM

 J_{ij} คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน (exchange constant between grains)

 $J_{\rm m}$ / คือ ค่าเฉลี่ยของค่าคงที่การแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน (median exchange constant)

 L_{ij} คือ ระยะความยาวที่เชื่อมติดกันระหว่างเกรน (contact length between grains)

 ${f L}_{{f m}}$ คือ ค่าเฉลี่ยของระยะความยาวที่เชื่อมติดกัน (median contact length)

 A_i คือ พื้นที่หน้าตัดของเกรนอ้างอิง i (crossectional area of grain i)

A_m คือ ค่าเฉลี่ยของพื้นที่หน้าตัดของเกรนในระบบ (median crossectional area)

การคำนวณค่าสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นภายในวัสดุประเภทสุดท้ายคือ ค่าสนามแม่เหล็ก หักล้าง Hี_{dip} ซึ่งเป็นการพิจารณาการลดทอนสภาพความแม่เหล็กภายในตัววัสดุ ในงานวิจัยนี้ได้ทำ การพิจารณาค่าสนามแม่เหล็กหักล้างโดยแบ่งเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา i และเกรนแม่เหล็กข้างเคียง j ออกเป็นเซลล์ลูกบาศก์จำนวน N เซลล์เพื่อคำนวณค่าสนามแม่เหล็กหักล้างที่เกิดขึ้นกับเซลล์ลูกบาศก์ แต่ละเซลล์ในเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา H^{i-cube} แสดงดังสมการ

$$\vec{H}_{dip}^{i-cube} = M_{S} V \sum_{i \neq j} \left[\frac{3(\hat{m}_{j} \cdot \hat{r}_{ij})\hat{r}_{ij} - \hat{m}_{j}}{\left| \vec{r}_{ij} \right|^{3}} \right]$$
(4.32)

เมื่อ M_s คือ ค่าแมกนีไทเซชันอิ่มตัวของ<mark>วัส</mark>ดุ

V คือ ปริมาตรของเซลล์หรือเกรนแม่เหล็กที่พิจารณา

- m_i คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยซึ่งแสด<mark>งทิ</mark>ศทางของเกรนข้างเคียง
- โ_{ij} คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แสดงถึงทิศทางระหว่างเกรนอ้างอิง i และเกรนข้างเคียง j ซึ่ง
   มีค่าเท่ากับ r̂_{ij} = r̂_{ij}/|r̂_{ij}|
- r_{ij} คือ เวกเตอร์ระหว่างเกรนอ้า<mark>งอิง i แ</mark>ละเกรนข้างเคียง j
- $\left| \vec{r}_{ij} \right|$ คือ ขนาดของเวกเตอร์ $\vec{r}_{ij}$

เมื่อ

ดังนั้นค่าสนามแม่เหล็กหัก<mark>ล้างที่เกิด</mark>ขึ้นภายในเกรนแม่เหล็กที่ถูกพิจารณา i สามารถ เขียนได้ดังสมุการ

$$\vec{H}_{dip}^{i} = \frac{1}{N} \sum_{i-\text{cube}}^{N} \vec{H}_{dip}^{i-\text{cube}}$$
(4.33)

การคำนวณค่าพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุที่เกิดขึ้นในชั้น FM เนื่องจาก แมกนีไทเซชันในชั้น AF ออกแรงกระทำต่อชั้น FM เพื่อนำมาใช้สำหรับการจำลองปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนในแบบจำลองนี้สามารถทำได้โดยพิจารณาค่าพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างแมกนี-ไทเซชันของวัสดุทั้งสองชั้นในสมการ (4.18) หรือ

$$\mathbf{E}_{\text{exch}} = \mathbf{J}_{\text{S}} a c \hat{\mathbf{m}}_{\text{FM}} \cdot \hat{\mathbf{m}}_{\text{AF}}$$

Js คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนที่บริเวณรอยต่อ (interfacial exchange constant)
 a คือ พื้นที่ของเกรน (grain area)

c คือ อัตราส่วนของการเชื่อมติดกันระหว่างเกรน (contact fraction)

 $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathsf{FM}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แสดงถึงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM

 $\widehat{\mathbf{m}}_{\mathrm{AF}}$ คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แสดงถึงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF

(4.34)

สำหรับค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุที่แมกนีไทเซชันในชั้น AF ออกแรงกระทำ ต่อแมกนีไทเซชันในชั้น FM (interlayer exchange field on FM layer, $\overline{\mathrm{H}}_{\mathrm{exch}}^{\mathrm{FM}-\mathrm{AF}}$) สามารถ พิจารณาได้จากการคำนวณอนุพันธ์อันดับที่หนึ่งของพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ $\mathrm{E}_{\mathrm{exch}}$ ใน สมการ (4.34) เทียบกับโมเมนต์แม่เหล็กในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก $\overline{\mu}_{\mathrm{FM}}$ ทำให้สามารถเขียน ค่าสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ $\overline{\mathrm{H}}_{\mathrm{exch}}^{\mathrm{FM}-\mathrm{AF}}$ ได้ดังสมการ

$$\vec{H}_{exch}^{FM-AF} = H_{ex}^{int} \frac{A_{FM}}{A_{avg}} \hat{m}_{AF}$$
(4.35)

โดยที่ค่าความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ (interlayer exchange field, H^{int}) ที่ชั้น AF กระทำต่อชั้น FM มีค่าเป็น H^{int}_{ex} = J_sc/M_st เมื่อ

- A_{FM} คือ พื้นที่ของเกรนแม่เหล็กใน<mark>ชั้น</mark> FM ที่ถูกพิจารณา
- A_{avg} คือ พื้นที่ของเกรนเฉลี่ยภายใ<mark>นระบ</mark>บ
- mิ_{AF} คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที่แส<mark>ดงถึงทิ</mark>ศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ที่ออกแรงกระทำ ต่อแมกนีไทเซชันในชั้น <mark>FM</mark>

สำหรับปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอก Hี_{app} ที่ส่งผลต่อสภาพความเป็นแม่เหล็กของ วัสดุแม่เหล็กสามารถนิยามได้ดังสม<mark>การ</mark>

$$\vec{H}_{app}^{i} = H\hat{e}_{y}$$
(4.36)

เมื่อ ê_y คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยที<mark>่แสดงถึงทิศทา</mark>งการป้อนสนามแม่เหล็กเข้าสู่ชั้น FM

H คือ ขนาดของสนามแม่เหล็กที่ถูกป้อนเข้าสู่ชั้น FM เพื่อใช้สำหรับการคำนวณลูปวงปิด-ฮิสเทอร์รีซีส

สนามแม่เหล็กภายนอกประเภทสุดท้ายคือสนามความร้อนที่เกิดขึ้นเนื่องจากอุณหภูมิ ภายนอกซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบวนการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น FM แต่เนื่องจากแบบจำลองนี้มีลักษณะเป็นแบบจำลองในระดับจุลภาคซึ่งจะพิจารณาผลของอุณหภูมิผ่าน ทางตัวแปรและพารามิเตอร์ที่มีค่าขึ้นอยู่กับอุณหภูมิแทนการคำนวณด้วยสนามความร้อนโดยตรง อย่างเช่นปริมาณสนามแม่เหล็กชนิดอื่นดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้น โดยค่าสนามความร้อนจะถูก พิจารณาให้อยู่ในรูปของค่าสนามความร้อนแบบสุ่ม (randon thermal field) ในลักษณะของฟังก์ชัน การกระจายตัวของเกาส์เซียน (Gaussian distribution) แสดงดังสมการ

135

$$\vec{H}_{th} = \vec{\Gamma}(t) \sqrt{\frac{2\alpha k_B T}{\gamma M_S V_{FM} \Delta t}}$$
(4.37)

เมื่อ Г(t) คือ ฟังก์ชันการกระจายตัวของเกาส์เซียนแบบสุ่ม

α คือ ค่าคงที่ของการหน่วง

k_BT คือ ค่าพลังงานความร้อนเฉลี่ย<mark>ขอ</mark>งระบบ

γ คือ ค่าสัมบูรณ์อัตราส่วนไจโรแมกเนติก

V_{FM} คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก <mark>F</mark>M

Δt คือ ค่าการเปลี่ยนแปลงของเวล<mark>าท</mark>ี่ถูกพิจารณาในสมการ LLG

ดังนั้นค่าสนามแม่เหล็กประสิทธิผลซึ่งเป็น<mark>ผล</mark>รวมของปริมาณสนามแม่เหล็กภายในและภายนอก โครงสร้างวัสดุจากสมการ (4.29) สามารถเ<mark>ขียนได้</mark>ดังนี้

$$\vec{H}_{eff}^{i} = \frac{2K(T)}{M(T)} (\hat{m}_{FM} \cdot \hat{e}) \hat{e} + H_{exch} \sum_{i\neq j}^{nn} f_{ij} \hat{m}_{j}^{FM} + \frac{1}{N} \sum_{i-\text{cube}}^{N} \vec{H}_{dip}^{i-\text{cube}} + H_{exch}^{int} \frac{A_{FM}}{A_{avg}} \hat{m}_{AF} + H \hat{e}_{y} + \vec{\Gamma}(t) \sqrt{\frac{2\alpha k_{B}T}{\gamma M_{S} V_{FM} \Delta t}}$$
(4.38)

ปริมาณสนามแม่เหล็กประสิทธิผลที่สามารถคำนวณได้จากสมการ (4.38) จะถูกนำมาใช้ ในการพิจารณาพลวัตของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FM โดยอาศัยสมการ LLG ร่วมกับการพิจารณาพลวัต ของแมนิไทเซชันในชั้น AF โดยอาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเพื่อจำลองการเกิดปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนภายในหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ สำหรับการศึกษาการ เปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM จะอาศัยเทคนิคการคำนวณข้อมูลเชิงตัวเลขเพื่อเพิ่ม ความแม่นยำในการคำนวณข้อมูลซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับต่อไป

สำหรับเทควิธีการคำนวณเชิงตัวเลขซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการอธิบายพฤติกรรม การเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ที่มีลักษณะการเคลื่อนที่แบบสุ่มเนื่องจากอิทธิพลของ สนามความร้อนสุ่ม (random thermal field) ที่เกิดขึ้นภายในระบบ วิธีการของออยล์เลอร์ (Euler's method หรือ Euler integration) เป็นหนึ่งในเทคนิคที่ถูกนำมาประยุกต์ ใช้สำหรับการพิจารณา การเคลื่อนที่ของแมกนีไทเซชันหรือค่าอนุพันธ์ของแมกนีไทเซชันจากค่าคงที่เพียงค่าเดียวในทุก ช่วงเวลาแสดงดังภาพประกอบ 4.19(ก) โดยจะเห็นได้ว่าการคำนวณด้วยวิธีการของออยล์เลอร์จะไม่ สามารถทำนายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้อย่างถูกต้อง ในภายหลังได้มีการพัฒนาเทคนิคการ คำนวณเชิงตัวเลขที่ถูกเรียกว่า วิธีการแบบฮอยน์สกีม (Heun scheme) ซึ่งเป็นเทคนิคการคำนวณ ข้อมูลเชิงตัวเลข (numerical method) รูปแบบหนึ่งที่ถูกพัฒนาขึ้นมาจากวิธีการของออยล์เลอร์ โดย เทคนิคการคำนวณแบบฮอยน์สกีมจะเริ่มจากการทำนายตำแหน่งเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันจากวิธีการ ของออยล์เลอร์ จากนั้นทำการพิจารณาหาตำแหน่งใหม่ของแมกนีไทเซชันโดยทำการคำนวณค่าความ ชันเฉลี่ยทางด้านซ้ายและทางด้านขวาของเส้นโค้งที่สัมผัสกับเส้นตรงในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้สามารถ คำนวณตำแหน่งใหม่ของแมกนีไทเซชันที่มีความแม่นยำได้มากที่สุดแสดงดังภาพประกอบ 4.19(ข) การพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของแมกนีไทเซชันด้วยเทคนิคฮอยน์สกีมให้ผลที่แม่นยำกว่าการ พิจารณาแบบออยล์เลอร์ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะนำเอาเทคนิคฮอยน์สกีมมาประยุกต์ใช้สำหรับ การศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงทิศทางข<mark>องแ</mark>มกนีไทเซชันในชั้น FM ด้วยสมการ LLG

ภาพประกอบ 4.19 เทคนิคการคำนวณข้อมูลเชิงตัวเลขแบบ (ก) ออยเลอร์ (predictor) และ (ข) ฮอยน์สกีม (corrector) [95]

การประมาณค่าทิศทางใหม่ของแมกนี้ไทเซชันในช่วงเวลาถัดไปสามารถทำได้โดยอาศัย เทคนิคฮอยน์สกีมที่เริ่มต้นจากวิธีการประมาณแบบออยล์เลอร์ซึ่งในขั้นตอนนี้ถูกเรียกว่าวิธีการเดาสุ่ม ทิศทางเริ่มต้นของแมกนี้ไทเซชัน (predictor algorithm) ในภาพประกอบ 4.19(ก) แสดงดังสมการ

$$\widehat{M}_{t+1,E} = \widehat{M}_t + \Delta t \widehat{M}'_t \tag{4.39}$$

โดยที่ $\Delta t = (t+1) - t$ และค่าอนุพันธ์ของแมกนี้ไทเซชันที่เวลา t มีค่าดังสมการ

$$\widehat{M}_{t}' = \frac{\partial \widehat{M}}{\partial t} = -\frac{\gamma}{(1+\alpha^{2})} \left[\widehat{M}_{t} \times \overrightarrow{H}_{eff} + \alpha \widehat{M}_{t} \times (\widehat{M}_{t} \times \overrightarrow{H}_{eff}) \right]$$
(4.40)

เมื่อได้แมกนี้ไทเซชันที่ตำแหน่งใหม่ **M**_{t+1,E} จากนั้นสามารถพิจารณาค่าความชันหรือค่าอนุพันธ์ของ แมกนี้ไทเซชันที่ตำแหน่งใหม่ได้ดังนี้

$$\widehat{M}'_{avg} = \frac{1}{2} \left[\widehat{M}'_{t} + \widehat{M}'_{t+1,E} \right]$$
(4.42)

ในขั้นตอนสุดท้ายสำหรับเทคนิคฮอยน์สกีมถู<mark>ก</mark>เรียกว่าวิธีการตรวจสอบ (corrector algorithm) ใน ขั้นตอนนี้จะสามารถคำนวณตำแหน่งใหม่ข<mark>อง</mark>แมกนีไทเซชันได้อย่างถูกต้องแสดงดังภาพประกอบ 4.19(ข) ดังนั้นตำแหน่งใหม่ของแมกนีไทเซชันจะสามารถคำนวณได้จากสมการ

$$\widehat{M}_{t+1,H} = \widehat{M}_{t} + \frac{\Delta t}{2} [\widehat{M}'_{t} + \widehat{M}'_{t+1,E}]$$
(4.43)

การคำนวณลักษณะการเปลี่ยนแปลงของแมกนี้ไทเซชันตามการวิวัฒน์ของเวลาของแมกนี้ไทเซชัน โดยการประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการคำนวณเชิงตัวเลขแบบฮอยน์สกีมโดยเริ่มจากสมการ (4.39) – (4.43) จะทำให้ได้ผลการคำนวณการเคลื่อนที่ของแมกนี้ไทเซชันแบบสุ่มของชั้น FM เนื่องจากอิทธิพล ของสนามความร้อนได้อย่างแม่น<mark>ยำและมีความถูกต้อง</mark>

อย่างไรก็ตามแบบจำลองที่ถูกนำเสนอขึ้นในงานวิจัยนี้ได้อาศัยวิธีการที่แตกต่างกันใน การอธิบายคุณสมบัติของวัสดุแม่เหล็กแต่ละประเภท ทำให้มีความจำเป็นต้องพิจารณาความเชื่อมโยง ของระยะเวลาในการคำนวณ (timescale) ระหว่างสองวิธีการ เพื่อให้สามารถคำนวณลักษณะการผัน กลับทิศทางของแมกนีไทเซชันได้อย่างถูกต้อง เมื่อช่วงเวลาในการคำนวณ (time step) ซึ่งถูกใช้ใน การคำนวณความมีเสถียรภาพทางความร้อนของแมกนีไทเซชันในชั้น AF มีค่าเท่ากับ 10⁻⁸ s ในขณะ ที่ช่วงเวลาในการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันในชั้น FM มีค่าเท่ากับ 10⁻¹³ s [138] ดังนั้นการ เชื่อมโยงช่วงเวลาในการคำนวณระหว่างสองวิธีการสามารถทำได้โดยพิจารณาให้ทิศทางแมกนีไท-เซชันในชั้น FM ซึ่งถูกคำนวณด้วยสมการ LLG อยู่ในสภาวะสมดุลสำหรับทุกช่วงเวลาในการคำนวณ ภายหลังจากการคำนวณการเปลี่ยนสถานะของพลังงานในชั้น AF ด้วยวิธีการมอนติคาร์โล ด้วย เทคนิคดังกล่าวจะทำให้สามารถพิจารณาความเชื่อมโยงกันของระยะเวลาในการคำนวณระหว่างสอง วิธีการเพื่อใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นได้

ภาพประกอบ 4.20 แผนภาพการดำเนิน<mark>งานขอ</mark>งแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามาร<mark>ถสรุปลำ</mark>ดับขั้นตอนการสร้างแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่าย สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนได้ดังแผนภาพในภาพประกอบ 4.20 โดยเริ่มจากการจำลองโครงสร้าง วัสดุทั้งสองชั้นด้วยโปรแกรมโวโร<mark>นอย จากนั้นทำการกำหน</mark>ดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันในชั้น AF และชั้น FM เพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณาพลวัตของแมกนีไทเซชันภายในวัสดุแม่เหล็กแต่ละ ชั้นด้วยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์และสมการ LLG ซึ่งจะนำไปสู่การคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์ รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนได้ ในลำดับสุดท้ายทำการคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} จาก อัตราการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตร เพื่อนำไปใช้สำหรับการศึกษา ปัจจัยภายในของวัสดุแม่เหล็กและปัจจัยทางโครงสร้างของชั้น AF และชั้น FM ที่ส่งผลกระทบต่อการ เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนและเสถียรภาพทางความร้อนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนในหัวอ่าน ข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

4.3.4 ผลการศึกษา

แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนถูกนำมาประยุกต์ใช้สำหรับ การศึกษาปัจจัยและผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นซึ่งประกอบด้วยชั้น AF เชื่อมติดกับชั้น FM ที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน โดยพลวัตของแมกนีไทเซชัน และลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนภายในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นจะถูก

จับว

อธิบายผ่านรูปร่างของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส การคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน (exchange bias field, H_{EB}) และการคำนวณค่าเคอเออร์ซิวิตี (coercivity, H_c) เป็นต้น

ในการศึกษานี้จะได้เลือกใช้วัสดุอิริเดียมแมงกานีส (IrMn) และวัสดุโคบอลต์ไอรอน (CoFe) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุ AF และวัสดุ FM ตามลำดับ เนื่องจากวัสดุทั้งสองประเภทถูกนำมาใช้ เพื่อสร้างเป็นชั้นอ้างอิงภายในหัวอ่านข้อมูลสำหรับเทคโนโลยีฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟในปัจจุบัน [132] โดย ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กพื้นฐานของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe ได้แก่ ค่าอุณหภูมิวิกฤต (critical temperature, T_c) ค่าแมกนีไทเซชันอิ่มตัว (saturation magnetization, M_s) และค่าคงที่แอนไอ-โซโทรปี (anisotropy constant, K_U) รวมไปถึงปริมาณความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ (interlayer exchange field strength, H_{ex}^{int}) เป็นต้น ที่ถูกใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในหัวข้อนี้ถูกสรุปดังตาราง 4.1 สำหรับปริมาณ H_{ex}^{int} จะมีลักษณะเป็นค่าพารามิเตอร์ที่ไม่ ทราบค่าที่เกิดขึ้นเนื่องจากอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดให้ $H_{ex}^{int} = 250$ Oe สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนเบื้องต้น จากการศึกษาบุว่าผล การคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนใจ้อุการกัด (Ital หนึ่งการศึกษาปรากฏการณ์ไอ้อุการคำใจอิลาเกเบลี่ยนเบื้องต้น จากการศึกษาบุว่าผล การคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน ให้ผลที่สอดคล้องกับผลการทดลองวัดค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนของโครงสร้าง IrMn/CoFe [139]

พารามิเตอร์	ชนิดของวัสดุ	
	IrMn	CoFe
ค่าอุณหภูมิวิกฤติ T _c (K)	690 [133]	1300 [140]
ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี K _U (erg/cm ³)	3x10 ⁶ [133], [141]	1.8×10 ⁵ [140]
ค่าแมกนีไทเซชันอิ่มตัว M _s (emu/cm³)	1800	1800 [140]
ความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H ^{int} (Oe)	250 [139]	250 [139]

ตาราง 4.1 ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการศึกษาปรากฏ-การณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยแบบ<mark>จำลองแกรนูลาร์อย่างง่าย</mark>สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

ตัวอย่างระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นแบบสามมิติที่ถูกจำลองขึ้นด้วยแบบจำลอง แกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนโดยใช้ค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe ในตาราง 4.2 ถูกแสดงดังภาพประกอบ 4.21 จากภาพจะเห็นได้ว่าระบบโครงสร้าง วัสดุแม่เหล็กสองชั้นที่ถูกจำลองขึ้นจะมีลักษณะการกระจายตัวของขนาดของเกรนและมีการจัดเรียง ตัวของเกรนแม่เหล็กแต่ละชั้นอยู่ในตำแหน่งตรงกันในลักษณะแท่งเกรน โดยโครงสร้างนี้จะถูกนำมา ประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาพฤติกรรมของวัสดุแม่เหล็กทั้งสองประเภทและลักษณะของปรากฏ -การณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในลำดับต่อไป

ตาราง 4.2 ค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการศึกษาปรากฏ-การณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนด้วยแบบจำลองแกรนู<mark>ล</mark>าร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

พารามิเตอร์	ชั้นวัสดุ	
	IrMn	CoFe
ความกว้างของระบบในแนวแกน x (nm)	100	100
ความยาวของระบบในแนวแกน y (nm)	100	100
ค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็ก D _m (n <mark>m)</mark>	8	8
ค่าการกระจายตัวของขนาดของเกรน $\sigma_{ m lnD}$	0.2 [141]	0.2 [141]
ระยะห่างระหว่างเกรนแม่เหล็ก (nm)	0.1	0.1
ความหนาของชั้นฟิล์ม t _{film} (nm)	4	4

ภาพประกอบ 4.21 โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ CoFe (ชั้นบน) และชั้น วัสดุ IrMn (ชั้<mark>นล่าง) ซึ่งถูกจำลอง</mark>ขึ้นโดยใช้โปรแกรมโวโรนอย

แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาผลของเสถียรภาพทาง ความร้อนของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ที่พิจารผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายและผลการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็กร่วมด้วย ในงานวิจัยนี้จะได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาเสถียรภาพทาง ความร้อนและผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างทางกายภาพที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น ได้แก่ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF ความหนาของ ชั้นฟิล์ม FM ขนาดของเกรนแม่เหล็ก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF เป็นต้น ในการศึกษาเบื้องต้นนี้จะเริ่มจากการพิจารณาระบบที่ไม่คิดผล การกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้นวันดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ ณ ช่วงอุณหภูมิห้อง โดยพบว่าผลการคำนวณมีความสอดคล้องกับผลการทดลองของเฟอร์นานเดซ และคณะ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) [101] อย่างมีนัยสำคัญ จากนั้นจะได้ศึกษาผลการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายและผลการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กต่อการเปลี่ยนแปลงของ ค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน โดยผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายนั้นจะมีรูปแบบการกระจายตัวแบบ เกาส์เซียนซึ่งสามารถควบคุมทิศการกระจายตัวของทิศแกนง่ายได้ด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ_{ϕ}

4.3.4.1 ผลกระทบของปัจจัย<mark>ภา</mark>ยในและการออกแบบโครงสร้าง

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุ แม่เหล็กสองชั้นของวัสดุ AF และ FM คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้นแอนติเฟอร์โรแมกเนติก K_{AF} ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดเสถียรภาพทางความร้อนของอุปกรณ์ที่มีการนำเอาปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนไปประยุกต์ใช้งานจริง เช่น เซ็นเซอร์หัวอ่านของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟและหน่วยความเข้าถึง แบบสุ่มเชิงแม่เหล็ก เป็นต้น [26], [32], [36], [142] ดังนั้นในลำดับแรกจะได้ทำการพิจารณา ผลกระทบของค่า K_{AF} ที่ส่งผลต่อรูปร่างและลักษณะของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างวัสดุ แม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe ด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนผ่านการ คำนวณปริมาณสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ซึ่งถูกนิยามด้วย $H_{EB} = (H_C^- - H_C^+)/2$ [18] และ ปริมาณเคอเออร์ซิวิตี H_C ซึ่งถูกนิยามด้วย $H_C = (H_C^- + H_C^+)/2$ [18] เมื่อ H_C^+ และ H_C^- คือปริมาณ H_C ทางด้านซ้ายและด้านขวาของลูปปิดฮิสเทอร์รีซีสที่เคลื่อนที่ออกจากแกนสมมาตรตามลำดับ

ผลการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe ด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นใบอัสแลกเปลี่ยนเมื่อกำหนดให้ K_{AF} มีค่าเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ 1x10° erg/cm³ ถึง 6x10° erg/cm³ และค่าความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุมี ค่าคงที่เท่ากับ $H_{ex}^{int} = 250$ Oe ถูกแสดงดังภาพประกอบ 4.22 โดยในกรณีที่ $K_{AF} = 1x10^{\circ}$ erg/cm³ พบว่าจะไม่เกิดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสหรือปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตามปริมาณ H_c จะมีค่าสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีอื่นๆ เนื่องจากแมกนีไทเซชันภายใน ชั้น AF มีค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก $\Delta E_{AF} = K_{AF}V_{AF}$ ไม่เพียงพอสำหรับการยึดทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น FM แต่แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF กลับถูกเหนี่ยวนำด้วยปริมาณ สนามแม่เหล็กภายนอกและแมกนีไทเซชันภายในชั้น FM ส่งผลทำให้ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่คำนวณ ได้มีความสมมาตรและมีค่า H_c ที่สูงที่สุด แต่เมื่อ K_{AF} มีค่าเพิ่มมากขึ้นพบว่าค่า H_c มีแนวโน้มลดลง และเกิดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตรไปทางด้านซ้าย เนื่องจากการ เพิ่มขึ้นของค่า K_{AF} ทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ต่อต้านการกลับทิศทางตามทิศของ สนามแม่เหล็กภายนอกนำไปสู่การเกิดพลังงานแอนโซโทรปีแบบแกนเดียวซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิด ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่าลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในภาพประกอบ 4.22 จะมีลักษณะคล้ายรูปทรงสี่เหลี่ยมเนื่องจากแมกนีไทเซชันในชั้น FM สามารถเปลี่ยนแปลงทิศทางได้ ตามทิศทางของสนามแม่เหล็กภายนอก (no pinning sites)

ในลำดับต่อมาได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน สำหรับการพิจารณาหาค่า K_{AF} ที่ส่งผลทำให้เกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้าง วัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe โดยการคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนจากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส ในภาพประกอบ 4.22 โดยอาศัยความสัมพันธ์ $H_{EB} = (H_{C}^{+} + H_{C}^{-})/2$ เมื่อทำการพล็อตกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างค่า K_{AF} ในแนวแกน x และขนาดของค่า H_{EB} ในแนวแกน y โดยเปรียบเทียบ กันในกรณีที่ความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H_{EK}^{int} มีค่าแตกต่างกันเท่ากับ 250 Oe และ 500 Oe แสดงดังเส้นกราฟสีน้ำเงินและเส้นกราฟสีแดงตามลำดับในภาพประกอบ 4.23 พบว่าผลการ คำนวณขนาดของค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน $|H_{EB}|$ ทั้งสองกรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามค่า K_{AF} โดยที่ $|H_{EB}|$ จะลู่เข้าสู่ค่าสุงสุดในลักษณะเส้นโค้งแบบเชิงเส้น (asymptotic curve) โดยการเคลื่อนที่ของ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะเริ่มขึ้นเมื่อ K_{AF} มีค่าเท่ากับ 1.5x10° erg/cm³ และ 2.0x10° erg/cm³ สำหรับระบบที่ H_{EX}^{int} มีค่าเท่ากับ 250 Oe และ 500 Oe ตามลำดับ จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า ค่า K_{AF} ที่ทำให้ระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe แสดงพฤติกรรมของปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนจะมีค่าประมาณ 3x10° erg/cm³ ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองวัดค่า K_{AF} สำหรับ โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe [141] ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะได้กำหนดค่า K_{AF} ให้มีค่า เท่ากับ 3x10⁶ erg/cm³ เพื่อใช้สำหรับการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ใบอัส-แลกเปลี่ยนซึ่งจะถูกกล่าวถึงในลำดับถัดไป

ภาพประกอบ 4.23 การเปลี่ยนแปลงข<mark>นาดข</mark>องค่า |H_{EB}| ที่มีลักษณะเป็นฟังก์ชันของค่า K_{AF} เปรียบเทียบกันในกรณีที่ H^{int}_{ex} = 250 Oe และ 500 Oe [139]

โดยทั่วไปแล้วผลของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนจะขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างทาง กายภาพของชั้น AF และชั้น FM ยกตัวอย่างเช่น ขนาดของเกรนแม่เหล็ก [135] และความหนาของ ชั้นวัสดุแม่เหล็ก [143] เป็นต้น โดยปัจจัยเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก ของวัสดุโดยตรง เพื่อศึกษาผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างวัสดุสองชั้นที่ส่งผลต่อเสถียรภาพ ทางความร้อนของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน ในลำดับต่อมาได้ทำการคำนวณค่า |H_{EB}| ในระบบ ที่ไม่พิจารณาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน σ_φ = 0° การศึกษานี้จะถูกแบ่ง ออกเป็นสองส่วนหลักคือ ผลกระทบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็กและ ผลกระทบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของเกรนแม่เหล็ก โดยค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กและ ค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe ถูกอธิบายถึงรายละเอียดไว้ในตาราง 4.1 และตาราง 4.2 ตามลำดับ

ผลกระทบของค่าความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็ก (film thickness, t_{film}) แต่ละชั้นต่อ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณ |H_{EB}| จะถูกศึกษาในระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าความหนาของ ชั้นฟิล์ม FM เมื่อกำหนดให้ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าคงที่เท่ากับ 4 nm หรือ IrMn(4nm)/ CoFe(t_{film}) และระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF เมื่อกำหนดให้ความหนา ของชั้นฟิล์ม FM มีค่าคงที่เท่ากับ 4 nm หรือ IrMn(t_{film})/CoFe(4nm) โดยที่ t_{film} มีค่าเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ 2 nm ถึง 10 nm นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าคงที่เท่ากับ 8 nm ใน ทุกกรณีศึกษา ภาพประกอบ 4.24(ก) แสดงผลการคำนวณค่า |H_{EB}| ที่เปลี่ยนแปลงตามความหนา ของชั้นฟิล์มทั้งสองประเภท โดยในกรณีของชั้นฟิล์ม AF พบว่าค่า |H_{EB}| มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตาม ความหนาของชั้นฟิล์ม AF และลู่เข้าสู่ค่าสูงสุดเมื่อความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่ามากว่า 5 nm แต่ ในระบบที่ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าต่ำกว่า 2 nm พบว่าเกรนแม่เหล็กในชั้น AF จะขาด เสถียรภาพทางความร้อน เนื่องจากแสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติกซึ่งแมกนีไทเซชัน ในชั้น AF ไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ได้และทำให้ไม่เกิดปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในกรณีที่ชั้นฟิล์ม AF มีค่าความหนาน้อยกว่า 2 – 3 nm [25], [34] ในทางตรงกันข้าม พบว่าการเพิ่มความหนาของชั้นฟิล์ม FM ส่งผลทำให้ค่า |H_{EB}| มีแนวโน้มลดลง โดยในกรณีที่ความ หนาของชั้นฟิล์ม FM มีค่ามากกว่า 5 nm พบว่าค่า |H_{EB}| จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่แปรผกผัน กับความหนาของชั้นฟิล์มแสดงดังความสัมพันธ์ |H_{EB}| ∝ 1/M_{FM}t_{FM} ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎี ของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน [18]

จากการศึกษาผลกระทบขอ<mark>งค่าคว</mark>ามหนาของชั้นฟิล์ม FM และชั้นฟิล์ม AF ต่อการ เปลี่ยนแปลงของค่า |H_{EB}| พบว่าให้ผล<mark>การค</mark>ำนวณที่มีความสอดคล้องการผลการทดลอง โดย ้สามารถทำการเปรียบเทียบแนวโน้มก<mark>ารเปลี่ย</mark>นแปลงของค่า |H_{EB}| ระหว่างผลการคำนวณใน ภาพประกอบ 4.24(ก) และผลการทดลองจากอ้างอิงที่ [135] และ [29] ในภาพประกอบ 4.24(ข) ได้ เฟอร์นานเดซและคณะ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) [135] ได้ทำการทดลองวัดค่า |H_{EB}| ของ ้ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน Si/Cu(10 <mark>nm)/CoFe(2.5 nm)/IrM</mark>n(t_{film})/Ta(10 nm) ที่ความหนาของชั้น ฟิล์ม AF มีค่าเปลี่ยนแปลงในช่วง 3 nm ถึง 12 nm ณ อุณหภูมิห้อง จากผลการทดลองพบว่า ้ค่า |H_{EB}| มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างร<mark>วดเร็วเมื่อความ</mark>หนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าเพิ่มสูงขึ้นโดยปริมาณ |H_{EB}| จะมีค่าสูงสุดในกรณีที่ t_{film} = <mark>8 nm และ</mark>มีค่าลดลงเล็กน้อยเมื่อ t_{film} > 8 nm แสดงดัง เส้นกราฟสีแดงในภาพประกอบ 4.23(ข) ในขณะที่ลีและคณะ (J. Lee et al.) [29] ได้ทำการทดลอง ้วัดค่า [H_{EB}] ของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน Ta/AlO_x/CoFe(t_{film})/IrMn(10nm)/ NiFe/Ta ที่ ความหนาของชั้นฟิล์ม FM มีค่าเปลี่ยนแปลงในช่วง 3.5 nm ถึง 8.75 nm โดยพบว่าปริมาณ |H_{EB}| จะมีค่าแปรผกผันกับความหนาของชั้นฟิล์ม FM จากผลการทดลองของลีและคณะสามารถยืนยันได้ว่า ผลการทำนายค่า |H_{EB}| ที่เป็นฟังก์ชันของความหนาของชั้นฟิล์ม FM โดยใช้แบบจำลองที่ถูก พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้มีความถูกต้องและให้แนวโน้มที่สอดคล้องกับผลการทดลองแสดงดังเส้นกราฟ สีแดงในภาพประกอบ 4.22(ก) และ (ข) ได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 4.24 (ก) ผลการคำนวณค่า |H_{EB}| ในลักษณะฟังก์ชันของความหนาชั้นฟิล์ม FM และ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF [139] แล<mark>ะ (ข) ผลการทดลองวัดค่า |H_{EB}| ในลักษณะฟังก์ชันของความ หนาชั้นฟิล์ม FM [29] และความหนาของชั้นฟิล์ม AF [135] แสดงดังเส้นกราฟสีน้ำเงินและสีแดง ตามลำดับ</mark>

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการศึกษาผลของขนาดของเกรนแม่เหล็กต่อการเปลี่ยนแปลงของ ค่า $|\mathbf{H}_{EB}|$ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดเสถียรภาพทางความร้อนของขั้นไบอัส -แลกเปลี่ยน สำหรับผลการคำนวณค่า $|\mathbf{H}_{EB}|$ ในระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงของค่ากลางของขนาดของ เกรนแม่เหล็ก (median grain diameter, $\mathbf{D}_{m}$) ในช่วง 4 nm ถึง 10 nm ในกรณีที่กำหนดให้ระบบ มีค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF แตกต่างกันเท่ากับ $\mathbf{t}_{IrMn} = 4$ 6 และ 8 nm ในขณะที่ความหนาของ ชั้นฟิล์ม FM ถูกกำหนดให้มีค่าคงที่เท่ากับ 4 nm แสดงดังภาพประกอบ 4.25 การศึกษาผลกระทบ ของขนาดของเกรนแม่เหล็กนี้สามารถนำมาใช้เปรียบเทียบกับผลการทดลองวัดค่า $|\mathbf{H}_{EB}|$ ของชั้น ใบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกสร้างขึ้นจากระบบไฮตัสสปัตเตอริ่ง (HiTUS sputtering system) ได้ [25] โดย พบว่าผลการคำนวณด้วยแบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับผลการทดลอง วัดค่า |H_{EB}| ที่เป็นฟังก์ชันของค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็ก D_m ในกรณีที่ความหนาของชั้น ฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกัน [135] แสดงดังภาพด้านในภาพประกอบ 4.25

ภาพประกอบ 4.25 ผลการคำนวณค่า |H_{EB}| ที่เป็นฟังก์ชันของค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็ก ในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกันเท่ากับ t_{IrMn} = 4 6 และ 8 nm [139] และภาพ ด้านในแสดงผลการทดลองวัดค่า |H_{EB}| ที่เป็นฟังก์ชันของค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็กในกรณี ที่ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกันเท่ากับ t_{IrMn} = 4 และ 6 nm [135]

สำหรับระบบที่เกรนแม่เหล็กมีขนาดเล็กเท่ากับ $D_m = 4$ nm และความหนาของ ชั้นฟิล์ม AF มีค่าเท่ากับ 4 nm จะไม่สามารถคำนวณค่า $|H_{EB}|$ ได้เนื่องจากไม่เกิดการเคลื่อนที่ของ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในกรณีศึกษานี้ แต่ในระบบที่เกรนแม่เหล็กมีขนาดใหญ่ขึ้นและความหนาของชั้น ฟิล์ม AF มีค่าสูงขึ้นพบว่าค่า $|H_{EB}|$ จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มสูงมากขึ้นและค่อนข้างคงที่ เมื่อเกรนในระบบมีขนาดใหญ่ $D_m > 6$ nm จากผลการคำนวณพบว่าการเปลี่ยนแปลงของค่า $|H_{EB}|$ ที่เป็นฟังก์ชันของขนาดของเกรนแม่เหล็กและความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีแนวโน้มที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากการเพิ่มขนาดของเกรนแม่เหล็กและความหนาของชั้นฟิล์ม AF เป็นการเพิ่มค่าพลังงานกีด กันทางแม่เหล็กของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ที่เป็นตัวกำหนดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนสำหรับการยึด ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM

4.3.4.2 ผลกระทบของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายในชั้น AF

้ในระหว่างกระบวนการปลูกฟิล์มบางของชั้น AF ที่เชื่อมติดกับชั้น FM เพื่อสร้างเป็นชั้น ไบอัสแลกเปลี่ยนจะต้องทำการให้สนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบเพื่อเหนี่ยวนำทิศแกนง่ายของ แมกนี้ไทเซชันในชั้น FM และเพื่อกำหนดให้ทิ<mark>ศ</mark>แกนง่ายของแมกนี้ไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF กระบวนการดังกล่าวสามารถทำให้เกิดการ<mark>กร</mark>ะจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันที่บริเวณ รอยต่อของชั้น AF เนื่องจากอิทธิพลของความร้อนได้ [144], [145] นอกจากนี้ยังพบว่าข้อบกพร่อง ้ ของฟิล์มบางแบบพหุผลึก ได้แก่ ความไม่รา<mark>บเร</mark>ียบบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ และการกระจายตัว ้ของขนาดของเกรนแม่เหล็ก เป็นต้น สามาร<mark>ถเกิ</mark>ดขึ้นได้เช่นเดียวกันในระหว่างกระบวนการปลูกฟิล์ม ้บาง โดยปัจจัยเหล่านี้เป็นสาเหตุหลักที่ทำใ<mark>ห้เกิ</mark>ดการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน ภายในชั้นวัสดุแม่เหล็กทั้งสองชั้น [39] ผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ถูกพบว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่ง<mark>ผลทำใ</mark>ห้เกิดแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสนาม ้ไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ของโครงสร้างชั้นไ<mark>บอัสแ</mark>ลกเปลี่ยนโดยจะมีค่าเพิ่มสูงขึ้น [146], [147] และ ลดลง [148] ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยดังกล่าว<mark>ที่ส่งผล</mark>กระทบต่อค่า H_{EB} ยังคงมีลักษณะที่ไม่ชัดเจนและ ้แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะ<mark>ได้ทำกา</mark>รประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับ ้ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนในการศึกษาผลการ<mark>กระจาย</mark>ตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ้ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} นอกจากนี้ยังจะได้แสดงภาพจำลองลักษณะการผันกลับ ์ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันภายใ<mark>นชั้น AF และชั้น FM เพื่อ</mark>ให้เกิดความเข้าใจถึงพฤติกรรมของวัสดุ แม่เหล็กทั้งสองประเภทที่เกิดขึ้นเมื่อมีการพิจารณาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไท-เซชันในชั้น AF

ในกรณีศึกษานี้จะได้ทำการศึกษาผลกระทบของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ต่อการเปลี่ยนแปลงค่า H_{EB} ในระบบโครงสร้างสองชั้น IrMn/CoFe ที่มี ขนาดของระบบเท่ากับ 100x100 nm² เมื่อค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าเท่ากับ $D_m = 8$ nm และระยะห่างระหว่างเกรนแม่เหล็กเท่ากับ 0.1 nm โดยการกระจายตัวของขนาดของเกรน แม่เหล็กภายในระบบถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ $\sigma_{lnD} = 0.2$ [141] สำหรับความหนาของชั้นฟิล์ม AF และชั้น FM ถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ $t_{AF} = t_{FM} = 4$ nm โดยใช้ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กดัง แสดงในตาราง 4.1

ภาพประกอบ 4.26 ลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF แบบ สองมิติในกรณีที่มีค่ามุมการกระจายตัวเท่ากับ (ก) $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ (ข) $\sigma_{\phi} = 15^{\circ}$ และ (ค) $\sigma_{\phi} = 45^{\circ}$

ภาพประกอบ 4.26 แสดงตัวอย่างลักษณะโครงสร้างของชั้นฟิล์ม AF แบบสองมิติที่ถูก ใช้สำหรับการศึกษาผลกระทบของของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ต่อการเปลี่ยนแปลงค่า H_{EB} เมื่อการกระจายตัวของทิศแกนง่ายถูกควบคุมด้วยค่ามุมการกระจาย ตัว σ_{Φ} โดยในกรณีที่มุมการกระจายตัวมีค่าเป็นศูนย์ $\sigma_{\Phi} = 0^{\circ}$ พบว่าแมกนีไทเซชันทุกตัวภายใน ระบบจะมีการจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกันอย่างสมบูรณ์ซึ่งมีลักษณะเป็นโดเมนแม่เหล็กเดี่ยวแสดง ดังภาพประกอบ 4.26(ก) และเมื่อมุมการกระจายตัวมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเป็น $\sigma_{\Phi} = 15^{\circ}$ พบว่าแมกนีไท-เซชันภายในระบบจะมีทิศทางที่เบี่ยงเบนออกจากแกน +y ไปตามแนวแกน $\pm x$ แบบสุ่มด้วยขนาด ของมุมเท่ากับ 5° ในภาพประกอบ 4.26(ข) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวมีค่าสูงเป็น $\sigma_{\Phi} = 45^{\circ}$ พบว่า การกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันจะมีลักษณะที่กว้าง แสดงดังภาพประกอบ 4.26(ค) โดยแมกนีไทเซชันภายในระบบจะมีทิศทางที่เบี่ยงเบนออกจากแกน +y แบบสุ่มไปตามแนวแกน $\pm x$ ด้วยขนาดของมุมเท่ากับ 45° ซึ่งจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนจากทิศทางของลูกศรและความเข้มสีของ เกรนแม่เหล็กที่ถูกใช้แสดงถึงทิศทางของแมกนีไทเซชันในแนวแกน +y

ในลำดับแรกจะได้ทำการ<mark>คำนวณ</mark>ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe เปรียบเทียบกันในกรณีที่มุมการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF มีค่าแตกต่างกันเท่ากับ σ_φ = 0° 15° 45° และ 90° ตามลำดับ แสดงดังภาพประกอบ 4.27 โดยจะ เห็นได้ว่าในกรณีที่ σ_φ = 0° ลูป<mark>วงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะมีลัก</mark>ษณะที่กว้างและให้ค่า H_c ที่สูงกว่ากรณี อื่นๆ เนื่องจากแมกนีไทเซชันในชั้น AF สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ให้อยู่ใน ทิศทางเดียวกันทั้งหมดได้ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้สนามแม่เหล็กภายนอกในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อเอาชนะค่าพลังงานแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุและทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FM สามารถ เปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกได้ แต่เมื่อมุมการกระจายตัวมีค่าเพิ่มสูงขึ้นจะ ส่งผลทำให้ความสามารถในการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM สามารถผันกลับทิศทาง ตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกได้แม้ว่าขนาดของสนามแม่เหล็กภายนอกนั้นจะมีค่าลดน้อยลง ดังนั้นปริมาณ H_c ที่สามารถคำนวณได้จากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจึงมีค่าลดลง นอกจากนี้ยังพบว่า ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะพยายามเคลื่อนที่กลับเข้าสู่แกนสมมาตรตามมุมของการกระจายตัวของ ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันที่เพิ่มสูงขึ้นดังแสดงในภาพประกอบ 4.27

ภาพประกอบ 4.27 ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซี<mark>สขอ</mark>งระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe เปรียบเทียบกันในกรณีที่ σ_φ มีค่าแตกต่าง<mark>กันเป็น</mark> 0° 15° 45° และ 90° ตามลำดับ

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการศึ<mark>กษาผล</mark>การกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน ภายในชั้น AF ต่อการเปลี่ยนแปลงของค่<mark>า H_{EB} เพื่</mark>อให้เข้าใจถึงบทบาทที่สำคัญของปัจจัยดังกล่าวซึ่ง ้ ส่งผลต่อระบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเป<mark>ลี่ยนภายใน</mark>หัวอ่านข้อมูล ในกรณีศึกษานี้จะได้กำหนดให้แกน imes แทนด้วยค่ามุมการกระจายตัวข<mark>องทิศแกนง่ายของแมก</mark>นีไทเซชันในชั้น AF σ_{Φ} ที่มีค่าเปลี่ยนแปลง ้ตั้งแต่ 0° ถึง 90° โดยเพิ่มขึ้นครั<mark>้งละ 5° และแกน y แทนด้</mark>วยค่า |H_{EB}| ที่มุมการกระจายตัวค่าต่างๆ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในภาพประกอบ 4.28 นอกจากนี้ยัง ้ได้ทำการคำนวณค่า |H_{EB}| ในระบบโ<mark>ครงสร้างของชั้น</mark>ไบอัสแลกเปลี่ยนที่กำหนดการกระจายตัวของ ขนาดของเกรนแม่เหล็กเท่ากับ $\sigma_{
m lnD}=0.2$ โดยมีลักษณะการกระจายตัวที่แตกต่างกันทั้งหมด 50 ระบบ เพื่อให้สามารถคำนวณค่าเฉลี่ย (mean) และค่าคลาดเคลื่อน (standard error) ของค่า |H_{FB}| ได้อย่างถูกต้<mark>องในเชิงสถิติ ผ</mark>ลการศึกษาในภาพประกอบ 4.2<mark>8 แสดงให้เห็นว</mark>่าในระบบที่มีมุมการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายน้อย $\sigma_{\phi} < 15^\circ$ จะให้ค่า $|\mathbf{H}_{\mathrm{EB}}|$ ที่ค่อนข้างคงที่ เนื่องจากแมกนีไท-เซชันในชั้น FM มีแนวโน้มในการผันกลับทิศทางอย่างพร้อมเพรียงกัน อย่างไรก็ตามเมื่อทำการ พิจารณาภาพด้านในภาพประกอบ 4.28 จะพบว่าปริมาณ |H_{EB}|มีแนวโน้มที่ลดลงเล็กน้อยเมื่อมุม การกระจายตัวมีค่าเพิ่มสูงขึ้น สำหรับกรณีที่มุมการกระจายตัวมีค่าเพิ่มสูงขึ้น $\sigma_{\Phi} > 15^{\circ}$ พบว่า ปริมาณ |H_{EB}| มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน เนื่องจากปริมาณความแรงของ สนามไบอัสแลกเปลี่ยนที่แมกนีไทเซชันในชั้น AF กระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น FM เพื่อยึดทิศทางมี ลดต่ำลงเมื่อแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF มีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายที่ต้องการยึดไว้ทำให้เกรน

แม่เหล็กในชั้น AF ไม่สามารถออกแรงทอร์กสูงสุดในการยึดทิศทางของเกรนแม่เหล็ก FM ได้และ นำไปสู่การลดลงของค่า |H_{EB}| เฉลี่ย

ภาพประกอบ 4.28 ผลการคำนวณขนาด<mark>ของค่า</mark>สนามไบอัสแลกเปลี่ยน |H_{EB}| ในลักษณะฟังก์ชัน ของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายเท่ากับ σ_φ = 0° – 90° [139]

ในลำดับต่อมาจะได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการกระจายตัวของทิศแกนง่ายที่ทำให้ เกิดแนวโน้มการลดลงของปริมาณ |H_{EB}| โดยการพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันใน ้ชั้น AF และชั้น FM จะถูกพิจาร<mark>ณาที่ค่าสนามแม่เหล็กค่</mark>าต่างๆ ได้แก่ จุดที่สนามแม่เหล็กอิ่มตัว ทางด้านบวก (positive saturation field, $H_{app} = +H_s$) จุดที่ไม่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก (zero applied field, H_{app} = 0) จุด<mark>ที่มีการป้อนส</mark>นามแม่เหล็กในทางด้านลบเท่ากับ 450 Oe (H_{app} = -450 Oe) และจุดที่<mark>สนามแม่เหล็กอิ่มตัวทาง</mark>ด้านลบ (negative saturation field, $H_{app} = -H_s$) แสดงดังภาพประกอบ 4.29(ก) (ข) (ค) และ (ง) ตามลำดับ ภาพจำลองลักษณะการ ผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF (ภาพทางด้ายซ้ายมือ) และชั้น FM (ภาพทางด้ายขวามือ) จากมุมมองด้านบน (top view) ในระบบที่มีขนาดเท่ากับ 100x100 nm² ใน แนวแกน x และแนวแกน y โดยที่เกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนที่มีทิศทางใดๆ จะถูกแทนด้วยแถบสีน้ำ เงินและสีแดงแสดงดังภาพประกอบ 4.29 โดยแบ่งการพิจารณาระบบที่มีการกระจายตัวของทิศแกน-ง่ายของแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF ออกเป็น 3 กรณีคือ ระบบที่ไม่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่าย (perfect alignment case, $\sigma_{\phi}=0^\circ$) ระบบที่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบแคบ (narrow distribution case, σ_{ϕ} =15°) และระบบที่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบกว้าง (wide distribution case, $\sigma_{\Phi}=45^\circ$) สำหรับค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กของชั้นวัสดุ CoFe และชั้นวัสดุ IrMn ที่ถูกใช้ในกรณีศึกษานี้ถูกแสดงดังตาราง 4.1

ภาพประกอบ 4.29(ก) แสดงโครงสร้างและทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันในชั้น AF และชั้น FM ณ จุด $H_{app} = +H_s$ ในทิศทาง +y โดยจะเห็นได้ว่าแมกนีไทเซชันของเกรนแม่เหล็ก FM ส่วนใหญ่จะมีการจัดเรียงตัวไปในแนวแกน +y เนื่องจากอิทธิพลของสนามแม่เหล็กภายนอก ในขณะที่แมกนีไทเซชันของชั้น AF จะมีลักษณะการจัดเรียงทิศทางที่แตกต่างกันตามผลของการ กำหนดมุมการกระจายตัวของทิศแกนง่ายในระนาบ xy ได้แก่ ระบบที่ไม่มีการกระจายตัวของทิศ แกนง่าย $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ ระบบที่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบแคบ $\sigma_{\phi} = 15^{\circ}$ และระบบที่มีการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบกว้าง $\sigma_{\phi} = 45^{\circ}$ ในลำดับต่อมาเมื่อพิจารณาระบบ ณ จุด $H_{app} = 0$ จะเห็นได้ว่าแมกนีไทเซชันของชั้น FM จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทิศทางออกจากแนวแกน +y ในทุกกรณีศึกษาดังแสดงในภาพประกอบ 4.29(ข)

เมื่อทำการพิจารณาลักษณ<mark>ะการจั</mark>ดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ณ จุด H_{app} = -450 Oe ซึ่งเป็นค่าสนามแม่เหล<mark>็กภาย</mark>นอกที่ทำให้เกิดกระบวนการผันกลับของแมกนีไท-เซชันในชั้น FM แสดงดังภาพประกอบ 4.2<mark>9(ค) จ</mark>ะเห็นได้ว่าทอศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ้มีจะความแกร่งมากและต่อต้านการผันก<mark>ลับทิศท</mark>างเนื่องจากผลของสนามแม่เหล้กภายนอก โดยใน กรณีที่ระบบมีค่ามุมการกระจายตัวที่เพิ่ม<mark>มากขึ้นจ</mark>ะส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF มีการจัดเรียง ทิศทางอย่างไม่เป็นระเบียบและส่งผลต่<mark>อการจัดเรียงทิ</mark>ศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM อย่างไม่เป็น ระเบียบเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ระบบมีค่ามมการกระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบ กว้าง $\sigma_{\Phi}=45^{\circ}$ จะทำให้แมกนี<mark>่ไทเซชันในชั้น FM สามารถ</mark>ผันกลับทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็ก ภายนอกได้อย่างสมบูรณ์ นอกจาก<mark>นี้ยังพบว่าเกรนแม่เหล็</mark>ก FM จะมีการจัดเรียงทิศทางที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ระบบมีค่า<mark>มุมการกระจาย</mark>ตัวของทิศแกนง่ายแบบกว้าง $\sigma_{\Phi}=$ 45° แสดง ด้งแถบสีแดงที่แตกต่างกันในภาพประกอบ 4.29(ค) การจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ในกรณีดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงลั<mark>กษณะการผันกลับทิศทางของแ</mark>มกนีไทเซชันที่เป็นไปอย่างไม่พร้อม เพรียงกัน (incoherent reversal) ซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของมุมการกระจายตัวของทิศแกน-้ง่ายของแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถอภิปรายได้ว่าเกรนแม่เหล็กในชั้น FM จะมีการตอบสนองต่อปริมาณสนามแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นแบบสุ่มจากแมกนีไทเซชันในชั้น AF เนื่องจากผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ซึ่งนำไปสู่ลักษณะการจัดเรียง ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM อย่างไม่เป็นระเบียบและกระบวนการกลับทิศทางที่เป็นไปอย่าง ไม่พร้อมเพรียงกัน (noncoherent reversal mechanism)

ภาพประกอบ 4.29 ลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ที่แต่ละสถานะของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสเปรียบเทียบกัน 4 จุด ได้แก่ (ก) จุดที่ สนามแม่เหล็กอิ่มตัวทางด้านบวก (ข) จุดที่ไม่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก (ค) จุดที่มีการป้อน สนามแม่เหล็กในทางด้านลบเท่ากับ 450 Oe และ (ง) จุดที่สนามแม่เหล็กอิ่มตัวทางด้านลบ โดย ระบบที่นำมาพิจารณาจะมีขนาดการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF แตกต่าง กันเท่ากับ $\sigma_{\phi} = 0^{\circ} 15^{\circ}$ และ 45° ตามลำดับ [139]

นอกจากนี้พฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ในระบบที่ไม่มีการ กระจายตัวของทิศแกนง่าย $\sigma_{\phi} = 0^{\circ}$ จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทิศทางที่ขนานกันในระหว่าง กระบวนการผันกลับทิศทางซึ่งแสดงถึงโหมดการกลับทิศทางที่เป็นปอย่างพร้อมเพรียงกัน (coherent reversal mode) แต่ในระบบที่มีการกระจายตัวของทิศแกนง่ายแบบแคบ $\sigma_{\phi} = 15^{\circ}$ จะมีแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงทิศทางอย่างต่อเนื่องจากแถบสีน้ำเงินไปเป็นสีน้ำเงินสว่างดังภาพประกอบ 4.28(ค) จากภาพจำลองลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันที่บริเวณรอยต่อของขั้น AF และชั้น FM จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเพิ่มขึ้นของมุมการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดโหมดการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ที่เป็นไปอย่างไม่ พร้อมเพรียงกัน โดยผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะนำไปสู่การ ลดลงของปริมาณ $|H_{EB}|$ ดังแสดงในภาพประกอบ 4.28 ในลำดับสุดท้ายเมื่อพิจารณาลักษณะการ จัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ณ จุด $H_{app} = -H_s$ ในทิศทาง –y จะพบว่าเกรน แม่เหล็ก FM จะมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางตามทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกได้อย่างสมบูรณ์ในทุก กรณีศึกษาแสดงดังแถบสีแดงในภาพประกอบ 4.29(ง) นอกจากนี้ยังจะสังเกตเห็นได้ว่ามีจำนวนของ เกรนแม่เหล็ก AF บางส่วนที่เกิดการหมุนกลับทิศทางไปในแนวแกน –y ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากผล ของปริมาณสนามแลกเปลี่ยนที่เกิดการหมุนกลับทิศทางไปในแนวแกน –y

แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ถูกพัฒนาและ นำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาคุณสมบัติทางแม่เหล็กและพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของ แมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe ที่เชื่อมติดชั้นวัสดุ IrMn สำหรับแบบจำลองที่ถูกนำเสนอขึ้นนี้มี พื้นฐานการคำนวณที่พิจารณาความเชื่อมโยงกันของระยะเวลาในการคำนวณ (timescale) ระหว่าง สองวิธีการเพื่อให้สามารถคำนวณลักษณะการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้ทำการพิจารณาผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายและผลการกระจายตัวของขนาด ของเกรนแม่เหล็กภายในระบบร่วมด้วยเพื่อให้แบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นมีความเสมือนจริงมากที่สุด

จากผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของค่าพารา-มิเตอร์ทางแม่เหล็กและลักษณะโครงสร้างของวัสดุแม่เหล็กแต่ละชั้น เช่น ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของ ชั้นวัสดุ IrMn ขนาดของเกรนแม่เหล็ก ความหนาของชั้นฟิล์มแม่เหล็ก และผลการกระจายตัวของ ทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ IrMn เป็นต้น ช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทที่สำคัญของค่าพารา-มิเตอร์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างชั้นไบอัส -แลกเปลี่ยนได้เป็นอย่างดีซึ่งนำไปสู่การกำหนดเงื่อนไขในการสร้างโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่มี เสถียรภาพทางความร้อนได้ นอกจากนี้ยังพบว่าผลการกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชัน ในชั้นวัสดุ IrMn ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการยึดทิศทางของ แมกนีไทเซชันในชั้น ใบอัสแลกเปลี่ยนหรือการลดลงของปริมาณ H_{EB} แต่ยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการผันกลับทิศทาง ของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe เช่นเดียวกันดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในส่วนของภาพ จำลองการกระบวนการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันข้างต้น ผลการศึกษานี้สามารถยืนยันได้ว่าผล การกระจายตัวของทิศแกนง่ายของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ IrMn เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผล กระทบอย่างมากต่อคุณสมบัติทางแม่เหล็กและปริมาณ H_{EB} ในโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งถูก นำมาประยุกต์ใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญภายในหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ

4.4 แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรั<mark>บชั้</mark>นไบอัสแลกเปลี่ยน

แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้ใน การศึกษาผลกระทบของปัจจัยภายในและปัจจัยทางโครงสร้างของชั้น AF และชั้น FM ดังที่ได้อธิบาย ไว้ในหัวข้อ 4.3 เป็นลักษณะการจำลองโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนอย่างง่ายโดยไม่พิจารณาผลของ กระบวนการยึดทิศทางระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM เมื่อมีการให้อุณหภูมิการ กำหนดทิศทาง (setting temperature, T_{SET}) และสนามแม่เหล็กภายนอกขนาดใหญ่เข้าสู่ระบบ โดยกระบวนการดังกล่าวนี้ถูกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันใน ชั้น AF (setting process) [25], [132] อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนจะสามารถ เกิดขึ้นได้ในระหว่างกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF เพื่อให้สามารถกำหนด ลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ตามทิศทางที่ต้องการไบอัส (biasing direction, ภ) ด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุได้อย่างสมบูรณ์ดังที่ได้อธิบายถึง รายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1 ดังนั้นในหัวข้อศึกษานี้จะได้ทำการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์ เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น AF เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ไบอัส-แลกเปลี่ยนในระบบที่มีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับถัดไป

4.4.1 กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF

จากการศึกษาของเฟอร์นานเดซและคณะ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) [133] ได้ แสดงให้เห็นว่าปริมาณสนามไบอัสแลกเปลี่ยนมีค่าขึ้นอยู่กับสัดส่วนการกำหนดทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น AF (setting fraction, f_{SET}) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับลักษณะการกระจายตัวของปริมาตร ของเกรนแม่เหล็กภายในชั้น AF (AF grain volume, **V**) โดยผลการกระจายตัวของปริมาตรของเกรน แม่เหล็กภายในชั้น AF ถูกนำมาใช้สำหรับการอธิบายพฤติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชัน ในชั้น AF ซึ่งถูกแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 ช่วงสำคัญด้วยปริมาตรวิกฤติของเกรนแม่เหล็ก AF ของ เกรนขนาดเล็ก (critical AF grain volume, V_C) และปริมาตรวิกฤติของเกรนแม่เหล็ก AF ของเกรน ขนาดใหญ่ (unset AF grain volume, V_{SET}) ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อม 4.1.2.1 การ พิจารณาผลของปริมาตรวิกฤตดังกล่าวนำไปสู่การนำเสนอกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น AF ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดใ<mark>น</mark>ลำดับถัดไป

กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งถูก ใช้เพื่อกำหนดทิศทางของเกรนแม่เหล็ก AF <mark>ที่</mark>มีปริมาตรอยู่ในช่วง V_C < V < V_{SET} ให้มีการจัดเรียง ้ตัวอยู่ในทิศทางที่ต้องการไบอัส **ก**ิ จะถูกแบ่ง<mark>ออ</mark>กเป็นสามช่วงเวลาสำคัญ ได้แก่ เวลาการให้ความร้อน (annealing time, t_{anneal}) เวลาการลดอุณหภูมิ (cooling time, t_{cool}) และเวลาการกำหนดทิศทาง (setting time, t_{set}) แสดงดังภาพประกอบ 4.30(ก) (ข) และ (ค) ตามลำดับ โดยในช่วงเวลา t_{anneal} ระบบจะถูกให้ความร้อนด้วยอุณหภูมิค่า<mark>หนึ่งซึ่</mark>งถูกเรียกว่า อุณหภูมิการกำหนดทิศทาง (setting temperature, T_{SET}) ในขณะที่มีการป้อ<mark>นสนา</mark>มแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก +H_{app} เป็น ระยะเวลา 5400 s [25], [132] เพื่อให้แ<mark>มกนีไท</mark>เซชันในชั้น FM และชั้น AF มีการจัดเรียงตัวตาม ทิศทางของสนามแม่เหล็กภายนอกแส<mark>ดงดังภา</mark>พประกอบ 4.30(ก) โดยค่าอุณหภูมิ T_{ser} จะถูก ้กำหนดให้มีค่าต่ำกว่าอุณหภูมิวิกฤติหรือ<mark>อุณหภูมินีล T</mark>_N ของวัสดุ AF เพื่อป้องกันไม่ให้ผลของความ ้ร้อนทำลายลักษณะโครงสร้างขอ<mark>งชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน จ</mark>ากนั้นในช่วงเวลา t_{cool} ทำการลดอุณหภูมิ ของระบบให้มีค่าเท่ากับอุณหภูมิ<mark>ที่ต้องการวัดลูปวงปิดฮิสเท</mark>อร์รีซีส (measurement temperature, T_{MS}) หรืออุณหภูมิทดลอง (experiment temperature, T_{EXP}) ในขณะที่มีการให้สนามแม่เหล็ก ภายนอกในทิศทางบวก +H_{app} เพื่อ<mark>ทำให้แมกนีไทเ</mark>ซชันที่บริเวณรอยต่อของชั้น AF มีการจัดเรียง ทิศทางตามทิศของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FM เนื่องจากผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ หรือปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนแสดงดังภาพประกอบ 4.30(ข) และในช่วงเวลา t_{set} และปล่อย ระบบทิ้งไว้เป็<mark>นเวลา 60 s เพื่อให้เกร</mark>นแม่เหล็ก AF ที่มีปริมาตรอ<mark>ยู่ในช่วง V_C < V</mark> < V_{SET} จัดเรียงตัว ในทิศทางที่ต้องการไบอัส n ตามทิศของแมกนีไทเซชันในชั้น FM อย่างสมบูรณ์ก่อนเริ่มขั้นตอนการ วัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่อุณหภูมิ T_{MS} แสดงดังภาพประกอบ 4.30(ค) 222 and a bar and a source of the source of

ภาพประกอบ 4.30 กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ซึ่งถูกแบ่งออกเป็นสาม ช่วงเวลาได้แก่ (ก) ช่วงเวลาการให้ความ<mark>ร้อน (ข)</mark> ช่วงเวลาการลดอุณหภูมิ และ (ค) ช่วงเวลาการ กำหนดทิศทาง ตามลำดับ

่ 4.4.2 การจำลองกระบ<mark>วนการกำหนดทิศทางของ</mark>แมกนีไทเซชันในชั้น AF

ในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ก่อนเริ่ม ขั้นตอนการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน จากที่กล่าวมาข้างต้นจะ เห็นได้ว่ากระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF มีลักษณะเป็นฟังก์ชันของอุณหภูมิ และเวลา โดยทั่วไปแล้วพลวัตของแมกนีไทเซชันจะเกิดขึ้นโดยมีรูปแบบของระยะเวลาเป็นแบบ ลอการิทึม (logarithmic timescale) [149], [150] ดังนั้นจะพิจารณาระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลง ทิศทางของแมกนีไทเซชันเพื่อกำหนดช่วงเวลาย่อยสำหรับการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเซิงจลน์โดยทำการแบ่งเวลาในช่วงเวลาจริงที่พิจารณา (timestep) $t_i < t < t_f$ ออกเป็นจำนวน N ช่วงเวลาซึ่งกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 100 เมื่อ t_i คือเวลาเริ่มต้นและ t_f คือเวลาสุดท้ายที่พิจารณา การคำนวณลำดับเวลาย่อยที่ n ใดๆ t_n ในรูปแบบลอการิทึมสามารถ พิจารณาได้จากสมการ

$$t_{n} = \frac{(t_{f} - t_{i})}{(e - 1)} (e^{n/N} - 1) + t_{i}$$
(4.44)

เมื่อ e คือค่าคงที่ซึ่งเป็นฐานของค่าลอการิทึมธรรมชาติที่มีค่าเท่ากับ 2.7182818 สำหรับการ พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของค่าอุณหภูมิที่เป็นฟังก์ชันของระยะเวลาแบบลอการึทึมที่เกิดขึ้นใน ระหว่างกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1. ในช่วงเวลา t_{anneal} ได้กำหนดเวลา t_i ให้มีค่าเท่ากับ 1 s และกำหนดเวลา t_f ให้มีค่า เท่ากับช่วงเวลาของการให้ความร้อน $t_f = t_{anneal} = 5400$ s โดยอุณหภูมิของระบบจะ ถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ T_{SET} จากนั้นทำการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ในช่วงเวลาย่อยใดๆ t_n ซึ่งสามารถคำนวณได้จาก สมการ (4.44)
- ในช่วงเวลา t_{cool} ได้กำหนดให้ค่าอุณหภูมิของระบบ T_n ที่เวลา t_i และ t_f มีค่าเท่ากับ T_{SET} และ T_{SET} – T_{MS} ตามลำดับ เพื่อให้สามารถพิจารณาพลวัตของแมกนีไทเซชันใน ชั้น AF ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ในช่วงเวลาย่อยใดๆ t_n ซึ่งสามารถคำนวณได้ จากสมการ (4.44) ในขณะที่อุณหภูมิของระบบ T_n มีการลดลงแบบเชิงเส้นจาก T_{SET} ถึง T_{MS} ได้แสดงดังสมการ

$$T_{n} = T_{SET} - \frac{(T_{SET} - T_{MS})}{T_{cool}} (t_{n} - t_{anneal})$$
(4.45)

 ในช่วงเวลา t_{set} ภายหลังจากการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชัน ในชั้น AF ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจุลน์ในช่วงเวลา t_{anneal} และ t_{cool} จะทำการ คำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันในชั้น AF อีกครั้งที่อุณหภูมิ T_{MS} เป็นเวลา 1 นาที เพื่อให้ระบบเข้าสู่สภาวะสมดุลก่อนเริ่มขั้นตอนการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF แล้วจึงเริ่มขั้นตอน การคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน โดยกระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนี-ไทเซชันในชั้น AF จะถูกคำนวณโดยอาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ดังที่ได้อธิบายถึง รายละเอียดไว้ในหัวข้อ 4.3.2 ในขณะที่พลวัตของแมกนีไทเซชันในชั้น FM จะถูกคำนวณจากสมการ LLG เช่นเดียวกันกับแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่ได้อธิบายถึง รายละเอียดไว้ในหัวข้อ 4.3.3

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปลำดับขั้นตอนการสร้างแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือน จริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ได้ดังแผนภาพในภาพประกอบ 4.31 โดยเริ่มจากการจำลองโครงสร้างวัสดุทั้งสองชั้นด้วยโปร-แกรมโวโรนอย จากนั้นกำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันเพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณา กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF โดยอาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ ในการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันในระหว่างกระบวนการกำหนดทิศทางในขณะที่แมกนีไทเซชัน ในชั้น FM ถูกพิจารณาให้มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางของสนามเหล็กภายนอกในแนวแกน +y แล้ว ทำการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ เชื่อมโยงกับสมการ LLG ในลำดับสุดท้ายจะได้ทำการคำนวณค่า H_{EB} จากลักษณะการเคลื่อนที่ของ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสออกจากแกนสมมาตร เพื่อนำไปใช้สำหรับการศึกษาปัจจัยภายในของวัสดุ แม่เหล็กและปัจจัยทางโครงสร้างของชั้น AF และชั้น FM ที่ส่งผลกระทบต่อการเกิดปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนและเสถียรภาพทางความร้อนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนในหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์-ไดร์ฟในระบบที่มีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

ภาพประกอบ 4.31 แผนภาพการดำเนินงานของแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนที่พิจารณากระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ร่วมด้วย

4.4.3 ผลการศึกษา

แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกพัฒนาขึ้นจะถูกนำมา ประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนและผลกระทบ ของการออกแบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน ได้แก่ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี ความหนาของชั้นฟิล์ม AF ความหนาของชั้นฟิล์ม FM และขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของเกรนแม่เหล็กภายในระบบ เป็นต้น สำหรับลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนภายในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นจะ ถูกอธิบายผ่านรูปร่างของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสและการคำนวณค่า H_{EB} นอกจากนี้จะได้ทำการศึกษา ผลของอุณหภูมิที่ส่งผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งนำไปสู่การพิจารณาเสถียรภาพ ทางความร้อนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนโดยอาศัยค่าพารามิเตอร์ที่ถูกเรียกว่า อุณหภูมิกีดกัน (blocking temperature, T_B) ในการศึกษานี้ยังคงเลือกใช้วัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับ การศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กและค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างดังตาราง 4.3 และ ตาราง 4.4 ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กข<mark>องวัสดุ</mark> IrMn และวัสดุ CoFe และค่าพารามิเตอร์ทางการ ทดลองสำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริง สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

พารามิเตอร์ =	ชนิดของวัสดุ	
	IrMn	CoFe
ค่าอุณหภูมิวิกฤติ T _c (K)	690 [133]	1300 [140]
ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี K _U (erg/cm ³)	5.56x10 ⁶ [134]	1.8×10 ⁵ [140]
ค่าแมกนี้ไทเซชันอิ่มตัว M _S (emu/cm³)	1800	1800 [140]
ความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H ^{int} (Oe)	250 [139]	250 [139]
อุณหภูมิการกำหนดทิศทาง T _{SET} (K)	600	3 -
อุณหภูมิการวัดลูป T _{MS} (K)	300	300
เวลาการให้ความร้อน t _{anneal} (s) 6 1 6	5400	5400
เวลาการกำหนดทิศทาง t _{set} (s)	60	60

พารามิเตอร์	ชั้นวัสดุ	
	IrMn	CoFe
ความกว้างของระบบในแนวแกน x (nm)	100	100
ความยาวของระบบในแนวแกน y (nm)	100	100
ค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็ก D _m (nm)	8	8
ค่าการกระจายตัวของขนาดของเกรน $\sigma_{ m lnD}$	0.2 [141]	0.2 [141]
ระยะห่างระหว่างเกรนแม่เหล็ก (nm)	0.1	0.1
ความหนาของชั้นฟิล์ม t _{film} (nm)	8	4

ตาราง 4.4 ค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe สำหรับการศึกษาปรากฏ-การณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนโดยอาศัยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

4.4.3.1 ผลกระทบของปัจจ<mark>ัยภายใ</mark>นและการออกแบบโครงสร้าง

ในลำดับแรกของหัวข้อนี้จะได้ทำการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้เกิดปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นของวัสดุ AF และ FM นั่นคือ ค่าคงที่แอนไอ-โซโทรปีของชั้นแอนติเฟอร์โรแมกเนติก K_{AF} ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดเสถียรภาพทางความร้อนของ อุปกรณ์ที่มีการนำเอาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนไปประยุกต์ใช้งานจริง เช่น เซ็นเซอร์หัวอ่านของ อาร์ดดิสก์ไดร์ฟและหน่วยความเข้าถึงแบบสุ่มเชิงแม่เหล็ก เป็นต้น [26], [32], [36], [142] ดังนั้นใน ลำดับแรกจะได้ทำการพิจารณาผลกระทบของค่า K_{AF} ที่ส่งผลต่อรูปร่างและลักษณะของลูปวงปิดฮิส-เทอร์รีซีสของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe ด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริง สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนผ่านการคำนวณปริมาณสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ซึ่งถูกนิยามด้วย $H_{EB} = (H_{C} - H_{C}^{+})/2$ [18] และปริมาณเคอเออร์ชิวิตี H_{C} ซึ่งถูกนิยามด้วย $H_{C} = (H_{C}^{-} + H_{C}^{+})/2$ [18] เมื่อ H_{C}^{+} และ H_{C}^{-} คือปริมาณ H_{C} ทางด้านซ้ายและด้านขวาของลูปปิดฮิสเทอร์รีซีสที่เคลื่อนที่ ออกจากแกนสมมาตรตามลำดับ

แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนถูกนำมาใช้สำหรับการ คำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe ซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทาง แม่เหล็ก ค่าพารามิเตอร์ทางการทดลอง และค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างดังตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ ในการศึกษาผลกระทบของค่า K_{AF} ได้กำหนดให้ K_{AF} มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 1x10⁶ erg/cm³ ถึง 6x10⁶ erg/cm³ โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 0.5x10⁶ erg/cm³ โดยจะถูกนำมาเปรียบเทียบ กับผลการคำนวณที่ได้จากแบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนแสดงดัง ภาพประกอบ 4.32 เพื่อแสดงให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้น ใบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ทำให้ สามารถศึกษาลักษณะปรากฏการณ์ใบอัสที่มีความเสมือนจริงได้

จากผลการศึกษาในภาพประก<mark>อ</mark>บ 4.32 พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ |H_{EB}| ของระบบที่ไม่พิจารณาผลของกระบ<mark>วน</mark>การกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามค่า K_{AF} โด<mark>ยที่</mark> |H_{EB}| จะลู่เข้าสู่ค่าสุงสุดในลักษณะเส้นโค้งแบบเชิง ้เส้น (asymptotic curve) เมื่อ K_{AF} มีค่าเท<mark>่ากั</mark>บ 2.0x10⁶ erg/cm³ และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ที่คงที่เมื่อ K_{AF} มีค่ามากกว่า 2.0x10⁶ erg/cm³ เนื่องจากในระบบดังกล่าวถูกจำลองขึ้นภายใต้ ้สมมติฐานที่กำหนดให้เกรนแม่เหล็ก AF ทั้<mark>งหม</mark>ดภายในระบบมีการจัดเรียงตัวตามทิศทางที่ต้องการ ไบอัส (biasing direction, กิ) ในลักษณะของเกรนแม่เหล็กเดี่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ระบบมี ้ค่า K_{AF} ที่สูง แต่เมื่อพิจารณาระบบที่พิจา<mark>รณาผ</mark>ลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชัน ในชั้น AF ด้วยอุณหภูมิการกำหนดทิศทางเ<mark>ท่ากับ</mark> T_{SET} = 600 K กลับพบว่าในกรณีที่ระบบมีค่า K_{AF} ้ต่ำกว่า 2.0x10⁶ erg/cm³ จะไม่ส่งผลท<mark>ำให้เกิด</mark>การเคลื่อนที่ของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสทำให้ไม่ ้สามารถคำนวณปริมาณ |H_{EB}| ได้เนื่องจ<mark>ากแมกน</mark>ีไทเซชันในชั้น AF มีค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็ก ไม่เพียงพอต่อการยึดทิศทางของแมกนี<mark>ไทเซชันในชั้น</mark> FM จากนั้นในกรณีที่ระบบมีค่า K_{AF} เพิ่มมาก ้ขึ้นพบว่าปริมาณ |H_{EB}| มีแนวโน้<mark>มการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่ม</mark>สูงขึ้นไปยังจุดสูงสุดและลดต่ำลงโดยเฉพาะ ้อย่างยิ่งในกรณีที่ K_{AF} มีค่าสูง <mark>จากผลการคำนวณจะสั</mark>งเกตเห็นได้ว่าปริมาณ |H_{EB}| ในกรณีที่ พิจารณาผลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนี้ไทเซชันในชั้น AF จะมีค่าต่ำกว่ากรณีที่ไม่ พิจารณาผลของกระบวนการกำหนดทิ<mark>ศทางในทุกช่ว</mark>งการเปลี่ยนแปลงของค่า K_{AF} เนื่องจากผลของ กระบวนการกำหนดทิศทางทำให้สัดส่วนของเกรนแม่เหล็กที่ทำหน้าที่ยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันใน ้ชั้น FM มีปริมาณที่ลด<mark>ลงและนำไปสู่การลดลงของปริมาณ |H_{EB}| ซึ่งมี</mark>ความสอดคล้องกับผลการ ทดลองจริง

พางาน ปณุสภาต สำเว

โดยทั่วไปแล้วความสามารถในการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM เนื่องจากผล ของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนให้อยู่ในทิศทางที่ต้องการไบอัส กิ จะขึ้นอยู่กับความแรงของ อันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุและลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ทำให้สามารถนิยามค่า H_{EB} ในเทอมของทิศทางเฉลี่ยของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ที่ใช้กำหนด ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ตามทิศทางที่ต้องการไบอัสได้ กล่าวคือ H_{EB} $\propto \Sigma \, n \cdot \hat{m}_{AF}$ โดย บาร์คเกอร์และคณะ (J. Barker *et al.*) [37] ได้ทำการพิจารณาค่าสัดส่วนการกำหนดทิศทาง (set fraction, f_{SET}) ที่ระบบใช้ในการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM จากทิศทางเฉลี่ยของ แมกนีไทเซชันภายในชั้น AF โดยค่าสัดส่วนการกำหนดทิศทาง f_{SET} ดังกล่าวถูกพบว่ามีลักษณะขึ้นอยู่ กับผลการกระจายตัวของขนาดของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ผลของความไม่อิสระของอุณหภูมิต่อ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้น AF และค่าพลังงานกีดกันทางแม่เหล็กของเกรนแม่เหล็ก AF กล่าวคือ $\Delta E = K_{AF}V_{AF}$

เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัดส่วนของการกำหนดทิศทางและปริมาณ H_{EB} ได้ ทำการคำนวณผลกระทบของปริมาณค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก K_{AF} ต่อการเปลี่ยนแปลงค่า f_{SET} และขนาดของค่า H_{EB} ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น IrMn/CoFe ซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็ก ค่าพารามิเตอร์ทางการทดลอง และค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างดัง ตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ โดยในการศึกษานี้จะได้ทำการเปลี่ยนแปลงค่าอุณหภูมิการ กำหนดทิศทางให้มีค่าเท่ากับ $T_{SET} = 400$ K 500 K และ 600 K แสดงดังภาพประกอบ 4.33(ก) และ (ข) ตามลำดับ ผลการคำนวณแสดงให้เห็นว่าในช่วงที่ค่าคงที่ K_{AF} มีค่าต่ำกว่า 4x10⁶ erg/cm³ แนวโน้มของค่า f_{SET} จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามค่าคงที่ K_{AF} ที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกช่วงอุณหภูมิ T_{SET} ซึ่งถูกใช้ อ้างอิงถึงเกรนแม่เหล็กบางส่วนของชั้น AF ที่แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมกเนติก โดย เกรนเหล่านี้ถูกนิยามให้เป็นเกรนที่ขาดเสถียรภาพทางความร้อน (unthermally stable AF grains) [133], [134]

เมื่อพิจารณาค่า f_{set} ในช่วงที่<mark>ค่า</mark>คงที่แอนไอโซโทรปีเพิ่มสูงขึ้นพบว่าในกรณีที่อุณหภูมิ T_{SET} มีค่าเท่ากับ 400 K จะไม่สามารถทำให้เกิดการกระตุ้นทางความร้อนต่อเกรนแม่เหล็กทั้งหมด ภายในระบบได้และในช่วงที่ค่าคงที่ K_{AF} มีค<mark>่าสู</mark>งกว่า 7x10⁶ erg/cm³ พบว่าค่าสัดส่วนในการกำหนด ทิศทางจะมีค่าเท่ากับศูนย์เนื่องจากเกรนที่มี<mark>ค่าค</mark>งที่แอนไอโซโทรปีสูงจะมีพลังงานในการรักษาทิศทาง ของแมกนี้ไทเซชันสูงทำให้ผลของความร้<mark>อนไ</mark>ม่สามารถเปลี่ยนทิศทางของแมกนี้ไทเซชันที่มีค่า พลังงานสูงนี้ได้และเกรนเหล่านี้ถูกนิยามให้เป็นเกรนที่ไม่สามารถกำหนดทิศทางได้ (unset AF grains) [133], [134] โดยจุดยอดของค่าสั<mark>ดส่วนก</mark>ารกำหนดทิศทางที่เกิดขึ้นจะแสดงถึงเกรนบางส่วน ้ ที่สามารถกำหนดทิศทางได้ด้วยอุณหภูมิ T_{set} ซึ่งเป็นเกรนที่ระบบใช้ในการยึดทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น FM และในกรณีที่อุณหภูมิ T_{set} มีค่าเพิ่มสูงขึ้นเท่ากับ 500 K และ 600 K พบว่าค่า ้สัดส่วนการกำหนดทิศทางจะมีค่าสูงสุดอยู<mark>่ที่ประม</mark>าณ 0.5 ด้วยค่าคงที่แอนไอโซโทรปีเท่ากับ 5.5×10⁶ erg/cm³ สอดคล้องกับผลการคำนวณ [<mark>37] และผล</mark>การทดลอง [134] ซึ่งหมายความว่ามีจำนวนเกรน แม่เหล็ก AF เพียงครึ่งหนึ่งจากจำ<mark>นวเกรนทั้งหมดภาย</mark>ในระบบเท่านั้นที่สามารถยึดทิศทางของ แมกนี้ไทเซชันในชั้น FM ได้เนื่อง<mark>จากผลการกระจายตัวของ</mark>ขนาดของเกรนแม่เหล็กในชั้น AF ผลการ กระจายตัวของทิศแกนง่ายของแม<mark>กนี้ไทเซชันในชั้น AF</mark> ก่อนเริ่มกระบวนการกำหนดทิศทางและ ้ความผันผวนทางความร้อนที่เกิดขึ้น<mark>ภายในระบบทำให้</mark>เกรนแม่เหล็ก AF ขนาดเล็กขาดเสถียรภาพ ทางความร้อนและเกรนแม่เหล็ก AF ข<mark>นาดใหญ่ไม่ถูกกำหน</mark>ดทิศทางตามทิศทางที่ต้องการไบอัส

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลกระทบของปริมาณค่าคงที่แอนไอโซโทรปีพบว่าแนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงของค่า f_{SET} และ |H_{EB}| มีความสอดคล้องกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะ ได้ทำการคำนวณปริมาณ |H_{EB}| โดยกำหนดอุณหภูมิการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ให้มีค่าเท่ากับ T_{SET} = 600 K และกำหนดให้ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้น AF มีค่าเท่ากับ 5.5×10⁶ erg/cm³ สำหรับทุกกรณีศึกษาซึ่งจะได้อธิบายในลำดับต่อไป

ภาพประกอบ 4.33 ผลกระทบของปร<mark>ิมาณค่าคงที่</mark>แอนไอโซโทรปีต่อการเปลี่ยนแปลงของ (ก) ค่า f_{SET} และ (ข) ปริมาณ |H_{EB}| เปรียบเท<mark>ียบกันในกรณี</mark>ที่อุณหภูมิ T_{SET} มีค่าแตกต่างกันตั้งแต่ 400 K ถึง 600 K

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการศึกษาผลกระทบเนื่องจากลักษณะกายภาพของโครงสร้างขั้น ใบอัสแลกเปลี่ยน ได้แก่ ขนาดของเกรนแม่เหล็ก และขนาดความหนาของขั้นฟิล์ม AF เนื่องจาก ปริมาณทั้งสองเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนของระบบเช่นเดียวกัน ในลำดับแรกจะได้ทำการพิจารณาผลกระทบของขนาดของเกรนเฉลี่ยต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณ |H_{EB}| ของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็ก ค่าพารา-มิเตอร์ทางการทดลอง และค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างดังตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ

เพื่อให้สามารถศึกษาผลกระทบของขนาดของเกรนแม่เหล็กต่อค่า |H_{EB}| ในลำดับต่อมา ได้ทำการคำนวณปริมาณ |H_{EB}| ในกรณีที่ขนาดของเกรนเฉลี่ยมีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 6 nm ถึง 14 nm โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 2 nm แสดงดังภาพประกอบ 4.34(ก) จากการศึกษาพบว่าแนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงของปริมาณ |H_{EB}| มีการเพิ่มขึ้นและคงที่เมื่อขนาดของเกรนมีค่าเท่ากับ 12 nm เนื่องจากเกรนที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะส่งผลโดย<mark>ตร</mark>งต่อการเพิ่มปริมาตรของเกรนและค่าพลังงานอุปสรรค ที่แมกนี้ไทเซชันในชั้น AF ใช้ในการรักษาทิศทางแสดงดังความสัมพันธ์ ${
m E}_{
m AF}={
m K}_{
m AF}{
m V}_{
m AF}$ เมื่อ ${
m V}_{
m AF}$ คือ ้ปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF ที่มีค่าเท่ากับ<mark>ผล</mark>คูณของขนาดของเกรนเฉลี่ย D_{m} และความหนาของ ชั้นฟิล์ม t_{AF} แต่เมื่อขนาดของเกรนมีค่าเท่า<mark>กับ</mark> 14 nm จะทำให้ขนาดของค่า H_{EB} ลดลง เนื่องจาก การเพิ่มขึ้นของขนาดของเกรนส่งผลให้ค่าพ<mark>ลังง</mark>านอุปสรรคเพิ่มขึ้นและทำให้จำนวนเกรนที่ไม่สามารถ ้กำหนดทิศทางได้เพิ่มมากขึ้นนำไปสู่การล<mark>ดล</mark>งของค่า |H_{EB}| นอกจากนี้ได้ทำการเปรียบผลการ คำนวณที่ได้จากแบบจำลองที่ถูกพัฒน<mark>าขึ้น</mark>กับผลการทดลองของเฟอร์นานเดซและคณะ ้ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) [135] ท<mark>ี่ทำกา</mark>รทดลองวัดค่า |H_{EB}| ของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน Si/Cu(10 nm)/CoFe(2.5nm)/ IrMn(t_{film})/Ta(10 nm) ในกรณีที่ขนาดของเกรนมีค่าเปลี่ยนแปลง ในช่วง 4.65 nm ถึง 8.9 nm เมื่อความห<mark>นาของชั้</mark>นฟิล์ม AF มีค่าเท่ากับ t_{film} = 4 nm และ 6 nm ้แสดงดังภาพด้านในของภาพประกอบ 4.<mark>34(ก) โด</mark>ยพบว่าผลการคำนวณให้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับผลการทดลองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ t_{film} = 6 nm

ผลกระทบของค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF เป็นอีกหนึ่งปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อ การเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนและเป็นอีกหนึ่งปัจจัยหลักที่เป็นตัวกำหนดเสถียรภาพทาง ความร้อนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน ดังนั้นจึงได้ทำการพิจารณาผลของค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF ต่อการเปลี่ยนแปลงค่า |H_{EB}| ในระบบโครงสร้างวัสดุสองชั้น IrMn/CoFe ที่พิจารณาผลของ กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ร่วมด้วย โดยที่ข้อมูลของโครงสร้างรวมถึง ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe ถูกสรุปไว้ดังตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 4.34(ข) แสดงผลการคำนวณค่า |H_{EB}| ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของ ค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF ตั้งแต่ 2 nm ถึง 12 nm โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 2 nm ซึ่งถูกนอมอล-ไลซ์เปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการทดลอง [135] เพื่อพิจารณาแนวโน้มและความสอดคล้อง ระหว่างผลการคำนวณจากแบบจำลองที่สร้างขึ้นกับผลการทดลอง จากการศึกษาพบว่าในกรณีที่ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าน้อยกว่า 4 nm ปริมาณ |H_{EB}| จะมีค่าลู่เข้าสู่ศูนย์เนื่องจากแมกนีไท-เซชันในชั้น AF มีพลังงานอุปสรรคที่ใช้ในการรักษาทิศทางต่ำทำให้ผลของความร้อนเข้ามาครอบคลุม ระบบและทำให้ไม่เกิดการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM แต่เมื่อความหนาของชั้นฟิล์มมีค่า เพิ่มสูงขึ้นพบว่าปริมาณ |H_{EB}| จะมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่าในกรณีที่เกรน แม่เหล็กมีขนาดใหญ่ปริมาณ |H_{EB}| มีแนวโน้มที่ลดลงสอดคล้องกับผลการทดลองเนื่องจากผลของ กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น AF

ภาพประกอบ 4.34 (ก) ผลกระทบของขนาดของเกรนต่อการเปลี่ยนแปลงขนาดของค่า |H_{EB}| เปรียบเทียบกับผลการทดลอง [135] และ (ข) ผลกระทบของค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF ต่อการ เปลี่ยนแปลงค่า |H_{EB}| ซึ่งถูกทำการนอร์มอลไลซ์เปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการทดลอง [135]

จากผลการศึกษาในหัวข้อนี้สามารถยืนยันได้ว่าแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับ ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกนำเสนอขึ้นในงานวิจัยนี้สามารถคำนวณปริมาณ |H_{EB}| ในโครงสร้างชั้น ไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ได้อย่างถูกต้องและให้ผลการคำนวณที่สอดคล้องกับทฤษฎีและผลการ ทดลอง ดังนั้นจะได้นำเอาแบบจำลองดังกล่าวมาประยุกต์ใช้สำหรับการพิจารณาเสถียรภาพทางความ ร้อนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับถัดไป

4.4.3.2 ผลกระทบของอุณหภูมิ

อุณหภูมิเป็นอีกหนึ่งปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อเสถียรภาพทางความร้อนของชั้นไบอัส -แลกเปลี่ยนภายในหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ เมื่ออุณหภูมิของระบบมีค่าเท่ากับอุณหภูมิวิกฤตของ ปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนซึ่งถูกเรียกว่า อุณหภูมิกีดกัน (blocking temperature, T_B) จะพบว่า ค่า H_{EB} จะมีค่าเป็นศูนย์ H_{EB}(T_B = 0) กล่าวคือ ไม่เกิดการเคลื่อนที่ของลูปวงปิดออกจากแกน สมมาตร เนื่องจากค่าอุณหภูมิกีดกันมีผลทำให้วัสดุ AF แสดงพฤติกรรมเป็นวัสดุซูเปอร์พาราแมก-เนติกส่งผลทำให้พลังงานความร้อนจะสามารถเอาชนะค่าพลังงานอุปสรรคที่แมกนีไทเซชันในชั้น AF ใช้ในการรักษาทิศทางให้อยู่ในทิศทางที่ต้องการไบอัสได้ เมื่ออุณหภูมิของระบบมีค่าสูงกว่าค่า T_B พบว่าแมกนีไทเซชันในชั้น AF ไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ได้ซึ่งแสดงถึงการ ขาดเสถียรภาพทางความร้อนของระบบ ดังนั้นค่า T_B จึงถือเป็นค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญซึ่งถูกนำมาใช้ ในการพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนของระบบโดยอาศัยการคำนวณค่า H_{EB} ที่ใช้อ้างอิงถึงอัตรา การเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้น

การศึกษาเสถียรภาพทางความร้อนหรือผลกระทบทางความร้อนต่อโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนโดยทั่วไปสามารถทำได้โดยทำการคำนวณปริมาณ H_{EB} ที่อุณหภูมิการวัดลูปวงปิดฮิส-เทอร์รีซีส T_{MS} ใดๆ ที่ต้องการศึกษา ในลำดับแรกของหัวข้อนี้จะได้ทำการพิจารณาผลกระทบของ ขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ส่งผลต่อเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็ก ค่าพารามิเตอร์ทางการทดลอง และค่าพารามิเตอร์ทาง โครงสร้างแสดงดังตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ ในการศึกษานี้ได้ทำการกำหนดระบบ โครงสร้างขั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ให้มีขนาดของเกรนเฉลี่ยเท่ากับ 6 8 และ 10 nm โดยทำ การวัดปริมาณ H_{EB} ในช่วงอุณหภูมิการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส T_{MS} มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 100 K ถึง 680 K โดยเพิ่มขึ้นครั้งละ 20 K แสดงดังภาพประกอบ 4.35(ก) จากภาพจะเห็นได้ว่าปริมาณ |H_{EB}| จะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อขนาดของเกรนเฉลี่ยมีค่าเพิ่มขึ้นในทุกช่วงอุณหภูมิ เนื่องจากเกรนแม่เหล็กที่มี ขนาดใหญ่จะมีปริมาตรและค่าพลังงานอุปสรรคที่ใช้ในการรักษาทิศทางสูง อย่างไรก็ตามผลของ อุณหภูมิจะทำให้ระบบที่มีขนาดของเกรนเล็กเท่ากับ 6 nm สูญเสียความสามารถในการยึดทิศทาง ของแมกนี้ใทเซชันในชั้น FM ซึ่งจะเห็นได้จากแนวโน้มการลดลงของขนาดของค่า H_{EB} เข้าสู่ศูนย์ก่อน ระบบที่มีขนาดของเกรนเท่ากับ 8 nm และ 10 nm ตามลำดับ จากความสัมพันธ์ในภาพประกอบ 4.35(ก) นำไปสู่การพิจารณาค่า T_B ของระบบ โครงสร้างวัสดุที่มีขนาดของเกรนแตกต่างกันได้ เมื่อพล็อตกราฟความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของเกรน เฉลี่ยที่มีค่าตั้งแต่ 4 nm ถึง 12 nm และค่า T_B ในแนวแกน x และแกน y ดังภาพประกอบ 4.35(ข) จะเห็นได้ว่าเมื่อขนาดของเกรนเพิ่มขึ้นทำให้ขนาดของค่า T_B เพิ่มสูงขึ้นเป็นไปตามความสัมพันธ์ $T_B = K_{AF}V_{AF}/25k_B$ [25] เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF จะมีผลทำให้ เกรนแม่เหล็กมีความสามารถในการทนต่อความร้อนสูงขึ้น ดังนั้นระบบที่มีขนาดของเกรนแม่เหล็ก ขนาดใหญ่จะมีความสามารถทนความร้อนได้<mark>ดีก</mark>ว่าระบบที่มีเกรนแม่เหล็กขนาดเล็ก

ภาพประกอบ 4.35 (ก) ผลกระทบของอุณหภูมิ T_{MS} ต่อการเปลี่ยนแปลงค่า H_{EB} ในกรณีที่ D_m มี ค่าแตกต่างกันตั้งแต่ 6 nm ถึง 10 nm และ (ข) ผลการคำนวณค่า T_B ในระบบที่มี D_m แตกต่างกัน

ในลำดับต่อมาได้ทำการพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนในโครงสร้างชั้นไบอัส -แลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดความหนาของชั้นฟิล์ม AF โดยคำนวณค่า H_{EB} ที่ อุณหภูมิการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส T_{MS} ตั้งแต่ 100 K ถึง 680 K โดยเพิ่มขึ้นครั้งละ 20 K เปรียบเทียบระหว่างระบบโครงสร้างวัสดุที่มีความหนาของขั้นฟิล์ม AF เท่ากับ 6 8 และ 10 nm เมื่อ ขนาดของเกรนแม่เหล็กถูกกำหนดให้มีค่าคงที่เท่ากับ 8 nm แสดงดังภาพประกอบ 4.36(ก) จากภาพ จะเห็นได้ว่าในช่วงอุณหภูมิต่ำกว่า 350 K ปริมาณ |H_{EB}| มีแนวโน้มลดต่ำลงเมื่อความหนาของชั้น ฟิล์ม AF มีค่าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่ออุณหภูมิมีค่าสูงกว่า 350 K พบว่าผลของอุณหภูมิจะทำให้ ระบบที่มีความหนาของชั้นฟิล์ม AF เท่ากับ 6 nm สูญเสียความสามารถในการยึดทิศทางของแมกนี-ไทเซชันในชั้น FM ซึ่งจะเห็นได้จากแนวโน้มการลดลงของขนาดของค่า H_{EB} เข้าสู่ศูนย์ก่อนระบบที่มี ความหนาของชั้นฟิล์ม AF เท่ากับ 8 nm และ 10 nm ตามลำดับ

ภาพประกอบ 4.36 (ก) ผลกระทบของอุณหภูมิ T_{MS} ต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณ H_{EB} ในกรณีที่ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า T_B ในระบบที่มีความหนาของ ชั้นฟิล์ม AF แตกต่างกัน

จากความสัมพันธ์ในภาพประกอบ 4.36(ก) ทำให้พิจารณาค่า T_B ของระบบโครงสร้าง วัสดุที่มีความหนาของชั้นฟิล์ม AF แตกต่างกันได้แสดงดังภาพประกอบ 4.36(ข) เมื่อทำการพล็อต กราฟความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของชั้นฟิล์ม AF ตั้งแต่ 4 nm ถึง 12 nm และค่า T_B ใน แนวแกน x และแกน y ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเมื่อความหนาของชั้นฟิล์ม AF เพิ่มขึ้นทำให้ขนาดของ ค่า T_B เพิ่มสูงขึ้นเป็นไปตามความสัมพันธ์ $T_B = K_{AF}V_{AF}/25k_B$ [25] สอดคล้องกับผลการคำนวณใน ส่วนของขนาดของเกรนแม่เหล็กดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น

นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงค่า H_{EB} เมื่อ ปริมาณความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H_{ixt}^{ixt} มีค่าแตกต่างกันเพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทของ ปริมาณ H_{ixt}^{ixt} ซึ่งเป็นค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการกำหนดการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบ โครงสร้างวัสดุสองชั้นได้ ในกรณีนี้ได้ทำการคำนวณค่า H_{EB} ที่อุณหภูมิ T_{MS} ใดๆ ตั้งแต่ 100 K จนถึง 680 K โดยเพิ่มขึ้นครั้งละ 20 K เมื่อกำหนดให้ปริมาณ H_{EB}^{ixt} มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 100 Oe จนถึง 500 Oe และเพิ่มขึ้นครั้งละ 100 Oe จากผลการศึกษาพบว่าปริมาณ H_{EB} จะมีค่าแปรผันตรงกับ ปริมาณ H_{ixt}^{ixt} แสดงดังภาพประกอบ 4.37(ก) เนื่องจากระบบที่มีค่า H_{ixt}^{ixt} สูงจะแสดงถึงความ-สามารถในการเกิดอันตรกิริยาระหว่างแมกนี้ไทเซชันในวัสดุแม่เหล็กทั้งสองชั้น เมื่อต้องการกลับ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FM จำเป็นต้องใช้ค่าสนามแม่เหล็กภายนอกที่มีขนาดเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผลของสนามแม่เหล็กภายนอกสามารถเอาชนะอันตรกิริยาระหว่างชั้นวัสดุดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อทำการคำนวณค่า T_B ที่ค่า H_{ixt}^{ixt} ต่างๆ และพลีอตกราฟความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทั้งสองโดยที่ แกน x แทนค่า H_{ixt}^{ixt} และแกน y แทนค่า T_B แสดงดังภาพประกอบ 4.37(ข) พบว่าในกรณีที่ระบบมี ปริมาณความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุที่มากขึ้นจะส่งผลให้ค่า T_B ลดลงโดยผลการ คำนวณมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเคร็กและคณะ (B. Craig *et al.*) [36]

จากการศึกษาผลกระทบของปัจจัยภายในและปัจจัยทางกายภาพของโครงสร้างชั้น ใบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe โดยใช้แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่รวม ผลของกระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF แสดงให้เห็นว่าการคำนวณค่า H_{EB} และค่า T_B ซึ่งถูกนำมาใช้ในการพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนให้ แนวโน้มที่มีความถูกต้องสอดคล้องกับผลการทดลอง [29], [135] และสามารถอธิบายผลการคำนวณ ตามทฤษฎี [36], [37] ของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของกระบวนการกำหนด ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ซึ่งถูกนำเสนอขึ้นในงานวิจัยนี้มีความถูกต้องและสามารถนำมาใช้ ในการทำนายลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนได้

ภาพประกอบ 4.37 (ก) ผลกระทบของอุณหภูมิ T_{MS} ต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณ H_{EB} ในกรณีที่ ปริมาณ H_{ex}^{int} มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า T_B ในระบบที่มีปริมาณ H_{ex}^{int} แตกต่างกัน

แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของ กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ร่วมด้วยถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างของชั้น AF และชั้น FM และผลกระทบของอุณหภูมิที่ส่งผลต่อ ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่อธิบายข้างต้น จากผลการศึกษาพบว่าแบบจำลองดังกล่าวสามารถ ทำนายพฤติกรรมการเกิดปรากฏการญ์ไบอัสแลกเปลี่ยนได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับทฤษฎีพื้นฐาน และผลการทดลองศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบโครงสร้างวัสดุสองชั้น อย่างไรก็ตาม แบบจำลองนี้ยังคงมีข้อจำกัดในส่วนของการศึกษาเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสและปริมาณ H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชัน ของอุณหภูมิที่มีลักษณะเป็นวิธีการวัดแบบดั้งเดิม (conventional measurement procedure) โดยจะสังเกตเห็นได้ว่าปริมาณ H_{EB} จะมีค่าลู่เข้าสู่ค่าศูนย์ด้วยอุณหภูมิกีดกันที่มีค่าใกล้เคียงกับค่า อุณหภูมินีลของชั้น AF

นอกจากนี้ยังพบว่าการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตามวิธีการวัดแบบดั้งเดิมยังทำให้ ไม่สามารถทำการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสและค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนซ้ำเดิมได้ (nonreproducible exchange bias) เนื่องจากผลของอุณหภูมิที่รบกวนระบบขณะทำการคำนวณ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสหรือปรากฏการณ์เทรนนิ่ง (training effect) [131] ข้อจำกัดดังกล่าวนี้สามารถ แก้ไขได้โดยการประยุกต์ใช้ York protocol [25] ในการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้าง ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1 ดังนั้นในลำดับถัดไปจะได้ นำเสนอวิธีการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนให้มีความ สอดคล้องตาม York protocol และประยุกต์ใช้แบบจำลองดังกล่าวสำหรับการศึกษาเสถียรภาพทาง ความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

4.5 แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำห<mark>รับชั้นไ</mark>บอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol

York protocol [25] เป็นวิธีการศึกษาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนที่ถูกนำเสนอขึ้น เพื่อให้สามารถทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนได้โดยปราศจาก ผลกระทบของอุณหภูมิที่เข้ามารบกวนระบบ จากการทดลองศึกษาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยน ด้วย York protocol [36], [133] พบว่าสามารถวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสได้เท่ากันเสมอแม้ว่าจะทำ การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่อุณหภูมิเดิมซ้ำหลายครั้ง เนื่องจากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะถูกวัดในช่วง อุณหภูมิที่ไม่มีผลการกระตุ้นทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้อง (non-activation temper-ature, T_{NA}) ซึ่งแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะไม่ได้รับผลกระทบจากการกระตุ้นทางความร้อน (AF free of thermal activation) ทำให้สามารถพิจารณาค่า H_{EB} และค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (median blocking temperature, (T_B)) ที่แน่นอนของระบบโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสองชั้นได้ดังที่ได้อธิบายถึง รายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1 นอกจากนี้ยังพบว่าการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างวัสดุ สองชั้น AF/FM ด้วย York protocol ยังช่วยให้สามารถศึกษาปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนได้โดย ไม่จำเป็นต้องทำการกระตุ้นการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ด้วยค่าอุณหภูมิที่สูงกว่า อุณหภูมิวิกฤตของชั้น AF ซึ่งจะไม่ทำลายลักษณะโครงสร้างบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ [132] การพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol มี รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.5.1 York protocol

การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วย York protocol สามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนการพิจารณาหาค่าอุณหภูมิการวัด (measurement temperature, T_{MS}) ที่ไม่มีผลทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้องและขั้นตอนการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์-รีซีสของโครงสร้างขั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่แต่ละค่าอุณหภูมิการกระตุ้น (activation temperature, T_{ACT}) ที่ต้องการพิจารณาซึ่งจะนำไปสู่การคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชัน ของค่า T_{ACT} และการพิจารณาหาค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน $\langle T_B \rangle$ ของโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน

สำหรับรายละเอียดการพิจาร<mark>ณาห</mark>าค่า T_{MS} ที่ไม่มีผลทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้องถูก อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1 และสามารถสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

- ทำการให้ความร้อนต่อชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยอุณหภูมิการกำหนดทิศทาง (setting temperature, T_{SET}) ในขณะที่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก +H เป็นเวลา 90 นาที
- ทำการลดอุณหภูมิของระบบให้มีค่าเท่ากับอุณหภูมิ T_{NA} ใดๆ ในขณะที่มีการให้ สนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก +H
- เมื่อลดอุณหภูมิของระบบลงจนมีค่าเท่ากับ T_{NA} ใดๆ ให้ทำการให้สนามแม่เหล็กใน ทิศทางลบ – H เป็นเวลา 1 นาที และเริ่มทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูปที่หนึ่ง
- จากนั้นให้ทำซ้ำขั้นตอนที่ 1-2 และให้สนามแม่เหล็กในทิศทางลบ H เป็นเวลา 30 นาที และเริ่มทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูปที่สอง
- หากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูปที่หนึ่งและลูปที่สองยังไม่เกิดการซ้อนทับกันให้ทำการวัด ลูปวงปิดอีกครั้งในช่วงอุณหภูมิ T_{NA} ใดๆ ที่มีค่าลดต่ำลงและทำซ้ำกระบวนการเดิม (trial and error) จนกระทั่งลูปวงปิดทั้งสองเกิดการซ้อนทับกัน

เมื่อใดก็ตามที่เกิดการซ้อนทับกันของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูปที่หนึ่งและลูปที่สอง ค่า อุณหภูมิ T_{NA} ที่ทำให้ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสทั้งสองซ้อนทับกันจะถูกพิจารณาเป็นอุณหภูมิ T_{MS} ที่ไม่มี ผลกระทบของความร้อนภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อใช้สำหรับการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในลำดับ ถัดไป สำหรับรายละเอียดการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่แต่ละค่า อุณหภูมิการกระตุ้นซึ่งถูกอธิบายไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1 สามารถสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

- ทำการให้ความร้อนต่อชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยอุณหภูมิ T_{SET} ในขณะที่มีการป้อน สนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก +H เป็นเวลา 90 นาที
- 2. ทำการลดอุณหภูมิของระบบให้มีค่าเท่ากับอุณหภูมิ T_{MS} ที่พิจารณาได้
- 3. ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางลบ –H เป็นเวลา 1 นาที และเริ่มทำการวัดลูป
   วงปิดฮิสเทอร์รีซีสลูป
- เพิ่มอุณหภูมิที่ต้องการพิจารณาซึ่งถูกเรียกว่า อุณหภูมิที่มีการกระตุ้น (activation temperature, T_{ACT}) เป็นระยะเวลา 30 นาที
- ๑ดอุณหภูมิของระบบให้กลับเข้าสู่ T_{MS} อีกครั้งและเริ่มทำการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่ ไม่มีผลการกระตุ้นทางความร้อนอีกครั้งจนเกิดเป็นลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส

การวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตาม York protocol พบว่าแมกนีไทเซชันในชั้น AF จะ ไม่ได้รับผลกระทบจากการกระตุ้นทางควา<mark>มร้อน</mark> (AF free of thermal activation) ทำให้สามารถ พิจารณาค่า H_{EB} ที่แน่นอนของระบบโคร<mark>งสร้า</mark>งวัสดุแม่เหล็กสองชั้นได้แม้ว่าจะมีการวัดลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสซ้ำอีกหลายครั้ง

4.5.2 การจำลองวิธีการวัดลูป<mark>วงปิดฮิสเทอ</mark>ร์รีซีสตาม York protocol

ในหัวข้อนี้จะได้อธิบายถึงจำลองวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตาม York protocol เพื่อนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน โดยนำเอาแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.4 มาพัฒนาโดยเพิ่มลำดับการคำนวณให้มีความสอดคล้องกับวิธีการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตาม York protocol

ภาพประกอบ 4.38 แสดงลำดับการดำเนินงานของแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริง สำหรับขั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol โดยเริ่มจากการจำลองโครงสร้างวัสดุทั้งสองขั้นด้วย โปรแกรมโวโรนอย จากนั้นกำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันเพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณา กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF โดยอาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ ในการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันในระหว่างกระบวนการกำหนดทิศทางในขณะที่แมกนีไทเซชัน ในชั้น FM ถูกพิจารณาให้มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางของสนามเหล็กภายนอกในแนวแกน +y จากนั้น เริ่มขั้นตอนการพิจารณาหาค่าอุณหภูมิการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส T_{MS} ที่ไม่มีผลทางความร้อนเข้า มาเกี่ยวข้อง โดยทำการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วยเทคนิควิธีการมอน ติคาร์โลเชิงจลน์เชื่อมโยงสมการ LLG ซึ่งรายละเอียดการคำนวณถูกอธิบายไว้ในหัวข้อ 4.3.2 และ หัวข้อ 4.3.3 ตามลำดับ ภายหลังจากที่สามารถพิจารณาหาค่าอุณหภูมิ T_{MS} ได้แล้วจึงเริ่มขั้นตอนการ คำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่แต่ละค่าอุณหภูมิการกระตุ้น T_{ACT} ด้วยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์เชื่อมโยงกับสมการ LLG จากนั้นในลำดับสุดท้ายจะได้ทำการ คำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} จากลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่เคลื่อนที่ออกจากแกนสมมาตรใน ลักษณะฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิการกระตุ้น T_{ACT} เพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณาหาค่ากลางของ อุณหภูมิกีดกัน (T_B) ตามลำดับ

ภาพประกอบ 4.38 แผนภาพการดำเนินงานของแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนตามวิธี York protocol

ในลำดับแรกจะเริ่มการพิจารณากระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ด้วยอุณหภูมิการกำหนดทิศทางเท่ากับ T_{SET} = 600 K เป็นเวลาเท่ากับเวลาการให้ความร้อน t_{anneal} = 5400 s จากนั้นทำการพิจารณาหาค่าอุณหภูมิการวัดที่ไม่มีผลทางความร้อนเข้ามา เกี่ยวข้อง T_{MS} ซึ่งนิยามจากการซ้อนทับกันของลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส กล่าวคือ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีส ที่สามารถคำนวณได้ทั้งสองลูปมีปริมาณเคอเออร์ซิวิตีในทางด้านซ้ายและทางด้านขวาเท่ากัน ภาพประกอบ 4.39 แสดงตัวอย่างการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน IrMn/CoFe โดยใช้ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กและค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างดังที่ได้ สรุปไว้ในตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ จากผลการคำนวณพบว่าอุณหภูมิที่ทำให้ลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสทั้งสองลูปเกิดการซ้อนทับกันมีค่าเท่ากับ $T_{MS} = 100$ K ดังนั้นในขั้นตอนการคำนวณลูป วงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่แต่ละค่าอุณหภูมิการกระตุ้น T_{ACT} สำหรับ กรณีศึกษานี้จะได้กำหนดค่าอุณหภูมิในการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสให้มีค่าเท่ากับ $T_{MS} = 100$ K เพื่อกำจัดผลกระทบจากการกระตุ้นทางค<mark>วาม</mark>ร้อนที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น AF

ในลำดับต่อมาทำการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสที่เป็นฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ใดๆ ณ ค่าอุณหภูมิ $T_{MS} = 100$ K ซึ่งจะนำไปสู่การคำนวณค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ใน ลักษณะฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} และค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (T_B) ของโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนที่มีความถูกต้องได้ ภาพประกอบ 4.40 แสดงผลการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสในกรณี ที่มีการเปลี่ยนแปลงของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ตั้งแต่ 250 K ถึง 500 K โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 50 K จาก ภาพจะเห็นได้ว่าในกรณีที่ค่าอุณหภูมิ T_{ACT} มีค่าเท่ากับ 250 K ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสจะเคลื่อนที่ออก จากแนวแกนสมมาตรไปในทิศทาง – H และเมื่อค่าอุณหภูมิ T_{ACT} มีค่าเพิ่มขึ้นจะพบว่าลูปวงฮิสเทอร์-รีซีสจะมีแนวโน้มการเคลื่อนที่กลับเข้าสู่แกนสมมาตรและเคลื่อนที่ออกจากแนวแกนสมมาตรไปใน ทิศทาง +H เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าอุณหภูมิการกระตุ้น T_{ACT} ส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น AF เกิดการกลับทิศทางไปในทิศตรงกันข้ามกับทิศทางเริ่มต้น

ผลการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn(8nm)/ CoFe(4nm) ที่ค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ใดๆ ในภาพประกอบ 4.40 ทำให้สามารถยกตัวอย่างการพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณ H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ได้ดังภาพประกอบ 4.41 จากกราฟความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในกรณีที่ค่าอุณหภูมิ T_{ACT} มีค่าต่ำกว่า 440 K ปริมาณ H_{EB} จะค่าติดลบและมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นค่าบวกเมื่ออุณหภูมิ T_{ACT} มีค่าต่ำกว่า 440 K ปริมาณ แมกนีไทเซชันของชั้น AF ที่ได้รับการกระตุ้นทางความร้อนด้วยค่าอุณหภูมิ T_{ACT} มีค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก แมกนีไทเซชันของชั้น AF ที่ได้รับการกระตุ้นทางความร้อนด้วยค่าอุณหภูมิ T_{ACT} มีค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก แมกนีไทเซชันของชั้น AF ที่ได้รับการกระตุ้นทางความร้อนด้วยค่าอุณหภูมิ T_{ACT} มีแนวโน้วการ เปลี่ยนแปลงทิศทางตามสนามแม่เหล็กภายนอก สำหรับค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (T_B) ของระบบ จะสามารถพิจารณาได้จากจุดตัดแกน x หรือค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ที่ส่งผลทำให้ปริมาณ H_{EB} ของ โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe มีค่าเท่ากับศูนย์ กล่าวคือ H_{EB} = 0 ดังนั้นสามารถสรุป ได้ว่าโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn(8nm)/CoFe(4nm) ที่มีค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างเละ ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กแสดงดังตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ ได้ให้ค่า (T_B) = 440 K ซึ่ง หมายความว่าโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนดังกล่าวนี้มีความสามารถทนต่ออิทธิพลทางความร้อนได้ เมื่ออุณหภูมิมีค่าต่ำกว่า 440 K

นอกจากนี้ยังพบว่าผลการคำนวณค่า (T_B) ด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับ ขั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol ให้ค่าที่ใกล้เคียงกับผลการทดลองวัดค่า (T_B) ในโครงสร้าง ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน NiFe(30nm)/Ru(1nm)/IrMn(6nm)/CoFe(5nm)/Ta(3nm) ด้วย York protocol โดย G. Vallejo-Fernandez และคณะ [133], [135] ดังภาพเล็กด้านใน (inset) ของ ภาพประกอบ 4.41 ซึ่งพบว่าสามารถวัดค่า (T_B) = 423 K

4.5.3 ผลการศึกษา

แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol จะ ถูกนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาปัจจัยภายในและผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างชั้น ไบอัสแลกเปลี่ยน ได้แก่ ค่าความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ ความหนาของชั้น AF ความ หนาของชั้น FM ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของเกรนแม่เหล็กภายในระบบ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} และค่า (T_B) ซึ่งนำไปสู่การพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนของชั้นไบอัส แลกเปลี่ยน สำหรับชั้น AF ที่ถูกพิจารณาในการศึกษานี้ยังคงเลือกใช้วัสดุ IrMn ในขณะที่ชั้น FM จะ ได้เลือกใช้วัสดุ CoFe โดยค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กและโครงสร้างของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe ที่ ใช้สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในหัวข้อนี้ถูกสรุปไว้ในตาราง 4.3 และตาราง 4.4 ตามลำดับ

ในลำดับแรกจะได้ทำการพิจารณาผลกระทบของการออกแบบขนาดของเกรนแม่เหล็ก ต่อเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe ภาพประกอบ 4.42(ก) แสดงผลการคำนวณค่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ที่มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 100 K ถึง 600 K โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 10 K เปรียบเทียบกันในกรณีที่ขนาดของเกรนแม่เหล็กเฉลี่ยมีค่า เท่ากับ 6 8 และ 10 nm เมื่อความหนาของชั้นฟิล์ม AF ถูกกำหนดให้มีค่าคงที่เท่ากับ 8 nm จาก ภาพจะเห็นได้ว่าปริมาณ H_{EB} จะมีค่าเปลี่ยนแปลงตามผลของอุณหภูมิ T_{ACT} โดยแสดงค่าติดลบ ในช่วงอุณหภูมิต่ำและแสดงค่าเป็นบวกเมื่ออุณหภูมิมีค่าสูง โดยจุดตัดแกน x จะถูกพิจารณาเป็นค่า $\langle T_B \rangle$ เมื่อทำการพล็อตกราฟความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของเกรนแม่เหล็กในแนวแกน × และค่า $\langle T_B \rangle$ ในแนวแกน y แสดงดังภาพประกอบ 4.42(ข) จะเห็นได้ว่าค่า $\langle T_B \rangle$ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามขนาดของ เกรนแม่เหล็กที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นไปตามความสัมพันธ์ T_B = K_{AF}V_{AF}/25k_B [25] เนื่องจากปริมาตรของ เกรนแม่เหล็ก AF ที่เพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้เกรนแม่เหล็กมีความสามารถในการทนต่อความร้อนสูงขึ้น ส่งผลให้ระบบมีความเสถียรทางความร้อนเพิ่มขึ้น

ภาพประกอบ 4.42 (ก) ผลการคำนวณค่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ในกรณีที่ ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า (T_B) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงขนาด ของเกรนแม่เหล็ก

ในลำดับต่อมาได้ทำการพิจารณาผลกระทบของการออกแบบขนาดความหนาของชั้น ฟิล์ม AF ต่อเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe เมื่อความหนา ของชั้นฟิล์ม FM ถูกกำหนดให้มีขนาดคงที่เท่ากับ 4 nm และกำหนดให้ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่า เท่ากับ 8 nm ในทุกกรณีศึกษา ภาพประกอบ 4.43(ก) แสดงผลการคำนวณค่า H_{EB} ในลักษณะ ฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ที่มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 100 K ถึง 600 K โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 10 K เปรียบเทียบกันในกรณีที่ความหนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าเท่ากับ 6 8 และ 10 nm จากภาพจะเห็น ได้ว่าปริมาณ H_{EB} จะมีค่าเปลี่ยนแปลงตามผลของอุณหภูมิ T_{ACT} โดยแสดงค่าติดลบในช่วงอุณหภูมิ ต่ำและแสดงค่าเป็นบวกเมื่ออุณหภูมิมีค่าสูง โดยจุดตัดแกน × จะถูกพิจารณาเป็นค่า **(T_B)** ของระบบ

ภาพประกอบ 4.43 (ก) ผลการคำนวณค่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ในกรณีที่ความ หนาของชั้นฟิล์ม AF มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า (T_B) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ ความหนาของชั้นฟิล์ม AF

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2 nm ถึง 12 nm ในแนวแกน x และค่า (T_B) ในแนวแกน y ดังภาพประกอบ 4.43(ข) จะเห็นได้ว่าค่า (T_B) มี แนวโน้มเพิ่มขึ้นตามค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF ที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นไปตามความสัมพันธ์ $T_B = K_{AF}V_{AF}/25k_B$ [25] เนื่องจากค่าความหนาของชั้นฟิล์ม AF หรือปริมาตรของเกรนแม่เหล็ก AF ที่เพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้เกรนแม่เหล็กมีความสามารถในการทนต่อความร้อนสูงขึ้นส่งผลให้ระบบมี ความเสถียรทางความร้อนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าผลการคำนวณจากงานวิจัยนี้มีความสอดคล้อง กับผลการศึกษาของเฟอร์นานเดซและคณะ (G. Vallejo-Fernandez *et al.*) ที่ทำการทดลองวัดค่า (T_B) ในลักษณะฟังก์ชันของค่าความหนาของชั้นฟิล์ม t_{film} ซึ่งมีค่าเปลี่ยนแปลงในช่วง 3 nm ถึง 12 nm ในระบบโครงสร้าง Si/Cu(10nm)/CoFe(5nm)/IrMn(t_{film})/Ta(10nm) [134] ด้วยวิธี York protocol จากการเปรียบเทียบพบว่าผลการคำนวณให้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับผล การทดลองเป็นอย่างดี

ในลำดับสุดท้ายได้ทำการศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} เมื่อปริมาณความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H^{int} มีค่าแตกต่างกัน เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาท ของ H^{int} ซึ่งเป็นค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการกำหนดการเกิดปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในระบบ โครงสร้างวัสดุสองชั้น ระบบที่ใช้สำหรับการศึกษาในกรณีนี้ได้กำหนดให้ความหนาของชั้นฟิล์ม AF และชั้น FM มีขนาดคงที่เท่ากับ 8 nm และ 4 nm ตามลำดับ ในขณะที่ขนาดของเกรนแม่เหล็กมีค่า เท่ากับ 8 nm ปริมาณ H_{EB} จะถูกคำนวณในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ใดๆ ซึ่งมีค่า เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 100 K ถึง 600 K โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 10 K โดยที่ปริมาณ H^{int} จะถูก กำหนดให้มีค่าตั้งแต่ 100 Oe จนถึง 500 Oe ซึ่งเพิ่มขึ้นครั้งละ 100 Oe จากผลการศึกษาพบว่า ขนาดของค่า H_{EB} จะมีค่าแปรผันตรงกับปริมาณ H^{int} แสดงดังภาพประกอบ 4.44(ก) เนื่องจาก ระบบที่มีค่า H^{int} สูงจะแสดงถึงความสามารถในการเกิดอันตรกิริยาระหว่างแมกนีไทเซชันในวัสดุ แม่เหล็กทั้งสองชั้น เมื่อต้องการกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FM เพื่อทำการวัดลูปวงปิดฮิส-เทอร์รีซีสมีความจำเป็นจะต้องใช้ค่าสนามแม่เหล็กภายนอกที่มีขนาดเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผลของ สนามแม่เหล็กภายนอกสามารถเอาชนะอันตรกิริยาระหว่างชั้นวัสดุดังกล่าวและเกิดการเปลี่ยนแปลง ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FM ตามทิศทางการป้อนสนามแม่เหล็ก

นอกจากนี้ยังได้ทำการคำนวณค่า (T_B) ที่เป็นฟังก์ชันของค่า H_{ex}^{int} ต่างๆ และพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทั้งสองแสดงดังภาพประกอบ 4.44(ข) โดยที่แกน × แทนค่า H_{ex}^{int} และ แกน y แทนค่า (T_B) พบว่าในกรณีที่ระบบมีปริมาณ H_{ex}^{int} มากจะส่งผลให้ค่า (T_B) ลดลง เนื่องจาก ระบบที่มีมีค่า H_{ex}^{int} จะเหนี่ยวนำทำให้แมกนีไทเซชันของชั้น AF และชั้น FM เกิดการกลับทิศทางตาม ทิศของสนามแม่เหล็กภายนอกอย่างพร้อมเพรียงกัน (coherent reversal) โดยผลการคำนวณมี ความสอดคล้องกับงานวิจัยของเคร็กและคณะ (B. Craig *et al.*) [36] ที่ได้นำเสนอแบบจำลองแกรนู-ลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนและทำนายการเปลี่ยนแปลงของค่า (T_B) เมื่อปริมาณ H_{ex}^{int} มีค่า แตกต่างกันในระบบที่ไม่มีผลกระทบทางความร้อนเข้ามาเกี่ยวข้อง

ภาพประกอบ 4.44 (ก) ผลการคำนวณค่า H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของอุณหภูมิ T_{ACT} ในกรณีที่ ปริมาณ H_{ex}^{int} มีค่าแตกต่างกันและ (ข) ผลการคำนวณค่า (T_B) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ H_{ex}^{int}

แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol ถูก พัฒนาและนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยน IrMn/CoFe แบบจำลองที่ถูกนำเสนอขึ้นมีพื้นฐานการคำนวณที่พิจารณาความเชื่อมโยง กันของระยะเวลาในการคำนวณ (timescale) ระหว่างสองวิธีการเพื่อให้สามารถคำนวณลักษณะการ ผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้ทำการจำลองขั้นตอนการคำนวณ ลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสตามขั้นตอนการวัดลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสด้วย York protocol เพื่อให้ แบบจำลองมีความเสมือนจริง ผลการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสและค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยน H_{EB} ในลักษณะฟังก์ชันของค่าอุณหภูมิ T_{ACT} ของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol นำไปสู่การพิจารณาหาค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (T_B) เพื่อใช้สำหรับการพิจารณา เสถียรภาพทางความร้อนในโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน โดยการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ เสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน เช่น ขนาดของเกรนแม่เหล็ก ความหนา ของชั้นฟิล์ม AF และปริมาณความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ H^{int} เป็นต้น ช่วยให้เข้าใจถึง บทบาทที่สำคัญของค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้าง ชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนได้สอดคล้องกับผลการทดลอง [25], [134] และผลการคำนวณทางทฤษฎี [36] ได้เป็นอย่างดีซึ่งนำไปสู่การกำหนดเงื่อนไขในการออกแบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่มี เสถียรภาพทางความร้อนได้

บทที่ 5

แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล

นอกจากการพัฒนาและประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผล กระทบต่อโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูลแบบใหม่และโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนดังที่ได้อธิบายถึง รายละเอียดไว้ในบทที่ 3 และบทที่ 4 ตามลำดับ ในงานวิจัยนี้ยังได้ทำการพัฒนาแบบจำลอง แบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล (multiscale model of read elements) ซึ่งเป็นการ นำแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน (realistic granular model of exchange bias layer) ที่ถูกอธิบายไว้แล้วในบทที่ 4 มาใช้ร่วมกับแบบจำลองทั่วไปของการสะสม-สปิน (generalized spin accumulation model) เพื่อประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาพฤติกรรมการ ส่งผ่านสปิน (spin transport behavior) และจำลองลักษณะการทำงานของหัวอ่านข้อมูลในขณะที่มี การป้อนกระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลโดยพิจารณาผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน ระหว่างชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติก (antiferromagnetic material, AF) และชั้นวัสดุเฟอร์โร-แมกเนติก (ferromagnetic material, FM) ร่วมด้วยเพื่อให้แบบจำลองแบบมัลติสเกลมีความเสมือน จริงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากในแบบจำลองอื่นๆ ที่ใช้โดยทั่วไปจะพิจารณาเพียงองค์ประกอบหลักของ โครงสร้างเพียงสามชั้นเท่านั้น

ในบทนี้จะอธิบายถึงทฤษฎีพื้นฐานของปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินในโครงสร้างวัสดุ แม่เหล็ก การประยุกต์ใช้ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินในอุปกรณ์สปินทรอนิกส์ (spintronics devices) การจำลองพฤติกรรมการส่งผ่านสปินในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กโดยอาศัยรูปแบบจำลองการ สะสมสปินแบบทั่วไป และการพัฒนาแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลโดย ประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนร่วมกับแบบจำลองการสะสม-สปินแบบทั่วไป ในส่วนสุดท้ายของบทนี้จะนำแบบจำลองแบบมัลติสเกลที่ถูกพัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ สำหรับการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการส่งผ่านสปินในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เช่น ผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน และผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าภายนอก เป็นต้น การศึกษาผลของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการส่งผ่านสปินจะถูกนำมาคำนวณความต้านทาน ทางแม่เหล็กขนาดใหญ่ (giant magnetoresistance, GMR) และอัตราส่วน GMR (GMR ratio) ภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่มีความเสมือนจริงได้ นอกจากนี้ยังได้ทำการเปรียบเทียบผลการ คำนวณค่าความต้านทานทางแม่เหล็กขนาดใหญ่โดยอาศัยแบบจำลองแบบมัลติสเกลกับผลการ
ทดลองวัดค่าความต้านทานทางแม่เหล็กขนาดใหญ่ในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจริงเพื่อเป็นการยืนยัน ความถูกต้องของแบบจำลองที่ได้พัฒนาขึ้น

5.1 ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปิน

การทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (electronics devices) โดยทั่วไปจะอาศัย หลักการควบคุมพฤติกรรมของประจุไฟฟ้า (electric charge) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของอิเล็กตรอน (electrons) เช่น การส่งผ่านประจุไฟฟ้า (electric charge transport) และการจัดเก็บประจุไฟฟ้า (electric charge storage) เป็นต้น [151] อย่างไรก็ตามอิเล็กตรอนยังมีอีกหนึ่งคุณสมบัติสำคัญที่ถูก เรียกว่า สปินของอิเล็กตรอน (electron spins) ซึ่งสามารถส่งผ่านข้อมูลได้เช่นเดียวกันกับประจุ ไฟฟ้าและสามารถควบคุมได้โดยง่ายด้วยการใช้สนามแม่เหล็กภายนอก สปินของอิเล็กตรอนถูก จำแนกออกได้เป็นสองสถานะคือ สปินขึ้น (up spin) และสปินลง (down spin) โดยสปินจะสามารถ รักษาทิศทางและเริ่มมีการกลับทิศทางที่ระยะการแพร่ของสปิน (spin diffusion length, λ_{sdl}) ซึ่ง โดยทั่วไปแล้วระยะการแพร่ของสปินจะมีค่ามากกว่าระยะเฉลี่ยในการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอน (mean free path, $\lambda_{mfp} \sim 10$ nm) [152] นอกจากนี้ยังพบว่าสปินของอิเล็กตรอนมีมวลน้อยกว่า ประจุของอิเล็กตรอนทำให้การส่งผ่านข้อมูลโดยอาศัยการส่งผ่านสปินของอิเล็กตรอนสามารถเกิดขึ้น ได้รวดเร็วกว่าการส่งผ่านข้อมูลโดยอาศัยการส่งผ่านประจุของอิเล็กตรอน

สำหรับพฤติกรรมการส่งผ่านประจุและการส่งผ่านสปันซึ่งเป็นคุณสมบัติของอิเล็กตรอน นั้นจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน เมื่อความหนาแน่นของประจุ (charge density) หรือการสะสมประจุ (charge accumulation, n) มีค่าเท่ากับผลรวมของจำนวนสปินขึ้น $\mathbf{n}_{1}$ และสปินลง $\mathbf{n}_{1}$ ภายในวัสดุ กล่าวคือ $\mathbf{n} = \mathbf{n}_{1} + \mathbf{n}_{1}$ ในขณะที่ความหนาแน่นของสปิน (spin density) หรือการสะสมสปิน (spin accummulation, $\delta \mathbf{m}$) จะมีค่าเท่ากับผลต่างของจำนวนสปินขึ้น $\mathbf{n}_{1}$ และสปินลง $\mathbf{n}_{1}$ ภายในวัสดุ กล่าวคือ $\delta \mathbf{m} = \mathbf{n}_{1} - \mathbf{n}_{1}$ จากความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการสะสมประจุจะมีค่าคงที่เสมอ เนื่องจากผลรวมของจำนวนสปินขึ้นและสปินลงภายในระบบมีค่าคงที่ อย่างไรก็ตามปริมาณ การสะสมสปินจะมีค่าไม่คงที่เนื่องจากเป็นผลต่างของจำนวนสปินขึ้นและสปินลงเป็นสาเหตุทำให้เกิด การกระจายตัวของปริมาณความหนาแน่นของสปินภายในระบบมีค่าคงที่ อย่างไรก็ตามปริมาณ การสะสมสปินจะมีค่าไม่คงที่เนื่องจากเป็นผลต่างของจำนวนสปินขึ้นและสปินลงเป็นสาเหตุทำให้เกิด การกระจายตัวของปริมาณความหนาแน่นของสปินภายในระบบขึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของ ค่ากระแสสปิน (spin current) [151] จากคุณสมบัติเด่นของสปินของอิเล็กตรอนดังที่ได้กล่าวมานี้ นำไปสู่การพัฒนาอุปกรณ์รูปแบบใหม่ที่ได้นำเอาวัสดุที่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กและคุณสมบัติ การส่งผ่านสปินมาประยุกต์ใช้ซึ่งถูกเรียกว่า อุปกรณ์สปินทรอนิกส์ (spintronics devices) ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์การส่งผ่านสปิน (spin transport phenomenon) ภายในโครงสร้าง วัสดุแม่เหล็กจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาอุปกรณ์สปินทรอนิกส์ในของสนินอนาคต

5.1.1 ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่

ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) ถูกค้นพบเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1857 โดยทอมสัน (W. Thomson) [153] ซึ่งได้ทำการทดลองวัดค่าต้านทานของวัสดุ แม่เหล็กในขณะที่มีการไหลของกระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างวัสดุ โดยจากการศึกษาพบว่าการไหลของ กระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กเป็นสาเหตุทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงค่าสภาพต้านทาน (resistivity) ของวัสดุแม่เหล็ก ภายหลังจากนั้นปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กภายในวัสดุแม่เหล็กจึง ได้รับการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1988 กลุ่มวิจัยของเฟิร์ตและคณะ (A. Fert *et al.*) [21] ได้ทำการทดลองวัดค่าต้านทานแม่เหล็กของโครงสร้างวัสดุแบบหลายชั้นที่ประกอบด้วยวัสดุ เหล็ก (iron, Fe) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกเชื่อมติดกับวัสดุโครเมียม (chromium, Cr) ซึ่งเป็นวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็ก (multilayers of Fe/Cr หรือ (Fe/Cr)_n) แสดงดัง ภาพประกอบ 5.1(ก) จากการศึกษาดังกล่าวนำไปสู่การค้นพบปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาด ใหญ่ (giant magnetoresistance, GMR) ซึ่งแสดงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าต้านทานแม่เหล็ก (MR ratio) ปริมาณมากภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก

ภาพประกอบ 5.1 (ก) โครงสร้างอย่างง่ายของวัสดุ Fe/Cr แบบหลายชั้น (Fe/Cr)_n (ข) ผลการวัดค่า GMR โดยกลุ่มวิจัยของเฟิร์ต [21]

เมื่อทำการวัดปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กของโครงสร้างวัสดุหลายชั้นในขณะที่ไม่มีการ ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบซึ่งแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุเหล็กแต่ละชั้นจะมีการจัดเรียง ตัวในทิศทางตรงกันข้าม (antiparallel state) พบว่าโครงสร้างดังกล่าวจะทำให้สามารถวัดค่า GMR ได้สูง อย่างไรก็ตามเมื่อทำการวัดปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กของโครงสร้างวัสดุหลายชั้นในขณะที่มี การป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกเข้าสู่ระบบจะส่งผลทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุเหล็กแต่ละชั้น จะมีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกัน (parallel state) โครงสร้างดังกล่าวจึงให้ค่า GMR ที่ต่ำแสดง ดังภาพประกอบ 5.1(ข) จากการศึกษาพบว่าปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นนั้นเป็น ผลมาจากปรากฏการณ์การกระเจิง (scattering effect) ของสปินของอิเล็กตรอนตัวนำภายใน โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กและบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุโดยค่าต้านทานแม่เหล็กที่สามารถวัดได้จะมี ค่าแปรผันตามผลการกระเจิงของสปิน [21], [130], [154] โดยในกรณีที่สปินมีทิศทางเดียวกันกับ แมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุแม่เหล็ก สปินจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านชั้นวัสดุได้ง่ายเนื่องจากมีการ กระเจิงของสปินที่ต่ำ แต่ในกรณีที่สปินมีทิศทางตรงกันข้ามกับแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุแม่เหล็ก สปินจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านชั้นวัสดุได้ยากเนื่องจากมีการกระเจิงของสปินที่สูง

การพิจารณาค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่สามารถอธิบายได้ในระบบโครงสร้างวัสดุ สามชั้นที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (ferromagnetic material, FM) สองชั้นซึ่งถูก คั่นกลางด้วยวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็ก (non-magnetic material, NM) หรือโครงสร้าง วัสดุ FM1/NM/FM2 เมื่อมีการป้อนกระแสไฟฟ้าไหลผ่านในแนวตั้งฉากกับระนาบของโครงสร้างวัสดุ (current perpendicular to the plane) [152], [155] สำหรับกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกันดังแสดงในภาพประกอบ 5.2(ก) จะเห็นได้ว่ากระแส-สปินที่มีทิศทางขึ้นจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างวัสดุ FM1/NM/FM2 ได้ง่ายทำให้ปริมาณค่า ต้านทานในกรณีนี้มีค่าต่ำ ในขณะที่กระแสสปินที่มีทิศทางถงจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างวัสดุ FM1/NM/FM2 ได้ยากเนื่องจากสปินและแมกนีไทเซชันของชั้น FM1 และชั้น FM2 มีทิศทางแตกต่าง กันส่งผลทำให้เกิดการกระเจิงของกระแสสปินที่สูง และส่งผลทำให้ปริมาณค่าต้านทานในกรณีนี้มีค่า สูง ดังนั้นเมื่อทำการพิจารณาปริมาณค่าต้านทานรวมของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก FM1/NM/FM2 ใน กรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกัน (resistance of parallel state, **R**p) จะได้ว่า

$R_{\rm P} = \frac{2R_{\uparrow}R_{\downarrow}}{R_{\uparrow} + R_{\downarrow}}$

เมื่อ

 $\mathbf{R}_{\uparrow}$ คือ แชนเนลของสปินขึ้น (spin-up channel) ซึ่งแสดงแทนค่าต้านทานที่ต่ำ

 $\mathbf{R}_{1}$ คือ แซนเนลของสปินลง (spin-down channel) ซึ่งแสดงแทนค่าต้านทานที่สูง

ในทำนองเดียวกันเมื่อทำการป้อนกระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างวัสดุ FM1/NM/FM2 ใน แนวตั้งฉากกับระนาบของโครงสร้างวัสดุสำหรับกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการ จัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามแสดงในภาพประกอบ 5.2(ข) จะเห็นได้ว่ากระแสสปินที่มีทิศทางขึ้น

(5.1)

จะสามารถเคลื่อนที่ผ่านชั้น FM1 ได้โดยง่าย แต่จะเกิดการกระเจิงของสปินในชั้น FM2 เนื่องจาก สปินและแมกนีไทเซชันของชั้น FM2 มีทิศทางแตกต่างกัน ในขณะที่กระแสสปินที่มีทิศทางลงจะ สามารถเคลื่อนที่ผ่านชั้น FM1 ได้ยากเนื่องจากสปินและแมกนีไทเซชันของชั้น FM2 มีทิศทาง แตกต่างกันส่งผลทำให้เกิดการกระเจิงของสปิน และเมื่อสปินเคลื่อนที่ไปยังชั้น FM2 จะเห็นได้ว่า กระแสสปินที่มีทิศทางลงจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านชั้น FM2 ได้โดยง่าย ทำให้สามารถพิจารณาค่า ต้านทานรวมของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก FM1/NM/FM2 ในกรณีแมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้าม (resistance of antiparallel state, R_{AP}) ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5.2 ลักษณะการกระเจิงของสปินขึ้นและสปินลงเมื่อมีการป้อนกระแสไฟฟ้าใน แนวตั้งฉากผ่านโครงสร้างวัสดุและแบบจำลองวงจรค่าต้านทานอย่างง่าย (simple resistor network model) ของโครงสร้างวัสดุ FM1/NM/FM2 ในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการ จัดเรียงตัวใน (ก) ทิศทางเดียวกันและ (ข) ทิศทางตรงกันข้าม [152], [155], [156]

ด้วยเหตุนี้ทำให้สามารถวัดค่าต้านทานแม่เหล็กในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และ ชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามได้สูงกว่าในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นค่า GMR ที่เกิดขึ้นในโครงสร้างวัสดุ FM1/ NM/FM2 ซึ่งแสดงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าต้านทานแม่เหล็ก ΔR จะสามารถพิจารณาได้จากผลต่าง ระหว่างค่าต้านทานของทั้งสองสถานะ R_{AP} และ R_P เทียบกับค่าต้านทานในกรณีที่แมกนีไทเซชันใน ชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกัน R_P ดังนี้

$$GMR = \frac{\Delta R}{R} = \frac{R_{AP} - R_P}{R_P} = \frac{(R_{\downarrow} - R_{\uparrow})^2}{4R_{\downarrow}R_{\uparrow}}$$
(5.3)

- เมื่อ R_P คือ ค่าต้านทานรวมของโครงส<mark>ร้</mark>างวัสดุ FM1/NM/FM2 ในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น FM1 และชั้น FM2 มีการ<mark>จัด</mark>เรียงตัวในทิศทางเดียวกัน
  - R_{AP} คือ ค่าต้านทานรวมของโครงสร้างวัสดุ FM1/NM/FM2 ในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น
     FM1 และชั้น FM2 มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้าม

5.1.2 การประยุกต์ใช้ปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินในอุปกรณ์สปินทรอนิกส์

จากการศึกษาคุณสมบัติการส่งผ่านสปินที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กซึ่ง นำไปสู่การค้นพบปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่ทำให้ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็ก ขนาดใหญ่และปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในอุปกรณ์สปินทรอ-นิกส์ [24], [155], [157] ยกตัวอย่างเช่น เซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ (hard disk drives, HDD) และเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลของหน่วยความจำเข้าถึงแบบสุ่มเชิงแม่เหล็ก (magnetoresistive random access memory, MRAM) เป็นต้น เซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลหรือโครงสร้างสปิน วาล์วดังแสดงในภาพประกอบ 5.3 จะประกอบด้วยชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก (ferromagnetic material, FM) สองชั้นแบ่งออกเป็นชั้นพิน (pinned layer, PL) และชั้นฟรี (free layer, FL) ซึ่งถูก คั่นกลางด้วยชั้นวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติแม่เหล็ก (non-magnetic material) หรือชั้นสเปสเซอร์ (spacer layer, SL) โดยแมกนีไทเซชันในชั้น PL จะถูกกำหนดให้มีทิศทางที่แน่นอนด้วยชั้นวัสดุแอน-ติเฟอร์โรแมกเนติก (antiferromagnetic material, AF) หรือปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน [16], [17], [25] เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FL ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลง ทิศทางได้อย่างอิสระตามการเหนี่ยวนำของสนามแม่เหล็กที่ออกจากบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูล ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลไว้แล้วในหัวข้อ 2.1.3

เซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลอาศัยหลักการทำงานโดยทำการป้อนกระแสไฟฟ้าเข้าสู่โครงสร้าง สปีนวาล์ว จากนั้นจะเกิดการแลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ของอิเล็กตรอนระหว่างชั้นพลังงาน (s-d exchange interaction) ระหว่างอิเล็กตรอนตัวนำ (conduction electron) ของกระแสสปิน (spin current) ที่ระดับพลังงานชั้น s และแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุแม่เหล็ก (local magnetization) ที่ ระดับพลังงานชั้น d ซึ่งการเกิดอันตรกิริยานี้จะนำไปสู่ปรากฏการณ์สปินทอร์ก (spin torque effect) หรือการส่งผ่านสปินโมเมนตัม (spin momentum transfer) [158], [159] แสดงดังภาพ-ประกอบ 5.3 จากภาพจะเห็นได้ว่ากระแสสปินที่เคลื่อนที่ผ่านชั้น PL จะถูกโพลาไรซ์ไปในทิศทางของ แมกนี้ไทเซชันในชั้น PL เรียกว่า กระแสสปินโพลาไรซ์ (polarized spin current, M_P) เมื่อกระแส-สปินโพลาไรซ์เคลื่อนที่ผ่านชั้นสเปสเซอร์ไปยังชั้น FL พบว่ากระแสดังกล่าวจะทำหน้าที่ตรวจจับ ทิศทางของแมกนี้ไทเซชันในชั้น FL (FL magnetization, M_F) โดยในกรณีที่แมกนี้ไทเซชันในชั้น FL มีทิศทางแตกต่างกับแมกนี้ไทเซชันภายในชั้น PL จะส่งผลทำให้เกิดทอร์กกระทำต่อแมกนี้ไทเซชันใน ชั้น FL เนื่องจากอันตรกิริยาระหว่างกระแสสปินโพลาไรซ์ M_P และแมกนี้ไทเซชันในชั้นฟรี M_F และ นำไปสู่การตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงของค่าต้านทานแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) โดยอาศัย ปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กจากการทะลุผ่าน (tunneling magnetoresistance, TMR) [22] โดยปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะมีค่าแปรผันตามการเปลี่ยนแปลงของมุมระหว่างแมกนี้ไท-เซชันในชั้น PL และชั้น FL [15], [23], [24] จากนั้นค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะถูกทำการขยาย สัญญาณและอ่านข้อมูลออกมาในลักษณะไบนารีบิ

ภาพประกอบ 5.3 ปรากฏการณ์สปินทอร์กที่เกิ<mark>ดขึ้นเนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่าง</mark> กระแสสปินโพลาไรซ์ที่เคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างวัสดุและแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL

โดยทั่วไปสปินทอร์กที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันจะประกอบด้วยสองส่วนคือ อะเดียร์บา-ติกทอร์ก (adiabatic torque, AST) และนอนอะเดียร์บาติกทอร์ก (non-adiabatic torque, NAST) สำหรับอะเดียร์บาติกทอร์กจะเกิดขึ้นจากอันตรกิริยาระหว่างกระแสสปินโพลาไรซ์ที่มีทิศทางตามทิศ ของแมกนีไทเซชันในชั้น PL กับแมกนีไทเซชันในชั้น FL โดยที่อะเดียร์บาติกทอร์กจะมีการจัดเรียงตัว อยู่ในระนาบของกระแสสปินโพลาไรซ์ MP และแมกนีไทเซชันในชั้นฟรี MF แสดงดังลูกศรสีน้ำตาล ส่วนนอนอะเดียร์บาติกทอร์กเป็นทอร์กที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันให้มีแนวโน้มจัดเรียงตัวใน แนวตั้งฉากกับแนวระนาบดังลูกศรสีเขียวที่แสดงในภาพประกอบ 5.3 ดังนั้นในการศึกษาพฤติกรรม การส่งผ่านสปินภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหลายชั้นหรือโครงสร้างสปินวาล์วจะสามารถนำมา ประยุกต์ใช้กับการออกแบบเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลได้ โดยกระแสที่ทำการป้อนเพื่อตรวจจับสัญญาณ ทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FL จะต้องมีค่าที่เหมาะสม เนื่องจากการป้อนกระแสที่น้อยเกินไปจะ ทำให้กระแสสปินโพลาไรซ์ไม่สามารถจัดเรียงตัวไปตามทิศทางของชั้น PL ซึ่งอาจทำให้เกิดการ ตรวจจับสัญญาณที่ผิดพลาด ในทางตรงกันข้ามถ้ามีการป้อนกระแสที่มากเกินไปจะเกิดทอร์กไป กระทำต่อแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL และส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชัน ภายในชั้น FL เนื่องจากผลของสปินทอร์กนำไปสู่การเกิดข้อผิดพลาดในระหว่างการตรวจวัดสัญญาณ ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะทำการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินภายในโครงสร้างหัวอ่าน ข้อมูลด้วยแบบจำลองทั่วไปของการสะสมสปิน (generalized spin accumulation model) [152], [160] ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับถ<mark>ัด</mark>ไป

5.2 แบบจำลองทั่วไปของการสะสมสปิน

พฤติกรรมการส่งผ่านสปินในเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลหรือโครงสร้างสปินวาล์วสามารถ อธิบายได้ด้วยปริมาณทางฟิสิกส์ที่ถูกเรียกว่า การสะสมสปิน (spin accumulation, $\vec{m}$) ซึ่งเป็น ปริมาณที่ใช้แสดงถึงผลต่างระหว่างจำนวนสปินขึ้น (spin up, $n^{\uparrow}$) และสปินลง (spin down, $n^{\downarrow}$) ที่ ตำแหน่งต่างๆ ภายในระบบ $\vec{m} = n^{\uparrow} - n^{\downarrow}$ เมื่อมีการป้อนกระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กจะ พบว่าปริมาณการสะสมสปินจะเกิดการเปลี่ยนแปลงตามเวลาซึ่งพลวัตของการสะสมสปิน ($d\vec{m}/dt$) ภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กสา<mark>มารถพิจารณาได้จากแบบ</mark>จำลองทั่วไปของการสะสมสปิน (generalized spin accumulation model) [152], [160] ดังสมการต่อไปนี้

$$\frac{d\vec{m}}{dt} + (J/\hbar)\vec{m} \times \hat{M} = -\frac{\vec{m} - \vec{m}_{\infty}}{\tau_{sf}}$$
(5.4)

เมื่อ

- J คือ ค่าคงที่การแล<mark>กเปลี่ยนระหว่างสปินของอิเล็กตร</mark>อนและแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ (s-d exchange integral constant)
- ก คือ ค่าคงที่ของแพลงค์ (Plank's constant)
- au_{sf} คือ ระยะเวลาการคลายตัวของแมกนี้ไทเซชัน (spin-flip relaxation time)
- M คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของแมกนี้ไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติก
- $\overline{m}_{\infty}$ คือ ค่าการสะสมสปินที่สภาวะสมดุลซึ่งมีค่าเท่ากับ $m_{\infty}=(n_{eq}^{\uparrow}-n_{eq}^{\downarrow})\widehat{M}$
- $\mathbf{n}_{eq}^{\uparrow(\downarrow)}$ คือ จำนวนสปินขึ้น (ลง) ที่สภาวะสมดุล

จากสมการ (5.4) จะเห็นได้ว่าพลวัตของการสะสมสปินสามารถอธิบายได้จากเทอมการ เคลื่อนที่แบบหมุนวน (precession motion) ของการสะสมสปินรอบทิศทางของแมกนีไทเซชันซึ่งมี แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สภาวะสมดุลด้วยเวลา τ_{sf} และความหนาแน่นของกระแสสปิน (spin current, $\vec{J}_m$) ภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กจะสามารถพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างค่าความ หนาแน่นกระแสไฟฟ้า (electrical current density, j_e) และเทอมการเปลี่ยนแปลงค่าการสะสม-สปินแสดงดังสมการ

$$\vec{j}_{m} = \beta j_{e} \widehat{M} - 2D_{0} \left[\frac{\partial \overrightarrow{m}}{\partial x} - \beta \beta' \widehat{M} \left(\widehat{M} \cdot \frac{\partial \overrightarrow{m}}{\partial x} \right) \right]$$
(5.5)
$$\beta = \frac{\sigma^{\uparrow} - \sigma^{\downarrow}}{\sigma^{\uparrow} + \sigma^{\downarrow}}$$

$$\beta' = \frac{\beta - \beta''}{1 - \beta \beta''}$$

$$\beta'' = \frac{N^{\uparrow}(E_{F}) - N^{\downarrow}(E_{F})}{N^{\uparrow}(E_{F}) + N^{\downarrow}(E_{F})}$$

Ľ

- คือ ความหนาแน่นกระแส<mark>ไฟฟ้าข</mark>องกระแสไฟฟ้าที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบ (injected โดยที่ j current density)
  - ้คือ ค่าคงที่การแพร่ของสปิน (diffusion constant) D_0
  - คือ ค่าสปินโพลาไรเซชันของความนำไฟฟ้า (spin polarization for the conduct β ivity)
  - ้ คือ ค่าสปินโพลาไร<mark>เซชันของค่าคงที่การแพร่</mark> (spin polarization for the diffusion β' constant)
  - คือ สภาพนำไฟฟ้า (conductivity) สำหรับสปินขึ้น(ลง) $\sigma^{\uparrow(\downarrow)}$
  - N^{↑(↓)}(E_F) คือ ค่าความหนาแน่นส<mark>ถานะ (densit</mark>y of state) ที่ระดับพลังงานเฟอร์มี (Fermi enerey) <mark>สำหรับสปินขึ้น(</mark>ลง)

<mark>เมื่อทำการพิจารณาผลเฉลยเชิงวิเคราะห์หรือคำตอบทั่วไปของการส</mark>ะสมสปินในสมการ (5.4) พบว่าการสะสมสปินประกอบด้วยสองส่วนหลักคือการสะสมสปินที่มีทิศทางขนานกับแมกนีไท-เซชันหรือส่วนประกอบตามยาว (longitudinal component, mี_แ) และการสะสมสปินที่มีทิศทาง ตั้งฉากกับแมกนี้ไทเซชันหรือส่วนประกอบตามขวาง (transverse component, $ec{\mathbf{m}}_{oldsymbol{\perp}}$) แสดงดัง 61 สมการ

$$\vec{m}_{\parallel,1}(x) = [m_{\parallel}(\infty) + [m_{\parallel}(0) - m_{\parallel}(\infty)]e^{-x/\lambda_{sdl}}]\hat{b}_{1}$$

$$\vec{m}_{\perp,2}(x) = 2e^{-k_{1}x}[ucos(k_{2}x) - vsin(k_{2}x)]\hat{b}_{2}$$
(5.6)

$$\vec{m}_{\perp,3}(x) = 2e^{-k_{1}x}[usin(k_{2}x) - vcos(k_{2}x)]\hat{b}_{3}$$

โดยที่ $(k_1 \pm ik_2) = \sqrt{\lambda_{sf}^{-2} \pm i\lambda_J^{-2}}$ เมื่อ $\lambda_{sf} = \sqrt{2D_0\tau_{sf}}$ คือ ระยะในการกลับทิศทางของสปิน (spin flip length)

นย
$$\lambda_{sf} = \sqrt{2D_0 t_{sf}}$$
 คือ ระยะการหมุ่นควงของสป็น (spin rup tength)
 $\lambda_J = \sqrt{2hD_0/J}$ คือ ระยะการหมุ่นควงของสป็น (spin precession length)
 $\lambda_{sdl} = \sqrt{1 - \beta\beta'}\lambda_{sf}$ คือ ระยะการแพร่ของสป็นภายในวัสดุ (spin diffusion length)

สำหรับค่า $m_{\parallel}(0)$ u และ v คือค่าคงที่ที่สามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไขขอบเขต (boundary condition) ซึ่งกำหนดให้กระแสสปินมีความต่อเนื่องที่บริเวณรอยต่อ $\hat{b}_1$ คือแกนที่ขนาน กับแมกนีไทเซชัน $\hat{b}_2$ และ $\hat{b}_3$ คือแกนที่ตั้งฉากกับแมกนีไทเซชัน

ในการคำนวณค่าความต้านทานทางแม่เหล็กของโครงสร้างเซ็นเซอร์หัวอ่าน จะต้องทำ การแบ่งโครงสร้างวัสดุออกเป็นชั้นบางๆ จำนวนหลายชั้นเพื่อให้สามารถพิจารณาการสะสมสปินและ กระแสสปินที่ตำแหน่งต่างๆ ภายในโครงสร้างวัสดุได้อย่างถูกต้อง สำหรับการคำนวณจะกำหนดให้ กระแสสปินเริ่มต้นมีค่าเป็นศูนย์ จากนั้นจะทำการพิจารณาการสะสมสปินและกระแสสปินที่ชั้นที่หนึ่ง และค่ากระแสสปินที่คำนวณได้จะเป็นค่าเริ่มต้นของชั้นถัดไป ทำการคำนวณค่าการสะสมสปินและ ค่ากระแสสปินไปเรื่อยๆ จนครบทุกชั้นในโครงสร้าง เมื่อสามารถคำนวณการสะสมสปินและกระแส-สปินได้จนครบทุกชั้นย่อยจะทำให้สามารถพิจารณาหาขนาดของการเปลี่ยนแปลงของการสะสมสปิน (gradient of spin accumulation, Δ̄m̄) และขนาดของกระแสสปินสำหรับชั้นที่พิจารณาซึ่งนำไปสู่ การคำนวณหาค่าความต้านทานทางแม่เหล็กเชิงพื้นที่ (resistance area, RA_i) ของแต่ละชั้นย่อย i ดังความสัมพันธ์ [45]

$$RA_{i} = \frac{|\Delta \vec{m}|}{|\vec{j}_{m}|} \frac{V\Delta E}{e^{2}}$$

(5.7)

โดยที่ $|\Delta \vec{m}| = \sqrt{\Delta m_x^2 + \Delta m_y^2 + \Delta m_z^2}$ เมื่อ

- V คือ ปริมาตรของอะตอมหรือเกรนแม่เหล็กภายในชั้นย่อยที่พิจารณา
- ΔE คือ ผลต่างของระดับพลังงานในการคำนวณค่าความหนาแน่นสถานะ (density of state, DOS) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 10 มิลลิอิเล็กตรอนโวลต์ (meV)

e คือ ประจุอิเล็กตรอน (electron charge) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.602x10⁻¹⁹ คูลอมบ์ (C)

การคำนวณความต้านทานทางแม่เหล็กเชิงพื้นที่จากสมการ (5.7) นำไปสู่การคำนวณค่า ความต้านทานทางแม่เหล็กเชิงพื้นที่รวมโดยการพิจารณาให้ค่าความต้านทานทางแม่เหล็กเชิงพื้นที่ ของชั้นย่อย i มีการเชื่อมต่อกันแบบอนุกรมดังสมการ

$$RA = \sum_{i=1}^{nlayer} RA_i$$
 (5.8)

เมื่อทำการพิจารณาความต้านทานทางแม่เหล็กเชิงพื้นที่รวมตามสมการ (5.8) ในกรณีที่แมกนีไทเซชัน ในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกัน (resistance area of parallel state, RA_P) และมีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ำม (resistance area of antiparallel state, RA_{AP}) จะทำให้สามารถพิจารณาอัตราส่วนค่าต้านทานแม่เหล็ก (MR ratio) ที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้าง หัวอ่านข้อมูลที่ต้องการศึกษาได้ดังสมการ

MR ratio
$$[\%] = \frac{\Delta RA}{RA_P} \times 100\%$$
 (5.9)

โดยที่ $\Delta RA = RA_{AP} - RA_{P}$

เมื่อ RA_P คือ ความต้านทานทางแม่เหล็<mark>กเชิง</mark>พื้นที่รวมในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวในทิ<mark>ศทางเ</mark>ดียวกัน

RA_{AP} คือ ความต้านทานทางแม่เห<mark>ล็กเชิง</mark>พื้นที่รวมในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวในท<mark>ิศทางต</mark>รงกันข้าม

การประยุกต์ใช้แบบจำลองทั่วไปของการสะสมสปินในการคำนวณปริมาณการส่งผ่าน สปินนำไปสู่การคำนวณค่าต้านทานแม่เหล็กภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กหลายชั้นหรือโครงสร้าง สปินวาล์ว [45] อย่างไรก็ตามแบบจำลองเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลที่ถูกนำเสนอขึ้นโดยทั่วไปจะมี ลักษณะเป็นการจำลองโครงสร้างสปินวาล์วอย่างง่ายที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุเพียงสามชั้น PL/SL/FL ดังนั้นเพื่อให้สามารถศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินในระบบที่มีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นได้และลด ระยะเวลาในการคำนวณลง ในงานวิจัยนี้จะได้ทำการนำเสนอแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับ โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่มีความเสมือนจริงซึ่งประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL โดยจะได้ทำการ พิจารณาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินในโครงสร้างวัสดุสามชั้น PL/SL/FL ร่วมกับผลของปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่างชั้น AF และชั้น PL การพัฒนาแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับ โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะถูกอธิบายไว้ในหัวข้อถัดไป

5.3 แบบจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลติสเกล

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลติสเกลซึ่งเป็น การนำแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงซึ่งถูกอธิบายไว้ในหัวข้อ 4.4 มาใช้ร่วมกับแบบจำลองการ สะสมสปินดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 5.2 โดยแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงจะถูกนำมาใช้ในการ จำลองโครงสร้างวัสดุที่ประกอบด้วยชั้น AF/FM/NM/FM และแบบจำลองการสะสมสปินจะถูกนำมา

ÍØ

อธิบายพฤติกรรมการส่งผ่านสปินภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก เนื่องจากในแบบจำลองอื่นๆ ที่ใช้ โดยทั่วไปจะพิจารณาเพียงองค์ประกอบหลักของโครงสร้างเพียงสามชั้นเท่านั้นและละเลยการ พิจารณาผลของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่างชั้น AF และชั้น PL [45] อย่างไรก็ ตามพฤติกรรมการส่งผ่านสปินสำหรับชั้น AF จะไม่ถูกพิจารณาในงานวิจัยนี้เนื่องจากการจัดเรียง ทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF ที่มีลักษณะการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามในแต่ละ แลตทิชย่อย (sublattice) ส่งผลทำให้ผลรวมของแมกนีไทเซชัน (net magnetization) ภายในชั้น AF มีค่าเป็นศูนย์ ดังนั้นพฤติกรรมการส่งผ่านสปินที่เกิดขึ้นภายในชั้นวัสดุดังกล่าวนี้จะมีค่าน้อยมาก จนสามารถละเลยได้

การพัฒนาแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะเริ่มต้นจากการ จำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กแบบหลายชั้นโดยอาศัยโปรแกรมจำลองโครงสร้างโวโรนอย (Voronoi construction) โดยภายในแต่ละชั้นวัสดุจะประกอบไปด้วยเกรนแม่เหล็กจำนวนมากที่มีการจัดเรียง ตัวเป็นแบบคอลัมนาร์ (columnar stack) เพื่อออกแบบและควบคุมลักษณะโครงสร้างที่ต้องการใช้ สำหรับการศึกษาในงานวิจัยนี้ให้มีลักษณะที่คล้ายคลึงและใกล้เคียงกับลักษณะของชั้นฟิล์มบาง แม่เหล็กจริงที่ถูกสร้างขึ้นด้วยวิธีการสปัตเ<mark>ตอริ่งแส</mark>ดงดังภาพประกอบ 5.4

ภาพประกอบ 5.4 โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL ในแบบจำลอง โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลติสเกล

เมื่อทำการจำลองลักษณะโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเป็นลำดับแรกแล้ว ในลำดับต่อมาจะ ทำการประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลของ กระบวนการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น AF (AF setting process) [132] เพื่อคำนวณ พลวัตของแมกนีไทเซชันในชั้น AF ด้วยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ (kinetic Monte Carlo) ดังที่ได้

้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 4.4.2 โดยแมกนีไทเซชันในชั้น AF ที่ถูกกำหนดให้มีการจัดเรียงตัว ตามทิศทางที่ต้องการไบอัส (biasing direction, nิ) ด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น ้วัสดุหรือปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนจะถูกนำไปใช้สำหรับการคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันใน ้ชั้น PL ด้วยสมการแลนดอว์ - ลิฟต์ชิต – กิลเบิร์ต หรือสมการ LLG ตามลำดับ จากนั้นจะได้ทำการ แบ่งโครงสร้างชั้น PL/SL/FL ในแนวแกน z <mark>อ</mark>อกเป็นชั้นบางๆ จำนวน n ชั้นด้วยขนาดความหนาชั้น ฟิล์มย่อย (discretised film thickness, t_i) <mark>แ</mark>สดงดังภาพประกอบ 5.5 เพื่อใช้สำหรับการพิจารณา พฤติกรรมการส่งผ่านสปินโดยการคำนวณ<mark>ค่า</mark>การสะสมสปินและกระแสสปินภายในโครงสร้างชั้น PL/SL/FL โดยใช้แบบจำลองทั่วไปของการส<mark>ะส</mark>มสปินดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 5.2

ภาพประกอบ 5.5 โครงสร้างหัวอ่านข้<mark>อมูลซึ่งถูกแบ่งอ</mark>อกเป็นชั้นย่อยจำนวน n ชั้นเพื่อใช้สำหรับการ พิจารณาพฤติกรรมการส่งผ่านสปิน

<mark>การคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภา</mark>ยในชั้น PL และชั้น FL ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแม่เหล็กเฟอร์โรแมกเนติกนั้นจะถูกอธิบายด้วยสมการ LLG ดังนี้ W2

$$\frac{\partial \widehat{M}_{i}}{\partial t} = -\frac{\gamma}{(1+\alpha^{2})} \widehat{M}_{i} \times \vec{H}_{eff}^{i} - \frac{\gamma \alpha}{(1+\alpha^{2})} [\widehat{M}_{i} \times (\widehat{M}_{i} \times \vec{H}_{eff}^{i})]$$
(5.10)

เมื่อ

- คือ ค่าสัมบูรณ์อัตราส่วนไจโรแมกเนติก (absolute gyromagnetic ratio) γ
- คือ ค่าคงที่ของการหน่วง (damping constant) α
- คือ เวกเตอร์หนึ่งหน่วยของแมกนีไทเซชันในชั้น FM ที่พิจารณา และ Ŵi
- ้คือ สนามแม่เหล็กประสิทธิผลที่เกิดขึ้นภายในระบบที่พิจารณา **H**ⁱ_{eff}

้ปริมาณสนามแม่เหล็กประสิทธิผลที่กระทำต่อเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในชั้น PL (effective field on PL, $\vec{\mathrm{H}}_{\mathrm{eff}}^{\mathrm{PL,i}}$) จะประกอบด้วยปริมาณสนามแอนไอโซโทรปี (anisotropy field) สนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน (intergranular exchange field) สนามความร้อน (random thermal field) และสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ (interlayer exchange field) เพื่อพิจารณา ้ผลของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนที่ใช้สำห<mark>รั</mark>บการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น PL อย่างไรก็ ิตามในเบื้องต้นจะได้ละเลยการคำนวณในส่<mark>ว</mark>นของปริมาณสนามแม่เหล็กหักล้างภายในวัสดุ (selfdemagnetizing field) เพื่อลดระยะเวล<mark>าใน</mark>การคำนวณ โดยรายละเอียดการคำนวณปริมาณ สนามแม่เหล็กแต่ละประเภทได้อธิบายไว้แ<mark>ล้วใ</mark>นหัว 4.3.3 นอกจากนี้ยังได้ทำการพิจารณาผลของ ้สนามสปินทอร์ก (spin torque field) ที่เ<mark>กิดขึ</mark>้นเนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่าง แมกนี้ไทเซชัน Mิ_i และการสะสมสปิน mิ แสดงดังสมการ

$$\mathcal{H}_{st} = -J\vec{m} \cdot \hat{M}_i \tag{5.11}$$

คือ ค่าคงที่การแลกเปลี่ยนร<mark>ะหว่าง</mark>สปินของอิเล็กตรอนและแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ เมื่อ I (s-d exchange integ<mark>ral cons</mark>tant) ซึ่งมีค่าอยู่ในหน่วยอิเล็กตรอนโวลต์ (eV)

สมการ (5.11) แสดงถึงค่าพลังงานสปินทอร์กที่พิจารณาได้จากปริมาณการสะสมสปินทำให้สามารถ ้พิจารณาสนามสปินทอร์กได้จากกา<mark>รคำนวณอนุพันธ์อันดับ</mark>หนึ่งของพลังง^านสปินทอร์กดังสมการ

$$\vec{\mathrm{H}}_{\mathrm{st}}^{\mathrm{i}} = -\frac{\partial \mathcal{H}}{\partial \vec{\mathrm{M}}} = J\vec{\mathrm{m}}_{\perp} \tag{5.12}$$

้คือ การสะสมสปินที่มีท<mark>ิศทางตั้งฉากกั</mark>บแมกนีไทเซชันซึ่งมีค่าอยู่ในหน่วยคูลอมบ์ต่อ เมื่อ $\vec{m}_{\perp}$ ลูกบาศก์เมตร (C/m³)

้สนามสปินทอร์กในสมการ (5.12) จ<mark>ะมีค่าอยู่ในหน่วย e</mark>V•C/m³ ดังนั้นเพื่อให้สามารถ รวมผลการพิ<mark>จารณาสนามสปิ</mark>นทอร์กเข้ากับสนามแม่เหล็กประสิทธ<mark>ิผลได้จะต้อง</mark>ทำการแปลงหน่วย ของสนามสปินทอร์กในสมการ (5.12) ให้อยู่ในหน่วยเออร์สเตด (Oe) โดยการคูณค่าคงที่เข้าสู่สมการ ของถน (5.12) ดังนี้ สบว

$$\vec{H}_{st}^{i} = \frac{V_{i}J\vec{m}_{\perp}}{e\mu_{B}}$$

(5.13)

- เมื่อ คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล็กที่พิจารณาซึ่งมีค่าอยู่ในหน่วยลูกบาศก์นาโนเมตร (nm³) Vi
  - คือ ประจุอิเล็กตรอนซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.602x10⁻¹⁹ C е

μ_B คือ ค่าคงที่บอห์รแมกนีตรอน (Bohr magnetron) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.274×10⁻²⁴ J/T หรือ 9.274×10⁻²¹ erg/Oe

ดังนั้นปริมาณสนามแม่เหล็กประสิทธิผลที่กระทำต่อเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในชั้น PL สามารถเขียนได้ดังสมการ

$$\vec{H}_{eff}^{PL,i} = \vec{H}_{K}^{i} + \vec{H}_{exch}^{i} + \vec{H}_{th}^{i} + \vec{H}_{ex}^{int} + \vec{H}_{st}^{i}$$
(5.14)

- เมื่อ Hⁱ_K คือ สนามแอนไอโซโทรปีของเก<mark>ร</mark>นแม่เหล็กที่พิจารณา i Hⁱ_{exch} คือ สนามแลกเปลี่ยนระหว่า<mark>งเ</mark>กรนแม่เหล็กข้างเคียงที่กระทำต่อเกรนแม่เหล็กที่ พิจารณา i
  - $\overrightarrow{H}^i_{th}$ คือ สนามความร้อนสุ่มที่กระท<mark>ำต่อ</mark>เกรนแม่เหล็กที่พิจารณา i
  - H^{int} คือ สนามแลกเปลี่ยนระหว่าง<mark>ชั้นวั</mark>สดุที่แมกนีไทเซชันในชั้น AF กระทำต่อแมกนีไทเซชัน ชั้น PL
  - Hⁱ_{st} คือ สนามสปินทอร์กเนื่องจากการเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างแมกนีไทเซชันใน เกรนแม่เหล็กที่พิจารณา i และการสะสมสปิน

สำหรับชั้น FL พบว่าจะไม่เกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนกับชั้น AF ทำให้สามารถละเลย การพิจารณาผลของสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น AF และชั้น FL ได้ ดังนั้นปริมาณสนามแม่เหล็ก ประสิทธิผลที่กระทำต่อเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในชั้น FL (effective field on FL, $\vec{H}_{eff}^{FL,i}$) จะ ประกอบด้วยปริมาณสนามแอนไอโซโทรปี สนามแลกเปลี่ยนระหว่างเกรน สนามความร้อนสุ่ม และ สนามสปินทอร์ก ดังสมการ

$$\vec{\mathbf{H}}_{\text{eff}}^{\text{FL},i} = \vec{\mathbf{H}}_{\text{K}}^{i} + \vec{\mathbf{H}}_{\text{exch}}^{i} + \vec{\mathbf{H}}_{\text{th}}^{i} + \vec{\mathbf{H}}_{\text{st}}^{i}$$
(5.15)

การคำนวณพลวัตของแมกนีไทเซชันของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในชั้น PL โดย อาศัยสมการ LLG จะทำให้สามารถพิจารณาทิศทางของแมกนีไทเซชันที่สภาวะสมดุลได้ โดยแมกนี-ไทเซชันดังกล่าวจะถูกนำไปใช้สำหรับการคำนวณค่าการสะสมสปิน $\overline{\mathbf{m}}$ ภายในชั้นย่อยที่ $\mathbf{i} = 1$ ซึ่ง กำหนดให้กระแสสปินเริ่มต้นที่ถูกป้อนเข้าสู่เกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนมีค่าเป็นศูนย์ จากนั้นจะทำการ พิจารณาการสะสมสปินของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในชั้นย่อยที่ $\mathbf{i} = 1$ โดยอาศัยสมการ (5.4) และนำไปสู่การคำนวณค่ากระแสสปิน $\mathbf{j}_{\mathbf{m}}$ ของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในชั้นย่อยที่ $\mathbf{i} = 1$ โดย อาศัยสมการ (5.5) ซึ่งค่ากระแสสปินที่คำนวณได้จะถูกพิจารณาให้เป็นค่าเริ่มต้นของชั้นถัดไป จากนั้น ทำการคำนวณค่าการสะสมสปิน $\overline{\mathbf{m}}$ และค่ากระแสสปิน $\mathbf{j}_{\mathbf{m}}$ ของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนภายในระบบ ไปเรื่อยๆ $\mathbf{i} = \mathbf{i} + \mathbf{1}$ จนครบทุกชั้นในโครงสร้าง $\mathbf{i} = \mathbf{n}$ เมื่อสามารถคำนวณการสะสมสปินและ กระแสสปินของเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนได้จนครบทุกชั้นย่อยแล้วทำการพิจารณาหาค่าเฉลี่ยของการ สะสมสปินและค่ากระแสสปินในแต่ละชั้นย่อยได้ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาหาขนาดของการ เปลี่ยนแปลงของการสะสมสปิน (gradient of spin accumulation, **|Δm៊|**) และขนาดของกระแส-สปินของแต่ละชั้นย่อย **J_mI** เพื่อใช้สำหรับการคำนวณค่าความต้านทานทางแม่เหล็กเชิงพื้นที่ (resistance area, **RA**_i) ของแต่ละชั้นย่อย i ต่อไปโดยอาศัยสมการ (5.7) และค่าความต้านทานทาง แม่เหล็กเชิงพื้นที่รวมของระบบโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลโดยอาศัยสมการ (5.8) ซึ่งจะนำไปสู่การ พิจารณาอัตราส่วนค่าต้านทานแม่เหล็ก (MR ratio) ที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ต้องการ ศึกษาได้โดยอาศัยสมการ (5.9) สำหรับลำดับขั้นตอนการดำเนินงานของแบบจำลองแบบมัลติสเกล สำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลสามารถสรุปไ<mark>ด้ด</mark>ังภาพประกอบ 5.6

ภาพประกอบ 5.6 แผนภาพการดำเนินงานของแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่าน

ปญลัง

6

ข้อมูล

5.4 ผลการศึกษา

แบบจำลองแบบมัลติสเกลที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้จะถูกนำมาประยุกต์ใช้สำหรับ พิจารณาการส่งผ่านสปินที่สามารถอธิบายได้จากค่าการสะสมสปิน (spin accumulation, m) และ ค่ากระแสสปิน (spin current, J_m) เมื่อทำการป้อนกระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเพื่อ จำลองลักษณะการทำงานของหัวอ่านข้อมูลจริง การพิจารณาการส่งผ่านสปินดังกล่าวจะนำไปสู่การ พิจารณาค่าต้านทานแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) และอัตราส่วนค่าต้านทานแม่เหล็ก (MR ratio) ที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการอ่านข้อมูล สำหรับผลการคำนวณที่ได้จากแบบจำลองแบบมัล-ติสเกลจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับผลการคำนวณที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอมและผลการ ทดลองวัดการเปลี่ยนแปลงของค่าต้านทานแม่เหล็กภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจริงเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องของแบบจำลองแบบมัลติสเกลซึ่งจะได้อธิบายถึงรายละเอียดในหัวข้อ 5.4.1 และหัวข้อ 5.4.2 ตามลำดับ

5.4.1 การเปรียบเทียบค่าการค<mark>ำนวณกา</mark>รสะสมสปิน กระแสสปิน และความต้านทานที่ได้ จากแบบจำลองในระดับอะตอมกับแบบ<mark>จำลองมั</mark>ลติสเกล

การประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลเพื่อศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินที่เกิดขึ้น ภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลสา<mark>มารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้น</mark>ตอนหลักดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 จำลองโครงสร้างของหัวอ่านข้อมูล AF/PL/SL/FL
- **ขั้นตอนที่ 2** ตรวจสอบท<mark>ิศทางของแมก</mark>นี้ไทเซชันในโครงสร้างวัสดุแต่ละชั้น
- **ขั้นตอนที่ 3** แบ่งโครงสร้างชั้นวัสดุ PL/SL/FL ออกเป็นจำนวนหลายชั้นและทำการ ป้อนกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบ
- **ขั้นตอนที่ 4** พิจารณาปริมาณการส่งผ่านสปิน
- **ขั้นตอนที่ 5** พิจารณาปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็ก

ในหัวข้อนี้จะได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองแบบมัลติสเกลโดยการ ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 – 5 และผลการคำนวณในแต่ละขั้นตอนจะถูกเปรียบเทียบกับผลการ คำนวณที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอมซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในลำดับถัดไป

ขั้นตอนที่ 1 จำลองโครงสร้างของหัวอ่านข้อมูล AF/PL/SL/FL

ในการพิจารณาการส่งผ่านสปินจะทำการจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ประกอบด้วย ขั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL ซึ่งมีค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้างแสดงดังตาราง 5.1 เป็นลำดับแรกโดยอาศัย โปรแกรมโวโรนอยดังแสดงในภาพประกอบ 5.7 จากภาพจะเห็นได้ว่าภายในโครงสร้างวัสดุแต่ละชั้นที่ ถูกจำลองขึ้นจะประกอบไปด้วยเกรนแม่เหล<mark>็กจ</mark>ำนวนมากและมีการจัดเรียงตัวกันแบบคอลัมนาร์

		A 6	ר א <u>ש</u>	e	ן אַ ק	<u>ب</u>	e S	
ตาราง 5.1	คาพาร	ามเตอรท	างเครงสรางข	กอง <mark>ห</mark> วเ	อานขอมูลทเ	ประกอบดวย	ยชน	AF/PL/SL/FL

พารามิเตอร์	ชั้นวัสดุ			
	AF	PL	NM	FL
ความกว้างของระบบในแนวแกน x (nm)	100	100	100	100
ความยาวของระบบในแนวแกน y (nm)	100	100	100	100
ค่ากลางของขนาดของเกรนแม่เหล็ก $\mathrm{D_m}$ (nm)	8	8	8	8
ค่าการกระจายตัวของขนาดของเกรน σ _{lnD}	0.0	0.0	0.0	0.0
ระยะห่างระหว่างเกรนแม่เหล็ก (nm)	0.1	0.1	0.1	0.1
ความหนาของชั้นฟิล์ม t _{film} (nm)	8	4	2	4

ภาพประกอบ 5.7 โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ประกอบด้วยชั้น AF/PL/SL/FL ซึ่งถูกจำลองขึ้นโดย อาศัยแบบจำลองแบบมัลติสเกล

เมื่อทำการจำลองโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก AF/PL/SL/FL ด้วยโปรแกรมโวโรนอยแล้ว โครงสร้างวัสดุแต่ละชั้นจะถูกกำหนดค่าพารามิเตอร์พื้นฐานทางแม่เหล็กของวัสดุ เช่น ค่าคงที่แอนไอ-โซโทรปี (anisotropy constant, K_U) ค่าแมกนีไทเซชันอิ่มตัว (saturation magne-tization, M_s) ค่าอุณหภูมิวิกฤติ (critical temperature, T_c) และความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ (interlayer exchange field strength, H^{int}) เป็นต้น เพื่อนำไปใช้สำหรับการคำนวณในลำดับต่อไป สำหรับชั้น AF ที่ถูกพิจารณาในการศึกษานี้จะได้เลือกใช้วัสดุอิริเดียมแมงกานีส (IrMn) ในขณะที่ชั้น PL และชั้น FL จะได้เลือกใช้วัสดุโคบอลต์ไอรอน (CoFe) เนื่องจากวัสดุทั้งสองประเภทมีความ เหมาะสมและถูกนำมาใช้ในโครงสร้างสปินวาล์วภายในหัวอ่านข้อมูลสำหรับเทคโนโลยีฮาร์ดดิสก์-ไดร์ฟในปัจจุบัน [132] โดยค่าพารามิเตอร์พื้นฐานทางแม่เหล็กของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe และ ค่าพารามิเตอร์ทางการทดลองที่ใช้สำหรับการจำลองปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่าง ชั้น AF และชั้น FM สามารถสรุปได้ดังตาราง 5.2

	ชนิดของวัสดุ		
พารามเตอร =	lrMn	CoFe	
ค่าคงที่แอนไอโซโทรปี K _U (erg/cm³)	5.56x10 ⁶ [134]	1.8×10 ⁵ [140]	
ค่าแมกนีไทเซชันอิ่มตัว M _S (emu/cm ³)	1800	1800 [140]	
ค่าอุณหภูมิวิกฤติ T _c (K)	690 [133]	1300 [140]	
ความแรงสนามแลกเปลี่ยนระหว่ <mark>างชั้นวัสดุ H^{int} (Oe)</mark>	1000	1000	
อุณหภูมิการกำหนดทิศทาง T _{set} (K)	600	_	
อุณหภูมิการวัด T _{MS} (K)	0	0	
เวลาการให้ความร้อน t _{anneal} (s)	5400	5400	
เวลาการกำหนดทิศทาง t _{set} (s)	60	60	

ตาราง 5.2 ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กขอ<mark>งวัส</mark>ดุ IrMn และวัสดุ CoFe และค่าพารามิเตอร์ทางการ ทดลองสำหรับการจำลองปรากฏการณ์ไบอ<mark>ัสแล</mark>กเปลี่ยน

ในการศึกษาพฤติกรรมการส่งสปินภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ถูกจำลองขึ้นใน งานวิจัยนี้ นอกจากจำเป็นต้องทราบคุณสมบัติทางแม่เหล็กของวัสดุแล้วยังต้องทำการระบุ ค่าพารามิเตอร์การส่งผ่านสปินของวัสดุแม่เหล็ก ได้แก่ ค่าสปินโพลาไรเซชันของความนำไฟฟ้า (spin polarization for the conductivity, β) ค่าสปินโพลาไรเซชันของค่าคงที่การแพร่ (spin polarization for the diffusion constant, β') ค่าพลังงานการแลกเปลี่ยน (s-d exchange integral constant, J) ระยะการแพร่ของสปิน (spin diffusion length, λ_{sdl}) ค่าคงที่การแพร่ (diffusion constant, D₀) และค่าการสะสมสปินที่สภาวะสมดุล (equilibrium spin accummulation, $\mathbf{m}_{\infty}$) เป็นต้น เพื่อใช้การคำนวณพฤติกรรมการส่งผ่านสปินภายในวัสดุแม่เหล็กแต่ละชั้นเช่นเดียวกัน โดย ค่าพารามิเตอร์การส่งผ่านสปินของวัสดุ CoFe สำหรับชั้น PL และชั้น FL รวมไปถึงค่าพารามิเตอร์ การส่งผ่านสปินของวัสดุทองแดง (copper, Cu) สำหรับชั้น SL ได้ถูกแสดงไว้ในตาราง 5.3 อย่างไรก็ ตามพฤติกรรมการส่งผ่านสปินสำหรับชั้น AF จะไม่ถูกพิจารณาในงานวิจัยนี้เนื่องจากปริมาณแมกนี-ไทเซชันรวมภายในชั้น AF มีค่าเป็นศูนย์

พวรวมิเตอร์	ชนิดของวัสดุ			
M 19 1976/16 9	CoFe	Cu		
ค่าสปินโพลาไรเซชันของความนำไฟฟ้า β	0.65 [161]	0 [45]		
ค่าสปินโพลาไรเซชันของค่าคงที่การแพร่ β'	0.89 [161]	0 [45]		
ค่าพลังงานการแลกเปลี่ยน J (eV)	0.1 [161]	0 [45]		
ระยะการแพร่ของสปิน λ _{sdl} (nm)	12 [161]	600 [45]		
ค่าคงที่การแพร่ D _o (m²/s)	0.001 [161]	0.005 [45]		
ค่าการสะสมสปินที่สภาวะสมดุล m_{∞} (C/c m^2)	642.9 [161]	0 [152]		

ตาราง 5.3 ค่าพารามิเตอร์การส่งผ่านสปินข<mark>อ</mark>งวัสดุ CoFe และวัสดุ Cu

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบทิศทางของแม<mark>กนีไทเซชันใน</mark>โครงสร้างวัสดุแต่ละชั้น

ในขั้นตอนนี้จะได้ทำการตรวจสอบการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายใน โครงสร้างวัสดุแม่เหล็กแต่ละชั้นภายหลังจากการจำลองปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนโดยอาศัย ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กของวัสดุ IrMn และวัสดุ CoFe และค่าพารามิเตอร์ทางการทดลองใน ตาราง 5.2 สำหรับการจำลองปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน เพื่อกำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไท-เซชันในชั้นวัสดุ IrMn และชั้นวัสดุ CoFe1 ให้มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางที่ต้องการไบอัส (biasing direction, ft) โดยอาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.4 ซึ่งใน งานวิจัยในส่วนนี้ได้กำหนดให้ ft มีทิศทางอยู่ในแนวแกน +y นอกจากนี้ยังได้ทำการกำหนดทิศทาง เริ่มต้นของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 เพื่อใช้สำหรับการคำนวณพฤติกรรมการส่งผ่านสปินใน โครงสร้างชั้น IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 โดยโครงสร้างวัสดุแต่ละชั้นจะถูกกำหนดค่าพารามิเตอร์การ ส่งผ่านสปินของวัสดุดังตาราง 5.3

ภาพประกอบ 5.8 แสดงตัวอย่างโครงสร้างแบบสองมิติของชั้นวัสดุ IrMn และชั้นวัสดุ CoFe ทั้งสองชั้นที่ถูกจำลองขึ้นโดยอาศัยค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้าง ค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็ก และค่าพารามิเตอร์ทางการทดลองดังแสดงในตาราง 5.1 และตาราง 5.2 ตามลำดับ และลักษณะการ จัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุแม่เหล็กแต่ละชั้นก่อนเริ่มการคำนวณพฤติกรรมการ ส่งผ่านสปิน โดยจะเห็นได้ว่าแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ IrMn ที่ถูกกำหนดให้มีการจัดเรียงตัวตาม ทิศทางที่ต้องการไบอัส **n** ในแนวแกน +y จะเหนี่ยวนำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe1 มี แนวโน้มการจัดเรียงตัวไปในทิศทางเดียวกันด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุหรือ ปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน ในขณะที่การกำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe2 เพื่อใช้สำหรับการคำนวณพฤติกรรมการส่งผ่านสปินของโครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/ CoFe2 จะสามารถทำได้โดยการกำหนดค่ามุมระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL และชั้น FL (angle between PL and FL, θ) ตัวอย่างลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น FL ในกรณีที่มีการจัดเรียงตัวในทิศทางเดียวกัน (P state, $\theta = 0^\circ$) และในทิศทางตรงกันข้าม (AP state, $\theta = 180^\circ$) กับแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL ถูกแสดงดังภาพประกอบ 5.8(ก) และ (ข) ตามลำดับ

ภาพประกอบ 5.8 ลักษณะโครงสร้างแบบ 2 มิติด้านบน (top view) ที่แสดงทิศทางของแมกนีไท-เซชันแต่ละชั้นในโครงสร้าง IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 สำหรับกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ภาพประกอบ 5.9(ก) และ (ข) แสดงผลการคำนวณค่าแมกนีไทเซชันเฉลี่ยของเกรน แม่เหล็กทั้งหมดภายในระบบในแนวแกน x y และ z ต่อตำแหน่งภายในโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/ Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกล (multiscale model, MM) เปรียบเทียบกับผลการ คำนวณที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอม (atomistic model, AM) สำหรับกรณี P state และ AP state ตามลำดับ จากภาพจะเห็นได้ว่าแมกนี่ไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe1 มีลักษณะการจัดเรียงตัว ไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางของแมกนี่ไทเซชันในชั้น AF ในแนวแกน +y อย่างสมบูรณ์ เนื่องจาก ผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนส่งผลทำให้แมกนี่ไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe1 มีองค์ประกอบใน แนวแกน +y เพียงองค์ประกอบเดียว สำหรับชั้นวัสดุ Cu พบว่าปริมาณแมกนี่ไทเซชันในชั้นนี้จะมีค่า เท่ากับศูนย์เนื่องจาก Cu เป็นวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็ก สำหรับชั้นวัสดุ CoFe2 พบว่า แมกนี่ไทเซชันจะมีองค์ประกอบอยู่ในแนวแกน +y ในกรณี P state และมีองค์ประกอบอยู่ใน แนวแกน -y ในกรณีที่ AP state ดังนั้นในกรณีศึกษาเบื้องต้นนี้จะไม่พิจารณาองค์ประกอบอยู่ใน แนวแกน -y ในกรณีที่ AP state ดังนั้นในกรณีศึกษาเบื้องต้นนี้จะไม่พิจารณาองค์ประกอบอยู่ใน แบบจำลองในระดับอะตอมจะเห็นได้ว่า แนวโน้มการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายใน โครงสร้างวัสดุแต่ละชั้นให้ค่าที่สอดคล้องกันเป็นอย่างดีตลอดทั้งระบบ

ภาพประกอบ 5.9 การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่าแมกนี้ไทเซชันในแนวแกน × y และ z ต่อ ตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและ แบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 แบ่งโครงสร้างชั้นวัสดุ PL/SL/FL ออกเป็นจำนวนหลายชั้นและทำการป้อน กระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบ

ภายหลังจากขั้นตอนการตรวจสอบลักษณะการจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชัน ภายในโครงสร้างวัสดุแม่เหล็กแต่ละชั้น ในลำดับต่อมาจะได้ทำการแบ่งโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 ออกเป็นจำนวนหลายชั้นด้วยขนาดความหนาชั้นฟิล์มย่อย (discretised film thickness, t_i) เท่ากับ 0.3549 nm ซึ่งเป็นค่าคงที่แลตทิชของวัสดุ CoFe ที่มีโครงสร้างผลึกเป็น แบบ fcc [162] จากนั้นทำการป้อนกระแสไฟฟ้า (charge current density, j_e) ที่มีขนาดเท่ากับ 10 MA/cm² ซึ่งเป็นค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ใช้สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ค่าต้านทาน แม่เหล็กขนาดใหญ่ [45] เข้าสู่โครงสร้างชั้นวัสดุดังกล่าว เพื่อใช้สำหรับการคึกษาปรากฏการณ์ค่าต้านทาน แม่เหล็กขนาดใหญ่ [45] เข้าสู่โครงสร้างชั้นวัสดุดังกล่าว เพื่อใช้สำหรับการคึกษาปรากฏการณ์ค่าต้านทาน แม่เหล็กขนาดใหญ่ [45] เข้าสู่โครงสร้างชั้นวัสดุดังกล่าว เพื่อใช้สำหรับการคำนวณค่าการสะสมสปิน และค่ากระแสสปินต่อตำแหน่งด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลโดยอาศัยสมการ (5.4) และสมการ (5.5) ตามลำดับ ผลการคำนวณปริมาณการส่งผ่านสปินดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การคำนวณปริมาณค่า ต้านทานแม่เหล็กและอัตราส่วนค่าด้านทานแม่เหล็กตามลำดับ ในการศึกษานี้จะได้ทำการคำนวณ ปริมาณการส่งผ่านสปินโดยไม่พิจารณาผลของอุณหภูมิภายในระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ ความถูกต้องของแบบจำลองแบบมัลติสเกลเปรียบเทียบกับผลการคำนวณที่ได้จากแบบจำลองใน ระดับอะตอม (atomistic model) [46] ในลำดับถัดไป

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาปริมาณก<mark>ารส่งผ่านสปิน</mark>

ภายหลังจากที่ได้ทำการพิจารณาค่าแมกนีไทเซชันเฉลี่ยต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้น วัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 แล้ว ในลำดับถัดมาจะได้ทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณค่ากระแสสปินที่ แต่ละตำแหน่งย่อย i ของโครงสร้างดังกล่าวที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกล (multiscale model, MM) และแบบจำลองในระดับอะตอม (atomistic model, AM) โดยจะแบ่งการคำนวณออกเป็นสอง กรณีคือ กรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe1 และแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 มีการจัดเรียง ตัวแบบ P state และ AP state ดังแสดงในภาพประกอบ 5.10(ก) และ (ข) ตามลำดับ โดยค่ากระแส สปินเริ่มต้น jm(i = 0) ของระบบจะถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับศูนย์ เมื่อกระแสสปินเคลื่อนที่ผ่าน โครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1 พบว่ากระแสสปินจะถูกเหนี่ยวนำให้กลายเป็นกระแสสปินโพลาไรซ์ (polarlized spin current) ที่มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe1 ด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน s-d ระหว่างอิเล็กตรอนตัวนำและแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe1 มี แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มสูงขึ้นทั้งในกรณี P state และ AP state ซึ่งมีค่าขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ การส่งผ่านสปินของวัสดุ จากนั้นเมื่อกระแสสปินโพลาไรซ์กลื่อนที่เข้าสูโครงสร้างชั้นวัสดุ Cu จะเห็น ได้ว่าปริมาณกระแสสปินจะมีค่าคงที่และไม่เปลี่ยนแปลง จนกระทั่งกระแสสปินโพลาไรซ์เคลื่อนที่เข้า สู่โครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe2 พบว่ากระแสสปินจะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มสูงขึ้นในกรณี P state และมีแนวโน้มลดต่ำลงเข้าสู่ค่าลบในกรณี AP state ตามทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 เนื่องจากผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน s-d ระหว่างอิเล็กตรอนตัวนำและแมกนีไทเซชัน ภายในชั้นวัสดุ CoFe2 เมื่อเปรียบเทียบผลการคำนวณค่ากระแสสปินต่อตำแหน่งด้วยแบบจำลอง แบบมัลติสเกลกับแบบจำลองในระดับอะตอม พบว่าแบบจำลองทั้งสองประเภทให้แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงของค่ากระแสสปินที่สอดคล้องกันได้เป็นอย่างดีตลอดทั้งโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/ Cu/CoFe2

ภาพประกอบ 5.10 การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่ากระแสสปินต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณค่าการสะสมสปินที่แต่ละ ตำแหน่งย่อย i ของโครงสร้างขั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและ แบบจำลองในระดับอะตอม โดยจะแบ่งการคำนวณออกเป็นสองกรณีคือ กรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น วัสดุ CoFe1 และแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 มีการจัดเรียงตัวแบบ P state และ AP state โดย ค่าการสะสมสปินจะถูกนอมอลไลซ์ด้วยค่าการสะสมสปินที่สภาวะเสถียร (m_{∞}) ของวัสดุ CoFe ซึ่งมี ค่าเท่ากับ $m_{\infty} = 642.9$ C/cm³ [161] ดังแสดงในภาพประกอบ 5.11(ก) และ (ข) ตามลำดับ

ภาพประกอบ 5.11 การเปรียบเทียบผลกา<mark>รค</mark>ำนวณค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้น วัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

้จากผลการคำนวณพบว่าเมื่<mark>อกระแ</mark>สสปินเคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1 จะ ้ส่งผลทำให้ค่าการสะสมสปินภายในโครงส<mark>ร้างชั้นว</mark>ัสดุ CoFe1 มีค่าสูงสุดเท่ากับค่า ${
m m}_{\infty}$ และมีค่าคงที่ ตลอดทั้งโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1 เนื่องจากค่าการสะสมสปินมีแนวโน้มการจัดเรียงทิศทางตามทิศ ของแมกนี้ไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe<mark>1 ตามคุณส</mark>มบัติการส่งผ่านสปินของวัสดุ จากนั้นเมื่อกระแส ู้สปินโพลาไรซ์เคลื่อนที่เข้าสู่โคร<mark>งสร้างชั้นวัสดุ Cu จะเห็นไ</mark>ด้ว่าค่าการสะสมสปินมีแนวโน้มลู่เข้าสู่ค่า การสะสมสปินของชั้นวัสดุ Cu ซึ่ง<mark>มีค่าเท่ากับ m_∞ = 0 C</mark>/cm³ [152] ได้อย่างรวดเร็วและคงที่ตลอด ้ทั้งโครงสร้างชั้นวัสดุ Cu เนื่องจาก Cu <mark>เป็นวัสดุที่ไม่มี</mark>คุณสมบัติความเป็นแม่เหล็ก กล่าวคือ มีจำนวน ของสปินขึ้นและจำนวนของสปินลงที่เ<mark>ท่ากันส่งผลทำให้วั</mark>สดุแม่เหล็กประเภทนี้ไม่มีค่าพารามิเตอร์การ ้ส่งผ่านสปิน อย่างไรก็ตา<mark>มเมื่อกระแสสปินโพลาไรซ์เคลื่อนที่ผ่</mark>านไปยังโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe2 พบว่าปริม<mark>าณการสะสมสปินมีแนวโน้</mark>มที่เพิ่มสูงขึ้นลู่เข้า<mark>สู่ค่า m_∞ ที่มีค่าเป็นบว</mark>กในกรณี P state และมีแนวโน้มลดต่ำลงลู่เข้าสู่ค่า $\mathbf{m}_{\infty}$ ที่มีค่าเป็นลบในกรณี AP state เนื่องจากค่าการสะสมสปินมี แนวโน้มการจัดเรียงทิศทางตามทิศของแมกนี้ไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe2 ด้วยผลของอันตรกิริยา แลกเปลี่ยน s-d ระหว่างอิเล็กตรอนตัวนำและแมกนีไทเซชันภายในโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe2 เมื่อ เปรียบเทียบผลการคำนวณค่าการสะสมสปินด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลกับแบบจำลองในระดับ อะตอมพบว่าแบบจำลองทั้งสองประเภทให้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่าการสะสมสปินที่ สอดคล้องกันได้เป็นอย่างดีตลอดทั้งโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าการ สะสมสปิน Δm ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe/ ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติ- สเกลและแบบจำลองในระดับอะตอม โดยแบ่งการคำนวณออกเป็นสองกรณีคือ กรณีที่แมกนีไทเซชัน ในชั้นวัสดุ CoFe1 และแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 มีการจัดเรียงตัวแบบ P state และ AP state ดังแสดงในภาพประกอบ 5.12(ก) และ (ข) ตามลำดับ ผลการคำนวณแสดงให้เห็นว่าค่า Δm ภายในโครงสร้างชั้นวัสดุที่ตำแหน่งห่างจากบริเวณรอยต่อจะมีค่าเป็นศูนย์ เนื่องจากค่าการสะสมสปิน ภายในโครงสร้างวัสดุแต่ละชั้นมีค่าคงที่เท่ากับค่า m_∞ ของวัสดุ อย่างไรก็ตามค่า Δm จะมีค่าไม่ เท่ากับศูนย์เฉพาะที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu และ Cu/CoFe2 ทั้งในกรณี P state และกรณี AP state เนื่องจากวัสดุ CoFe และวัสดุ Cu มีค่าการสะสมสปินที่สภาวะเสถียรที่แตกต่าง กัน นอกจากนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณค่า Δm ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลกับ แบบจำลองในระดับอะตอม พบว่าแบบจำลองทั้งสองประเภทให้ผลการคำนวณค่า Δm ที่เท่ากันทั้งใน กรณี P state และกรณี AP state

ภาพประกอบ 5.12 การเปรียบเทียบผลการคำนวณการเปลี่ยนแปลงของการสะสมสปินต่อตำแหน่ง ของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ระหว่างแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองใน ระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการพิจารณาขนาดของอัตราการเปลี่ยนแปลงของการสะสมสปิน Δm เทียบกับขนาดของค่ากระแสสปิน j_m ที่แต่ละตำแหน่งย่อยของโครงสร้างขั้นวัสดุ CoFe1/ Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมเพื่อจะนำไปใช้สำหรับ การพิจารณาหาค่าต้านทานแม่เหล็กเชิงพื้นที่ในลำดับถัดไป ผลการคำนวณถูกแบ่งออกเป็นสองกรณี คือ กรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe1 และแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 มีลักษณะการ จัดเรียงตัวแบบ P state และ AP state ดังแสดงในภาพประกอบ 5.13(ก) และ (ข) ตามลำดับ ผล การคำนวณแสดงให้เห็นว่าปริมาณ $\Delta m/j_m$ ทั้งในกรณี P state และ AP state ที่บริเวณรอยต่อ ระหว่างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu และ Cu/CoFe2 จะมีค่าสูงสุด เนื่องจากค่าพารามิเตอร์การส่งผ่านสปิน ที่บริเวณดังกล่าวจะมีค่าที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าผลการคำนวณปริมาณ Δm/j_m ในกรณี P state และ AP state ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลจะมีค่าสูงกว่าผลการคำนวณที่ได้จาก แบบจำลองในระดับอะตอมเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณกระแสสปินที่สามารถคำนวณได้จาก แบบจำลองแบบมัลติสเกลมีค่าต่ำกว่าผลที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอม ดังที่ได้อธิบายไว้ใน ภาพประกอบ 5.10

ภาพประกอบ 5.13 การเปรียบเทียบผลการคำนวณปริมาณ Δm/j_m ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้น วัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 5 พิจารณาปริมาณค่าต้าน<mark>ทานแม่เหล็ก</mark>

Mg.

ภายหลังจากที่สามารถพิจารณาขนาดของอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าการสะสมสปิน Δm และขนาดของกระแสสปิน j_m ได้ในขั้นตอนที่ 4 แล้ว ปริมาณดังกล่าวจะถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อ คำนวณค่าความต้านทาน (resistance, R) ที่แต่ละตำแหน่งย่อย i ของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/ CoFe2 ในลำดับสุดท้ายตามความสัมพันธ์ดังสมการ

 $\Delta m t_i \Delta E$

e คือ ประจุอิเล็กตรอนซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.602x10⁻¹⁹ C

ผลการคำนวณค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 โดยอาศัย สมการ (5.16) ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมถูกนำมาเปรียบเทียบ กันในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe1 และแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 มีการจัดเรียงตัว แบบ P state และ AP state ดังแสดงในภาพประกอบ 5.14(ก) และ (ข) ตามลำดับ จากผลการ คำนวณพบว่าค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลอง แบบมัลติสเกลในกรณี P state จะมีค่าต่ำกว่ากรณี AP state เนื่องจากการกระเจิงของสปินบริเวณ รอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ Cu/CoFe1 ในกรณี P state มีค่าต่ำกว่ากรณี AP state ดังแสดงใน ภาพประกอบ 5.14(ก) สอดคล้องกับผลการคำนวณค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองในระด<mark>ับอะ</mark>ตอมดังแสดงในภาพประกอบ 5.14(ข)

ภาพประกอบ 5.14 การเปรียบเทียบผลการคำนวณค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ผลการคำนวณค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ดังแสดงใน ภาพประกอบ 5.14 จะถูกนำไปใช้สำหรับการคำนวณค่าความต้านทานทางแม่เหล็กรวม (magnetoresistance, MR) ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลในลำดับถัดไป โดยพิจารณาให้ค่า R ที่แต่ละตำแหน่ง ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลมีการเชื่อมต่อกันแบบอนุกรม $\mathbf{MR} = \sum_{i=1}^{nlayer} \mathbf{R}_i$ ผลการคำนวณค่า MR ด้วยแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับอะตอมถูกนำมาเปรียบเทียบกันดังแสดงใน ตาราง 5.4 โดยจะเห็นได้ว่าผลการคำนวณค่า MR ของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วย แบบจำลองแบบมัลติสเกลในกรณี P state จะมีค่าต่ำกว่ากรณี AP state เนื่องจากการกระเจิงของ สปันบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ Cu/CoFe2 ในกรณี P state มีค่าต่ำกว่ากรณี AP state ใน ทำนองเดียวกันการคำนวณค่า MR โครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ด้วย อะตอมได้ให้ผลที่มีความสอดคล้องกับแบบจำลองแบบมัลติสเกล อย่างไรก็ตามเมื่อทำการ เปรียบเทียบผลการคำนวณค่า MR ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลกับแบบจำลองในระดับอะตอม กลับพบว่า ปริมาณ MR ที่คำนวณได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลมีค่าคลาดเคลื่อนจากผลการ คำนวณที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอมคิดเป็น 16.75% และ 6.8% สำหรับกรณี P state และ AP state ตามลำดับ เนื่องจากผลการคำนวณค่ากระแสสปินที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ Cu/CoFe2 ด้วยแบบจำลองในระดับอะตอมมีค่าสูงดังแสดงในภาพประกอบ 5.10

ตาราง 5.4 ผลการเปรียบเทียบค่า MR ระหว่างแบบจำลองแบบมัลติสเกลและแบบจำลองในระดับ อะตอม

114/8120004	MR (kΩ)			
แบบง เดยง	P state	AP state		
แบบจำลองแบบมัลติสเกล	1,520.61	1,701.31		
แบบจำลองในระดับอะตอม	1,826.65	1,831.14		
Error (%)	16.75	6.8		

จากการเปรียบเทียบผลการคำนวณปริมาณการส่งผ่านสปินและปริมาณค่าต้านทาน แม่เหล็กของโครงสร้างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลและ แบบจำลองในระดับอะตอม ในเบื้องต้นพบว่าผลการคำนวณดังกล่าวมีความสอดคล้องกันทั้งในส่วน ของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งผ่านสปินและปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็ก จากผล การศึกษาในส่วนนี้สามารถยืนยันความถูกต้องของแบบจำลองโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลแบบมัลตสเกล ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและปริมาณ MR รวมไปถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ratio ในโครงสร้างวัสดุสามชั้นได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในหัวข้อถัดไป จะได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการส่งผ่านสปินและปริมาณ MR รวมไปถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ratio ของ โครงสร้างหัวอ่านข้อมูล IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 ได้แก่ ผลของการป้อนกระแสไฟฟ้าและผลของมุม ระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe1 และชั้นวัสดุ CoFe2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.4.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งผ่านสปินในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล

กระบวนการอ่านข้อมูลของหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟจะเกิดขึ้นเมื่อหัวอ่านและ บิตข้อมูลที่ต้องการอ่านอยู่ในตำแหน่งที่ตรงกันทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ถูกเหนี่ยวนำด้วย สนามแม่เหล็กจากบิตข้อมูลดังกล่าวและมีแนวโน้มการจัดเรียงทิศทางตามทิศของแมกนีไทเซชัน ภายในบิตข้อมูลนั้นๆ เมื่อมีการจ่ายแรงดันไบอัส (bias voltage) เพื่อทำให้เกิดค่าความต่างศักย์ทาง ไฟฟ้าและเกิดการไหลของกระแสไฟฟ้า (electrical current) ผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะทำให้ สามารถตรวจวัดการเปลี่ยนแปลงค่าต้านทานแม่เหล็กได้โดยอาศัยปรากฏการณ์ GMR [21] และ ปรากฏการณ์ TMR [22] โดยปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะมีค่าแปรผันตามการเปลี่ยนแปลง ของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL [15], [23], [24] จากนั้นค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัด ได้จะถูกทำการขยายสัญญาณและอ่านข้อมูลออกมาในลักษณะไบนารีบิต โดยอาศัยการพิจารณาค่า ความต้านทานทางไฟฟ้าสูงสุดและต่ำสุดเพื<mark>่อแสด</mark>งค่าสัญญาณบิต 1 และบิต 0 ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ถูกป้อนเข้าสู่โครงสร้างหัวอ่าน ข้อมูลและมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดปริมาณ ค่าต้านทานแม่เหล็กและสัญญาณการอ่านข้อมูล ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบ มัลติสเกลเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าวที่ส่งผลต่อการส่งผ่านสปินรวมไปถึงปริมาณค่าต้านทาน แม่เหล็กของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.4.2.1 ผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR

โดยทั่วไปกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการอ่านข้อมูลจะต้องมีค่าที่เหมาะสมกับกระบวนการ ทำงานของหัวอ่านข้อมูล กล่าวคือ จะต้องมีค่าที่ไม่น้อยเกินไปจนทำให้ไม่สามารถจำแนกความ แตกต่างของค่าสัญญาณของบิต 0 และ 1 ได้ และจะต้องมีค่าไม่มากเกินไปจนทำให้แมกนีไทเซชัน ภายในชั้น FL เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทาง เนื่องจากการส่งผ่านสปินทอร์ก (spin transfer torque) [158], [159] จากกระแสสปินโพลาไรซ์ที่มีค่าสูงจะทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL มีแนวโน้มการ จัดเรียงตัวตามทิศทางของกระแสสปินและเบี่ยงเบนออกจากทิศทางของบิตข้อมูลที่ต้องการอ่าน ซึ่ง เป็นสาเหตุทำให้เกิดความผิดพลาดในการแสดงค่าสัญญาณการอ่านข้อมูล [163] ดังที่ได้อธิบายไว้ใน หัวข้อ 5.1.2 นอกจากนี้การป้อนกระแสไฟฟ้าที่มีค่าสูงจนเกินไปยังเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดค่า สัญญาณรบกวน เนื่องจากความผันผวนของแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุแม่เหล็กที่เกิดขึ้นจากอันตร-กิริยาแลกเปลี่ยนระหว่างกระแสสปินและแมกนีไทเซชันภายในวัสดุ [164] จากการพิจารณา กระบวนการทำงานของหัวอ่านข้อมูลจะเห็นได้ว่ากระแสไฟฟ้าหรือแรงดันไฟฟ้าที่ใช้ในการอ่านข้อมูล เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของหัวอ่านข้อมูล ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้ ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลในการศึกษาผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่มีต่อปริมาณ การส่งผ่านสปิน ค่า MR และค่าอัตราส่วน MR ของหัวอ่านข้อมูล

ในลำดับแรกจะทำการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินภายในโครงสร้างวัสดุ IrMn/ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่มีค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้าง ค่าพารามิเตอร์พื้นฐานทางแม่เหล็ก และ ค่าพารามิเตอร์การส่งผ่านสปินดังแสดงในตาราง 5.1 ตาราง 5.2 และตาราง 5.3 ตามลำดับ จากนั้น ทำการป้อนกระแสไฟฟ้าในทิศทางตั้งฉากกับระนาบของโครงสร้างวัสดุ เมื่อกำหนดให้ความหนาแน่น กระแสไฟฟ้ามีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 5 – 50 MA/cm² ซึ่งเป็นช่วงของค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้า ที่ใช้สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กขนาดใหญ่ [45] เข้าสู่โครงสร้างวัสดุ IrMn(8nm)/CoFe1(4nm)/Cu(2nm)/CoFe2(4nm) เพื่อใช้สำหรับการพิจารณาค่ากระแสสปินและ ค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล ตัวอย่างการคำนวณผลของความหนาแน่น กระแสไฟฟ้าที่มีต่อค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินของโครงสร้างวัสดุในกรณี P state ถูกแสดง ดังภาพประกอบ 5.15 (ก) และ (ค) และในกรณี AP state ถูกแสดงดังภาพประกอบ 5.15 (ข) และ (ง) ตามลำดับ

จากผลการศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงขนาดของค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปิน ที่แต่ละตำแหน่งย่อยของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะมีค่าแปรผันตามขนาดของความหนาแน่น กระแสไฟฟ้า โดยลักษณะการเปลี่ยนแปลงของค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งจะมี แนวโน้มเหมือนกับกรณีศึกษาที่ผ่านมา กล่าวคือ มีทิศทางไปตามทิศของแมกนีไทเซชันภายใน โครงสร้างชั้นวัสดุและลู่เข้าสู่ค่าเสถียร แต่ในกรณีที่ปริมาณความหนาแน่นกระแสไฟฟ้ามีค่าสูงจะ ส่งผลทำให้ค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินมีแนวโน้มลู่เข้าสู่ค่าเสถียรได้เร็วขึ้น เนื่องจากปริมาณ ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่สูงส่งผลทำให้เกิดกระแสสปินโพลาไรซ์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย และทำให้เกิด พฤติกรรมการส่งผ่านสปินที่ดีขึ้น

พหูน ปณุสกโต ชีบว

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของค่าการสะสมสปินภายในขั้นวัสดุ Cu พบว่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนทิศทางของค่าการสะสมสปินเพื่อ เข้าสู่สภาวะสมดุล โดยในกรณีที่ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้ามีค่าสูงสุดเท่ากับ 50 MA/cm² ขนาดของ ค่าการสะสมสปินในขั้นวัสดุ Cu จะมีค่ามากกว่ากรณีที่ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้ามีค่าต่ำ และมี ความจำเป็นต้องใช้ระยะทางที่เพิ่มมากขึ้นในการปรับเปลี่ยนทิศทางเพื่อเข้าสู่ค่าการสะสมสปินที่ สภาวะสมดุลเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้ามีค่าต่ำแสดงดังภาพด้านในของ ภาพประกอบ 5.15(ง) ดังนั้นเมื่อทำการคำนวณผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่มีต่อปริมาณ Δm/j_m ภายในโครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 ในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีลักษณะการจัดเรียงตัวแบบ P state และ AP state ดังแสดงในภาพประกอบ 5.16(ก) และ (ข) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าปริมาณ Δm/j_m จะมีค่าแปรผันตามความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ถูกป้อนเข้า สู่ระบบ

ภาพประกอบ 5.16 การเปรียบเทียบผลการคำนวณปริมาณ **Δm/j**_m ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้น วัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของค่าค<mark>วามหนาแน่นกระ</mark>แสไฟฟ้าในกรณี (ก) P state และ (ข) AP state ตามลำดับ

ผลการคำนวณปริมาณ Δm/j_m ข้างต้นจะถูกนำไปใช้สำหรับการคำนวณปริมาณค่า R ต่อตำแหน่งของโครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เพื่อเปรียบเทียบกันในกรณีที่มีการป้อน ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาผลของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่มี ต่อค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์วซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นเซนเซอร์หัวอ่านข้อมูลในฮาร์ดดิสก์-ไดร์ฟมีความสำคัญต่อการเลือกใช้ค่ากระแสไฟฟ้าที่เหมาะสมต่อกระบวนการอ่านข้อมูล จาก การศึกษาพบว่าค่า R มีค่าแปรผันตรงกับปริมาณ Δm/j_m ซึ่งประกอบไปด้วยสองส่วนคือ ค่า R ที่ เกิดขึ้นภายในชั้นวัสดุและค่า R ที่เกิดขึ้นบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ โดยภายในชั้นวัสดุแต่ละชั้นจะ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าการสะสมสปินที่ค่อนข้างต่ำและคงที่ส่งผลให้ค่า R ที่บริเวณดังกล่าวนี้ มีค่าน้อยมากและเข้าใกล้ศูนย์ เนื่องจากความต่อเนื่องของแมกนีไทเซชันและคุณสมบัติการส่งผ่าน สปินของวัสดุ ในขณะที่ค่า R ที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุจะมีค่าสูง เนื่องจากความแตกต่าง ระหว่างคุณสมบัติการส่งผ่านสปินของวัสดุ CoFe และวัสดุ Cu ดังนั้นค่า R ที่บริเวณรอยต่อระหว่าง ชั้นวัสดุจะเป็นค่าความต้านทานที่ส่งผลต่อค่าความต้านทานรวมของโครงสร้างทั้งหมด

จากนั้นทำการคำนวณค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์วจากผลรวมของค่า R ต่อ ตำแหน่งของโครงสร้าง IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 ตามความสัมพันธ์ $MR = \sum_{i=1}^{nlayer} R_i$ เพื่อพิจารณา ผลกระทบของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าภายนอกที่มีต่อค่า MR ดังแสดงในภาพประกอบ 5.17 (ก) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าค่า MR มีค่าลดลงคิดเป็นร้อยละ 50 เมื่อความหนาแน่นกระแสไฟฟ้า มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจาก 10 MA/cm² เป็น 50 MA/cm² ทั้งในกรณี P state และ AP state เนื่องจาก ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่สูงขึ้นส่งผลทำให้เกิดค่ากระแสสปินโพลาไรซ์และการส่งผ่านสปินที่สูง ตามไปด้วย นอกจากนี้เมื่อทำการพิจารณาผลกระทบของการป้อนกระแสไฟฟ้าภายนอกเข้าสู่ โครงสร้าง IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 ต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า ΔR ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างค่า MR ในกรณี P state และ AP state ดังแสดงในภาพประกอบ 5.17(ข) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าค่า ΔR จะมีค่าแปรผกผันกับค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ป้อนผ่านโครงสร้างสปินวาล์วสอดคล้องกับ ผลการคำนวณด้วยแบบจำลองในระดับอะตอมสำหรับโครงสร้างสปินวาล์ว NiFe(5nm)/Cu(2nm)/ NiFe(5nm) [45]

ภาพประกอบ 5.17 ผลการคำนวณ (ก) ค่า MR รวม และ (ข) ส่วนต่างระหว่างค่า MR ในกรณี P state และ AP state ของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 ที่เป็นฟังก์ชันของความหนา-แน่นกระแสไฟฟ้า

ในลำดับสุดท้ายเมื่อทำการคำนวณค่าอัตราส่วน MR ของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/ CoFe1/Cu/CoFe2 ที่เป็นฟังก์ชันของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าโดยอาศัยความสัมพันธ์ในสมการ (5.9) ดังแสดงในภาพประกอบ 5.18 จะเห็นได้ว่าอัตราส่วน MR มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแบบเชิงเส้นตาม ค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าภายนอกที่มีค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากส่วนต่างระหว่างค่า MR ในกรณี P state และ AP state ของโครงสร้างชั้นวัสดุมีค่าลดลง

ภาพประกอบ 5.18 ผลการคำนวณค่าอัตราส่วน MR ของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/ CoFe2 ที่เป็นฟังก์ชันของความหนาแน่นกระแสไฟฟ้า

5.4.2.2 ผลของมุม<mark>ระหว่างแมกนีไทเซชันภาย</mark>ในชั้น PL และชั้น FL ต่อปริมาณการ ส่งผ่านสปินและค่า MR

การทำงานของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลหรือโครงสร้างสปินวาล์วจะเกิดขึ้นเมื่อมีการป้อน กระแสไฟฟ้าผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของค่าต้านทานแม่เหล็กที่ เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ตามทิศทางของบิตข้อมูล ภายในแผ่นบันทึกข้อมูล โดยปริมาณค่าต้านทานที่วัดได้จะถูกนำมาใช้สำหรับการจำแนกความ แตกต่างของค่าสัญญาณของบิต 0 และ 1 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะมี ค่าแปรผันตามการเปลี่ยนแปลงของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL (angle between PL and FL, **0**) [15], [23], [24] จากกระบวนการทำงานของหัวอ่านข้อมูลจะเห็นได้ว่าผล ของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการทำงาน ของหัวอ่านข้อมูล ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลในการศึกษาผลของมุม ดังกล่าวต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR ของหัวอ่านข้อมูล

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL ที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่า MR โดยเริ่มจากการจำลองโครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe1/ Cu/CoFe2 ที่มีค่าพารามิเตอร์ทางโครงสร้าง ค่าพารามิเตอร์พื้นฐานทางแม่เหล็ก และค่าพารามิเตอร์ การส่งผ่านสปินดังแสดงในตาราง 5.1 ตาราง 5.2 และตาราง 5.3 ตามลำดับ ในลำดับต่อมาทำการ คำนวณผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน เพื่อกำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ IrMn และชั้นวัสดุ CoFe1 ให้มีการจัดเรียงตัวตามทิศทางที่ต้องการไบอัส (biasing direction, **î**) ใน แนวแกน +y โดยอาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 4.4 จากนั้น กำหนดทิศทางเริ่มต้นของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุ CoFe2 ด้วยมุม **0** ที่แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL กระทำกับแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL ในระนาบ xy เพื่อใช้สำหรับการคำนวณพฤติกรรมการส่งผ่าน สปินในโครงสร้างชั้น IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 สำหรับการศึกษานี้ได้กำหนดให้มุม **0** มีค่า เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 0° – 360° โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 30°

ตัวอย่างการกำหนดทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ในกรณีที่มุม θ มีค่าเท่ากับ 0° – 150° โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 30° ถูกแสดงดังภาพประกอบ 5.19(ก) - (ฉ) โดยจะเห็นได้ว่าใน กรณีที่ $\theta = 0^{\circ}$ แมกนีไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนจะมีการจัดเรียงตัวไปในทิศทาง +y อย่างสมบูรณ์และไม่มีองค์ประกอบในแนวแกน x ดังแสดงในภาพประกอบ 5.19(ก) แต่ในกรณีที่ $\theta = 30^{\circ} 60^{\circ} 120^{\circ}$ และ 150° แมกนีไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนจะมีแนวโน้มการ จัดเรียงตัวอยู่ในระนาบ xy ดังแสดงในภาพประกอบ 5.19(ข) (ค) (จ) และ (ฉ) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังจะเห็นได้ว่าในกรณีที่ $\theta = 90^{\circ}$ แมกนีไทเซชันภายในเกรนแม่เหล็กแต่ละเกรนจะมีการจัดเรียงตัว ไปในทิศทาง +x อย่างสมบูรณ์และไม่มีองค์ประกอบในแนวแกน y ดังแสดงในภาพประกอบ 5.19(ง)

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในโครงสร้างชั้นวัสดุแต่ละ ชั้นก่อนเริ่มทำการคำนวณปริมาณการส่งผ่านสปินและค่าต้านทานทางแม่เหล็ก ในลำดับต่อมาได้ทำ การพล็อตค่าแมกนีไทเซชันในองค์ประกอบ x y และ z ต่อตำแหน่งของโครงสร้างวัสดุ IrMn(8nm)/ CoFe1(4nm)/Cu(2nm)/CoFe2(4nm) ในกรณีที่มุม $\theta = 0^\circ 30^\circ 60^\circ 90^\circ$ และ 180° ดังแสดงใน ภาพประกอบ 5.20 จากภาพจะเห็นได้ว่าแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe1 มีองค์ประกอบใน แนวแกน +y เพียงองค์ประกอบเดียว เนื่องจากผลของปรากฏการณ์ใบอัสแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นวัสดุ IrMn และชั้นวัสดุ CoFe1 แต่แมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ Cu จะมีค่าเท่ากับศูนย์ในทุกองค์ประกอบ เนื่องจาก Cu เป็นวัสดุที่ไม่มีคุณสมบัติความเป็นแม่เหล็กส่งผลทำให้ค่าแมกนีไทเซชันของชั้นดังกล่าว นี้มีค่าเป็นศูนย์ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe2 จะพบว่ามีค่า เปลี่ยนแปลงตามผลของมุม 0 ในระนาบ xy เท่านั้น

ภาพประกอบ 5.19 ลักษณะโครงสร้างแบบ 2 มิติด้านบน (top view) ที่แสดงทิศทางของแมกนีไท-เซชันภายในชั้นวัสดุ CoFe2 ที่กระทำมุม θ ต่อทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น CoFe1 ด้วย ขนาดของมุมเท่ากับ (ก) 0° (ข) 30° (ค) 60° (ง) 90° (จ) 120° และ (ฉ) 150° ตามลำดับ

ภาพประกอบ 5.20 การเปรียบเทียบผล<mark>การคำนว</mark>ณค่าแมกนี้ไทเซชันในองค์ประกอบ x y และ z ต่อ ตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของมุม θ

ภายหลังจากการกำหนดโครงสร้างเพื่อใช้สำหรับการศึกษาผลของมุมระหว่างแมกนีไท-เซชันภายในชั้น PL และชั้น FL แล้วทำการป้อนความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าขนาด 10 MA/cm² ซึ่ง เป็นช่วงของค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ใช้สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็ก ขนาดใหญ่ [45] ในทิศทางตั้งฉากกับระนาบของโครงสร้างวัสดุ IrMn(8nm)/CoFe1(4nm)/ Cu(2nm)/CoFe2(4nm) เพื่อใช้สำหรับการพิจารณาค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่ง ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลในลำดับต่อไป

ภาพประกอบ 5.21(ก) และ (ข) แสดงตัวอย่างผลการคำนวณค่ากระแสสปินและค่าการ สะสมสปินในองค์ประกอบ x y และ z ต่อตำแหน่งของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมุม θ มีค่าเท่ากับ 0° 30° 60° 90° และ 180° ตามลำดับ เมื่อทำการพิจารณาการเปลี่ยนแปลง ของมุม θ ที่ส่งผลต่อค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินภายในโครงสร้างวัสดุพบว่า ลักษณะการ เปลี่ยนแปลงของปริมาณดังกล่าวต่อตำแหน่งจะมีแนวโน้มเหมือนกับกรณีศึกษาที่ผ่านมา โดยในกรณี ที่ $\theta = 0^\circ$ ค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งจะมีองค์ประกอบอยู่ในแนวแกน y เพียง องค์ประกอบเดียว แต่ในกรณีที่ $\theta \neq 0^\circ$ ค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่งจะมี องค์ประกอบอยู่ในระนาบ xy เนื่องจากค่ากระแสสปินและค่าการสะสมสปินมีทิศทางไปตามทิศของ แมกนีไทเซชันภายในโครงสร้างชั้นวัสดุและลู่เข้าสู่ค่าเสถียรดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 5.4.1

ในลำดับต่อมาได้ทำการพิจารณาผลการเปลี่ยนแปลงของมุม θ ที่ส่งผลต่อปริมาณ $\Delta m/j_m$ ภายในโครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe/Cu/CoFe ตัวอย่างผลการคำนวณปริมาณ $\Delta m/j_m$ ใน กรณีที่มุม θ มีค่าเท่ากับ 0° 30° 60° 90° และ 180° ถูกแสดงดังภาพประกอบ 5.22 จากการศึกษา พบว่าปริมาณ $\Delta m/j_m$ จะมีค่าสูงสุดที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ CoFe1/Cu และ Cu/CoFe2 เนื่องจากค่าพารามิเตอร์การส่งผ่านสปินที่บริเวณดังกล่าวมีค่าที่แตกต่างกัน เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของมุม θ พบว่าปริมาณ $\Delta m/j_m$ ที่บริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ Cu/CoFe2 จะมีค่าเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากผลการกระเจิงของกระแสสปินโพลาไรซ์จะมีค่าแปรผันตามมุมระหว่างแมกนีไทเซชันใน โครงสร้างชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกทั้งสองชั้น [15], [23], [24]

จากนั้นได้ทำการคำนวณผลของมุม 0 ที่มีต่อค่า R ของโครงสร้างวัสดุแม่เหล็ก IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีป้อนค่ากระแสไฟฟ้าที่มีความหนาแน่นเท่ากับ 10 MA/cm² ผลการ คำนวณ R ที่เป็นฟังก์ชันของมุม 0 เพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณาค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์ว จากผลรวมของค่า R ทุกๆ ตำแหน่งย่อยของโครงสร้าง IrMn/CoFe/Cu/CoFe ตามความสัมพันธ์ $MR = \sum_{i=1}^{nlayer} R_i$ ในกรณีที่มุม 0 มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 0° - 360° โดยมีค่าเพิ่มขึ้นครั้งละ 30° ดัง แสดงในภาพประกอบ 5.23 เพื่อพิจารณาผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL แลชั้น FL ต่อการเปลี่ยนแปลงค่า MR ของระบบ ผลการคำนวณแสดงให้เห็นว่าค่า MR จะมีค่าต่ำสุดในกรณีที่ มุม 0 = 0° และ 360° หรือกรณี P state แต่จะมีค่าสูงสุดในกรณีที่มุม 0 = 180° หรือกรณี AP state เนื่องจากการสะสมสปินจะปรับเปลี่ยนพิศทางและมีแนวโน้มการจัดเรียงตัวตามทิศทางของ แมกนีไทเซชันภายในวัสดุ ซึ่งในกรณี AP state พบว่าการสะสมสปินจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วที่บริเวณรอยต่อนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการเปลี่ยนแปลงของค่าการสะสมสปินต่อตำแหน่ง Δm

นอกจากนี้เมื่อทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณค่าต้านทานทางแม่เหล็กในกรณีที่มุม 0 มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 0° - 360° กับฟังก์ชัน a + bsin²(0/2) ซึ่งถูกใช้สำหรับการอธิบายปรากฏ-การณ์ GMR ในเชิงการทดลอง [165], [166] เมื่อ a คือค่าต้านทานทางแม่เหล็กในกรณี P state และ b คือค่า **A**R ระหว่างค่าความต้านทานทางแม่เหล็กในกรณี P state และ AP state จะพบว่าคำนวณ ค่าต้านทานทางแม่เหล็กในกรณีที่มุม 0 มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 0° - 360° มีแนวโน้มที่สอดคล้องเป็น อย่างดีกับฟังก์ชันที่ใช้สำหรับการอธิบายผลในเชิงการทดลอง โดยสามารถคำนวณค่า GMR ของ โครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อมีการป้อนความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าเท่ากับ 10 MA/cm² ได้เท่ากับร้อยละ 10 จากผลการคำนวณค่า GMR ของโครงสร้างสปินวาล์วและพิจารณาผลของมุม ระหว่างแมกนี้ไทเซชันที่มีต่อค่าความต้านทานทางแม่เหล็กได้สอดคล้องกับผลที่ได้จากแบบจำลองใน ระดับอะตอม [45] และผลการทดลอง [165], [166]

ภาพประกอบ 5.23 ผลการคำนวณค่า MR รวมของโครงสร้างชั้นวัสดุ IrMn/CoFe1/Cu/CoFe2 เมื่อ มีการเปลี่ยนแปลงของมุม θ เทียบกับฟังก์ชั้น a + bsin²(θ/2)

5.4.3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่<mark>อค่า MR</mark> ในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเชิงการทดลอง

นอกจากการประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลใน การศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปิน ค่า MR และค่าอัตราส่วน MR ในเชิงทฤษฎีดังที่ได้อธิบายไว้แล้ว ในหัวข้อ 5.4.2 งานวิจัยนี้ยังได้ทำการศึกษาปรากฏการณ์ค่าความต้านทานทางแม่เหล็กและค่า อัตราส่วน MR ของหัวอ่านข้อมูลที่ถูกใช้งานจริงในเชิงอุตสาหกรรม ซึ่งในหัวข้อนี้จะทำการศึกษา ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าความต้านทานทางแม่เหล็กและค่าอัตราส่วน MR ของ หัวอ่านในเชิงการทดลอง โดยจะทำการพิจารณาผลของแรงดันไบอัส (bias voltage) และผลของมุม ระหว่างแมกนีไทเซชันภายในชั้น PL และชั้น FL ที่มีต่อค่า MR และค่าอัตราส่วน MR เมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงความกว้างของหัวอ่านข้อมูล (reader width, RW) และระยะห่างระหว่างชั้นป้องกัน หรือความหนาของโครงสร้างสปินวาล์ว (shield to shield spacing, SS spacing) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

5.4.3.1 การจำแนกระดับของหัวอ่านข้อมูลเชิงอุตสาหกรรม เครื่องมือวัด และกลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ในการทดลองศึกษาปรากฏการณ์ค่าความต้านทานทางแม่เหล็กและค่าอัตราส่วน MR ของหัวอ่านข้อมูลที่ถูกใช้งานจริงจำเป็นจะต้องทราบถึงลักษณะการจำแนกระดับขั้นตอนการผลิตของ หัวอ่านข้อมูลในเชิงอุตสาหกรรม เครื่องมือวัดที่ถูกใช้สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของ หัวอ่านข้อมูล และลักษณะของกลุ่มตัวอย่างหัวอ่านข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการทดลอง ดังนั้นในหัวข้อนี้ จะได้อธิบายถึงรายละเอียดของหัวอ่านข้อมูลและเครื่องมือวัดที่จะได้นำมาใช้ในการศึกษานี้เพื่อเป็น พื้นฐานสำหรับการดำเนินงานวิจัยในลำดับต่อไป

1. การจำแนกระดับขั้นตอนการผลิต (stage of manufacturing)

โครงสร้างสปินวาล์วเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในหัวอ่านข้อมูลในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ ซึ่งทำหน้าที่ตรวจจับสัญญาณ เพื่อแสดงค่าสัญญาณบิต 0 หรือ 1 ที่อ่านได้จากแผ่นบันทึกข้อมูล อย่างไรก็ตามโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ใช้ในเชิงอุตสาหกรรมยังถูกนำไปเชื่อมติดกับส่วนประกอบอื่นๆ เพื่อช่วยให้หัวอ่านข้อมูลที่อยู่ภายในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟสามารถทำงานได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นในลำดับ แรกจะได้อธิบายถึงลักษณะของหัวอ่านข้อมูลจริงที่ใช้ในเชิงอุตสาหกรรมซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ระดับตามขั้นตอนการผลิตฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 เวเฟอร์ (wafer) คือ กลุ่มของหัวเขียนข้อมูลและหัวอ่านข้อมูลจำนวนมากที่ถูกสร้าง ขึ้นบนแผ่นฐาน (substrate) โดยใช้วัสดุแม่เหล็กที่มีความไวต่อสนามแม่เหล็กหลายชนิดแสดงใน ภาพประกอบ 5.24(ก) เวเฟอร์ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีการผลิตฟิล์มบางเฉพาะด้าน เช่น กระบวนการโฟโตลิโธกราฟี (photolithography process) [167] และกระบวนการปลูกฟิล์มบาง แบบสปัตเตอริ่ง (sputtering film growth process) [47] เป็นต้น

1.2 บาร์ (bar/row) คือ กลุ่มของหัวเขียนข้อมูลและหัวอ่านข้อมูลที่ถูกตัดแบ่งออกจาก
 เวเฟอร์เป็นแถวยาว ซึ่งประกอบไปด้วยสไลเดอร์ทั้งหมด 64 ตัวเชื่อมติดกัน ดังแสดงตัวอย่างใน
 ภาพประกอบ 5.24(ข)

1.3 สไลเดอร์ (slider) คือ ชิ้นงานที่ถูกตัดแบ่งออกจากบาร์ซึ่งประกอบด้วยหนึ่งหัวเขียน และหนึ่งหัวอ่านข้อมูล ภาพประกอบ 5.24(ค) แสดงลักษณะด้านหลังของสไลเดอร์ (back pad) ซึ่ง จะถูกนำไปเชื่อมติดกับแผ่นรองรับสไลเดอร์ต่อไป และลักษณะด้านหน้าของสไลเดอร์ที่รับกับแผ่น บันทึกข้อมูล (air bearing suface, ABS) ซึ่งลอยเหนืออยู่บนแผ่นบันทึกข้อมูล โดยจะสังเกตเห็นได้ ว่าหน้า ABS ของสไลเดอร์จะมีช่องลม (air flow) ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อประคองการบินของสไลเดอร์ใน ระหว่างกระบวนการเขียนและอ่านข้อมูล นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่าด้านบนของสไลเดอร์จะมีแถบ เชื่อมลวดทอง (gold bond pad) ที่ใช้สำหรับควบคุมการทำงานของหัวอ่านข้อมูล และด้านล่าง ของสไลเดอร์จะมีลักษณะเป็นแถบข้อมูลที่ใช้ระบุเลขลำดับ (serial number) ของสไลเดอร์แต่ละตัว

ภาพประกอบ 5.24 การจำแนกลักษณะของหัวอ่านข้อมูลเชิงอุตสาหกรรมในระดับ (ก) เวเฟอร์ (ข) บาร์ (ค) สไลเดอร์ [185] (ง) HGA [186] (จ) HSA [187] และ (ฉ) HDA [188]

1.4 กลุ่มหัวเขียน/อ่าน (head gimbal assembly, HGA) คือ การนำเอาสไลเดอร์ไป เชื่อมติดกับชุดฐานรอง (trace gimbals assembly, TGA) ซึ่งประกอบด้วยแผ่นรองรับสไลเดอร์ซึ่ง ถูกเรียกว่าเฟล็คเซอร์ (flexture) และเชื่อมต่อกับสายไฟ (flex on suspension, FOS) โดยบริเวณ ส่วนปลายของ FOS มีลักษณะเป็นสายไฟที่ทำหน้าที่เชื่อมวงจรระหว่างสไลเดอร์กับแผ่นวงจรพิมพ์ (printed circuit cable assembly) ซึ่งกระแสไฟฟ้าจะไหลผ่าน FOS เข้าสู่สไลเดอร์เพื่อควบคุมการ ทำงานของหัวเขียนและหัวอ่านข้อมูลแสดงดังภาพประกอบ 5.24(ง) โดย HGA ถูกออกแบบให้มีสอง รูปแบบคือ HGA แถบหงาย (up tab) และ HGA แถบคว่ำ (down tab) เพื่อใช้กับแผ่นบันทึกข้อมูลที่ สามารถบันทึกข้อมูลได้ทั้งสองด้าน และฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟที่มีแผ่นบันทึกข้อมูลตั้งแต่สองแผ่นขึ้นไป 1.5 กลุ่มสแต็ค (head stack assembly, HSA) คือ การนำเอา HGA ไปประกอบเข้า กับกลุ่มแขนจับและขดลวด (arm and coil assembly) ดังแสดงในภาพประกอบ 5.24(จ) โดยการ ควบคุมการเคลื่อนที่ของหัวเขียนและหัวอ่านข้อมูลจะถูกสั่งการผ่านแผนวงจรหลัก (logic board) เพื่อไปควบคุมแขนจับตัวควบคุม (actuator arm) ด้วยแถบเคเบิ้ล (ribbon cable)

1.6 กลุ่มไดร์ฟและหัวอ่าน/เขียน (head drive assembly, HDA) HDA คือ การ ประกอบรวมองค์ประกอบทุกส่วนของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ ได้แก่ หัวเขียน หัวอ่าน แผ่นบันทึกข้อมูล มอเตอร์ควบคุมการหมุนของแผ่นบันทึกข้อมูล (spindle motor) และตัวควบคุมการเคลื่อนที่ของหัว เขียนและหัวอ่าน เป็นต้น ไว้ใน (base casting) และปิดผนึกด้วยฝาปิด (cover) ในลำดับสุดท้าย ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพในระดับ HDA แสดงดังภาพประกอบ 5.24(ฉ)

2. เครื่องมือวัด Quasi Static (QST)

QST เป็นเครื่องมือวัดกึ่งเสถียรเฉพาะทางซึ่งถูกผลิตขึ้นโดยบริษัท Integral Solutions Int'l ภายใต้เครื่องหมายการค้า ISI [168] เครื่องมือวัด QST ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ และทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของเซ็นเซอร์หัวอ่านข้อมูลเชิงแม่เหล็ก (magneto-resistive type heads) ทั้งในรูปแบบของหัวอ่านข้อมูลที่อาศัยปรากฏการณ์ GMR และหัวอ่านข้อมูลที่อาศัย ปรากฏการณ์ TMR โดยการให้ความร้อน (applying thermal) และการป้อนกระแสไบอัส (bias current) ผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เป็นต้น เครื่องมือวัดดังกล่าวนี้ถูกสร้างขึ้นให้มีความเหมาะสม ในการใช้งานและสามารถรองรับลักษณะของหัวอ่านข้อมูลเชิงอุตสาหกรรมได้ตั้งแต่ระดับ เวเฟอร์ บาร์ สไลเดอร์ HGA HSA ไปจนถึงระดับ HDA

โดยทั่วไปแล้วเครื่องมือวัด QST จะถูกนำมาใช้สำหรับการทดสอบฟังก์ชันการส่งผ่าน (transfer function test) ที่แสดงถึงการตอบสนองของหัวอ่านข้อมูลต่อปริมาณสนามแม่เหล็ก ภายนอกที่ต้องการทดสอบ โดยการให้กระแสไบอัสผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล ในขณะที่มีการ ควบคุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกจากตัวกำเนิดสนามแม่เหล็ก (magnetic field generator) เพื่อจำลองการตรวจวัดสัญญาณจากแผ่นบันทึกข้อมูล ดังแสดงในภาพประกอบ 5.25(ก) ซึ่งจะทำให้ สามารถวัดความต่างศักย์ทางไฟฟ้าผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลและปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็ก (magnetoresistance, MR) ที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลได้ ภาพประกอบ 5.25(ข) แสดง รูปลักษณ์ของเครื่องมือวัด QST รุ่น tabletop QST-2002 ที่ถูกใช้สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพ ของหัวอ่านข้อมูลในระดับ HGA ซึ่งประกอบด้วยตัวเครื่อง QST (QST base) เครื่องจ่ายไฟสำหรับตัว กำเนิดสนามแม่เหล็ก (magnet power supply) ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กภายนอก (magnetic field generator) และฐานจับสำหรับ HGA (HGA tooling)

ภาพประกอบ 5.25 (ก) แผนภาพวงจรค<mark>่าต้านทา</mark>นอย่างง่ายในขณะที่มีการป้อนสนามแม่เหล็กจาก ภายนอก (ข) เครื่องมือวัด QST รุ่น tabletop QST-2002 สำหรับการทดสอบหัวอ่านข้อมูลในระดับ HGA [169]

การทำงานของเครื่องมือวัด QST จะถูกสั่งการผ่านซอฟท์แวร์ Quasi97 ซึ่งใช้สำหรับ การกำหนดเงื่อนไขในการทดลองหรือข้อมูลอินพุท และกำหนดข้อมูลเอาท์พุทที่ต้องการทราบค่า ยกตัวอย่างเช่น หมายเลขลำดับของหัวอ่านข้อมูล (serial number) ระยะเวลาในการวัดข้อมูล ข้อมูล จริง และข้อมูลเชิงสถิติ เป็นต้น โดยการเขียนไฟล์คำสั่ง (script file) การทำงานของเครื่องมือวัด QST จะเริ่มจากการประมวลผลข้อมูลอินพุท จากนั้นฐานจับ HGA จะถูกสั่งการให้เคลื่อนที่เข้าไปใกล้ ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็ก เพื่อให้ตำแหน่งของหัวอ่านข้อมูลในระดับ HGA อยู่ตรงบริเวณกึ่งกลางของ ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็ก เพื่อให้ตำแหน่งของหัวอ่านข้อมูลในระดับ HGA อยู่ตรงบริเวณกึ่งกลางของ ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็ก เพื่อให้ตำแหน่งของหัวอ่านข้อมูลในระดับ HGA อยู่ตรงบริเวณกึ่งกลางของ ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็ก เพื่อจำลองกระบวนการอ่านข้อมูลจากแผ่นบันทึกข้อมูล ก่อนเริ่มทำการ ทดสอบประสิทธิภาพของหัวอ่านข้อมูลตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยข้อมูลที่ถูกวัดได้จะถูกประมวลผลให้ อยู่ในรูปของไฟล์ข้อมูลเอาท์พุท และในลำดับสุดท้ายฐานจับ HGA จะถูกสั่งการให้เคลื่อนที่กลับไปยัง ตำแหน่งเริ่มต้น เพื่อทำการเปลี่ยนขึ้นงานหรือหัวอ่านข้อมูลที่ต้องการทดสอบต่อไป

ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กภายนอกที่ถูกนำมาใช้กับเครื่องมือวัด QST สามารถจำแนก ออกได้เป็น 2 รูปแบบคือ ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กเดี่ยว (single magnet) และตัวกำเนิดสนามแม่-เหล็กแบบสี่ขั้ว (quadrupole magnet หรือ quad-pole magnet) สำหรับตัวกำเนิดสนามแม่เหล็ก เดี่ยวจะมีลักษณะเป็นแท่งทรงกระบอกที่มีแถบเหล็กคู่ยื่นออกมาด้านหน้า ซึ่งจะอาศัยการป้อน กระแสไฟฟ้าผ่านขดลวดที่พันล้อมรอบแถบเหล็กดังกล่าว เพื่อสร้างสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศขึ้น และทิศลงกระทำต่อหัวอ่านข้อมูลที่ถูกวางไว้บริเวณกึ่งกลางระหว่างแถบเหล็กคู่ขณะทำการทดลองวัด ข้อมูล แสดงดังลูกศรสีแดงในภาพประกอบ 5.26(ก) สำหรับตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กแบบสี่ขั้วจะมี ลักษณะเป็นแท่งสี่เหลี่ยมที่มีแถบเหล็กสี่ขึ้นวางอยู่ในตำแหน่งสมมาตรกันดังแสดงในภาพประกอบ 5.26(ข) ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กแบบสี่ขั้วจะอาศัยการป้อนกระแสไฟฟ้าผ่านขดลวดที่พันล้อมรอบ แถบเหล็กทั้งสี่ขึ้น เพื่อสร้างสนามแม่เหล็กภายนอกที่มีความเข้มสูงและเปลี่ยนแปลงตามระยะห่าง จากจุดศูนย์กลางของแม่เหล็ก นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมทิศทางการป้อนสนามแม่เหล็กกระทำต่อ หัวอ่านข้อมูลที่ถูกวางไว้บริเวณกึ่งกลางระหว่างแถบเหล็กทั้งสี่ชิ้นได้ 360 องศา จากผลการป้อน สนามแม่เหล็กพร้อมกันในแนวแกน x และแนวแกน y (cross track field)

ภาพประกอบ 5.26 (ก) ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กเดี่ยว และ (ข) ตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กแบบสี่ขั้ว [170]

ลักษณะการทำงานและองค์ประกอบหลักของเครื่องมือวัด QST ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น เป็นข้อมูลเบื้องต้นของเครื่องมือวัด QST รุ่น tabletop QST-2002 ที่ถูกใช้สำหรับการทดสอบ ประสิทธิภาพของหัวอ่านข้อมูลในระดับ HGA เท่านั้น ซึ่งหากต้องการทำการทดสอบประสิทธิภาพ ของหัวอ่านข้อมูลในระดับ HSA และ HDA จะสามารถทำได้โดยการเปลี่ยนฐานจับที่ถูกออกแบบมา สำหรับหัวอ่านข้อมูลในระดับ HSA และ HDA อย่างไรก็ตามการทดสอบประสิทธิภาพของหัวอ่าน ข้อมูลในระดับเวเฟอร์ บาร์ และสไลเดอร์ จำเป็นจะต้องใช้เครื่องมือวัด QST ที่มีความจำเพาะมาก ยิ่งขึ้นดังแสดงตัวอย่างในภาพประกอบ 5.28(ก) และ (ข) สำหรับเครื่องมือวัด QST ในระดับบาร์ ดังแสดงตัวในภาพประกอบ 5.28(ข) จะประกอบด้วยฐานด้านล่างและตู้ด้านบนที่มีการฝังเครื่อง QST-2002 รวมไปถึงตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กแบบสี่ขั้วไว้ในตำแหน่งที่แน่นอน นอกจากนี้ยังได้มีการ ออกแบบให้สามารถควบคุมการหยิบจับชิ้นงานอัตโนมัติภายในตู้ด้านบนได้โดยการสั่งการผ่าน ซอฟท์แวร์ Quasi97 เนื่องจากหัวอ่านข้อมูลในระดับเวเฟอร์ บาร์ และสไลเดอร์ มีขนาดที่เล็กมากใน ระดับไมโครเมตร และเพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างสิ่งเจือปน (contamination) บนชิ้นงาน

ภาพประกอบ 5.27 (ก) เครื่องมือวัด QST รุ่น BLAZER-X5 สำหรับหัวอ่านข้อมูลในระดับบาร์ [171] (ข) เครื่องมือวัด QST รุ่น WLA-3000 สำหรับหัวอ่านข้อมูลในระดับเวเฟอร์ [172]

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง (sample groups)

ในงานวิจัยนี้จะทำการทดลองวัดค่า MR และค่าอัตราส่วน MR ของหัวอ่านข้อมูลที่อยู่ ในระดับบาร์ซึ่งได้รับการสนับสนุนมาจาก บริษัท ซีเกทเทคโนโลยี (สหราชอาณาจักร) จำกัด การ ตรวจวัดและวิเคราะห์คุณสมบัติทางไฟฟ้าของหัวอ่านข้อมูลจะอาศัยเครื่องมือวัด QST ดังที่ได้อธิบาย ถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 5.4.3.1 สำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ถูกนำมาใช้สำหรับการศึกษานี้จะ มีลักษณะเป็นโครงสร้างสปินวาล์วแบบใหม่ที่มีการรวมชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกสังเคราะห์ (synthethic antiferromagnetic, SAF) เป็นโครงสร้าง AF/PL/SL/RL/SL/FL หรือ AF/SAF/SL/FL ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 2.1.3 โดยโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลชุดนี้ได้นำเอาวัสดุ แมกนีเซียมออกไซด์ (magnesium oxide, MgO) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้าและมีสภาพความ เป็นแม่เหล็กแบบอ่อนมาสร้างเป็นชั้น SL เพื่อทำให้เกิดปรากฏการณ์ค่าต้านทานแม่เหล็กจากการ ทะลุผ่านหรือปรากฏการณ์ TMR [22] ซึ่งให้ค่า MR ที่สูงเมื่อเทียบกับหัวอ่านข้อมูลที่อาศัย ปรากฏการณ์ค่าต้านทานทางแม่เหล็กขนาดใหญ่หรือปรากฏการณ์ GMR [21] สำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มแรกจะพิจารณาผลของความกว้างของหัวอ่านข้อมูล (reader width, RW) และกลุ่มที่สอง เป็นการพิจารณาผลของค่าความต้านทานทางไฟฟ้าเชิงพื้นที่ (resistance area, RA) ซึ่งแสดงถึง ระยะห่างระหว่างขั้นป้องกันที่แตกต่างกันเนื่องจากการปรับเปลี่ยนค่าความหนาของขั้น SL ใน โครงสร้างสปินวาล์ว สำหรับรายละเอียดของหัวอ่านข้อมูลและจำนวนหัวอ่านข้อมูลที่ถูกใช้ใน การศึกษาสำหรับกลุ่ม RW และกลุ่ม RA ถูกแสดงดังตาราง 5.5 และตาราง 5.6 ตามลำดับ

RW (nm)	<mark>จ</mark> ำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง				
26	120				
29	120				
41	120				
41	120				

ตาราง 5.5 RW CoFeB(3nm)/MgO(0.5nm<mark>)/</mark>CoFeB(8nm) ซึ่งมีค่า RA = 0.4 **Ω** · μm²

RA (Ω · μm²)	<mark>จำนว</mark> นตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง			
0.30	120			
0.35	120			
0.40	120			
0.45	120			

ลักษณะการป้อนแรงดันไบอัสในเชิงการทดลองด้วยเครื่องมือวัด QST จะสามารถแบ่ง ออกได้เป็นสองกรณี คือ การป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางย้อนกลับ (reversed bias, RVS) และการ ป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางตรง (forward bias, FWD) ดังแสดงในภาพประกอบ 5.28(ก) และ (ข) ตามลำดับ ในกรณีที่มีการป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางย้อนกลับเข้าสู่โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะเห็นได้ ว่า กระแสไฟฟ้าจะมีการเคลื่อนที่จากชั้น FL ผ่านไปยังชั้น RL ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของ อิเล็กตรอนจากชั้น RL ไปยังชั้น FL ดังแสดงในภาพประกอบ 5.28(ก) โดยสปินของอิเล็กตรอนที่มีการ จัดเรียงตัวแบบสุ่มจะถูกเหนี่ยวนำทิศทางให้มีแนวโน้มการจัดเรียงตัวตามทิศทางของแมกนีไทเซชัน ภายในชั้น RL เนื่องจากอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน s-d ที่เกิดขึ้นจากอิเล็กตรอนตัวนำของกระแสสปิน และแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ โดยเรียกกระแสสปินที่ถูกเปลี่ยนแปลงทิศทางนี้ว่ากระแสสปิน โพลาไรซ์ (spin-polarised current) จากนั้นกระแสสปินโพลาไรซ์จะเคลื่อนผ่านไปยังชั้น FL ซึ่งทำ ให้เกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน s-d ระหว่างกระแสสปินโพลาไรซ์และแมกนีไทเซชันภายในชั้นวัสดุ แม่เหล็กขึ้นอีกครั้ง โดยอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนดังกล่าวส่งผลให้เกิดการส่งผ่านแรงบิดสปินจาก แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL กระทำต่อสปินของกระแสสปินโพลาไรซ์ ในขณะเดียวกันจะเกิด แรงบิดสปินจากกระแสสปินที่กระทำกลับต่อแมกนีไทเซชันในชั้น FL เช่นเดียวกัน ซึ่งแรงบิดสปินจาก กระแสสปินโพลาไรซ์สามวรถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ได้ถ้า แรงบิดสปินของสปินมีค่าที่มากพอ โดยความแรงของแรงบิดสปินที่เกิดขึ้นจากกระแสสปินจะมีค่า ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของอิเล็กตรอนที่เคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลซึ่งมีค่าแปรผันตรงกับ ค่าแรงดันไบอัสที่ถูกป้อนเข้าสู่หัวอ่านข้อมูล

ภาพประกอบ 5.28 (ก) การป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางย้อนกลับและ (ข) การป้อนแรงดันไบอัสใน ทิศทางตรง [173]

สำหรับกรณีที่มีการป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางตรงพบว่า กระแสไฟฟ้าจะถูกกำหนดให้ มีการเคลื่อนที่จากชั้น RL ผ่านไปยังชั้น FL ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนจากชั้น FL ไปยัง ชั้น RL ดังแสดงในภาพประกอบ 5.28(ก) โดยสปินของอิเล็กตรอนที่มีการจัดเรียงตัวแบบสุ่มจะถูก เหนี่ยวนำทิศทางให้มีแนวโน้มการจัดเรียงตัวตามทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL เป็น ค่ากระแสสปินโพลาไรซ์ด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน s-d จากนั้นกระแสสปินโพลาไรซ์จะ เคลื่อนผ่านไปยังชั้น RL และเกิดอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน s-d ขึ้นอีกครั้ง โดยอันตรกิริยาแลกเปลี่ยน ดังกล่าวส่งผลให้เกิดการส่งผ่านแรงบิดสปินจากแมกนีไทเซชันภายในชั้น RL กระทำต่อสปินของ กระแสสปินโพลาไรซ์ ในขณะเดียวกันจะเกิดแรงบิดสปินจากกระแสสปินที่กระทำกลับต่อแมกนีไท-เซชันในชั้น RL เช่นเดียวกันนำไปสู่การวัดปริมาณค่าต้านทานที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เพื่อใช้สำหรับการจำแนกบิตข้อมูล 0 และ 1 โดยความแรงของแรงบิดสปินที่เกิดขึ้นจากกระแสสปิน จะมีค่าขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของอิเล็กตรอนที่เคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล

5.4.3.2 ผลของสนามแม่เหล็กภายนอก

ในหัวข้อนี้จะได้ทำการศึกษาผลของปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกที่เหนี่ยวนำทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางของแมกนีไทเซชันของชั้น FL ภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลซึ่ง เปรียบเสมือนปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกจากแผ่นบันทึกข้อมูล เพื่อตรวจวัดการตอบสนองของ หัวอ่านข้อมูลและตรวจสอบการลักษณะจัดเรียงทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในโครงสร้างหัวอ่าน ข้อมูล การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ในการศึกษานี้ได้ยกตัวอย่างการพิจารณาผลของ ปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW = 26 nm เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ ค่าสนามแม่เหล็กจาก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe เนื่องจากความแรงของสนามแม่เหล็กจากแผ่นบันทึก ข้อมูลที่เหนี่ยวนำทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL จะมีค่าน้อยมากในช่วง 500 Oe ถึง 600 Oe [15] ในขณะที่มีการป้อนค่าแรงดันไบอัสเท่ากับ 140 มิลลิโวลต์ (mV) ซึ่งเป็นค่าแรงดันไบอัส มาตรฐาน (บริษัท ซีเกท เทคโนโลยี จำกัด) ที่ถูกใช้สำหรับกระบวนการอ่านข้อมูลดังแสดงใน ภาพประกอบ 5.29

จากการทดลองวัดค่า MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอก พบว่าค่า MR จะมีค่าขึ้นอยู่กับขนาดและทิศทางของสนามแม่เหล็กภายนอก โดยในขณะที่ไม่มีการ ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอก (H_{app} = 0) ทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL จะถูกกำหนดให้มี การจัดเรียงตัวในทิศทางตั้งฉากกับชั้น PL และชั้น RL ด้วยผลของอันตรกิริยาแลกเปลี่ยนระหว่าง แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL และแมกนีไทเซชันจากเกราะ ป้องกันด้านข้าง (side shield) อย่างไรก็ ตามเมื่อป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางลบเข้าสู่โครงสร้างหัวอ่านข้อมูล พบว่าค่า MR ของ หัวอ่านข้อมูลจะมีค่าเพิ่มสูงขึ้นแปรผันตามค่าสนามแม่เหล็กภายนอก เนื่องจากทิศทางของแมกนี-ไทเซชันภายในชั้น FL มีแนวโน้มการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้ามกับชั้น RL (AP state) โดยค่า MR จะมีค่าสูงสุดเมื่อสนามแม่เหล็กภายนอกมีค่าประมาณ -1.2 kOe ในทางตรงกันข้ามค่า MR ของ หัวอ่านข้อมูลจะมีค่าลดลงเมื่อทำการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก เนื่องจากแมกนีไท-เซชันภายในชั้น FL มีแนวโน้มการจัดเรียงตัวในทิศทางขนานกับแมกนีไทเซชันภายในชั้น RL (P state) ซึ่งส่งผลให้เกิดค่า MR ต่ำสุดเมื่อสนามแม่เหล็กภายนอกมีค่าเท่ากับ +1.2 kOe

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวัดการเปลี่ยนแปลงค่า MR ของหัวอ่านข้อมูลที่ เป็นฟังก์ชันของสนามแม่เหล็กภายนอกช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะการจัดเรียงตัวของแมกนีไทเซชัน ภายในชั้น RL และชั้น FL ของโครงสร้างสปินวาล์ว โดยการให้สนามเหล็กภายนอกในทิศทางบวกและ ลบจะทำให้เกิดการจัดเรียงตัวแบบ P state และ AP state ตามลำดับ

ภาพประกอบ 5.29 ตัวอย่างการวัดค่าต้านทานทางไฟฟ้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ สนามแม่เหล็กจาก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe ในขณะที่มีการป้อนแรงดันไบอัสเท่ากับ 140 mV สำหรับกลุ่มตัวอย่างหัวอ่านข้อมูลที่มีขนา<mark>ดความก</mark>ว้างเท่ากับ 26 nm

เมื่อทำการพิจารณาผลของความกว้างของหัวอ่านข้อมูลพบว่าค่าต้านทานทางไฟฟ้า (R) จะมีค่าแปรผกผันกับขนาดของความกว้างของหัวอ่านข้อมูล เนื่องจากความกว้างของหัวอ่านข้อมูลจะ มีค่าสัมพันธ์กับพื้นที่หน้าตัด (A) ของการไหลของกระแสไฟฟ้า (I) ดังนั้นหัวอ่านข้อมูลที่มีความกว้าง ของหัวอ่านข้อมูลที่มากหรือมีพื้นที่หน้าตัดของการไหลของกระแสไฟฟ้าที่สูง กระแสไฟฟ้าจะสามารถ เคลื่อนที่ผ่านหัวอ่านข้อมูลได้ง่ายซึ่งส่งผลให้เกิดค่าความต้านทานทางไฟฟ้าที่ต่ำ ความสัมพันธ์ของ ความกว้างของหัวอ่านข้อมูลและค่าความต้านทานทางไฟฟ้าของหัวอ่านข้อมูลที่ในขณะที่ไม่มีการป้อน สนามแม่เหล็กภายนอกถูกนำไปใช้สำหรับการพิจารณาหาค่าพื้นที่หน้าตัด (A = RA/R) และค่า กระแสไฟฟ้า (I = V/R) ที่ไหลผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล รวมไปถึงค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้า ($j_e = I/A$) ดังแสดงในตาราง 5.7

RW (nm)	ค่าต้านทานทาง ไฟฟ้าเฉลี่ย (Ω)	พื้นที่หน้าตัด (nm²)	ค่ากระแสไฟฟ้า (mA)	ค่าความหนาแน่น กระแสไฟฟ้า (MA/cm ²)
26	581.02	688.44	0.241	35.007
29	479.76	833.75	0.292	35.022
41	303.48	1,318.04	0.461	34.976

ตาราง 5.7 ผลการวัดค่าต้านทานทางไฟฟ้าเฉลี่ยของโครงสร้าง CoFeB(3nm)/MgO(0.5nm)/ CoFeB(8nm) ซึ่งมีค่า RA = 0.4 **Ω** · μm² เมื่อทำการป้อนแรงดันไบอัสขนาดเท่ากับ 140 mV ในลำดับต่อมาได้ทำการทดลองวัดค่า MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสนาม-แม่เหล็กจาก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe ในขณะที่มีการป้อนแรงดันไบอัสเท่ากับ 140 mV สำหรับกลุ่ม ตัวอย่าง RW ดังแสดงในภาพประกอบ 5.30(ก) โดยในกรณีของกลุ่มตัวอย่าง RW = 29 nm และ RW = 41 nm ให้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ที่สอดคล้องกับกรณีของหัวอ่านข้อมูลที่มี ขนาดความกว้างเท่ากับ 26 nm ดังที่ได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเปรียบเทียบผล การทดลองวัดค่า MR ในกลุ่มตัวอย่าง RW พบว่า ค่า MR จะมีค่าแปรผกผันกับขนาดความกว้างเข่ากับ 41 nm จะมีความชันต่ำกว่ากรณีที่หัวอ่านข้อมูลมีขนาดความกว้างเท่ากับ 41 nm จะมีความชันต่ำกว่ากรณีที่หัวอ่านข้อมูลมีขนาดความกว้างเท่ากับ 26 nm และ 29 nm ดังแสดง ในภาพประกอบ 5.30(ก) เนื่องจากหัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดความกว้างของหัวอ่านข้อมูลที่มากขึ้น จะต้องใช้สนามแม่เหล็กภายนอกที่สูงขึ้นเพื่อเหนี่ยวนำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL มีการจัดเรียง ตัวในทิศทางขนานหรือทิศทางตรงกันข้ามกับชั้น RL

ภาพประกอบ 5.30 ผลการวัด (ก) ค่า MR และ (ข) ค่าอัตราส่วน MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ ปริมาณสนามแม่เหล็กจาก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe ในขณะที่มีการป้อนแรงดันไบอัสเท่ากับ 140 mV สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW

นอกจากนี้ยังได้ทำการพิจารณาค่าอัตราส่วน R โดยอาศัยความสัมพันธ์ในสมการ (5.3) หรือ MR ratio [%] = $\frac{\Delta R}{R} = \frac{R_{AP} - R_P}{R_P}$ (5.17)

เมื่อ R_P คือ ค่าต้านทานที่วัดได้ในกรณี P state (ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางบวก) R_{AP} คือ ค่าต้านทานที่วัดได้ในกรณี AP state (ป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกในทิศทางลบ)

เมื่อทำการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดความกว้างข้องหัวอ่านข้อมูลและ ค่าอัตราส่วน MR ดังแสดงในภาพประกอบ 5.30(ข) จะเห็นได้ว่าค่าอัตราส่วน MR ที่ใช้สำหรับการ แสดงค่าความแตกต่างของค่าสัญญาณบิต 0 และบิต 1 จะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและมีค่าแปรผันตรงกับ ขนาดความกว้างของหัวอ่านข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น การเพิ่มขนาดความกว้างของหัวอ่านข้อมูลจะทำให้ เกิดการเพิ่มขึ้นของค่า MR หรือค่าต้านทานเชิงพื้นที่ (resistance area, RA) ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการ เพิ่มของความเร็วในการส่งผ่านข้อมูล [174] ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการปรับลดขนาดความกว้างของหัวอ่านข้อมูลลด ทั่วอ่านข้อมูลที่มากจนเกินไปอาจจะเป็นสาเหตุทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของหัวอ่านข้อมูลลด ต่ำลง อย่างไรก็ตามการเพิ่มความกว้างของหัวอ่านข้อมูลกลับทำให้เกิดข้อจำกัดของสนามแม่เหล็ก ภายนอกที่ใช้ในการเหนี่ยวนำทิศทางแมกนี่ไทเซชันภายในชั้น FL ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น ดังนั้นการ เลือกใช้วัสดุที่ทำให้เกิดค่า RA ที่ต่ำและค่าอัตราส่วน MR ที่สูงในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่มีความ กว้างของหัวอ่านข้อมูลที่น้อยจึงมีความสำคัญสำหรับการประยุกต์ใช้ในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟที่มีความจุ ข้อมูลสูง

ในลำดับต่อมาจะได้ทำการพิจารณาผลกระทบของค่า RA ต่อค่าความต้านทานทาง แม่เหล็ก โดยกลุ่มตัวอย่างโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงของค่า RA จะถูกสร้างขึ้นโดย กำหนดขนาดความกว้างของหัวอ่านข้อมูลมีค่าเท่ากับ 26 nm แต่มีการเปลี่ยนแปลงค่าความหนาของ ชั้น SL เนื่องจากค่า RA นั้นสามารถพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ $RA = \rho L$ โดยที่ ρ คือค่าสภาพ-ต้านทานทางไฟฟ้าที่มีค่าขึ้นอยู่กับชนิดของวัสดุและ L คือความหนาของชั้นวัสดุ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง หัวอ่านข้อมูลที่มีค่า RA ต่างกันจะถูกแบ่งออกเป็นสี่กลุ่มซึ่งมีค่า RA เท่ากับ 0.30 0.35 0.40 และ 0.45 โอห์ม ตารางไมโครเมตร ($\Omega \cdot \mu m^2$) สำหรับผลการวัดค่าต้านทานทางไฟฟ้าของหัวอ่านข้อมูล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของค่า RA ในขณะที่ไม่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกถูกแสดงดังตาราง 5.8 โดยจะเห็นได้ว่าค่า MR จะมีค่าแปรผันตามค่า RA ที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการเพิ่มความหนาของ ชั้น SL ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้าทำให้ความสามารถในการส่งผ่านสปินจากชั้น RL ไปยังชั้น FL มีแนวโน้มลดต่ำลงและเป็นสาเหตุทำให้ความสามารถในการส่งผ่านสปินจากชั้น RL ไปยังชั้น FL มีแนวโน้มลดต่ำลงและเป็นสาเหตุทำให้ความสามารถในการส่งหวองค่านข้อมูลลดต่ำลง [175]

เมื่อทำการพิจารณาความสัมพันธ์ของค่า RA และค่า MR ของหัวอ่านข้อมูลที่วัดได้ใน ขณะที่ไม่มีการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกทำให้สามารถคำนวณหาขนาดพื้นที่หน้าตัด (A = RA/R) และค่ากระแสไฟฟ้า (I = V/R) ที่ไหลผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล รวมไปถึงค่าความหนาแน่น กระแสไฟฟ้า (j_e = I/A) ดังแสดงในตาราง 5.8 โดยจะเห็นได้ว่าค่าความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าจะมีค่า แปรผกผันกับปริมาณ RA ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่เพิ่มสูงขึ้น

RA $(\Omega \cdot \mu m^2)$	ค่าต ไฟเ	ท้านทานทาง ฟ้าเฉลี่ย (Ω)	พื้นที่ <mark>หน้า</mark> (nm²)	ตัด ค่ากระแสไฟฟ้า (mA)	ความหนาแน่น กระแสไฟฟ้า (MA/cm²)	
0.30		299.83	1,0 <mark>00</mark> .5	6 0.467	46.67	
0.35		307.53	1,1 <mark>38</mark> .1	0 0.455	39.98	
0.40		327.50	1,2 <mark>21</mark> .3	7 0.427	34.96	
0.45		337.00	1,335.3	1 0.415	31.08	

ตาราง 5.8 ผลการวัดค่าต้านทานทางไฟฟ้าเฉลี่ยของโครงสร้าง CoFeB(3nm)/MgO(t=0.5-1nm)/ CoFeB(8nm) ที่มีความกว้างของหัวอ่านข้อมูลเท่ากับ 26 nm เมื่อทำการป้อนแรงดันไบอัสขนาด เท่ากับ 140 mV

ในลำดับต่อมาได้ทำการทดลองวัดค่าต้านทานทางไฟฟ้าที่เป็นฟังก์ชันของปริมาณ สนามแม่เหล็กเพื่อศึกษาผลกระทบของปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของค่า MR สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA ดังแสดงในภาพประกอบ 5.31(ก) จากผลการทดลองพบว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ต่อปริมาณสนามแม่เหล็กภายนอกให้ผลที่สอดคล้องกับ กรณีศึกษาก่อนหน้านี้ที่แมกนีไทเซชันภายในชั้น RL และชั้น FL จะมีลักษณะการจัดเรียงตัวเป็นแบบ P state เมื่อมีการให้สนามเหล็กภายนอกในทิศทางบวก และจะมีลักษณะการจัดเรียงตัวเป็นแบบ AP state เมื่อมีการให้สนามเหล็กภายนอกในทิศทางอ

นอกจากนี้ยังพบว่าค่า MR จะมีค่าแปรผันตามค่า RA ที่เพิ่มสูงขึ้นตลอดช่วงของการให้ สนามแม่เหล็กภายนอก เนื่องจากการเพิ่มความหนาของชั้น SL ที่มีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้าซึ่งส่งผล ต่อการเพิ่มขึ้นของค่าความต้านทานทางไฟฟ้าเมื่อกระแสไฟฟ้าที่เคลื่อนที่ผ่านโครงสร้างสปินวาล์ว [175] เมื่อพิจารณาผลของค่า RA ที่มีต่อค่าอัตราส่วน MR ของหัวอ่านข้อมูล พบว่าค่าอัตราส่วน MR มีค่าลดลงเมื่อค่าความต้านทานทางไฟฟ้าเชิงพื้นที่ของหัวอ่านข้อมูลมีค่าเพิ่มขึ้นดังแสดงใน ภาพประกอบ 5.31(ข) เนื่องจากเมื่อความหนาของชั้น MgO มีค่าเพิ่มสูงขึ้นจะทำให้เกิดการทะลุผ่าน ของกระแสสปินโพลาไรซ์ที่ลดลงซึ่งทำให้ค่าอัตราส่วน MR ของหัวอ่านข้อมูลมีค่าที่ต่ำลงสอดคล้องกับ ผลการศึกษาที่ผ่านมา [176], [177]

ภาพประกอบ 5.31 ผลการวัด (ก) ค่า MR และ (ข) ค่าอัตราส่วน MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของ ปริมาณสนามแม่เหล็กจาก -1.2 kOe ถึง +1.2 kOe ในขณะที่มีการป้อนแรงดันไบอัสเท่ากับ 140 mV สำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA

5.4.3.3 ผลการป้อนแรงดัน<mark>ไบอัส</mark>

โดยทั่วไปกระแสไฟฟ้าหรือแรงดันไฟฟ้าที่ใช้สำหรับกระบวนการอ่านข้อมูลจะต้องมีค่าที่ เหมาะสมกับกระบวนการทำงานของหัวอ่านข้อมูล กล่าวคือ จะต้องมีค่าที่ไม่น้อยเกินไปจนทำให้ไม่ สามารถจำแนกความแตกต่างของค่าสัญญาณของบิต 0 และ 1 ได้ และจะต้องมีค่าไม่มากเกินไปจน ทำให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทาง เนื่องจากการส่งผ่านสปินทอร์ก (spin transfer torque) [158], [159] จากกระแสสปินโพลาไรซ์ที่มีค่าสูงจะทำให้แมกนีไทเซชันภายใน ชั้น FL มีแนวโน้มการจัดเรียงตัวตามทิศทางของกระแสสปินและเบี่ยงเบนออกจากทิศทางของ บิตข้อมูลที่ต้องการอ่าน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดความผิดพลาดในการแสดงค่าสัญญาณการอ่านข้อมูล [163] ดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 5.1.2 จากการพิจารณากระบวนการทำงานของหัวอ่านข้อมูลจะเห็น ได้ว่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการอ่านข้อมูลเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ของหัวอ่านข้อมูล

ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้ทำการศึกษาผลของการป้อนแรงไบอัสต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า MR และค่าอัตราส่วน MR เพื่อศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างสปินวาล์วใน เชิงการทดลอง ในลำดับแรกจะได้ทำการวัดค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์วในกรณี P state (**R**_P) และ AP state (**R**_{AP}) โดยการควบคุมทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้น RL และชั้น FL ด้วยการป้อน สนามแม่เหล็กภายนอกซึ่งมีขนาดความแรงเท่ากับ 1.2 kOe ในทิศทางบวกและทิศทางลบตามลำดับ

จากนั้นทำการวัดค่าต้านทานแม่เหล็กที่เป็นฟังก์ชันของแรงดันไบอัสในทิศทางตรงซึ่งมีค่าตั้งแต่ 60 mV จนถึง 200 mV เพื่อวัดค่าต้านทานทางแม่เหล็กของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล

ภาพประกอบ 5.32 ผลการวัดค่า (ก) **R**_P (ข) **R**_{AP} และ (ค) อัตราส่วน MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง แรงดันไบอัสในทิศทางตรงสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW

ภาพประกอบ 5.32(ก) และ (ข) แสดงผลการวัดค่า R_P และ R_{AP} เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ขนาดของการป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางตรงสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RW จากภาพจะเห็นได้ว่าปริมาณ R_P และ R_{AP} มีค่าแปรผกผันกับขนาดของปริมาณแรงดันไบอัส เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณ แรงดันไบอัสจะส่งผลทำให้เกิดการส่งผ่านแรงบิดจากกระแสสปินโพลาไรซ์กระทำต่อแมกนีไทเซชัน ภายในชั้น FL และส่งผลให้แมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ไม่สามารถจัดเรียงตัวในทิศทางขนานและ ทิศทางตรงกันข้ามกับแมกนีไทเซชันภายในชั้น RL ได้อย่างสมบูรณ์ นำไปสู่การลดลงของค่าอัตราส่วน MR เมื่อมีการป้อนแรงดันไบอัสด้วยขนาดที่เพิ่มมากขึ้นเข้าสู่โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลดังแสดงใน ภาพประกอบ 5.32(ค) นอกจากนี้ยังจะสังเกตเห็นได้ว่าหัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดเล็ก (RW = 26 nm) จะให้ค่าอัตราส่วน MR ที่ต่ำกว่าหัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ (RW = 29 และ RW = 41 nm) เนื่องจากหัวอ่านที่มีความกว้างน้อยจะมีพื้นที่หน้าตัดของการส่งผ่านกระแสสปินโพลาไรซ์ที่แคบทำให้ มีความหนาแน่นของกระแสสปินเชิงพื้นที่ที่สูงและส่งผลให้เกิดการส่งผ่านแรงบิดสปินที่กระทำต่อ แมกนีไทเซชันภายในโครงสร้างสปินวาล์วที่มากกว่าหัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดใหญ่

ภาพประกอบ 5.33 ผลการวัดค่า (ก) R_P (ข) R_{AP} และ (ค) อัตราส่วน MR เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง แรงดันไบอัสในทิศทางตรงสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA

ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาผลการวัดค่า R_P และค่า R_{AP} เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ขนาดของการป้อนแรงดันไบอัสในทิศทางตรงสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA ดังแสดงในภาพประกอบ 5.33 (ก) และ (ข) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่า R_P และค่า R_{AP} จะมีค่าลดลงและแปรผกผันกับขนาดของ ปริมาณแรงดันไบอัสที่เพิ่มสูง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณแรงดันไบอัสส่งผลทำให้แมกนีไทเซชัน ภายในชั้น FL มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทิศทางด้วยผลของปรากฏการณ์สปินทอร์กเช่นเดียวกันกับ กรณีของกลุ่มตัวอย่าง RW ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น นอกจากนี้ยังพบว่าค่าอัตราส่วน MR จะมีค่า แปรผันตามขนาดของ RA ที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากหัวอ่านข้อมูลที่มีพื้นที่หน้าตัดของการส่งผ่านของ กระแสสปินที่น้อยจะส่งผลทำให้ความหนาแน่นของกระแสสปินเชิงพื้นที่มีค่าเพิ่มสูงขึ้นและทำให้เกิด การส่งผ่านแรงบิดสปินที่สูง

จากผลการศึกษาในส่วนนี้สามารถสรุปได้ว่าการป้อนแรงดันไบอัสที่สูงมากจนเกินไปเป็น สาเหตุทำให้เกิดแรงบิดสปินที่กระทำต่อแมกนี้ไทเซชันภายในชั้น FL ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ของแมกนี้ไทเซชันและไม่สามารถจัดเรียงตัวในทิศทางขนานและตรงกันข้ามกับแมกนี้ไทเซชันภายใน ชั้น PL ได้อย่างสมบูรณ์ นำไปสู่การลดลงของค่าอัตราส่วน MR โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ RW = 26 nm โดยหัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดเล็กจะมีอัตราการลดลงของค่าอัตราส่วน MR ที่มากกว่า หัวอ่านข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากมีพื้นที่หน้าตัดของการส่งผ่านของกระแสสปินที่น้อย ส่งผลให้มี ความหนาแน่นของกระแสสปินเซิงพื้นที่ที่มาก ซึ่งทำให้เกิดการส่งผ่านแรงบิดสปินที่สูง ในขณะที่ผล ของความหนาของชั้น SL มีค่าเป็นอิสระกับผลของ

5.4.3.4 ผลของมุมระหว่าง<mark>แมกนีไ</mark>ทเซชันในชั้น PL และชั้น FL

การทำงานของหัวอ่านข้อมู<mark>ลหรือโครงสร้างสปินวาล์วจะเกิดขึ้นเมื่อมีการป้อนกระแส-</mark> ไฟฟ้าผ่านโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล เพื่อตรวจวัดค่าต้านทานแม่เหล็กที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลง ทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ตามทิศทางของบิตข้อมูลภายในแผ่นบันทึกข้อมูล โดย ปริมาณค่าต้านทานที่วัดได้จะถูกนำมาใช้สำหรับการจำแนกความแตกต่างของค่าสัญญาณของบิต 0 และ 1 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปริมาณค่าต้านทานแม่เหล็กที่วัดได้จะมีค่าแปรผันตามการเปลี่ยนแปลงของ มุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL [15], [23], [24] จากกระบวนการทำงานของหัวอ่าน ข้อมูลจะเห็นได้ว่าผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ ส่งผลต่อการทำงานของหัวอ่านข้อมูล ดังนั้นในหัวข้อนี้จะได้ทำการทดลองวัดผลของมุมระหว่าง แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL ที่ส่งผลต่อปริมาณการส่งผ่านสปินและค่า MR ของกลุ่มตัวอย่าง หัวอ่านข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดความกว้างของหัวอ่านข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างหัวอ่านข้อมูลที่ มีการเปลี่ยนแปลงของค่าต้านทานเชิงพื้นที่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงความหนาของชั้น SL

การศึกษาผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL ที่ส่งผลต่อลักษณะการ ส่งผ่านสปินและค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลด้วยเครื่องมือวัด QST ในหัวข้อนี้ได้กำหนดให้ แรงดันไบอัสที่ถูกป้อนเข้าสู่โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลนั้นมีค่าคงที่เท่ากับ 140 mV ซึ่งเป็นค่าแรงดัน ไบอัสมาตรฐาน (บริษัท ซีเกท เทคโนโลยี จำกัด) ที่ถูกใช้สำหรับกระบวนการอ่านข้อมูล สำหรับ วิธีการควบคุมทิศทางของแมกนีไทเซชันภายในชั้น FL ให้ทำมุมใดๆ ที่ต้องการพิจารณากับทิศทางของ แมกนี้ไทเซชันในชั้น RL จะอาศัยตัวกำเนิดสนามแม่เหล็กแบบสี่ขั้วเพื่อสร้างสนามแม่เหล็กในแนวแกน x และแนวแกน y พาดผ่านกัน (cross track field) เพื่อให้สามารถทำการสร้างสนามแม่เหล็ก ภายนอกที่กระทำต่อแมกนีไทเซชันในชั้น FL ด้วยมุมใดๆ ที่ต้องการศึกษาได้ โดยในการศึกษานี้ได้ กำหนดสนามแม่เหล็กที่ถูกป้อนเข้าสู่โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลมีขนาดคงที่เท่ากับ 1.2 kOe ในกรณีที่มี การเปลี่ยนแปลงของมุมการป้อนสนาม (applied field angle, **0**_H) ตั้งแต่ 0° – 360° โดยมีค่า เพิ่มขึ้นครั้งละ 30°

ในลำดับแรกได้ทำการวัดผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL หรือมุม $\theta_{\rm H}$ ที่ส่งผลต่อลักษณะการส่งผ่านสปินและค่า MR ของกลุ่มตัวอย่าง RW ดังแสดงในภาพประกอบ 5.35 เมื่อพิจารณาผลของมุมดังกล่าวที่ส่งผลต่อค่า MR พบว่าในกรณีที่ $\theta_{\rm H} = 0^{\circ}$ หรือกรณี P state จะสามารถวัดค่า MR ได้ต่ำสุด โดยค่า MR มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจนกระทั่ง $\theta_{\rm H} = 180^{\circ}$ หรือกรณี AP state และมีแนวโน้มลดลงสู่ค่าต่ำสุดอีกครั้งในกรณีที่ $\theta_{\rm H} = 360^{\circ}$ สอดคล้องกับผลการคำนวณค่า ต้านทานทางแม่เหล็กในกรณีที่มุมระหว่างแมกนีโทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีค่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ $0^{\circ} - 360^{\circ}$ กับฟังก์ชัน a + bsin²($\theta/2$) ซึ่งถูกใช้สำหรับการอธิบายปรากฏการณ์ค่าต้านทานทาง แม่เหล็กในเชิงการทดลอง [165], [166] เมื่อ a คือค่าต้านทานทางแม่เหล็กในกรณี P state และ b คือค่า ΔR ระหว่างค่าความต้านทานทางแม่เหล็กในกรณี P state และ AP state

ภาพประกอบ 5.34 ผลการวัดค่า MR ที่เป็นฟังก์ชันของมุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกสำหรับ กลุ่มตัวอย่าง RW

นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่าน ข้อมูลจะมีค่าสูงที่สุดในกรณีที่ความกว้างของหัวอ่านข้อมูลมีค่าเท่ากับ 26 nm และจะมีค่าต่ำที่สุดใน กรณีที่ความกว้างของหัวอ่านข้อมูลมีค่าเท่ากับ 41 nm เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่หน้าตัดของอุปกรณ์ที่ กระแสไฟฟ้าไหลผ่านเป็นสาเหตุทำให้กระแสสปินโพลาไรซ์สามารถไหลผ่านได้ง่ายและนำไปสู่การ ลดลงของปริมาณค่าต้านทานตามความสัมพันธ์ $\mathbf{R}=
ho\mathbf{L}/\mathbf{A}$

ในทำนองเดียวกันเมื่อทำการวัดค่า MR ที่เป็นฟังก์ชันของมุมการป้อนสนามแม่เหล็ก ภายนอกสำหรับกลุ่มตัวอย่าง RA ดังแสดงในภาพประกอบ 5.36 พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของ ค่าต้านทานทางแม่เหล็กจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกรณีศึกษาก่อนหน้าที่สามารถอธิบายผลการ เปลี่ยนแปลงของค่า MR ตามมุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกด้วยฟังก์ชัน a + bsin²(0/2) ในขณะที่ขนาดของค่า MR จะมีค่าแปรผกผันกับค่า RA ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเนื่องจากการเพิ่ม ความหนาของชั้น SL ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้าทำให้ความสามารถในการส่งผ่านสปินจากชั้น RL ไปยังชั้น FL มีแนวโน้มลดต่ำลงและเป็นสาเหตุทำให้ความต้านทานของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล ลดต่ำลง [165], [166] ดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 5.4.3.2

ภาพประกอบ 5.35 ผลการวัดค่า MR ที่เป็นฟังก์ชั่นของมุมการป้อนสนามแม่เหล็กภายนอกสำหรับ กลุ่มตัวอย่าง RA

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลการคำนวณพฤติกรรมการส่งผ่านสปิน และค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์วที่รวมผลของชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน AF/PL/SI/FL ด้วยแบบจำลอง แบบมัลติสเกลที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้มีความถูกต้องตามทฤษฎีและให้ผลการคำนวณที่ใกล้เคียง กับผลการคำนวณในระดับอะตอม เมื่อนำเอาแบบจำลองแบบมัลติสเกลมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์ว ได้แก่ ผลของการ ป้อนความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าและผลของมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL ซึ่งเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดปริมาณค่า MR และสัญญาณการอ่านข้อมูล ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลมีค่าแปรผกผันกับความ หนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านโครงสร้างวัสดุ เนื่องจากปริมาณความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าหรือ แรงดันไบอัสที่สูงส่งผลทำให้เกิดกระแสสปินโพลาไรซ์มีค่าที่สูงขึ้นตามไปด้วย และทำให้เกิดพฤติกรรม การส่งผ่านสปินที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการเปลี่ยนแปลงค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลจะ ขึ้นอยู่กับมุมระหว่างแมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL โดยค่า MR ของโครงสร้างสปินวาล์วที่ถูกใช้ ในการศึกษานี้จะมีค่าต่ำที่สุดในกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวในทิศทาง เดียวกัน เนื่องจากมีการกระเจิงของสปินที่ต่ำเมื่อเทียบกับกรณีที่แมกนีไทเซชันในชั้น PL และชั้น FL มีการจัดเรียงตัวในทิศทางตรงกันข้าม นอกจากนี้ยังพบว่าผลการคำนวณด้วยแบบจำลองแบบมัลติ-สเกลมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่สอดคล้องกับผลการทดลองวัดค่า MR สำหรับหัวอ่าน ข้อมูลจริงในเชิงอุตสาหกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอและพัฒ<mark>น</mark>าแบบจำลองในระดับจุลภาคแบบแกรนูลาร์เพื่อ ประยุกต์ใช้สำหรับการออกแบบและศึกษา<mark>พฤ</mark>ติกรรมการผันกลับทิศทางของแมกนีไทเซชันภายใน ้แผ่นบันทึกข้อมูลและปรากฏการณ์ใบอัสแ<mark>ลกเ</mark>ปลี่ยนรวมไปถึงปรากฏการณ์การส่งผ่านสปินภายใน ้หัวอ่านข้อมูล การจำลองลักษณะโครงสร้<mark>างวัส</mark>ดุแม่เหล็กแบบแกรนูลาร์ทั้งในส่วนของแผ่นบันทึก ข้อมูลและหัวอ่านข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแ<mark>ผ่นฟิล์</mark>มบางจะถูกจำลองขึ้นโดยอาศัยโปรแกรมโวโรนอย ในลำดับแรกได้ทำการพัฒนาแบบจำล<mark>องแกร</mark>นูลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลแบบตั้งฉากเพื่อ ้ประยุกต์ใช้ในการออกแบบและศึกษาคุ<mark>ณสมบัติ</mark>ทางแม่เหล็กและอธิบายลักษณะเฉพาะของแผ่น ้บันทึกข้อมูลโคบอลต์แพลตทินัม (CoPt) <mark>ซึ่งเป็นว</mark>ัสดุแม่เหล็กที่ถูกใช้ในแผ่นบันทึกข้อมูลในปัจจุบัน แบบจำลองนี้ได้อาศัยวิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์ (kinetic Monte Carlo approach) ในการ พิจารณากระบวนการผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชั่นภายในแผ่นบันทึกข้อมูล แบบจำลองแกรนู-้ลาร์สำหรับแผ่นบันทึกข้อมูลถูก<mark>นำมาประยุกต์ใช้ในการกำ</mark>หนดคุณสมบัติทางแม่เหล็กและออกแบบ ้ลักษณะเฉพาะของแผ่นบันทึกข้อมู<mark>ลแบบตั้งฉาก เพื่อใช้สำห</mark>รับการอธิบายปัจจัยภายในและปัจจัยทาง โครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างแ<mark>ผ่นบันทึกข้อ</mark>มูล จากการศึกษาพบว่าขนาดของเกรนแม่เหล็กที่ เล็กที่สุดสำหรับแผ่นบันทึกข้อมูล CoPt ซึ่งยังคงรักษาเสถียรภาพทางความร้อนไว้ได้จะมีขนาดเท่ากับ ่ 6 นาโนเมตร นอกจากนี้ยังพบว่า<mark>การลดขนาดของชั้นฟิล์มแม่เห</mark>ล็กจะส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมการ ผันกลับทิศทางของแมกนี้ไทเซชันแบบไม่พร้อมเพรียงกัน สุดท้ายนี้ยังพบว่าค่าสนามเคอเออร์ซิวิตีของ แผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กแบบใหม่จะมีค่าเปลี่ยนแปลงตามเวลาและสามารถอธิบายได้ด้วยสมการ ของชารอค จากการศึกษาคุณสมบัติทางแม่เหล็กของแผ่นบันทึกข้อมูลแม่เหล็กแบบตั้งฉากแบบใหม่ ด้วยแบบจำลองแกรนูลาร์สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์วัสดุแม่เหล็กสำหรับ เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลแม่เหล็กแบบใหม่ได้

ในลำดับต่อมาได้ทำการพัฒนาและนำเสนอแบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัส-แลกเปลี่ยนที่ประกอบด้วยชั้น AF เชื่อมติดกับชั้น FM เพื่อประยุกต์ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ ไบอัสแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ สำหรับการคำนวณพลวัต ของแมกนีไทเซชันภายในชั้น AF และชั้น FM ได้เลือกใช้วิธีการมอนติคาร์โลเชิงจลน์และสมการ แลนดอว์ – ลิฟท์ซิต – กิลเบิร์ต (Landau – Liftshitz – Gilbert equation, LLG) ตามลำดับ เนื่องจากเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการอธิบายลักษณะการผันกลับทิศทางของวัสดุแม่เหล็กแต่ละ ประเภท แบบจำลองที่ถูกนำเสนอขึ้นนี้มีพื้นฐานการคำนวณที่พิจารณาความเชื่อมโยงกันของ ระยะเวลาในการคำนวณ (timescale) ระหว่างสองวิธีการเพื่อให้สามารถคำนวณลักษณะการผันกลับ ทิศทางของแมกนีไทเซชันได้อย่างถูกต้อง

แบบจำลองแกรนูลาร์อย่างง่ายสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนถูกพัฒนาขึ้นเป็นลำดับแรก เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยทางโครงสร้างของชั้นวัสดุ IrMn/CoFe โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายภายในชั้นวัสดุ IrMn ที่ส่งผลกระทบต่อค่า สนามไบอัสแลกเปลี่ยน (H_{EB}) ซึ่งผลการคำนวณผ่านแบบจำลองอย่างง่ายให้แนวโน้มที่มีความ ใกล้เคียงกับผลการทดลองและทฤษฎี โดยพบว่าปริมาณ H_{EB} จะมีค่าเพิ่มขึ้นและคงที่เมื่อขนาดของ เกรนแม่เหล็กและความหนาของชั้นฟิล์ม AF เพิ่มขึ้น แต่จะมีค่าแปรผกผันกับชั้นฟิล์ม FM นอกจากนี้ ยังพบว่าลักษณะการกระจายตัวของทิศแกนง่ายในชั้น IrMn เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการ ลดลงของค่า H_{EB} และทำให้แมกนีไทเซชันในชั้น CoFe มีการกลับทิศทางอย่างไม่พร้อมเพรียงกัน เนื่องจากผลการกระจายตัวของแมกนีไทเซชันในชั้น IrMn ไม่สามารถยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันใน ชั้น CoFe ได้อย่างสมบูรณ์

อย่างไรก็ตามแบบจำลองอย่างง่ายยังคงมีข้อจำกัดในการศึกษาเสถียรภาพทางความ ร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน เนื่องจากอิทธิพลของความร้อนที่รบกวนระบบขณะทำการ คำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์รีซีสส่งผลทำให้การคำนวณปริมาณ H_{EB} ที่เป็นฟังก์ชันของอุณหภูมิมีค่า คลาดเคลื่อนและทำให้ไม่สามารถคำนวณค่าอุณหภูมิกีดกัน (T_B) ที่แน่นอนของระบบได้ ดังนั้นจึงได้ ทำการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่พิจารณาผลการกำหนด ทิศทางของแมกนี่ไทเซชันในชั้น AF (setting process) และพิจารณาการคำนวณลูปวงปิดฮิสเทอร์-รีซีสของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol เพื่อใช้สำหรับการศึกษาเสถียรภาพทาง ความร้อนของโครงสร้าง IrMn/CoFe การประยุกต์ใช้แบบจำลองเสมือนจริงทำให้สามารถคำนวณ ปริมาณ H_{EB} ได้โดยปราศจากอิทธิพลของความร้อนที่รบกวนระบบระหว่างขั้นตอนการวัดลูปวงปิด ฮิสเทอร์รีซีสซึ่งนำไปสู่การทำนายค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (**(T_B)**) ที่แน่นอนของระบบและมีความ ถูกต้องได้ จากผลการคำนวณพบว่าโครงสร้าง IrMn(8nm)/CoFe(4nm) จะให้ค่า **(T_B)** = 440 K ใกล้เคียงกับค่าที่วัดได้จากการทดลอง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลการคำนวณด้วย แบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนตาม York protocol ช่วยให้เข้าใจถึง บทบาทที่สำคัญของค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า H_{EB} และค่า (T_B) ซึ่งบ่งบอกถึงเสถียรภาพทางความร้อนของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน IrMn/CoFe และ นำไปสู่การกำหนดเงื่อนไขในการออกแบบโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนภายในหัวอ่านข้อมูลได้

ในลำดับสุดท้ายของงานวิจัยนี้ได้ทำการพัฒนาแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับ โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลซึ่งเป็นการนำแบบจ<mark>ำล</mark>องแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนมา ใช้ร่วมกับแบบจำลองการสะสมสปิน เพื่อปร<mark>ะ</mark>ยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่า ้ต้านทานทางแม่เหล็ก (MR) สำหรับโครงสร้<mark>างห</mark>ัวอ่านข้อมูลหรือโครงสร้างสปินวาล์ว AF/PL/SL/FL ้ในขณะที่มีการป้อนกระแสไฟฟ้าผ่านโครงส<mark>ร้าง</mark>วัสดุ แบบจำลองนี้ได้อาศัยเทคนิควิธีการมอนติคาร์โล เชิงจลน์ในการพิจารณาผลของปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนระหว่างชั้น AF และชั้น PL ในขณะที่ พลวัตของแมกนี้ไทเซชันภายในชั้น PL แล<mark>ะชั้น</mark> FL ที่รวมผลของสนามสปินทอร์กที่เกิดขึ้นเนื่องจาก การป้อนกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบจะถูกอธิบายสมการ LLG จากนั้นแบบจำลองการส่งผ่านสปินจะถูก ้นำมาใช้สำหรับการพิจารณาปริมาณกา<mark>รส่งผ่</mark>านสปินและค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล การศึกษาในส่วนนี้เริ่มจากการทดสอบคว<mark>ามถูกต้</mark>องของแบบจำลองแบบมัลติสเกลเปรียบเทียบกับ แบบจำลองในระดับอะตอม โดยทำการศึ<mark>กษาผล</mark>ของความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าและมุมระหว่าง แมกนี้ไทเซชันในโครงสร้าง IrMn/CoFe/Cu/CoFe ที่มีต่อค่า MR จากการศึกษาพบว่าผลที่ได้จาก แบบจำลองแบบมัลติสเกลมีค่าสอดคล้องกับผลที่ได้จากแบบจำลองในระดับอะตอมได้เป็นอย่างดี โดย ้ค่า MR ของโครงสร้างหัวอ่านข้~~อมูลมีค่าแปรผกผันกับ~~ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่าน โครงสร้างวัสดุ และมีค่าขึ้นอยู่กับ<mark>มุมระหว่างแมกนีไทเซชัน</mark>ในชั้น PL และชั้น FL นอกจากนี้ยังพบว่า ้ผลที่ได้จากแบบจำลองแบบมัลติสเกลมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่า MR ที่มีความสอดคล้องกับ ผลการทดลองในโครงสร้างหัวอ่านข้อมู<mark>ลจริงในเชิงอุต</mark>สาหกรรม

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแบบจำลองแกรนูลาร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นใน งานวิจัยนี้ทั้งในส่วนของแผ่นบันทึกข้อมูลและหัวอ่านข้อมูลนั้นมีความถูกต้องตามทฤษฎีและสามารถ เปรียบเทียบกับผลการทดลองได้อย่างมีนัยสำคัญ แบบจำลองแกรนูลาร์เหล่านี้สามารถนำไป ประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบ ศึกษา และทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงสร้างแผ่นบันทึก ข้อมูลและโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม การลด ต้นทุนการผลิต และการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์ประกอบของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟแบบใหม่ในอนาคต

E al

248

6.2 ข้อเสนอแนะและหัวข้อวิจัยในอนาคต

การพัฒนาแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์สำหรับการออกแบบองค์ประกอบภายใน ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟเพื่อศึกษาและทำนายผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะส่งผลต่อกระบวนการทำงาน และประสิทธิภาพขององค์ประกอบภายฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟในเชิงทฤษฎีถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำคัญ และเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตรวมไปถึงระยะเวลาในการสร้างอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับ การศึกษาในเชิงการทดลองได้ จากการศึกษาในงานวิจัยนี้พบว่าแบบจำลองแกรนูลาร์ระดับจุลภาคที่ ถูกพัฒนาขึ้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการอธิบายผลของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อกลไกทาง ฟิสิกส์ที่เกิดขึ้นภายในโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน และโครงสร้าง หัวอ่านข้อมูล ได้อย่างถูกต้องตามทฤษฎีและสอดคล้องกับผลการศึกษาในเชิงการทดลอง ดังนั้นจึงถือ ได้ว่าแบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้เปรียบเสมือนกับเครื่องมือทางการทดลองที่สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ในการออกแบบและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงสร้างแผ่นบันทึกข้อมูล โครงสร้างชั้นไบอัส แลกเปลี่ยน และโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟได้

อย่างไรก็ตามการกำหนดเงื่อนไขการศึกษาดังที่ได้นำเสนอไว้ในงานวิจัยนี้ยังคงมี ข้อจำกัดในหลายด้านซึ่งจะนำไปสู่หัวข้อวิจัยในอนาคตและการพัฒนาแบบจำลองแกรนูลาร์ระดับ จุลภาคให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นได้ เมื่อขนาดขององค์ประกอบภายในอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟถูก จำกัดให้มีขนาดที่เล็กลงในระดับนาโน (nanoscale) พบว่าผลของขนาดของแผ่นฟิล์ม (element size effect) และการตัดเกรนที่บริเวณขอบของแผ่นฟิล์ม (grain cutting effect) [142], [178] รวม ไปถึงผลของความไม่ราบเรียบบริเวณรอยต่อระหว่างชั้นวัสดุ (interfacial roughness) [39] ได้ กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานขององค์ประกอบภายในฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ เป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของโครงสปินวาล์วหรือโครงสร้างหัวอ่านข้อมูล นอกจากนี้ยัง พบว่าการลดขนาดของบิตข้อมูลเพื่อเพิ่มพื้นที่การจัดเกีบข้อมูลของแผ่นบันทึกข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ เป็นสาเหตุให้มีความจำเป็นต้องลดขนาดของหัวอ่านข้อมูลตามไปด้วย ดังนั้นการกำหนดขนาดและ ลักษณะของโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลให้มีค่าเท่ากับขนาดของอุปกรณ์จริงจะช่วยให้สามารถทำนายผล ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของอุปกรณ์ที่มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นได้

6.2.1 แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผลการวัดค่ากลางของอุณหภูมิกีดกัน (T_B) ของ โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนด้วย York protocol [25] นอกจากที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ สำหรับการพิจารณาเสถียรภาพทางความร้อนของระบบแล้ว ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา คุณสมบัติเฉพาะของเกรนแม่เหล็กภายในชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกได้ ยกตัวอย่างเช่น ค่าคงที่ แอนไอโซโทรปี [134] และค่าความถี่เฉพาะ (characteristic relaxation frequency) [179] เป็นต้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ดังสมการ [134]

$$K_{AF}(\langle T_{B} \rangle) = \frac{\ln (\tau f_{0})}{V_{m}} k_{B} \langle T_{B} \rangle$$
(6.1)

เมื่อ K_{AF} คือ ค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของชั้น AF

- (T_B) คือ ค่ากลางของอุณหภูมิกีดกั<mark>นข</mark>องโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนที่วัดได้จาก York protocol
- π คือ ระยะเวลาที่ใช้สำหรับกระบวนการกระตุ้นทางความร้อน (thermal activation process) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1800 s
- $\mathbf{f_0}$ คือ ค่าคงที่ของการสั่นซึ่งมีค่าเท่ากับ 10⁹ s⁻¹
- V_m คือ ปริมาตรของเกรนแม่เหล<mark>็ก AF</mark>
- k_B คือ ค่าคงที่ของโบลซ์มาน (Boltzmann constant) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.38x10⁻²³ J/K
   หรือ 1.38x10⁻¹⁶ erg/K

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าแบบจำลองแกรนูลาร์เสมือนจริงสำหรับชั้นไบอัส แลกเปลี่ยนตาม York protocol สามารถถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการพิจารณาหาค่าพารามิเตอร์ เฉพาะของวัสดุข้างต้นได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากแบบจำลองดังกล่าวสามารถพิจารณาหาค่ากลางของ อุณหภูมิกีดกัน (T_B) ของโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนได้ถูกต้องตามขั้นตอนการทดลองได้ ดังที่ได้ อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 4.5

ในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้วัสดุ IrMn ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกสำหรับ การศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยน เนื่องจากวัสดุ IrMn ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างเป็นชั้นอ้างอิง ภายในหัวอ่านข้อมูลสำหรับเทคโนโลยีฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟในปัจจุบัน [132] อย่างไรก็ตามวัสดุ IrMn มี คุณสมบัติเป็นธาตุหายาก (rare earth element) ซึ่งมีราคาที่ค่อนข้างสูง [180] ดังนั้นเพื่อลดต้นทุน การผลิตจึงได้มีการศึกษาหาวัสดุที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านประสิทธิภาพและราคาต้นทุนการผลิต เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยนภายในหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟต่อไป

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ไนไตรโดแมงกานีส (Nitridomanganese, MnN) เป็นหนึ่งในวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการดังกล่าวได้ โดย โครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน MnN/CoFe สามารถให้ค่าสนามไบอัสแลกเปลี่ยนที่แสดงถึง ความสามารถในการยึดทิศทางของแมกนีไทเซชันในชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกได้สูงกว่า 1000 Oe ในช่วงอุณหภูมิห้อง [181] นอกจากนี้ยังพบว่าวัสดุประเภทนี้มีค่าอุณหภูมินีลสูงเท่ากับ 660 K [180], [182] อีกทั้งยังมีค่าอุณหภูมิกีดกันที่แสดงถึงความสามารถในการทนต่อความร้อนได้สูงเทียบเท่ากับ IrMn และจากการทดลองศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงความหนาของ ชั้นวัสดุ MnN ด้วยการเตรียมตัวอย่างโครงสร้างชั้นไบอัสแลกเปลี่ยน Ta(10nm)/MnN(t_{MnN}// CoFe(2nm)/Ta(2nm) [180] พบว่าสามารถพิจารณาหาค่าคงที่แอนไอโซโทรปีของวัสดุ MnN ได้ เท่ากับ (6.3 ± 0.3) × 10⁶ erg/cm³ อย่างไร่ก็ตามการศึกษาปรากฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนของ โครงสร้างชั้น MnN/CoFe ในเชิงทฤษฎีเพื่ออธิบายกลไกทางฟิสิกส์ที่เกิดขึ้นในโครงสร้างวัสดุดังกล่าว ยังไม่ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ดังนั้นการประยุกต์ใช้แบบจำลองแกรนูลาร์สำหรับชั้นไบอัส แลกเปลี่ยนที่ถูกพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้เพื่อศึกษาปราฏการณ์ไบอัสแลกเปลี่ยนในโครงสร้างวัสดุ MnN/CoFe โดยอาศัยค่าพารามิเตอร์ทางแม่เหล็กดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้นจึงเป็นอีกหนึ่งหัวข้อวิจัยใน อนาคต

6.2.2 แบบจำลองแบบมัลติสเก<mark>ลสำหรับ</mark>โครงสร้างหัวอ่านข้อมูล

ในงานวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลใน การศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่าต้านทานทางแม่เหล็กของโครงสร้างวัสดุ IrMn/CoFe/ Cu/CoFe เพียงโครงสร้างเดียวเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองดังกล่าว ดังนั้นการ ประยุกต์ใช้แบบจำลองแบบมัลติสเกลในการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่าต้านทานทาง แม่เหล็กของโครงสร้างวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกประเภทอื่นๆ เช่น วัสดุโคบอลต์ (cobalt, Co) วัสดุ โคบอลต์ไอรอนโบรอน (cobalt iron boron, CoFeB) วัสดุนิกเกิลไอรอน (nickel iron, NiFe) และ วัสดุฮอยสเลอร์อัลลอยด์ (Heusler alloy) [183], [184] เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้วัสดุ ที่มีความเหมาะสมแก่การออกแบบโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟต่อไป

นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่าแบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับโครงสร้างหัวอ่านข้อมูลที่ถูก พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้เป็นการกำหนดโครงสร้างสปีนวาล์วอย่างง่ายที่ประกอบด้วยชั้นวัสดุ AF/PL/SL/FL เพื่อประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่าต้านทานทางแม่เหล็ก ของโครงสร้างวัสดุ อย่างไรก็ตามโครงสร้างสปินวาล์วที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้งานในหัวอ่านข้อมูล ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟในปัจจุบันจะมีลักษณะโครงสร้างที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มชั้นวัสดุที่ไม่มี ความเป็นแม่เหล็ก NM และชั้นวัสดุเฟอร์โรแมกเนติกที่ทำหน้าที่เป็นตัวอ้างอิงทิศทางของแมกนีไท-เซชันในชั้น FL ไว้ระหว่างชั้น PL และชั้น SL และสร้างเป็นชั้นวัสดุแอนติเฟอร์โรแมกเนติกสังเคราะห์ (synthethic antiferromagnetic, SAF) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหัวอ่านข้อมูล [81]– [83] ดังที่ได้อธิบายถึงรายละเอียดไว้ในหัวข้อ 2.1.3 ดังนั้นเพื่อให้แบบจำลองแบบมัลติสเกลสำหรับ โครงสร้างหัวอ่านข้อมูลมีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นมีความจำเป็นต้องเพิ่มชั้น SAF ในโครงสร้างชั้น วัสดุ AF/PL/SL/FL ให้กลายเป็นโครงสร้างชั้นวัสดุ AF/SAF/SL/PL ดังแสดงในภาพประกอบ 6.1 เพื่อให้สามารถทำการศึกษาพฤติกรรมการส่งผ่านสปินและค่าต้านทานทางแม่เหล็กของโครงสร้าง หัวอ่านข้อมูลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้นได้

Bibliography

- [1] M. H. Kryder and C. S. Kim, "After hard drives-what comes next?," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 45(10), 2009.
- [2] J. Kim, A. J. Hong, S. M. Kim, E. B. Song, J. H. Park, J. Han, S. Choi, D. Jang, J. T. Moon, and K. L. Wang, "Novel vertical-stacked-array-transistor (VSAT) for ultrahigh-density and cost-effective NAND flash memory devices and SSD (solid state drive)," in *Digest of Technical Papers - Symposium on VLSI Technology*, 2009.
- [3] D. Apalkov, A. Khvalkovskiy, S. Watts, V. Nikitin, X. Tang, D. Lottis, K. Moon, X. Luo, E. Chen, A. Ong, A. Driskill-Smith, and M. Krounbi, "Spin-transfer torque magnetic random access memory (STT-MRAM)," ACM J. Emerg. Technol. Comput. Syst., vol. 9(2), 2013.
- [4] A.V. Khvalkovskiy, D. Apalkov, S. Watts, R. Chepulskii, R. S. Beach, A. Ong, X. Tang, A. Driskill-Smith, W. H. Butler, P. B. Visscher, D. Lottis, E. Chen, V. Nikitin, and M. Krounbi, "Basic principles of STT-MRAM cell operation in memory arrays," *J. Phys. D. Appl. Phys.*, vol. 46(7), no. 074001, 2013.
- [5] M. L. Williams, R. L. Comstock, C. D. Graham, and J. J. Rhyne, "An analytical model of the write process in digital magnetic recording," *AIP Conf. Proc.*, vol. 5(1), pp. 738–742, 1972.
- [6] H. J. Richter, "The transition from longitudinal to perpendicular recording," J. Phys. D. Appl. Phys., vol. 40(9), p. R149, 2007.
- [7] S. N. Piramanayagam and K. Srinivasan, "Recording media research for future hard disk drives," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 321(6), pp. 485–494, 2009.
- [8] G. Ju, Y. Peng, E. K. C. Chang, Y. Ding, A. Q. Wu, X. Zhu, Y. Kubota, T. J. Klemmer, H. Amini, L. Gao, Z. Li Fan, T. Rausch, P. Subedi, M. Ma, S. Kalarickal, C. J. Rea, D. V. Dimitrov, P. W. Huang, K. Wang, X. Chen, C. Peng, W. Chen, J. W. Dykes, M. A. Se, "High density heat-assisted magnetic recording media and advanced characterization progress and challenges," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 51(11), pp. 1–9, 2015.
- [9] S. N. Piramanayagam, "Perpendicular recording media for hard disk drives," *J. Appl. Phys.*, vol. 102(1), p. 2, 2007.

- [10] H. J. Richter, A. Y. Dobin, O. Heinonen, K. Z. Gao, R. J. M. V. D. Veerdonk, R. T. Lynch, J. Xue, D. Weller, P. Asselin, M. F. Erden, and R. M. Brockie, "Recording on bit-patterned media at densities of 1 Tb/in² and beyond," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 42(10), pp. 2255–2260, 2006.
- H. J. Richter, A. Y. Dobin, R. T. Lynch, D. Weller, R. M. Brockie, O. Heinonen, K. Z. Gao, J. Xue, R. J. M. V. D. Veerdonk, P. Asselin, and M. F. Erden, "Recording potential of bit-patterned media," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 88(22), no. 222512, 2006.
- [12] R. E. Rottmayer, S. Batra, D. Buechel, W. A. Challener, J. Hohlfeld, Y. Kubota,
   L. Li, B. Lu, C. Mihalcea, K. Mountfield, K. Pelhos, C. Peng, T. Rausch, M. A. Seigler, D. Weller, and X. M. Yang, "Heat-assisted magnetic recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 42(10), pp. 2417–2421, 2006.
- [13] J. G. Zhu, X. Zhu, and Y. Tang, "Microwave assisted magnetic recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 44(1), pp. 125–131, 2007.
- [14] D. Litvinov, M. H. Kryder, and S. Khizroev, "Recording physics of perpendicular media: Hard layers," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 241(2–3), pp. 453–465, 2002.
- [15] S. N. Piramanayagam and T. C. Chong, Developments in data storage: Materials perspective, United States: A JOHN WILEY & SONS, INC., PUBLICATION, 2011.
- [16] W. H. Meiklejohn and C. P. Bean, "New magnetic anisotropy," *Phys. Rev.*, vol. 102(5), p. 1413, 1956.
- [17] J. Nogués and I. K. Schuller, "Exchange bias," J. Magn. Magn. Mater., vol. 192(2), pp. 203–232, 1999.
- [18] M. Kiwi, "Exchange bias theory," J. Magn. Magn. Mater., vol. 234(3), pp. 584– 595, 2001.
- [19] A. E. Berkowitz and K. Takano, "Exchange anisotropy A review," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 200(1–3), pp. 552–570, 1999.
- [20] Z. S. Mao, Y. Chen, F. Liu, X. Chen, B. Xu, P. Lu, M. Patwari, H. Xi, C. Chang, B. Miller, D. Menard, B. Pant, J. Loven, K. Duxstad, S. Li and and P. R. Zhang, A. Johnston, R. Lamberton, M. Gubbins, T. McLaughlin, J. Gadbois, J. Ding, B. Cross, S. Xue, "Commercial TMR heads for hard disk drives: characterization and extendibility at 300 Gbit/in²," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 42(2), pp. 97–102, 2006.

- [21] M. N. Baibich, J. M. Broto, A. Fert, F. N. Van Dau, F. Petroff, P. Eitenne, G. Creuzet, A. Friederich, and J. Chazelas, "Giant magnetoresistance of (001)Fe/(001)Cr magnetic superlattices," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 61(21), p. 2472, 1988.
- [22] S. Yuasa, T. Nagahama, A. Fukushima, Y. Suzuki, and K. Ando, "Giant roomtemperature magnetoresistance in single-crystal Fe/MgO/Fe magnetic tunnel junctions," *Nat. Mater.*, vol. 3(12), p. 868, 2004.
- [23] M. Ueno, H. Nagai, T. Sawasaki, and F. Hikami, "Spin-valve magnetoresistance sensor and thin film magnetic head," U.S. Patent No. 6340533, 2002.
- [24] P. P. Freitas, R. Ferreira, S. Cardoso, and F. Cardoso, "Magnetoresistive sensors," *J. Phys. Condens. Matter*, vol. 19(16), no. 165221, 2007.
- [25] K. O'Grady, L. E. Fernandez-Outon, and G. Vallejo-Fernandez, "A new paradigm for exchange bias in polycrystalline thin films," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 322(8), pp. 883–899, 2010.
- [26] L. E. Fernandez-Outon, G. Vallejo-Fernandez, S. Manzoor, and K. O'Grady, "Thermal instability in exchange biased materials," *J. Optoelectron. Adv. Mater.*, vol. 9(4), pp. 1127–1132, 2007.
- [27] K. Nishioka, C. Hou, H. Fujiwara, and R. D. Metzger, "Grain size effect on ferroantiferromagnetic coupling of NiFe/FeMn systems," J. Appl. Phys., vol. 80(8), pp. 4528–4533, 1996.
- [28] K. Nishioka, S. Shigematsu, T. Imagawa, and S. Narishige, "Thickness effect on ferro/antiferromagnetic coupling of Co/CrMnPt systems," J. Appl. Phys., vol. 83(6), pp. 3233–3238, 1998.
- [29] J. H. Lee, S. J. Kim, C. S. Yoon, C. K. Kim, B. G. Park, and T. D. Lee, "Thermal stability of the exchanged biased CoFe/IrMn electrode for the magnetic tunnel junction as a function of CoFe thickness," *J. Appl. Phys.*, vol. 92(10), pp. 6241–6244, 2002.
- [30] M. Ali, C. H. Marrows, M. Al-Jawad, B. J. Hickey, A. Misra, U. Nowak, and K. D. Usadel, "Antiferromagnetic layer thickness dependence of the IrMn/Co exchange-bias system," *Phys. Rev. B*, vol. 68(21), no. 214420, 2003.
- [31] V. Baltz, J. Sort, B. Rodmacq, B. Dieny, and S. Landis, "Size effects on exchange bias in sub-100 nm ferromagnetic-antiferromagnetic dots deposited on prepatterned substrates," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 84(24), pp. 4923–4925,

2004.

- [32] L. E. Fernández-Outón, K. O'Grady, and M. J. Carey, "Thermal phenomena in IrMn exchange biased systems," J. Appl. Phys., vol. 95(11), pp. 6852–6854, 2004.
- [33] W. H. Meiklejohn and C. P. Bean, "New Magnetic Anisotropy," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 105(3), p. 904, 1957.
- [34] E. Fulcomer and S. H. Charap, "Thermal fluctuation aftereffect model for some systems with ferromagnetic-antiferromagnetic coupling," *J. Appl. Phys.*, vol. 43(10), pp. 4190–4199, 1972.
- [35] D. Choo, R. W. Chantrell, R. Lamberton, A. Johnston, and K. O'Grady, "A model of the magnetic properties of coupled ferromagnetic/antiferromagnetic bilayers," *J. Appl. Phys.*, vol. 101(9), no. 09E521, 2007.
- [36] B. Craig, R. Lamberton, A. Johnston, U. Nowak, R. W. Chantrell, and K. O'Grady, "A model of the temperature dependence of exchange bias in coupled ferromagnetic/antiferromagnetic bilayers," J. Appl. Phys., vol. 103(7), no. 07C102, 2008.
- [37] J. Barker, B. Craig, R. Lamberton, A. Johnston, R. W. Chantrell, and O. Heinonen, "A model of the exchange bias setting process in magnetic read sensors," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 95(2), no. 022504, 2009.
- [38] G. Vallejo-Fernandez and J. N. Chapmam, "Size effects in submicron exchange bias square elements," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 94(26), no. 262508, 2009.
- [39] O. De Haas, R. Schäfer, L. Schultz, K. U. Barholz, and R. Mattheis, "Rotational magnetization processes in exchange biased Ni₈₁Fe₁₉/Fe₅₀Mn₅₀ bilayers," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 260(3), pp. 380–385, 2003.
- [40] W. Daeng-am, P. Chureemart, R. W. Chantrell, and J. Chureemart, "Granular micromagnetic model for perpendicular recording media: Quasi-static properties and media characterisation," *J. Phys. D. Appl. Phys.*, vol. 52(42), no. 425002, 2019.
- [41] S. Ghosh and S. N. Mukhopadhyay, "A material based finite element analysis of heterogeneous media involving Dirichlet tessellations," *Comput. Methods Appl. Mech. Eng.*, vol. 104(2), pp. 211–247, 1993.
- [42] R. W. Chantrell, N. Walmsley, J. Gore, and M. Maylin, "Calculations of the susceptibility of interacting superparamagnetic particles," *Phys. Rev. B*, vol. 63(2), no. 024410, 2000.
- [43] P. Chureemart, J. Chureemart, and R. W. Chantrell, "Model of advanced recording media: The angular dependence of the coercivity including the effect of exchange interaction," *J. Appl. Phys.*, vol. 119(6), no. 063903, 2016.
- [44] J. Chureemart, R. Cuadrado, P. Chureemart, and R. W. Chantrell, "Multiscale modeling of spin transport across a diffuse interface," J. Magn. Magn. Mater., vol. 443, pp. 287–292, 2017.
- [45] N. Saenphum, J. Chureemart, R. W. Chantrell, and P. Chureemart, "Model of spin transport in noncollinear magnetic systems: Effect of diffuse interfaces," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 484, pp. 238–244, 2019.
- [46] R. F. L. Evans, W. J. Fan, P. Chureemart, T. A. Ostler, M. O. A. Ellis, and R. W. Chantrell, "Atomistic spin model simulations of magnetic nanomaterials," *J. Phys. Condens. Matter*, vol. 26(10), no. 103202, 2014.
- [47] P. Williams, "The sputtering process and sputtered ion emission," *Surf. Sci.*, vol. 90(2), pp. 588–634, 1979.
- [48] J. Chureemart, "Orientation and thermal stability of advanced recording media," Ph.D. thesis, The University of York, York, England, 2013.
- [49] P. J. Grundy, "Thin film magnetic recording media," J. Phys. D. Appl. Phys., vol. 31(21), p. 2975, 1998.
- [50] D. N. Lambeth, E. M. T. Velu, G. H. Bellesis, L. L. Lee, and D. E. Laughlin, "Media for 10 Gb/in² hard disk storage: Issues and status (invited)," *J. Appl. Phys.*, vol. 79(8), pp. 4496–4501, 1996.
- [51] S. Iwasaki and K. Takemura, "An analysis for the circular mode of magnetization in short wavelength recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 11(5), pp. 1173–1175, 1975.
- [52] S. Iwasaki, Y. Nakamura, and K. Ouchi, "Perpendicular magnetic recording with a composite anisotropy film," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 15(6), pp. 1456–1458, 1979.
- [53] S. Iwasaki and Y. Nakamura, "An analysis for the magnetization mode for high density magnetic recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 13(5), pp. 1272–1277,

1977.

- [54] C. Chang, M. Plumer, C. Brucker, J. Chen, R. Ranjan, J. Van Ek, J. Yu, D. Karns,
   Y. Kubota, G. Ju, and D. Weller, "Measurements and modeling of soft underlayer materials for perpendicular magnetic recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 38(4), pp. 1637–1642, 2002.
- Y. Sonobe, D. Weller, Y. Ikeda, M. Schabes, K. Takano, G. Zeltzer, B. K. Yen, M.
   E. Best, S. J. Greaves, H. Muraoka, and Y. Nakamura, "Thermal stability and SNR of coupled granular/continuous media," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 37(4), pp. 1667–1670, 2001.
- [56] J. Yasumori, Y. Sonobe, S. J. Greaves, and K. K. Tham, "Approach to highdensity recording using CGC structure," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 45(2), pp. 850– 855, 2009.
- [57] G. Choe, M. Zheng, B. R. Acharya, E. N. Abarra, and J. N. Zhou, "Perpendicular recording CoPtCrO composite media with performance enhancement capping layer," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 41(10), pp. 3172–3174, 2005.
- [58] D. Suess, T. Schrefl, S. Fahler, M. Kirschner, G. Hrkac, F. Dorfbauer, and J. Fidler, "Exchange spring media for perpendicular recording," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 87(1), no. 012504, 2005.
- [59] R. H. Victora and X. Shen, "Composite Media for Perpendicular Magnetic Recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 41(2), pp. 537–542, 2005.
- [60] P. Chureemart, R. F. L. Evans, R. W. Chantrell, P. W. Huang, K. Wang, G. Ju, and J. Chureemart, "Hybrid design for advanced magnetic recording media: combining exchange-coupled composite media with coupled granular continuous media," *Phys. Rev. Appl.*, vol. 8(2), no. 024016, 2017.
- [61] K. K. Tham, S. Saito, D. Hasegawa, N. Itagaki, S. Hinata, S. Ishibashi, and M. Takahashi, "Effect of inhomogeneous microstructure of granular layer on inter granular/inter layer exchange coupling in stacked perpendicular recording media," *J. Appl. Phys.*, vol. 112(9), no. 093917, 2012.
- [62] O. Saengmart, W. Daeng-am, P. Chureemart, and J. Chureemart, "The effect of media design in advanced recording media by the atomistic spin dynamics simulation," *SWU. Sci. J.*, vol. 33(2), p. 90, 2017.
- [63] T. P. Nolan, B F. Valcu, and H. J. Richter, "Effect of composite designs on writability and thermal stability of perpendicular recording media," *IEEE*

Trans. Magn., vol. 47(1), pp. 63–68, 2011.

- [64] R. Wood, "Future hard disk drive systems," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 321(6), pp. 555–561, 2009.
- [65] S. Khizroev and D. Litvinov, "Perpendicular magnetic recording: Writing process," *J. Appl. Phys.*, vol. 95(9), pp. 4521–4537, 2004.
- [66] B. D. Cullity and C. D. Graham, *Introduction to magnetic materials,* 2nd edition, United States: A JOHN WILEY & SONS, INC., PUBLICATION, 2009.
- [67] Y. Kanai and K. Yamakawa, "Narrow-track perpendicular write heads," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 321(6), pp. 518–525, 2009.
- [68] E. Kim, Y. H. Im, Y. Kim, K. J. Lee, K. Lee, and N. Y. Park, "Head design scheme for perpendicular recording with single layered media," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 37(4), pp. 1382–1385, 2001.
- [69] M. H. Kryder, E. C. Gage, T. W. Mcdaniel, W. A. Challener, R. E. Rottmayer, G. Ju, Y. T. Hsia, and M. F. Erden, "Heat assisted magnetic recording," *Proc. IEEE*, vol. 96(11), pp. 1810–1835, 2008.
- [70] B. X. Xu, Z. J. Liu, R. Ji, Y. T. Toh, J. F. Hu, J. M. Li, J. Zhang, K. D. Ye, and C. W. Chia, "Thermal issues and their effects on heat-assisted magnetic recording system (invited)," J. Appl. Phys., vol. 111(7), no. 07B701, 2012.
- [71] T. Zhou, M. Zhang, K. M. Cher, H. S. Wong, H. J. Chung, B. H. Low, Y. Yang, Z. Liu, and F. Tjiptoharsono, "Development of spin-torque oscillators and high Ku CoPt media with small grain size for microwave-assisted magnetic recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 51(4), pp. 1–7, 2015.
- [72] C. Tsang, "Magnetics of small magnetoresistive sensors (invited)," J. Appl. Phys., vol. 55(6), pp. 2226–2231, 1984.
- [73] H. Hauser, G. Stangl, and J. Hochreiter, "High-performance magnetoresistive sensors," *Sensors Actuators, A Phys.*, vol. 81(1–3), pp. 27–31, 2000.
- [74] S. Tumanski, *Thin film magnetoresistive sensors*, United States: CRC Press, Taylor & Francis Group, 2001.
- [75] B. Dieny, V. S. Speriosu, S. S. P. Parkin, B. A. Gurney, D. R. Wilhoit, and D. Mauri, "Giant magnetoresistive in soft ferromagnetic multilayers," *Phys. Rev. B*, vol. 43(1), p. 1297, 1991.

- [76] C. Tsang, R. E. Fontana, T. Lin, D. E. Heim, V. S. Speriosu, B. A. Gurney, and M. L. Williams, "Design, fabrication & testing of spin-valve read heads for high density recording," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 30(6), pp. 3801–3806, 1994.
- [77] T. Machita, K. Shimazawa, D. Miyauchi, and T. Chou, "Magnetoresistive device of the CPP type, and magnetic disk system," U.S. Patent No. 7881023, 2011.
- [78] M. Sakai, K. Zhang, K. Takano, C. J. Torng, Y. Li, and P. K. Wang, "Method of forming a hard bias structure in a magnetic head," U.S. Patent No. 7275304, 2007.
- [79] T. Pan, "Ferromagnetic pinning structure including a first section antiferromagnetically coupled to a pinned layer and a second section elongated relative to the first section in a stripe height direction," U.S. Patent No 7436638, 2008.
- [80] S. C. Rudy, C. V. Macchioni, Y. Shen, B. W. Crue Jr, M. T. Harnischfeger, and S. J. Plewes, "Apparatus and method of device stripe height control," U.S. Patent No. 6193584, 2001.
- [81] J. L. Leal and M. H. Kryder, "Spin valves exchange biased by Co/Ru/Co synthetic antiferromagnets," *J. Appl. Phys.*, vol. 83(7), pp. 3720–3723, 1998.
- [82] J. Sort, B. Rodmacq, S. Auffret, and B. Dieny, "Pinned synthetic ferrimagnets with perpendicular anisotropy and tuneable exchange bias," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 83(9), pp. 1800–1802, 2003.
- [83] H. A. M. Van Den Berg, W. Clemens, G. Gieres, G. Rupp, W. Schelter, and M. Vieth, "GMR sensor scheme with artificial antiferromagnetic subsystem," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 32(5), pp. 4624–4626, 1996.
- [84] S. Mao, Z. Gao, and A. Goyal, "Spin valve head with exchange bias stabilized free layer," U.S. Patent No. 6556392, 2003.
- [85] M. A. Seigler, G. J. Parker, and P. A. Van der Heijden, "Adjustable permanent magnet bias," U.S. Patent No. 6724583, 2004.
- [86] C. Shang, D. Mauri, K. San Ho, A. G. Roy, and M. Mao, "Antiferromagneticallycoupled soft bias magnetoresistive read head, and fabrication method therefore," U.S. Patent No. 8611054, 2012.
- [87] Y. Guo and R. Xiao, "Method and system for providing a read transducer having a composite magnetic shield with smooth interfaces," U.S. Patent No.

8531801, 2013.

- [88] R. Xiao, "Method and system for providing a read transducer having an improved composite magnetic shield," U.S. Patent No. 8780505, 2014.
- [89] D. Mauri, C. C. Hu, M. Mao, K. San Ho, and S. Gider, "Method and system for providing a side shielded read transducer," U.S. Patent No. 8630068, 2014.
- [90] D. Jiles, Introduction to magnetism and magnetic materials, United States: SPRINGER-SCIENCE+BUSINESS MEDIA, B.V., 1991.
- [91] J. Chureemart, P. Chureemart, R. F. L. Evans, R. W. Chantrell, and K. O'Grady,
   "Magnetic orientation in advanced recording media," J. Phys. D. Appl. Phys.,
   vol. 44(45), no. 455002, 2011.
- [92] J. Chureemart, P. Chureemart, J. Pressesky, T. Nolan, and K. O'Grady, "Media design and orientation in perpendicular media," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 49(7), pp. 3592–3595, 2013.
- [93] D. Weller, O. Mosendz, G. Parker, S. Pisana, and T. S. Santos, "L1₀ FePt_{X-Y} media for heat-assisted magnetic recording," *Phys. status solidi*, vol. 210(7), pp. 1245–1260, 2013.
- [94] W. H. Meiklejohn, "Exchange anisotropy A review," *J. Appl. Phys.*, vol. 33(3), pp. 1328–1335, 1962.
- [95] P. Chureemart, Atomistic modelling of magnetic materials, มหาสารคาม, ประเทศไทย: ตักศิลาการพิมพ์, 2017.
- [96] P. Bruno and C. Chappert, "Ruderman-Kittel theory of oscillatory interlayer exchange coupling," *Phys. Rev. B*, vol. 46(1), p. 261, 1992.
- [97] R. C. O'Handley, *Modern magnetic materials: Principles and applications*, United States: JOHN WILEY & SONS, INC., 2000.
- [98] H. A. Kramers, "L'interaction entre les atomes magnétogènes dans un cristal paramagnétique," *Physica*, vol. 1(1-6), pp. 182–192, 1934.
- [99] P. W. Anderson, "Antiferromagnetism. Theory of superexchange interaction," *Phys. Rev.*, vol. 79(2), p. 350, 1950.
- [100] E. C. Stoner and E. P. Wohlfarth, "A mechanism of magnetic hysteresis in heterogeneous alloys," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 27(4), pp. 3475–3518, 1991.

- [101] G. Vallejo-Fernandez, B. Kaeswurm, L. E. Fernandez-Outon, and K. O'Grady, "Effect of the ferromagnetic layer thickness on the blocking temperature in IrMn/CoFe exchange couples," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 44(11), pp. 2835–2838, 2008.
- [102] W. F. Brown, "The fundamental theorem of fine-ferromagnetic-particle theory," *J. Appl. Phys.*, vol. 39(2), pp. 993–994, 1968.
- [103] L. Néel, "Théorie du traînage magnétique de diffusion," *J. phys. radium*, vol. 13(5), pp. 249–264, 1952.
- [104] M. P. Sharrock, "Time-dependent magnetic phenomena and particle-size effects in recording media," *IEE Trans. Magn.*, vol. 26(1), pp. 193–197, 1990.
- [105] M. P. Sharrock, "Measurement and interpretation of magnetic time effects in recording media," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 35(6), pp. 4414–4422, 1999.
- [106] J. T. McKinney, "Kinetic effects in coercivity measurements," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 17(6), pp. 3020–3022, 1981.
- [107] T. Oikawa, M. Nakamura, H. Uwazumi, T. Shimatsu, H. Muraoka, and Y. Nakamura, "Microstructure and magnetic properties of CoPtCr-SiO₂ perpendicular recording media," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 38(5), pp. 1976–1978, 2002.
- [108] G. Farin, "Surfaces over Dirichlet tessellations," Comput. Aided Geom. Des., vol. 7(1-4), pp. 281–292, 1990.
- [109] K. O'Grady and A. Bradbury, "Particle size analysis in ferrofluids," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 39(1–2), pp. 91–94, 1983.
- [110] Y. Peng, X. W. Wu, J. Pressesky, G. P. Ju, W. Scholz, and R. W. Chantrell, "Cluster size and exchange dispersion in perpendicular magnetic media," *J. Appl. Phys.*, vol. 109(12), no. 123907, 2011.
- [111] N. Metropolis, A. W. Rosenbluth, M. N. Rosenbluth, A. H. Teller, and E.Teller,
   "Equation of state calculations by fast computing machines," *J. Chem. Phys.*,
   vol. 21(6), pp. 1087–1092, 1953.
- [112] J. García-Otero, M. Porto, J. Rivasa, and A. Bunde, "Monte Carlo simulation of hysteresis loops of single-domain particles with cubic anisotropy and their temperature dependence," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 203(1–3), pp. 268– 270, 1999.

- [113] O. A. Chubykalo, J. Kauffman, B. Lengsfield, and R. Smirnov-Rueda, "Longtime calculation of the thermal magnetization reversal using Metropolis Monte Carlo," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 242, pp. 1052–1056, 2002.
- [114] E. De Biasi, C. A. Ramos, R. D. Zysler, and D. Fiorani, "Metropolis algorithm for simulating hysteresis in ferromagnetic nanoparticles," *Phys. B Condens. Matter*, vol. 372(1–2), pp. 345–349, 2006.
- [115] S. I. Ruta, "Computational modelling of interaction effects in Fe₃O₄ nanoparticle systems for comparison with experiments," M.S. thesis, The University of York, York, England, 2013.
- [116] M. El-Hilo, R. W. Chantrell, and K. O'Grady, "A model of interaction effects in granular magnetic solids," J. Appl. Phys., vol. 84(9), pp. 5114–5122, 1998.
- [117] W. Brown, "Thermal fluctua<mark>tion of</mark> fine ferromagnetic particles," *Magn. IEEE Trans.*, vol. 15(5), pp. 1196–1208, 1979.
- [118] A. Moser, K. Takano, D. T. Margulies, M. Albrecht, Y. Sonobe, Y. Ikeda, S. Sun, and E. E. Fullerton, "Magnetic recording: Advancing into the future," *J. Phys. D. Appl. Phys.*, vol. 35(19), p. R157, 2002.
- [119] I. Klik, C. R. Chang, and J. Lee, "Master equation approach to anhysteresis of noninteracting particles," J. Appl. Phys., vol. 75(10), pp. 5487–5489, 1994.
- [120] H. Pfeiffer, "Determination of anisotropy field distribution in particle assemblies taking into account thermal fluctuations," *Phys. status solidi*, vol. 118(1), pp. 295–306, 1990.
- [121] S. I. Ruta, "Study of interaction effects in magnetic granular systems for recording media application," Ph.D. thesis, The University of York, York, England, 2017.
- [122] F. T. Yuan, A. C. Sun, C. F. Huang, and J. H. Hsu, "Intra-grain perpendicular percolated L1₁ CoPt thin films," *Nanotechnology*, vol. 25(16), no. 165601, 2014.
- [123] S. Jeong, Y. N. Hsu, D. E. Laughlin, and M. E. McHenry, "Magnetic properties of nanostructured CoPt and FePt thin films," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 36(5), pp. 2336–2338, 2000.
- [124] T. Nautiyal and S. Auluck, "Electronic structure, fermi surface, and curie temperature calculations for the Co-Pt system," *Phys. Rev. B*, vol. 60(4), p.

2262, 1999.

- [125] C. Morrison, L. Saharan, Y. Ikeda, K. Takano, G. Hrkac, and T. Thomson, "Quantifying exchange coupling in segregated granular materials," *J. Phys. D. Appl. Phys.*, vol. 46(47), no. 475002, 2013.
- [126] F. E. Luborsky, "Development of elongated particle magnets," J. Appl. Phys., vol. 32(3), pp. S171–S183, 1961.
- [127] J. Lee, C. Brombacher, J. Fidler, B. Dymerska, D. Suess, and M. Albrecht, "Contribution of the easy axis orientation, anisotropy distribution and dot size on the switching field distribution of bit patterned media," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 99(6), no. 062505, 2011.
- [128] M. P. Sharrock, "Time dependence of switching fields in magnetic recording media (invited)," *J. Appl. Phys.*, vol. 76(10), pp. 6413–6418, 1994.
- [129] R. H. Victora, "Predicted time dependence of the switching field for magnetic materials," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 63(4), p. 457, 1989.
- [130] O. Kitakami, T. Shimatsu, S. Okamoto, Y. Shimada, and A. H. Yutaka, "Sharrock relation for perpendicular recording media with higher-order magnetic anisotropy terms," *Japanese J. Appl. Physics, Part 2 Lett.*, vol. 43(1A), p. L115, 2003.
- [131] D. Paccard, C. Schlenker, O. Massenet, R. Montmory, and A. Yelon, "A new property of ferromagnetic-antiferromagnetic coupling," *Phys. status solidi*, vol. 16(1), pp. 301–311, 1966.
- [132] G. Vallejo-Fernandez, N. P. Aley, L. E. Fernandez-Outon, and K. O'Grady, "Control of the setting process in CoFe/IrMn exchange bias systems," *J. Appl. Phys.*, vol. 104(3), no. 033906, 2008.
- [133] G. Vallejo-Fernandez, T. Deakin, K. O'Grady, S. Oh, Q. Leng, and M. Pakala,
   "Measurement of the antiferromagnet activity in exchange bias systems," *J. Appl. Phys.*, vol. 107(9), no. 09D709, 2010.
- [134] G. Vallejo-Fernandez, L. E. Fernandez-Outon, and K. O'Grady, "Measurement of the anisotropy constant of antiferromagnets in metallic polycrystalline exchange biased systems," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 91(21), no. 212503, 2007.
- [135] G. Vallejo-Fernandez, L. E. Fernandez-Outon, and K. O'Grady, "Antiferromagnetic grain volume effects in metallic polycrystalline exchange

bias systems," J. Phys. D. Appl. Phys., vol. 41(11), no. 112001, 2008.

- [136] C. Schlenker, "Couplage ferro-antiferromagnhtique et trainage magnhtique dans des couches minces multiples Co-CoO et Ni-NiO," *Phys. status solidi*, vol. 28(2), pp. 507–517, 1968.
- [137] K. Nishioka, "Thermal decay of ferro/antiferromagnetic exchange coupling in Co/CrMnPt systems," J. Appl. Phys., vol. 86(11), pp. 6305–6309, 1999.
- [138] T. A. Ostler, "Computer simulations of ultrafast magnetic reversal," Ph.D. thesis, The University of York, York, England, 2012.
- [139] W. Daeng-am, P. Chureemart, A. Rittidech, L. J. Atkinson, R. W. Chantrell, and J. Chureemart, "Micromagnetic model of exchange bias: Effects of structure and AF easy axis dispersion for IrMn/CoFe bilayers," J. Phys. D. Appl. Phys., vol. 53(4), no. 045002, 2019.
- [140] R. C. Hall, "Magnetic anisotropy and magnetostriction of ordered and disordered cobalt-iron alloys," *J. Appl. Phys.*, vol. 31(5), pp. S157–S158, 1960.
- [141] N. P. Aley, R. Kroeger, B. Lafferty, J. Agnew, Y. Lu, and K. O'Grady, "Tuning of anisotropy in IrMn/CoFe exchange bias systems," *IEEE Trans. Magn.*, vol. 45(10), pp. 3869–3872, 2009.
- [142] G. Vallejo-Fernandez and J. N. Chapman, "Thermal stability of exchange bias nanostructures," *J. Appl. Phys.*, vol. 107(9), no. 09D704, 2010.
- [143] K. I. Imakita, M. Tsunoda, and M. Takahashi, "Thickness dependence of exchange anisotropy of polycrystalline Mn3Ir /Co-Fe bilayers," J. Appl. Phys., vol. 97(10), no. 10K106, 2005.
- [144] S. P. Pogossian, D. Spenato, D. T. Dekadjevi, and J. B. Youssef, "Experimental method to determine the misalignment of the easy axis of ferromagnetic and antiferromagnetic films in exchange biased bilayers," *Phys. Rev. B*, vol. 73(17), no. 174414, 2006.
- [145] R. L. Rodríguez-Suárez, L. H. Vilela-Leão, T. Bueno, J. B. S. Mendes, P. Landeros, S. M. Rezende, and A. Azevedo, "Tunable misalignment of ferromagnetic and antiferromagnetic easy axes in exchange biased bilayers," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 100(24), no. 242406, 2012.

- [146] J. V. de Siqueira, O. E. da Silva, P. R. Kern, J. P. Gazola, M. Carara, and J. N. Rigue, "Obtaining the anisotropy axes misalignment and dispersion in exchange bias systems by magnetoresistance," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 478, pp. 6–11, 2019.
- [147] D. T. Dekadjevi, T. Jaouen, D. Spenato, S. P. Pogossian, and J. Ben Youssef, "Experimental evidences and driving mechanisms for anisotropic misalignments in exchange coupled systems," *Eur. Phys. J. B*, vol. 80(1), pp. 121–125, 2011.
- [148] H. S. Tarazona, M. Tafur, J. Quispe-Marcatoma, C. V. Landauro, E. Baggio-Saitovitch, and D. S. Schmool, "Thickness effect on the easy axis distribution in exchange biased Co/IrMn bilayers," *Phys. B Condens. Matter*, vol. 567, pp. 11–16, 2019.
- [149] R. Street and J. C. Woolley, "A study of magnetic viscosity," *Proc. Phys. Soc. Sect. A*, vol. 62(9), p. 562, 1949.
- [150] R. W. Chantrell and J. Hannay, "Thermally activated magnetisation reversal at high frequencies," *J. Magn. Soc. Japan*, vol. 21, pp. 283–289, 1997.
- [151] E. Roduner, *Nanoscopic Materials: Size Dependent Phenomena*, Cambridge, England: The Royal Society of Chemistry, 2006.
- [152] P. Chureemart, "Model of spin torque using self-consistent solutions of the magnetisation and spin accumulation," Ph.D. thesis, The University of York, York, England, 2013.
- [153] W. Thomson, "XIX. On the electro-dynamic qualities of metals: Effects of magnetization on the electric conductivity of nickel and of iron," *Proc. R. Soc. London*, vol. 8, pp. 546–550, 1857.
- [154] G. Binasch, P. Grünberg, F. Saurenbach, and W. Zinn, "Enhanced magnetoresistance in layered magnetic structures with antiferromagnetic interlayer exchange," *Phys. Rev. B*, vol. 39(7), p. 4828, 1989.
- [155] S. M. Thompson, "The discovery, development and future of GMR: The Nobel Prize 2007," *J. Phys. D. Appl. Phys.*, vol. 41, no. 093001, 2008.
- [156] T. Y. Evgeny, and I. Žutić, *Handbook of spin transport and magnetism*, United States: CRC Press, Taylor & Francis Group, 2012.

- S. A. Wolf, D. D. Awschalom, R. A. Buhrman, J. M. Daughton, S. Von Molnár, M.
   L. Roukes, A. Y. Chtchelkanova, D. M. Treger, "Spintronics: A spin-based electronics vision for the future," *Science (80-.).*, vol. 294(5546), pp. 1488–1495, 2001.
- [158] L. Berger, "Emission of spin waves by a magnetic multilayer traversed by a current," *Phys. Rev. B*, vol. 54(13), no. 5393, 1996.
- [159] J. C. Slonczewski, "Current-driven excitation of magnetic multilayers," *J. Magn. Magn. Mater.*, vol. 159, pp. L1–L7, 1996.
- [160] P. Chureemart, R. Cuadrado, I. D'Amico, and R. W. Chantrell, "Modeling spin injection across diffuse interfaces," *Phys. Rev. B*, vol. 87(19), no. 195310, 2013.
- [161] W. Boonruesi, "Temperature dependence of spin transport in magnetic multilayer structure," Ph.D. thesis, Mahasarakham University, Mahasarakham, Thailand, 2020.
- [162] X. W. Zhou, R. A. Johnson, and H. N. G. Wadley, "Misfit-energy-increasing dislocations in vapor-deposited CoFe/NiFe multilayers," *Phys. Rev. B*, vol. 69, no. 144113, 2004.
- [163] M. Covington, M. AlHajDarwish, Y. Ding, N. J. Gokemeijer, and M. A. Seigler,
   "Current-induced magnetization dynamics in current perpendicular to the plane spin valves," *Phys. Rev. B*, vol. 84(16), pp. 3103–3105, 2004.
- [164] R. Sbiaa, and S. N. Piramanayagam, "Spin-transfer induced noise in nanoscale magnetoresistive sensors," *J. Appl. Phys.*, vol. 101(7), no. 073911, 2007.
- [165] P. Dauguet, P. Gandit, J. Chaussy, S. Lee, and A. Fert, "Angular dependence of the perpendicular giant magnetoresistance of multilayers," *Phys. Rev. B*, vol. 54(2), 1996.
- [166] S. Urazhdin, R. Loloee, and W. P. Pratt, "Spin transport at interfaces in magnetic multilayers," *J. Appl. Phys.*, vol. 99, no. 08G504, 2006.
- [167] T. Atireklapvarodom, and R. D. Anderson, "Wafer serialization manufacturing process for read/write heads using photolithography and selective reactive ion etching," US6806035B1, 2004.
- [168] Integral Solutions Int'l, "ISI products." [Online]. Available: http://www.usisi.com/ISIProducts.html. [Accessed: 26-Feb-2020].

- [169] Integral Solutions Int'l, "QST-2002." [Online]. Available: http://www.usisi.com/QST-2002.html. [Accessed: 26-Feb-2020].
- [170] Integral Solutions Int'l, "Options." [Online]. Available: http://www.usisi.com/options.html. [Accessed: 26-Feb-2020].
- [171] Integral Solutions Int'l, "Row/bar level QST tester." [Online]. Available: http://www.us-isi.com/Blazer-X5.html. [Accessed: 26-Feb-2020].
- [172] Integral Solutions Int'l, "Wafer level QST tester." [Online]. Available: http://www.us-isi.com/WLA-3000.html. [Accessed: 26-Feb-2020].
- [173] O.G. Heinonen, S. W. Stokes, and J. Y. Yi, "Perpendicular spin torque in magnetic tunnel junctions," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 105(6), no. 066602, 2010.
- [174] K. Nagasaka, "CPP-GMR technology for magnetic read heads of future highdensity recording systems," J. Magn. Magn. Mater., vol. 321(6), pp. 508–511, 2009.
- [175] W. Wang, H. Sukegawa, and K. Inomata, "Temperature dependence of tunneling magnetoresistance in epitaxial magnetic tunnel junctions using a Co₂ FeAl Heusler alloy electrode," *Phys. Rev. B*, vol. 82(9), pp. 80–83, 2010.
- [176] N. Tezuka, S. Oikawa, I. Abe, M. Matsuura, S. Sugimoto, K. Nishimura, and T. Seino, "Perpendicular Magnetic Tunnel Junctions with Low Resistance-Area Product: High Output Voltage and Bias Dependence of Magnetoresistance," *IEEE Magn. Lett.*, vol. 7, pp. 1–4, 2016.
- [177] T. Marukame, T. Ishikawa, T. Taira, K. I. Matsuda, T. Uemura, and M. Yamamoto, "Giant oscillations in spin-dependent tunneling resistances as a function of barrier thickness in fully epitaxial magnetic tunnel junctions with a MgO barrier," *Phys. Rev. B*, vol. 81(13), pp. 1–5, 2010.
- [178] R. Carpenter, A. J. Vick, A. Hirohata, G. Vallejo-Fernandez, and K. O'Grady, "Effect of grain cutting in exchange biased nanostructures," *J. Appl. Phys.*, vol. 115, no. 17B905, 2014.
- [179] G. Vallejo-Fernandez, N. P. Aley, J. N. Chapman, and K. O'Grady, "Measurement of the attempt frequency in antiferromagnets," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 97, no. 222505, 2010.
- [180] J. Sinclair, A. Hirohata, G. Vallejo-Fernandez, M. Meinert, and K. O'Grady, "Thermal stability of exchange bias systems based on MnN," *J. Magn. Magn.*

Mater., vol. 476, pp. 278–283, 2019.

- [181] M. Meinert, B. Büker, D. Graulich, and M. Dunz, "Large exchange bias in polycrystalline MnN/CoFe bilayers at room temperature," *Phys. Rev. B*, vol. 92, no. 144408, 2015.
- [182] M. Dunz, B. Büker, and M. Meinert, "Improved thermal stability in doped MnN/CoFe exchange bias systems," *J. Appl. Phys.*, vol. 124, no. 203902, 2018.
- [183] S. Kasai, Y. K. Takahashi, P. H. Cheng, T. Ikhtiar Ohkubo, K. Kondou, Y. Otani, S. Mitani, and K. Hono, "Large magnetoresistance in Heusler-alloy-based epitaxial magnetic junctions with semiconducting Cu(In_{0.8}Ga_{0.2})Se₂ spacer," *Appl. Phys. Lett.*, vol. 109(3), pp. 1–5, 2016.
- [184] S. Li, Y. Sakuraba, T. Sasaki, J. Chen, S. Bosu, and K. Hono, "Enhanced currentperpendicular-to-plane giant magnetoresistance by improvement of atomic order of Co2FeSi Heusler alloy film through Ag doping," *AIP Adv.*, vol. 8(7), pp. 0–9, 2018.
- [185] D. Pan, A. Ovcharenko, M. Yang, F. Radicati, and F. E. Talke, "Effect of pitch and roll static angle on lubricant transfer between disk and slider," *Tribology Letters*, vol. 53(1), pp. 261-270, 2014.
- [186] U. Boettcher, L. Matthes, B. Knigge, R. A. De Callafon, and F. E. Talke, "Suppression of cross-track vibrations using a self-sensing micro-actuator in hard disk drives," *Microsystem technologies*, vol. 18(9-10), pp. 1309-1317, 2012.
- [187] DATLABS DATA RECOVERY SERVICES, "FAULTY HARD DRIVE READ WRITE HEADS." [Online]. Available: https://www.datlabsdatarecovery.co.uk/faultyhard-drive-read-write-heads/. [Accessed: 24-Mar-2020].
- [188] Seagate, "internal hard drives." [Online]. Available: https://www.seagate.com/ as/en/internal-hard-drives/hdd/firecuda/. [Accessed: 24-Mar-2020].

วีนี้ ปอน สาโต

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	วาสนา แดงอ่ำ		
วันเกิด	24 มีนาคม พ.ศ.2 <mark>5</mark> 35		
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร		
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 5 หมู่ 1 ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 39000		
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาฟิสิกส์ ค <mark>ณ</mark> ะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549	สำ <mark>เร็</mark> จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	
		โรง <mark>เร</mark> ียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	
		ห <mark>นอง</mark> บัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	
	พ.ศ. 2553	ส <mark>ำเร็จ</mark> การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
		โ <mark>รงเรีย</mark> นเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	
		<mark>หนองบ</mark> ัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	
	พ.ศ. 2557	<mark>สำเร็จก</mark> ารศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต	
		(วท.บ.) ฟิสิกส์ (เกียรตินิยมอันดับสอง)	
		<mark>คณะวิทย</mark> าศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	
		<mark>อำเภอกันทรวิชัย</mark> จังหวัดมหาสารคาม	
	พ.ศ. 2563	<mark>สำเร็จการศึกษา</mark> หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	
	<	<mark>(ปร.ด.) ฟิ</mark> สิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย	
		ุมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม	
ทุนวิจัย	1. PhD studentship supported by Seagate Technology (Thailand)		
	Ltd.		
	2. Supported funding from The Industry-Academia Partnership		
9110	Programme (IAPP) for exchange student programme MSU-UoY		
1921	(York, UK)		
5 -0	3. Student	3. Student travel grant from The IEEE Magnetic Society for	
	attending MMM Conference 2017 (Pittsburgh, USA)		
	4. Student travel grant from Faculty of Science, Mahasarakham University for attending INTERMAG Conference 2018 (Singapore)		

ผลงานวิจัย

 Student travel grant from The IEEE Magnetic Society for attending Magnetic Summer School 2018 (Quito, Ecuador)
 Daeng-am, W., Chureemart, P., Rittidech, A., Atkinson, L. J., Chantrell, R. W., and Chureemart, J. (2019). Micromagnetic model of exchange bias: effects of structure and AF easy axis dispersion for IrMn/CoFe bilayers. J. Phys. D: Appl. Phys. 53 (2020) 045002.

 Daeng-am, W., Chureemart, P., Chantrell, R. W., and Chureemart, J. (2019). Granular micromagnetic model for perpendicular recording media: Quasi-static properties and media characterisation. J. Phys. D: Appl. Phys. 52 (2019) 425002.
 Daeng-am, W., Chureemart, P., and Chureemart, J., (2018). Effect of easy axis distribution on exchange bias phenomenon in read element via the granular model. SWU. Sci. J., Vol. 34(2), 79-98.

4. Saengmart, O., Daeng-am, W., Chureemart, P., and Chureemart, J., (2017). The effect of media design in advanced recording media by the atomistic spin dynamics simulation. SWU. Sci. J., Vol. 33(2), 86-106.

โต ชีเวิ

พหาน ปณุ ส

